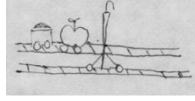

DİL ÜSTÜNDEN KAYDIRMACA
Felsefece Bilmece Bulmacalar

ÖNSÖZ

Buradaki yazılar farklı zamanlarda farklı amaçlarla yazılanların bir derlemesi.. Örneğin, ilk bölüm 2012'den.. Son bölüm 90'lardan. Tümünü bir araya toplamamın basit bir nedeni var; bir ölçüye kadar sürekliliği olan bir anlatı oluşturmak istedim.. Yazılarda ortak bir akışın içinde olan noktaların, izlerin vbg. toplamı için, düşüncenin --belki de yalnızca çağrışımsal anlamıyla düşüncenin-- çevresel koşulları üzerine bir deneme olduğu söylenebilir. Bu anlamda bu taslak dosya bir felsefeye giriş denemesi olarak da görülebilir; ya da bir metafelsefe çalışması olarak...

İÇİNDEKİLER
GÖSTERGELER
BİLMECELER, BULMACALAR
BASİTLİKLER, BAYAĞILIKLAR
ÖZYAŞAM OYUNLARI
AYNILIKLAR
BENZERLİKLER
ÖZDEŞLEŞTİRMELİ SÖZLER
BİLİNÇALTINDAN NOTLAR

On dokuzuncu yüzyılın sonlarında, insanların kendilerinden çok daha üstün beyinler tarafından ısrarla ve yakından gözlendiği söylense, hiç kimse inanmazdı.

H. G. Wells

GÖSTERGELER

Gösterge olarak yorumlanmadıkça hiçbir şey gösterge değildir.

C. S. Peirce

İlk söz

Göstergeleri kim çaldı, diye sordu bir gün biri. Ne; göstergeler çalındı mı? Evet, dedi. Kim? Lagaralugara konuşuldu, gruplara ayrıldık. Bazılarımız göstergelerin çalındığına inandık. Onları aramak için işe koyulduk. Bazılarımız buna inanmadık. Şakalar yaptık. Bazılarımız neye inanacağımızı bilemedik. Bazılarımız inanmazken inanmış gibi yaptık. Bazılarımız inanmışken inanmamış gibi yaptık. Bazılarımız da neye inanacağımızı bilemezken, biliyormuş gibi yaptık. Bazılarımızsa neye inanacağımızı bilemediğimizi bildik. Sormaya inandık, sormaya başladık: Kim bu göstergelerinin çalındığını söyleyen? Bize ne sordu? Biz bu soruyu henüz sormuştuk ki mağaramıza gösterge diye bir şeyin varlığından bihaber biri girdi. O da neymiş; diye sordu. Sen kimsin, dedik.

Söz uçar yazı kalır

Her hangi bir konuda kimin kim olduğunu, ne söylediğini araştırırken hangi kaynaklara baktığımız gerçekten çok önemlidir. Neden dersiniz, her konuda olduğu gibi bu konuda da atıp tutan çoktur da ondan. Vaktinizi ayırmak isterseniz bir ömür bunlarla uğraşabilirsiniz. Hatta belki de doğru konuşan yok denecek kadar azdır kimin kim olduğu ya da ne söylediği konusunda. Yine de sanki herkes doğru konuşuyormuş gibi yapmak gerekir. Öyle ya; ancak bu yolla, eleştirilerimizin nesnelliği şaşmaz olabilir. Tabii bu, şaşmaz eleştirilerimizin öznelliğinin

şaşkınlığı anlamına gelmemeli. Zor bir iş gibi gözüküyor. Ama değil. Bir örnek vereyim:

Bir felsefeci (ona kısaca a diyelim) bir başka felsefecinin (ona da b diyelim) yazdığı bir tümcenin bir dilden başka bir dile çevrilirken yanlış çevrildiğini belirlemiş kendince. Kendince dedimse kendince kanıtlarıyla birlikte demek istiyorum. Bu konuda bir yazı yazmış ve görüşünü dile getirmiş. Söz konusu yazıyı okuyan (ya da yazıdan bir biçimde haberi olan) bir başka felsefeci (ona da c diyelim) a'nın belirlemesine karşı çıkmış. Elde toplumsal payda için yeterli kanıtı olmayan a'nın yapabileceği bir şey yokmuş. Tartışmayı anlamsız yere uzatmamış. Konu bir süreliğine kapanmış. Diğer yandan c'nin b'nin felsefesiyle ilgili bir kitabı varmış. Bu kitapta a'nın belirlemesi eleştirilen konular arasında yer almış. Günlerden bir gün b'nin, kitabının çevirmenine yazdığı bir mektup bulunmuş. Mektupta b, a'nın belirlemesinin aynısını belirtiyormuş. Ama görünen o ki çevirmen bunu dikkate almamış. Söz konusu mektubun varlığı c'nin b'nin yerinde bir doğruluk dile getirdiğini anlamasına yetmiş. Ama durumu hazmedememiş olacak ki b'nin felsefesiyle ilgili kitabının ikinci baskısında a'ya yaptığı eleştirilerin hepsini kaldırmış. Ama konudan hiç söz etmemiş ve olanları örtbas etmeye çalışmış. Gelgelelim a, c'nin kitabının ikinci baskısına bakmış, olanları görmüş. Bir de çok ilginç bir şey daha görmüş; c her şeyi örtbas edememiş. İkinci baskının indeksinde a'nın adı ve ilk baskıdaki eleştiriye yönlendiren sayfa numarası hala oradaymış.

Bunun gibi şeyler işte! Siz siz olun olmaz demeyin; olabilir. Olup da görürseniz de görmezden gelmeyin. Diyeceksiniz ki şimdi peki, bu gerçek bir öykü mü? Boş verin gerçek mi değil mi de a'nın başına gelen olaya bir bakın. Kimliklerle ilgili doğru kaynaklara ulaşma konusunda ne söylüyor? Boşuna dememişler yahu 'söz uçar yazı kalır' diye. Bu arada bu sözün kendisi bazı sözlerin yazısız da kalabildiğini gösteriyor.

Yalancının mummyası

Sözde, bütün Giritliler yalancıdır demiş bir zamanlar bir Giritli. İnansak bir türlü inanmasak başka türlü... Doğru söylüyor olabilir mi? Yalancının teki mi? *Alacakaranlık*'ta Nietzsche şöyle diyor: 'Felsefeciler bir şeyden bir mumya yaptıklarında sonsuz düşünceyle bir şeyi tarihsiz hale getirdiklerinde, onu onurlandırdıklarına inanıyorlar.' Nasıl burada Nietzsche kendini ayırarak felsefecilerden söz ediyorsa Giritli'nin de öyle yaptığını söyleyebiliriz. Ama o zaman ilk baştaki soruyu sormuyoruz demektir. Şuna ne dersiniz; şu an burada konuşulan her şey yanlış! Kendi kendini çürütür gibi. Ben yalancıyım ama şimdi doğru söylüyorum demek gibi. Gel de çık işin içinden. Görmezden mi gelsek? İster inanın ister inanmayın delinin biri kuyuya bir taş atmış kırk akıllı çıkartamıyor misali mantıkçılar yüzyıllardır yalancı paradoksu olarak anılan paradoksu incelediler. Neden mi? Kendi kendisi hakkında konuşmanın dile nasıl getirildiğini kökten anlamak için.

İğne ile çuvaldız

Bir iş iğne deliğinden iplik geçirmeye benzetiliyorsa bilin ki o iş zor bir iştir. Eleştirel düşünme de öyle bir iştir. Yalnız onun zorluklarının iğne deliğinden iplik geçirmeye benzeyen yanları olduğu gibi, iğneyi eleştiri oku olarak kullanıp çuvaldızı da kendimize batırmamızı gerektiren yanları da vardır. Çuvaldızdan ip geçirmek kolaydır ama onu kendimize batırmak zordur. İğne deliğinden iplik geçirmeye benzemez!

Düşün düşün deneydir işin!

Sokrates'in soru sorma yönteminin üstünden çok suların aktığını söyleyen ya da ima eden birilerini görürseniz, sorun: hangi sular; diye. Sonra bana da söyleyin hangi sularmış. Aynı derede yıkanmadığımızı zaten biliyoruz. Peki, kim olabilir o zaman bu bilmeden bilmiş gibi böbürlenene?

Karşı örnek neye karşı?

Sola yazdıklarınızı doğruymuş gibi, sağa yazdıklarınızı yanlışmış gibi yazın. Sonra bakın bakalım birbirlerine benzemiş mi yazdıklarınız. Tamı tamına aynıysa bu iş yaş diyebilirsiniz. Benzemeyen bir yön varsa, o yöne doğru ilerleyebilirsiniz. Karşı örnek çıkacaktır er geç karşınıza!

Tanımlar ile İzlemler

Oyunları kuralları öğrenir öğrenmez oynayabileceklerini sananlar çoğunlukla yanılırlar. Yanılırları azaltmak için oyunu tanımak kadar izlemek de gerek. Oyunu izlemek de yetmez. Gerekir ama yetmez. Neye yetmez peki; oynamaya mı?

Arabulucular

Tartışma oyunu oynayan iki kişi mi gördün; topla birinin diğerine verdiği karşı örnekleri, koy bir kenara. Topla diğerinin de karşı örneklerini, onları da koy bir kenara. Sonra karşılaştır ikisini de karşıdakinin karşı örnekleriyle. Sanki kendin karşılaşmışsın gibi... Senden iyi arabulucu mu bulunur?

Ön dayanaklar

Hani, kim çaldı göstergeleri, diyen biri vardı. Göstergeler çalındı mı diye sormuştuk biz de ona. Neden sormuştuk? Çünkü bilmiyorduk gerçekten de var mıydı öyle biri.

Değerlerin değerleri

Günlerden bir gün, Heraklitos'u kendilerine toplum yaşamı konusunda bir konuşma yapması için kürsüye çıkarmış Efes halkı. Eline bir bardak su

almış Heraklitos. İçine biraz arpa atmış. Sonra bir çöp ile karıştırıp içmiş suyu. Basit yaşayın demek istemiş. Sonra da kürsüden inmiş gitmiş. Nereye mi? Çocuklarla oynamaya...

Doğru söze ne hacet!

Hani doğru söz söyleyeni dokuz köyden kovarlardı? Hani yalancının mumu yatsıya kadar yanardı? Hani iğneyi kendine çuvaldızı başkasınaydı? Hani çok bilen çok yanılırdı? Hani kalp kalbe karşıydı? Hani zor oyunu bozardı? Hani ağrımayan başını derde sokmaydı? Hani köprübaşı? Hani yangın; körüğü verin...

Her çıkışın bir inişi var mı?

Efesli sözü geçmişken yolu da gösterelim: İşte şu yukarı çıkan bayır ile aşağı inen bayır aynı bayır. Hem çıkışta hem inişte... Yolda karşılaşacağınız o insan da aynı yolun insanı.

BİLMECELER, BULMACALAR

Yalnızca yakın bir uzaklığı görebiliyoruz ama orada yapılmayı bekleyen çok şey görüyoruz.

A. Turing

Dilin dönüşü

Dilimiz döndüğünce konuşabiliyoruz ya, işte o yüzden dil ne garip bir organ diye düşünüyoruz. Sesler çıkartıyoruz, ya da sessizce yazıyoruz ve başkaları bizi anlıyor. Nasıl oluyor bu? Basbayağı oluyor işte denilebilir pek ala. Ama onu sormuyoruz. Asıl sorduğumuz şu: Nasıl oluyor da anlaşılabilir bir eylemden başka bir eyleme geçebiliyoruz? Bu işi makineler gibi yaptığımızda bir sürü şey öğrenebiliriz. Bu yüzden şöyle düşünülebilir: Demek ki biz de makineler gibiyiz. Makineler gibi bir eylemden bir başkasına yönlendiriliyoruz. Hatırı sayılır sayıda insan böyle diyecektir. Hatırı sayılır sayıda insan da buna karşı çıkacaktır.

Beyin gücü

Makine gibi miyim diye kendime sorduğumda, evet bazen makine gibiyim diyorum. Gün içinde birçok uyarana makineler gibi otomatik tepkiler veriyorum. Bununla ilgili akla gelen sorulardan biri şu: Otomatik olmadığını düşündüğüm tepkiler vs. otomatik olmayan makinelerdeki gibi mi? Belki sözü uzatmadan şunu da sormalı: Beyin çok gelişmiş bir makine gibi bir organ mı? Bu çok gelişmiş makine, dil diye çok gelişmiş başka bir makineyle nasıl etkileşiyor da konuşabiliyorum, anlayabiliyorum vb. Fiziksel deyip geçsek mi?

Teknik söylem

Gelişen teknik söylem sayesinde en azından bilginin vb. taşınabildiği ilginç makineleri şimdiden gördük. Kaldı ki görmüş olmasaydık bile bilginin de herhangi bir taşınır nesne gibi bir yerden bir yere taşınabildiğini biliyoruz. Bunun ne kadarını biliyoruz; ne kadarını bilmiyoruz? Belki de asıl sorumuz budur. Bilgi bizim aklımız başımıza geleli beriden çok önce dolaşmaya başlamış dünyayı dört bucak. Fiziksel anlamıyla düşünüldüğünde dolaşamadığı yer yok neredeyse. Peki, bu bakış açısını biraz temelden alsak; bu bilgi denilen şeyin mantığı nasıl işler diye sorsak kendimize... Ya da bir mantığı var mıdır bilginin? Örneğin, evdeki hesap çarşıya uymaz, dediğimizde evdeki hesap bir bilgidir. Çarşıda uyumsuzluğu yaratan koşullar da bilgidir. Ne gitti ne geldi; o da bilene kalmıştır. Şöyle de düşünebiliriz: Kendimi çok şanslı hissediyorum deriz bazen. Bunu demek gariptir, ama deriz. Peki, şöyle de demez miyiz? Kendimi çok şanslı bilirdim. Hislerin mantığıyla bilginin mantığının farklı işlediğini gösterir bu bize.

Makine gibi diller

Günümüzde makinelerin öğrenebildiği diller olduğuna göre (yazılım dilleri gibi) makine gibi diller de olsa gerek. Nasıl yani? Çalışan bir makine gibi mi? Daha çok çalışmakta olmayan (çalışabilir) bir makine gibi... Okul yıllarında birçoğumuz sormuşuzdur kendimize; bu matematik denilen şey ne işe yarar diye. Büyüdükümüzde öğreniriz; bayağı bir işe yarar. Saymakla bitmez! Türkçe nesne sözcüğünün etimolojik kökeninin ne-ise-ne olduğu söylenir. Kavramlarla mı nesnelere mi düşünüyoruz diye sorsak ve bunu nesnenin ne ise ne olduğu anlamda sorsak; yanıtımız da ne ise ne olurdu herhalde. Kavram olmuş, nesne olmuş fark etmez derdik. Ne ise ne derdik! Ama soruyu şöyle de sorabiliyoruz: Kavramlar hakkında düşünmeyi nesnelere hakkında düşünmeye indirgeyebilir miyiz? Ne ise ne anlamında, evet, tabii ki indirgeyebiliriz. Peki, neden soruyoruz söz konusu soruyu? Çünkü şu düşlem dediğimiz, hayal gücü dediğimiz yetinin

ortaya çıkardığı kurguların yapısını anlamaya çalışıyoruz. Bu kurgular nasıl kurgular?

Bağımsız kurgu olmaz, her kurgu başka kurgulara bağımlıdır diyenlere şunu sormalı: Sonsuz küçükler dünyasında da birbirinden bağımsız kurgular olamaz mı? Kimlikleri ve nesnelere bakış açımızdan özdeşleştirdiğimiz kurgular da olur, toplumsal açıdan özdeşleştirdiğimiz kurgular da olur. Hem de bakış açısı ve toplumsal özdeşleştirme beraber çalışır. Kurguda da gerçekte de! Tabii bu gerçeği çok abartmamalıdır. Toplumsal olan karanlık korkusuna dönüşebilir sonra... O halde, dünyada mı yaşıyoruz, yoksa kurguda mı; diye sorulabilir. Dünya döner, biz kurgularız. Bunu unutmamak lazım...

Canlılık

Belki de pek anlayamıyoruz canlı varlığımızı. Kim bilir? Biyoloji deyip geçsek mi? Çevremizi de, yorumlasak ne olur yorumlamasak ne olur duygusuyla yorumluyoruz çoğu zaman. Savsaklıyoruz. Örneğin, teknolojiyi şöyle yalandan bir değerlendirip, falan diyoruz, filan diyoruz; sonra basıyoruz gaza gidiyoruz. Haliyle siyaset de yaşamımızın dışında kalıyor. Sorulara doğru yanıt versek aşırı doğrucu oluyoruz.

Hangi kültürdeniz? Ne fark eder? Hangi yasalara neden uyuyoruz? Adettendir diyoruz; uyuyoruz! Doktorlar dertlere deva buladursun, biz elimizden daha iyisi gelmediği için tıbbı güvendiğimizin farkında bile değiliz. Herkesin dini kendine diyoruz. Düşünmüyoruz; öyle ise din denen şey neden var? Eğer öyle değilse sormuyoruz; kimin dininden kime ne? Bütün bunlar olmazken birçok gündelik gerçeğin farkına bile varmıyoruz; örneğin, insanın mal yerine konabileceği gibi saçma inançlar var gündelik yaşamda bile! Neye sanat dediğimiz belli değil. Anlayamadık gitti şu sanatçı geçinenleri. Bir yaşam felsefesi mi oluştursak? Liste mi yapmak lazım? Çocuklarımıza neler öğretiyoruz? Biraz bilmek görelî, her şeyi bilmek; işte o biraz sıkar! Çabuk çabuk doğru düzgün düşünsek olmuyor mu?

Neden böyle bir soruyla karşı karşıyayız? Farklı dilleri ustaca kullanabiliyor muyuz? Hayır.

Yaşamsal rollerimizi makine gibi oynadığımızda ezberden, makine gibi oynamadığımızda içten oynuyoruz. Hepimiz... Efesli Heraklitos şuna benzer bir şey demiş bir keresinde: İnsan bir çocuğun oyun oynarken taşıdığı ciddiyete ulaştığında neredeyse kendisini gerçekleştirmiş demektir. Soralım o zaman, korkmadan: Zamanı sayıyor muyuz? Yoksa sayıyor gibi mi yapıyoruz? Tarihte olanları biliyor muyuz? Yoksa tarih bizi de mi yazacak? Mantıklı mıyız? Çok mantıklı olduğunu sanır birçokları... Kaç tür arkadaşlık var? Halden anlayanla, laftan anlayanla, ne halden ne de laftan anlayanla... Hepsini anladık da felsefe diye bir şey neden var? Birbirimize caka satalım, birbirimizle dalga geçelim, ağız dalaşına girelim diye mi?

BASİTLİKLER, BAYAĞILIKLAR

Sadece çokluk açıklığa götürür ve uçurumun dibinde doğruluk oturur.

F. Schiller

Mekanik

Biri bulunabilir, biri bulunamayan, birinin bulunup bulunamayacağı belirlenemeyen üç karakterin birbirine karşı konumuna oyun diyelim. Dünya, farklı oyunların birbirine karşı konumları olsun. Konum, herhangi bir uzayda tanımlanabilir olsun. Herhangi bir uzay da herhangi bir biçimde tanımlanabilir olsun. O olsun, bu olsun; zaman dolsun. Dolan zamanı paylaşabilenler olsun. Takvim de olsun, tarih de olsun; ama paylaşmak kolay olsun.

Doğan

Doğ desek doğsa. Doğan doğa olsa. Doğadan doğanlar olsa. Doğanlar hep doğru olsa. Doğruya doğru olsa... Doğruya doğru bir doğru olsa... Doğrudan doğru doğsa... Doğruya doğru doğsa da doğsa... Bil desek bilse. Bilen bilge olsa. Bilgiden bilgiler doğsa. Bilgileri bilenler olsa. Bilgiye doğru olsa... Bilgiye doğru olan doğru olsa... Doğrudan bilgiler doğsa. Bilinse. Gör desek görse. Gören görgülü olsa... Gören bilen olsa. Görgüden bilgiler doğsa. Bilgileri görenler olsa. Görgüye doğru olsa... Görgüye doğru olan bilge olsa... Bilgiden görgü doğsa... Görülse. Er desek erse. Erenlerden olsa. Eren gören olsa... Ergiden görgü doğsa... Ergileri bilenler olsa. Ermeye doğru olsa. Ermeye doğru olan gören olsa. Görgüden ergi doğsa. Erilse. Yürü desek yürüse. Yürüyenlerden olsa. Yürüyen eren olsa... Yürümeden bilgi doğsa... Yürümeyi bilenler olsa. Doğruya doğru yürüse... Doğruya doğru yürüyen bilen olsa. Yürüse de yürüse. Dillen desek dillense. Bildiklerini anlatsa. Anla dese anlasak.

Anlayanlardan olsak. Anlayabilenler olsa.
Anlamayana anlatsa. Anlatmaya doğru yürüyenler
olsa. Anlatsa da anlatsa... Dinle desek dinlese.
Dinleyenlerden olsa. Dinleyen bilen olsa.
Bilmediğini bilse. Bilmemeyi bilenler olsa. Bilmeye
doğru anlasa. Anlayan yürüyen olsa... Bilmese de
bilmese.

Bilmeyen

Ne; diye sordum. Ne ise ne, dediler. Ne ise ne de
ne; diye sordum. Ne ise ne, ne ise, ne ise ne o,
dediler. Ne ise ne, ne ise, ne ise ne o da ne, diye
sordum bu kez. Ne ise o, dediler. Neden; diye
sordum. Sana ne, dediler. Neden bana ne; diye
sordum bu kez. Sana ne ise sana ne, dediler. Neden
bana ne ise bana ne; diye sordum. Çünkü sana ne
ise, sana o, dediler. Bana ne ise o ise, size ne; diye
sordum. Ne ise ne, dediler. Neden ne ise ne; diye
sordum. Sana ne, dediler. Bana ne ise o, dedim bu
kez. Merak ettiler. Sana ne; diye sordular. Size ne,
dedim. Bize şu, dediler. Siz kimsiniz; diye sordum.
Biz biziz, dediler. Bana ne, dedim. Sordun ya,
dediler. Size ne, dedim.

Dışlanan

Dıştan dışa dışlandık. İçten içe içlendik. İçe içe
demlendik. Demden deme yaşlandık. Baştanbaşa
düşündük. Düşün düşün boktur işin. Düşten düşe
üşüştük. Aşktan aşka koşuştuk. Gördük, görmezden
geldik. Görüldük, görmezden gelindik.

Gizlenen

Yalnızca bulabildiklerimizi mi arayacağız?
Bulamayacaklarımızı aramayacak mıyız?
Bulabildiklerimizi bulmadan bilebilecek miyiz?
Bulamayacaklarımızı bilmeyecek miyiz? Yalnızca
oynayabildiklerimizle mi oynayacağız?
Oynayamadıklarımızla oynamayacak mıyız?
Oynayabildiklerimizi oynamadan bilebilecek miyiz?
Oynayamadıklarımızı bilmeyecek miyiz? Yalnızca

savaşabildiklerimizle mi savaşacağız?
Savaşamayacaklarımızla savaşmayacak mıyız?
Savaşabildiklerimizi savaşmadan bilebilecek miyiz?
Savaşamadıklarımızı bilmeyecek miyiz? Yalnızca
konuşabildiklerimizle mi konuşacağız?
Konuşamadıklarımızla konuşmayacak mıyız?
Konuşabildiklerimizi konuşmadan bilebilecek miyiz?
Konuşamadıklarımızı bilmeyecek miyiz? Yalnızca
anlaşabildiklerimizle mi anlaşacağız?
Anlaşamayacaklarımızla anlaşmayacak mıyız?
Anlaşabildiklerimizi anlaşmadan bilebilecek miyiz?
Anlaşamadıklarımızı bilmeyecek miyiz?

Kazanan ve kaybeden

Aşırı odaklanma hep zaman kaybettirir.
Oyalanmaksa bazen zaman kaybettirir, bazen de
zaman kazandırır. Bizi oyalayan ne zaman bize
zaman kaybettirir? Kimin oyalaması bize zaman
kazandırır? Kazandığımız zaman ne zamandır?
Şimdiki zaman mıdır; gelecek zaman mıdır? Yoksa
geniş zaman mıdır? Belki de sadece geçmiş
zamandır. Kaybettiğimiz zaman ne zamandır?
Şimdiki zaman mıdır, geçmiş zaman mıdır? Yoksa
geniş zaman mıdır? Belki de sadece gelecek
zamandır.

Başkaldıran

Başkaldıran köle rolünü oynayan usta oyuncu,
rolünü mükemmel bir biçimde canlandığı için
içten içe başkaldıran bir köleye dönüşmeye
başlamış. Bunu gören acemi oyuncu onunla köle ile
efendi oyunu oynamaya kalkışmış. Başkaldıran köle
birden sözde efendilerin efendisine dönüşmeye
başlamış. Bunu gören acemi oyuncu
başkaldıramayan bir yalakaya dönüşmeye başlamış.
Başkaldıran köle rolünü usta oyuncudan hile ile
kapmış. Rolünü rezalet bir biçimde canlandığı için
de içten içe rezalet birine dönüşmeye başlamış.
Çocuk tiyatrosunda çocuklar rezalet birinin
efendilere başkaldıramayışını seyretmiş.

Beyaz buluta katılan

Bir sürü çocuk bir sürü güzel hayaller kurmuş. Bu hayaller önce düşünce balonu olmuş, sonra kopmuş ve havada kocaman beyaz bir bulut olmuş. Bir sürü adam bir sürü karanlık hayaller kurmuş. Bu hayaller önce düşünce balonu olmuş, sonra kopmuş ve havada kocaman kapkara bir bulut olmuş. Bir sürü çocuk bir sürü karanlık hayaller kurmuş. Bu hayaller önce düşünce balonu olmuş, sonra kaybolmuş. Bir sürü adam bir sürü güzel hayaller kurmuş. Bu hayaller önce düşünce balonu olmuş, sonra bazıları kopmuş beyaz buluta katılmış. Bazıları da kaybolmuş.

Yürüyen

Bir gün bir çocuk dengesini kaybetmiş. Aramaya koyulmuş. Gözleriyle aramış önce. Bazı dengeler bulmuş. Kulaklarıyla aramış sonra. Başka dengeler bulmuş. Diliyle aramış, bambaşka dengeler, burnuyla aramış bambaşka dengeler bulmuş. Dokunarak aramış başka, başka dengeler bulmuş. Yürüyerek aramış. Dengesini bulmuş.

Rahata eren

Uzağa gitmiş, daha uzağı görmüş. Daha uzağa gitmiş, daha da uzağı görmüş. Daha da uzağı var mı diye sormuş. Ya varsa diye düşünmüş. Uzaklara dalmış kalmış. Uzak birden yakınlaşmış. Yakınlaşmış, yakınlaşmış, yok olmuş. Kalkmış yürümüş gitmiş. Kalkmış, yürümüş, gitmiş, kaybolmuş. Dolanmış, dolanmış, sonra durmuş. Bakmış hiçbir şey yakın değil. Tekrar yola koyulmuş. Her yeri gezmiş. Yakınlıklar kurmuş, uzak hissetmiş. Uzaklara dalmış, yakın hissetmiş. En son bir yer bulmuş, çok rahat...

Yenilenen

Sokağa yeni bir yer açıldı, her şey değişmeye başladı. Nereden açıldı bu yer? Nasıl her şey değişmeye başladı? Ne vardı bu sokakta; şimdi ne var? Yarın ne olacak bu sokakta? Neydi bu sokak; ne oldu? Sokağa yeni biri taşındı, herkes değişmeye başladı. Nereden geldi bu kişi? Nasıl her şey değişmeye başladı? Kimler vardı bu sokakta; şimdi kimler var? Yarın kimler olacak bu sokakta? Kimdi bu sokaktakiler; kim oldu?

Bilen

Felsefe taşını kim çaldı, diye sordu biri. Felsefe taşı çalındı mı, diye sorduk. Evet, dedi. Kim? Lagara lugara konuşuldu, gruplara ayrıldık. Bazılarımız felsefe taşının çalındığına inandık. Onu aramak için işe koyulduk. Bazılarımız buna inanmadık. Şakalar yaptık. Bazılarımız neye inanacağımızı bilemedik. Bazılarımız inanmazken inanmış gibi yaptık. Bazılarımız inanmışken inanmamış gibi yaptık. Bazılarımız da neye inanacağımızı bilemezken, biliyormuş gibi yaptık. Bazılarımızsa neye inanacağımızı bilemediğimizi bildik. Sormaya inandık, sormaya başladık: Kim bu felsefe taşının çalındığını söyleyen? Bize ne sordu? Biz bu soruyu henüz sormuştuk ki mağaramıza felsefe taşı diye bir şeyin varlığından bihaber biri girdi. O da neymiş ki; diye sordu. Sen kimsin, dedik.

Yenilenen

Sokağa yeni bir yer açıldı, her şey değişmeye başladı. Nereden açıldı bu yer? Nasıl her şey değişmeye başladı? Ne vardı bu sokakta; şimdi ne var? Yarın ne olacak bu sokakta? Neydi bu sokak; ne oldu? Sokağa yeni biri taşındı, herkes değişmeye başladı. Nereden geldi bu kişi? Nasıl her şey değişmeye başladı? Kimler vardı bu sokakta; şimdi kimler var? Yarın kimler olacak bu sokakta? Kimdi bu sokaktakiler; kim oldu?

Yinelenen

Kimdik biz; kim olduk? Nasıl oldu da bir kimliğimiz oldu? Şimdi nasıl bir kimliğimiz var? Yalnızca bir tane mi kimliğimiz var? Kaç kimliğimiz var? Onlar kimler?

Rüya gören

Bir varmış bir yokmuş, masal sanırsız mezar taşı yazımızı, diyen bir hocamız vardı. Toprağı bol olsun. Sözünden de belli olduğu gibi, hocamızın rüya tacirleriyle arası pekiyi sayılmazdı. Çünkü onlar herkesin birlikte gördüğü rüyaları dinliyorlardı. Bu rüyaları anlamıyorlar ve kulaktan dolma sözlerle çocuklara anlatıyorlardı. Rüyaları dinleyen çocuklar, dinlediklerini rüyalarında görüyorlardı. Rüya tacirlerinin ve çocukların sayısı arttıkça herkesin birlikte gördüğü rüyalar, herkesin kendi başına gördüğü rüyalara dönüştü. Zavallı çocuklar daha küçük yaştan birbirlerinin rüya tacirleri olmaya başladı.

İncinen

Kimseye güvenmez. Kimseye inanmaz. Kimseye eyvallahı yoktur. Herkese söver. Her şeye bok atar. Herkesi darlar. Peki, nasıl yaşıyor o zaman? Balinalarla konuşuyor diyorlar, ama olmaz öyle şey. Fillerle ölü fillere yas tutuyor diyorlar, ama olmaz öyle şey. Gorillerle beraber ot sap yiyor diyorlar, ama olmaz öyle şey. Ayılarla birlikte göbek atıyor diyorlar, ama olmaz öyle şey. Peki, nasıl yaşıyor o zaman? Bir gün insanların onu anlayacaklarını umarak, diyorlar. Öyle ise çok bekler. Onda bekleme sabrı var, diyorlar. Öyle ise niçin öfkeli? Öfkesi içten ve ona kalkan olmuş, diyorlar. Birileri onu incitmiş mi?

Unutan

Üç tür insan var deyip gülüyoruz. Biri halden anlar, biri laftan, diyoruz. Bir diğeri ne halden anlar, ne de

laftan, biliyoruz. Bu üçlemeye gülerken, üç tür insanın aynı dünyada yaşadığını bir anlık unutuyoruz. Ne zaman halden, ne zaman laftan anlıyoruz; sormuyoruz. Ne halden anlıyoruz, ne laftan.

Soran, soruşturan

Şunu şunu yapacağız, şu olacak dediler. Neden şöyle şöyle yapmıyoruz, diye sorduk. Şundan dolayı dediler, inandık, şu oldu: Şunu şunu yapacağız, şu olacak, dediler. Neden şöyle şöyle yapmıyoruz, diye sorduk. Şundan dolayı, dediler. İnanırcı gelmedi. Sormaya devam ettik. Bu neden? Şu neden? Şundan dediler, bundan dediler. İnanırcı, şunlar oldu: Şunu şunu yapacağız, şu olacak dediler. Neden şöyle şöyle yapmıyoruz, diye sorduk. Şundan dolayı dediler. İnanırcı gelmedi. Sormaya devam ettik. Bu neden? Şu neden? Şundan dediler, bundan dediler. Bu kez hiç inanmadık. Sonuç kötü oldu. Hem de artık çok geçti.

Seçen

Her zaman doğru seçimler yapabileceğimizi anladığımızda, evet dedik, yapabiliriz. Sonra aramalara koyulduk. Bazen bulduk, bazen bulamadık aradıklarımızı. Bulduğumuzda bildik doğru seçtiğimizi. Bulamadığımızda bilemedik. Bazen bazı yoları bazı yollardan çıkartamayacağımızı bulduk. Yol değiştirdik.

Hesaplaşan

Bilen söylemez düşüncesi gündelik biçimde dile getirildiğinde vesvese anlamıyla yüklü bir yaklaşımı temsil eder. Ancak gündelik biçimde dile getirmenin derinliklerine indiğimizde, söz konusu yaklaşım için gelecek planlarımızda doğruluklar türeten vesvese kuruntumuzla bir hesaplaşma bekler bizleri. Söz konusu hesaplaşmanın mantıklıca yapılamayacağını düşünenlerin vay haline!

Dillenen

Suyun üç, dünyanın bin bir hali var sanırız. İşin aslı suyun hallerini de, dünyanın hallerini de sayamayız. Bazıları bunların sayılabilir olduğunu söylüyor. Neye dayanarak? “Göstereceğim ben sana dünyanın kaç bucak olduğunu” korkutmasına mı dayanarak? Eğer öyle ise şimdiden görmeliyiz: Kimse ne biçimce, ne içerikçe doğayı kandıramaz. Ona hükmedemez. Doğanın her hamleye karşı hamlesi vardır. Her seçime karşı seçimleri, her karara karşı kararlılığı vardır. Her kandırmaya kendini kandırma üstlenimi yükleyebilir doğa. Doğruluğu doğrulukla tanımlayabilir. Dilin dilini çözebilir.

Biçimlenen

Etkinliklerimizin iletişimsel zenginliği günlük yaşamımızı bir halı gibi dokur. Yüzeyde oluşan desenlerin güzelliği, gelecek kurgumuzun derinliklerindeki desenli bağlar hakkında bize bilgi vermeye başlar. Bu bilgi, etkinliklerimizin olgusal dayanaklarını anlamaya yöneldikçe zenginleşir ve kişinin kendini ve dünyayı anlama ölçütleri biçimlenir. Doğanın farklı bilgi düzeylerinde farklı desenleri vardır. Doğanın biçimce türeyiş zenginliği etkinliklerimizin iletişimsel zenginliğinin varlık üstlenim belirleyicisidir. Belki de hep bu yüzden çember en mükemmel şekil gibi gelmiştir. Tohum, içinde dallanan sarmalın tümsel bilgisidir. Tohumun etkinliği bu yüzden iletişimin etkinliğidir.

Oyalanan

İletişimin etkinliği insanların günlük oyalanmaları sırasında fark edebildiklerinden çok daha fazla oyalanma barındırır. Bu yüzden birlikte zaman geçirenler, uzun zaman birlikte oyalananlar arasındaki iletişim trafiği yoğunlaşır. Bu yoğunlaşma insanların günlük oyalanmaları sırasında fark edebildiklerinden çok daha fazla oyalanma barındırır. Bu yüzden en uç noktalarda aşk ve

ölümsüzlük arasında sıkı bir yakınlık olduğu düşünülür. Sıkıca dokunmuş yakınlıklar aşkın da aşkınlığın da içeriğini ölmeyen bir varlığa doğru zenginleştirir. Yakınlıkların sıklıkları ve kopuklukları, biçimce türeyişin ve yok olmanın yaşamsal birlikteliği hakkında bize bilgi verir. Birbirimizle oyalanmalarımızda neyin önemli, neyin önemsiz olduğu konusunda bir karara varmamız için bize yol gösterir.

Etkileşen

Doğal olarak iletişimin etkinliği edimseldir. Dilde anlam ve doğruluk koşulları söz verme, yalan söyleme gibi edimlerle ilişkilidir. Söz konusu ilişkilerin sıklığı ve birbirinden kopukluğu her türlü edimin beşeri etkinliklerin anlamı ve doğruluğu üzerinde oynadığı rol üzerinde birleşir. Bu rol, doğal iletişimin edimsel etkinliklerinin yaşama kattığı verimliliğin bir parçasıdır. Tıpkı bu soyut rol gibi somut yerel etkinliklerdeki roller de iletişimsel yanımızın verimliliğinin bir parçasıdır. Bu yüzden yaşamın dramatik bir yanı olduğu yadsınmamalıdır.

Dengelenen

Yaşamın dramatik yanı, her türlü maskeli eylemde olduğu gibi, hem korunma, hem gizlenme, hem saldırma, hem de göstermedir. Maskeli eylemde de olduğu gibi, dengeli saldırı herkes için korunmadır. Dengeli gösteri herkes için gizlenmedir. Bazı dengeli korunmalar kimse için saldırı değildir. Bazı dengeli gizlenmeler de kimsenin gösterisi değildir. Bunu herkes bilir. Herkesin bilmediği ya da bazılarının görmediği, belki de görmezden geldiği gerçek, gösterilerin, saldırıların, gizlenmelerin ve korunmaların bizde bıraktıkları izlerde olduğu kadar, bizim onları izleme biçimimizde de dramatik öğeler barındırmalarıdır. Zaten asal denge de hep herkes ve her şey arasındaki değil midir?

Sürüklenen

Herhangi iki kurgu arasında korunan ve gizlenen bakışım özellikleri bazı biçimce türeyiş dengeleri belirler. Söz konusu dengeler anlam ve doğruluğun ortaya çıkmasını sağlayan asal dengelerdir. Tıpkı yürümedeki dengede olduğu gibi, doğruluğun ortaya çıkmasını sağlayan ve dengenin korunmasını anlamlı kılan bir yürünen yol gereklidir. Söz gelimi, boşlukta yürümek de bir yürümedir ve onun bile kendi dengeleri vardır. Bakışımın belirlediği biçimce türeyiş dengeleri, taşıdıkları anlamlarla ve doğruluklarla uyumludur. Etkinlikler arası denge dönüşümlerin sürekliliği ve süreksizliği, bizim seyrine daldığımız etkinlikler hakkındaki bilgimizin sürekliliği veya süreksizliğidir. Bu yüzden, kurgu karşılaştırmalarımızda yalnızca bilgimiz ölçüsünde süreklilik ve süreksizlik vardır. Zaman algımız bu ölçüden doğar.

İzlenen

Zamanın sürekliliği boş zamanlarımızı dolduran etkinliklerin sürekliliğidir. Ustalık düzeyinde izlenen izlemler bu sürekliliğin önce çiçekleri, sonra da meyveleridir. Meyvenin çiçekten taşıdığı iz, bilginin güzellikten taşıdığı iz gibidir. Çiçeğin masumiyeti, ilginin iyilikten taşıdığı iz gibidir. Bu anlamda etkinliklerimiz zamanın tohumlarıdır. Tohumları ekerken ulaştığımız ustalık, çiçeklerin yüzümüzde bıraktığı izler gibidir.

Paylaşılan

Tarihsel doğru ve yanlışların üstlenilme biçimleri birçok farkındalıklar belirliyor olsa gerek. Diğer yandan verili olan bilgiden yeni bilgi elde etme biçimleri de öyle çok çeşitli ki, bu biçimler tarihsel yanlışların üstlenilme biçimlerinden bağımsız olan doğruluklar da belirliyor olsa gerek. Doğrulukların, yanlışlıkların ve ne doğruluğu ne de yanlışlığı bulunamayan olguların derin bilgisi, yüzümüzdeki izler gibi tarihsel bir üstlenim belirliyor olsa gerek. İnsanların tarihselliği üstlenim biçimleri yaşamlarını

biçimlendiriyor olsa gerek. Yaşam bu yüzden
gariptir demek, yaşamı çok abartmak olmasa gerek.

ÖZYAŞAM OYUNLARI

Karanlığa alışamayan göz, ışıklı bir dünyadan geliyor demektir; ona gülersek gülünç oluruz.

Platon

Önsöz

Gündelik denemelerimiz ve yanılmalarımız eğilim ve öğrenimlerimizle ilgili sorduğumuz soruları karikatürleştiren bir saçmalıklar dizgesi gibidir. Saçmalık, onların tragedyaya denizinin dehlizlerinde kaybolmuş hazinelermiş gibi ezbere bir biçimde yüceltilmesi alışkanlığından kaynaklanır. Sanki kendimize hatırlatma olsun diye devamlı soruyormuşuz gibidir bu alışkanlık; ne demeye denedik de yanıldık yahu?

İsmim

İsmim Besim benim. Babam koymuş, dedem sevinmiş. Okumuş kulağıma ezan ile. Göbek adım Avni ile. Sözlükten baktım, Osmanlıca ve Türkçe. İki yarı yapay dilin sözlüğünde, yazarların çoğu Arapça! Avni, Hz. Süleyman'ın yardımcısı; hem de bir cin. Hakkı Avni babamın adı, Hatice Adalet annemin; Arman da onun ak pak kızlık soyadı. Karakadıllardan olmuş babamla evlenince. H, A, K ikisinin de adlarının baş harfleri. Bende önce A ve B var. C de olsaydı ABC. Şimdi ben bana bir C öğretenin kırk yıl kölesi mi olayım? Hak var kadılık var isimde. Ama asıl adalet var, beni doğurup masallarla büyüten güzel annemde. Bir isimde ne var; nedir bir isim? Açtım baktım sözlüğe. Güler yüzlü demekmiş benim ismim.

Cismim

Dört kilo sekiz yüz gram bir ağırlık. Elli dokuz santimetre bir uzunluk... Gözlerim açılmış doğduğumda. Annemin defalarca söylediğine göre. Anneanneme vermişler beni ilk o yıkasın diye. Gözleri beni yakan yavrum derdi anneannem bana. Yıkarken beni, bakmışım onun gözlerinin içine. Önce korkmuş, ağlatırsam Avni ne der diye. Ağlamamışım ama güldürmüşüm anneannemi. Cismimi saklamak istemiş nazar değmesin diye. Belki benim ona verdiğim içten söz ile ruhumdan saklananlarla yitenler, yollar teperek, giden gidene...

İlk cümle, ilk şiir

Annecim pilav koyarsın mı? Kurduğum ilk cümleymiş benim. Bir soruymuş kurduğum, bozuk. Seviniyorum bunu bilince. En sevdiğim yemek pilav. Siyah ve mavi derim her yerde ama beyaz en sevdiğim renk. Anne bak kebelek yağıyor demişim bir gün; kar tanelerini görünce.

Bir öz yaşam şiiri

Doğdum, büyüdüm ne mutlu. Daha ölmedim, dur! Masallar ve deyimler geometrisinde kayboldum. Geometriciler tepesinde içilmiş, bir fincan kahvenin kırk yıllık hatırıyla fal oldum, şiir buldum telvesinde. Yanan Bulut diye çağırdığım, huzur kokan Burcu'nun kucağında güldüm, ağladım. Gürlük aradım, bağımsızlık buldum. Tersten bir bakış açısı uydurmasıyla, öz yaşamın öz oyunlarında kim kimdir soruşturdum. Bilgi diye bir sözcüğün peşinden koştum. Yakalamacılık oynadım. Bilgelik tanrıçasının eteğinden tuttum. Tuttum, çekiştirdim. Kuşağını çözdüm onun. Çünkü görmek istedim gerçeği. Çırlıçiplak gerçeği.

Küçük mantıkçının eğitimi

Küçüktüm bir düşünce: Sordum babama; yaratabilir mi Allah üç kenarlı bir kare? Yaratabilir

dedi babam. Şaştım kaldım bu işe. Olanaklar mecra oldu hayal gücüme. Güç dediğim bir işleme, ad koydum; düşlem-le-me.

Uzaklar

İlk sokağa çıktığım gün annem tembihlemişti, gözünün önünde durayım. Aşmamam gereken sınır vardı. Topu topu sokağın sonu mu? Annem köşeyi geçme dedi, gösterdi. Sonra bir an kaybolmuşum ortalıktan. Evet, bir an kayboldum. Sokaktan çıktım gittim ben. Annem de zıvanadan çıktı. Korku ve telaş içinde beni yakaladı. Karmakarışık sözcüklerin havada uçtuğu, adımlarımın birbirine karıştığı bir yoldan eve döndük. Bana o gün çok sıcak gelen bir suyla yıkadı beni annem. Bir daha gidecek misin o kadar uzağa diyordu. Gitmeyeceğim diyordum bir daha. Ama sadece bir daha beni öyle yıkamasın diye. Babamın dükkânına gitmişim bir gün yalnız başıma. Neden gittim bilmiyorum; nasıl oldu bilmiyorum. Annem de şaşırdı, babam da. Onlardan habersiz gittim. Ne korktular ne telaşlandılar bu kez. Onlar öğretmeyi öğrendi, ben de söz dinlemeyi. Anlattılar, tek başıma gidebileceğimi. Annem beni giydirdi, hazırladı ve yolladı. Babam dükkânda dedi, dikkatlice git. Yürüdüm, yürüdüm gittim dükkâna. Tek başıma uzaklara...

Anaokulu

Anaokuluna yazdırdıklarında beni, beş yaşımı doldurmuşum. Bir yığın malzeme alınmıştı. Kalemler, boyalar, defterler... Babamla birlikte almıştık bunları. O günden sonra bir daha görmedim hiç birini. Okulun ilk günü annem götürdü beni oraya. Önceden tanıdığı bir arkadaşının oğluyla yan yana oturttu beni. Çocuğun adı Cüneyt, hala da arkadaşım. Cüneyt ortama alışmıştı. Oyuncaklar paylaşılmıştı. Bir yalan uydurdum, annem gider gitmez. Sordum öğretmene "tuvalet nerrde?" Ana-baba gününden sıvıştım hemen usulca. Kapıda bir sürü ayakkabı vardı. Alelacele buldum giydiğim kahverengi püsküllü kunduraları. Dosdoğru teyzemlere koştum. Teyzem açtı kapıyı, olanlardan

habersiz. Suskun girdim içeri, hiçbir şey anlamadılar. Kafamın içi gürültü... Keyfim yerindeydi ama. Kapı çalındı bir ara. Annemin sesini duydum: Besim'i okula bıraktım. Teyzem Besim burada dedi. Anasız anaokuluna bir dönem devam ettim. Barış diye sevdiğim bir arkadaşım oldu. Cüneyt bir gün gözüme vurdu, gözüm şişti, mosmor oldu. Bir karne verdiler bana; ikinci dönem notları yoktu.

Ne köy ne de kasaba

Hafta sonları köye, babaannemle dedemin yanına gönderirlerdi beni annemle babam. Balaban köyü, İzmit'e yirmi kilometre kadar uzak... Köyde vakit şöyle geçerdi: Sabah güneş doğmadan uyanırdım. Bazen horoz sesine, bazen ezan sesine... Bir de çişe kaldırırlardı daha erken bir saatte. Dedem kızardı babaanneme; bırak işerse işesin çocuk, uyusun! Kahvaltı için yumurtaları almaya kümese inerdim. Ama ondan önce babaannem beni koynuna alırdı. Gözlerim zeytin, dudaklarım reçel, yanaklarım ekmek olurdu. Benimle eğretilme dolu kahvaltısını yapardı. Dedem ufaktan bozuk atardı. Ona kendimi sevdirmezdim. Ama çok severdim dedemi, bilirdi. O da beni çok severdi. Dediklerine göre, ölümünden bir gece önce, köyü inletmişti dedem: Besim'i getirin, Besim'i getirin! Babam haberi olsaydı kalkıp Gönen'den getirirdi beni. Dedem öldüğünde biz Gönen'deydik. Gönen annemin memleketi. Ölüm haberi gelince, atladık bir taksiye, doğru köye gittik. Annem ölümünden söz etmedi bize. Ama bir şeylerin tersliği belliydi. Arabadan indiğimizde, dedemi yıkıyorlardı, evin ön bahçesinde. Ben arka bahçede beklerken, kardeşim koşarak geldi ön bahçeden. Abi dedi, dedemi kutuya koymuşlar. Sordular ama görmek istemedim. Köyde günler böyle bitti. Dedem öldü, köy bitti. Köy kahvaltısı bitmedi. Kahvaltıdan sonra dedemle bahçeye inerdik. Süsen gibi mısırlar, en sevdiğim elmalar o bahçedeydi. Ortasında yol vardı, yürürdük. Hala duyuyorum kokusunu. Kahveye uğradık birlikte. Dedem yaşlılarla muhabbet ederdi. Dalga geçerdi onlarla. Kimi seksen kimi yetmiş yaşında. Para verirdi bana, ben gidip leblebi tozu alır yerdim. Öğleden sonra dönerdik eve. Bazen çocuklarla oynamaya çıkardım.

Bazen Oğuz olurdu, karındaşım. Arzu olurdu, Cenk olurdu. Onlar da candan, kardeşle bir. Kuran kursuna gittik Cenk ile birlikte. Neredeyse Kuran'a geçecektim, fark ettiler; bu çocuk okuma biliyor. Her şeyi Türkçe alt yazılardan takip ediyor. Elif - Be'nin ötesine gidemeyen ben, lam elif- ye'ye geldim gibi yaptım hep. Ama gün geldi, hoca anladı bu numarayı. Elif kitabımın yaprakları kopardı hep. Eve dönüş yolunda çamlardan reçine alıp, yapıştırdım. Ne köydü ne de kasaba bizim köy. Ben de ne köylü, ne de şehirli; Ne yabani ne medeni; Pomak ile Gürcü'nün oğlu... Tatar ile Kürt anaların torunu.

İlkokul

İlkokulun ilk günü, okula annem de geldi babam da. Hal bu ki anaokuluna bile tek gittiğim olurdu. Ama ilkokul farklıydı, okumalı yazmalı. Oyunlar teneffüslere sıkışacak, nefesler sınıflara geri koştuktan sonra yavaşlayacaktı. Babam o gün elli lira harçlık verecekti bana; ilk gün harçlığı... Unuttu sonra parayı. Cebimde on lira vardı dert etmedim. Annemler gitti, öğretmen sınıfa girdi. Ben bizim sokaktan Erdinç diye bir arkadaşımın yanında oturuyordum. Sınıfa girer girmez dikkatimi çeken bir kız ve onun çantası vardı. Bu kızın adı Pınar. Babası babamın arkadaşı, çantası sınıftaki en güzel çanta, kendisi sınıftaki en akıllı kız. Benim Sportmen Billy çantamın sadeliği başka tabi. Pınar en önde en sağda oturuyordu. Kapının olduğu tarafta... Öğretmen sınıfa girer girmez gördü Pınar'ın çantasını. Yarın bu çantayla gelmeyeceksin dedi Pınar'a. O an sınıftaki herkesin birbirinden farklı olduğunu anladım. Okumayı bilenler kimler diye sordu bir gün öğretmen. Ben ve bir on kişi kadar el kaldırdık. Tamam dedi, bizi bir kenara ayırdı. Dedi ki yarın birer şiir ezberleyip geleceksiniz. Zil çaldı; ilk teneffüs: Erdinç nereye kayboldu bilmiyorum. Yalnız başıma dışarı çıktım. Cebimdeki on lirayla poğaçaya alınabiliyordu. Simit yirmi liraydı. Ben de bir poğaçaya aldım. Uzaktan sarı saçlı, ufak tefek bir kıza takıldı gözüm. Adının sonradan Sibel olduğunu öğrendiğim bu kıızı görünce çok heyecanlandım. Heyecandan olacak, sebepsiz bir biçimde onun bir üçüncü sınıf

öğrencisi olduğu düşüncesine kapıldım. Yanına gidemedim. Sınıfa döndüğümde, kapının önünde duruyordum bir ara. Karşı sınıfta, uzaktan sarı bir kafa gördüm. Bu teyzemin oğlu Özgür'ün kafasıydı. Zırıldadık durduk, bizi aynı sınıfa koysunlar diye. İstedığımız oldu. Okuldan sonra annemle bir şiir kitabı almak için kırtasiyeye gittik. Cumhuriyet Şiirleri diye bir kitap bulduk. İçinden en kısa şiiri seçtim. Ama o sekiz dizeyi ezberleyemedim. Ezbersiz başlamıştı öğrenim hayatım. Bu iyi. Geleceğe yönelik düşününce... Ezbersiz de devam etti zaten. Ertesi gün, ben hariç herkes şiirini okudu ezberden.

Okuma

Okumayı söktüğümde beş yaşındaydım. Ama sonrası pek de çorap söküşü gibi gelmedi. Okuma yarışları yapılırdı sınıfta. Birinciler yüz elli kelime okurken dakikada, ben hala otuzlu sayılardaydım. Grafiği asılırdı duvara, okuma yarışının sonuçlarının. Kolayca bulurdum kendimi alçak sütunların arasında. Otuz altı kelime, otuz iki kelime... Edebiyat öğretmeni teyzemin dediğine göre, okuyup, yarım okuyup, geri dönüp tekrar okuyup, okumaya çalışmışım. Kurdeleyi çok geç ve zor aldım. Hiçbir zaman alamayacağım sandım. Bu okumayı bilen bir çocuğa, okumayı bilmediğini düşündürtmeye yeter, ne kötü. Hecelerle öğrettiler okumayı. Belki de ondandı bu gerileme. Yazıda hızlıydım ama. Görür görmez yazmada. Tahtayla defter arasında köprü kurmada... Bu köprüyü kurarken başka köprülerden geçmede, hayal kurmada... Anlayarak okuyamadım bu yüzden hiç. Ne bir roman bitirebildim, ne de bir bilim kurgu. Çizgi roman bile okuyamam ben. Ama felsefeci oldum, talih güldü bana. Biliyorum nedenini. Çünkü aceleci değilim, farklı kıyıları arasında köprüler kurmada.

Anlayabildiklerim ve anlayamadıklarım

Dördüncü sınıfa geçtiğimizde, dört kişilik bir özel ders grubuna kattılar beni. Sessiz sedasız Feray,

güzeller güzeli İrem ve tatlı sert bir kız Bahar ile. Üçü de başka sınıftandı. Galiba üçü aynı sınıftandı. İlk dersimiz Türkçe'ydi. Öğretmenin adı Mustafa'ydı. İnsanların dili nasıl bulduyuyla ilgili bir öykü anlatarak başladı. Yarım saat konuştu. Pür dikkat dinledim. İyi ki de dinlemişim dedim sonra. Aklımızda kalanları yazmamızı istedi. Biz de yazdık. Sonra herkes yazdığını okudu. Dersler iki kısımdı. İlk başta deyimler ve atasözlerinin anlamlarını tahmin etmeye çalışıyorduk. Sonra da dil bilgisi öğreniyorduk. Bir de matematik dersi alıyorduk. Öğretmenin adı Aykut'tu. Problem çözmeye dayalı bir dersti. Bazı yöntemler öğrendik. Problemleri sınıfladık. Şu bu problemleri... Bu işte zayıf kaldım. Yılın sonunda, beni daha zayıf öğrencilerin grubuna almayı düşündüler. Sağduyulu veliler öğretmeni değiştirdiler. İrem'le Bahar'a ne oldu bilmiyorum. Feray, ben ve bizim sokaktan Yeşim kaldık. Mustafa öğretmen yine vardı. Yeni matematikçinin adı Rahmi'ydi. Rahmi öğretmen açılar ve üçgenlerle başladı. Öğrenme hızım arttı. Her şey çok kolaydı. Tam olması gerektiği gibi... Beşinci sınıfın sonuna doğru Rahmi öğretmen beni başka çocuklarla bir araya getirdi. Ben onlara ayak uyduramadım. Çocuklar benden iyiydi. Anlayabildiklerimle anlayamadıklarımı birbirinden ayırmaya böyle başladım.

Maraton

Şirin Tepe'den başlayıp İsmet Paşa Stadyumu'nda biten bir koşuya kattılar bizi. Ben ortalama bir koşucuydum. Uzun süre de koşamazdım. Sonuncu oldum. Sıra arkadaşım İlker birinci oldu. Onun başarısına sevindik. Ondan daha iyi koşanlar da olduğunu, bir üst yarışta öğrendik.

Şikebol sepete

İlkokul dördüncü sınıfta bir gün, sınıfta bir duyuru oldu. Basketbol takımı için bahçede bir seçme yapılacaktı. Baktım, arkadaşlarım gidiyor. İlker, Fatih en başta... Ben de gittim. Basketbol nedir; öğreneli çok olmamıştı. Top sektirmeyi bile denememişim.

Steps diye bir şey vardı. Neydi; kavrayamamıştım. Bahçede yan yana dizdiler bizi. Hepimize birer top verdiler. Düdük çaldılar, bir duvardan öbürüne koştuk. İlerlemek çok zordu. Fatih'in ve İlker'in yeteneğini bir bakışta gördüm. Onlar takıma girdi, ben dışarıda kaldım. Dışarıda olmak zordu. Takım ruhu eğlenceliydi. Herkesin halinden belliydi bu. Hayaller kurdum. Basketbolu birden çok sevmeye başladım. Amerikan liginin maçlarını seyrediyor, Magic Johnson'a hayranken, Kevin Mchale gibi kötü olduğumu düşünüyordum. Kendime 32 numaralı bir forma bile yaptırdım. Doğum günüm 3 Şubat olduğu için, Magic de Mchale de 32 numaralı forma giydiği için. Azmettim, her gün basketbol sahasına gittim. Saha İlkerlerin evinin tam önündeydi. Zamanla oynamayı öğrendim. Sonra İlker, takımın çalıştırıcısı, müdür yardımcısı, eski pehlivan Rahmi öğretmen ile konuştu. Besim de iyi oynar dedi. Ben de takıma girdim. Kura çektik, 13 numaralı forma bana çıktı. Uğursuzluk demek olduğunu biliyordum. Ama ne bekliyordum ki? Dördüncü sınıfta yedektim. Sonra ilk beş oynadım beşinci sınıfta. İzmit birincisi olduk. Marmara birincisi olduk. Türkiye finallerine gittik Konya'ya. Gitmeden önce dershanede, matematik öğretmeni hayatımda duyduğum en boktan soruyu sordu bana. Basketbolu mu seviyorsun matematiği mi? Konya'ya gidecek misin? İkisini de seviyom dedim. Gamze diye hayran olduğum bir kız vardı. Aşağılarcasına güldü bana, 'seviyom' dedim diye. Hedef yoktu ama en iyi bizdik. Ted Kolej'le oynadığımız maçta hakkımız yendi. Hepimiz ağladık. O yıl ilk kez yeniliyorduk. Hem de hakkımız yenile yenile. Hakkımız yenmekti. "Hakkımız" yendi aslında. Basketbol şikebol fark etmez. Bir maç daha vardı. Kahraman Maraş'tan bir okulla... Hepsi uzun, hepsi bizden büyüktü. Nüfusa geç yazılmış bir sürü abi... Farklı bir oyun deneyecektik. Alper geride kalacaktı. Dört kişi saldıracaktık. Alper'in gururu kırıldı. Anaokulunda gözüme vuran Cüneyt, o gün gözüme girdi. Savunmayı üstlendi. Kaybettik. Yine ağladık. Parmaklarımızın ucundaki kupayı, kaldıramadık. Biz o kupayı çöp sepetine attık.

Bizim yörenin oyunları

Kendimi okulun folklor ekibinde buldum bir gün.
Artvin oyunlarını öğreniyorduk. Bir gittim, iki gittim.
Çok kural vardı öğrenecek. Arkadaşlık da bir tuhaftı.
Bir gittim, iki gittim. Zor geldi bıraktım.

Bilgi yarışmaları

Okulun bilgi takımı kurulacaktı. İlkokullar arası bilgi yarışmaları için. Bizim sınıftan Pınar, Onur ve ben diğer sınıfların öğrencileriyle yarışacaktık önce. Katılmak istemedim, çekindim bu saçmalıktan. Öğretmen kızdı bana. Nasıl istemezsin böyle bir şeyi? Ne vardıysa bu en doğal tepkide! Annelere anlattım olanları. Babam, çocuk istemiyorsa istemiyordur dedi. Annem öğretmenle konuştu ve yarış işinden sıyrılmış oldum. Bilgiyle yarış aynı cümlede olmadı, hiç olmamalı.

Andık geçtik

Türk müydüm; değildim. Gürcü'ydüm bildiğim kadarıyla. Biraz da Pomak'tım, Kürt'tüm, Abaza'ydım, Tatar'dım. O zaman, Türk'üm demek başka bir şeydi. Ne mutluydu. Demek yeter. Doğru muydum? Bir kişi nasıl doğru olur? Çalışkan mıydım? Dur hele yeni başladık. Yasam? Hem doğruyum hem yasam? Yükselmek ileri gitmektir. Yükselmek ileri gitmek midir? Varlığım, varlığına armağan olsun. Varlığım? Varlığın?

Kunuttum

Kunut dualarını ezberle dedi bir gün öğretmen. İki tane Arapça dua... Çok zor. Çok şaşırtmalı kelimeler var. Çalışırken uyuya kalmışım. Uykumda sayıklamışım. Dini bütün babam bunu görünce, bu zulmü: El kadar çocuğa bu ezberletilir mi; diye çatmıştı kaşlarını.

İngilizce neye hazırlık?

Bu toprakların, bu jeopolitik önemi olan toprakların, her toprak gibi... Silahların gölgesinde büyüüp, üç tarafının denizlerle çevrili olduğunu bilip, dünyanın dörtte üçünün su olduğunu bilip, doğal zenginliklerini öğrenip, bunlardan uzak yaşamak durumunda bırakılan tüm çocuklarına karşı işlenmiş en büyük suçlardan biridir, onların İngilizce bilmeyen, dünya tarihine yabancı öğretmenlerin elinde bir şeylere İngilizce hazırlanması yalanının yıllar yılı ağızdan ağza dolaştırılması. İngilizce neye hazırlık? Uygun adım böyle nereye? Fransızca, Almanca neye? Her şeyi yanlış öğretiler bize; istisnasız her şeyi... Bugün Amerika'da okumuş bir felsefe doktoruyum. Öğrenim hayatım bir *reductio ad absurdum*. Yaşamda çelişkinin tamiri her zaman var. Ama yanlış eğitimin varsayımlarının tamiri zor. Adı Anadolu Lisesi olan okullarda, öğretilen hep non-Anadolu. Bunu görmedik mi sanıyorlar?

Londra

İngilizce hazırlık sınıfını bitirince yaz tatilinde, İngiltere'ye bir yaz okuluna gittik. Sınıf arkadaşlarım Burak, Umurhan ile. Detaylar önemsiz. Nasıl gittik, nasıl döndük? Köydeki bahçemiz satılmıştı. Babamın işleri iyiydi. Kim neyi sattı, elden neler gitti, önemsiz. Tüm olanlar neler doğurdu, ona bakalım. Cebimde tonla parayla gittim Londra'ya. On iki yaşındaydım. Şehri görür görmez kapıldığım düşünce: Dünyanın en güzel şehri bu olmalı. Bir gün burada yaşamalıyım. Okulda bir de âşık oldum. Kendimden üç dört yaş büyük olan bir İspanyol kızına; sıra arkadaşım Silvia'ya. Aşk duygularıyla döndüm Türkiye'ye. Detaylar önemsiz. Tek penny de kalmadı cebimde. Bir kadın, bir şehir... İkisi de uzaklarda. Unutmalıyım dedim ikisini de. Zor oldu diyemem. Kolay oldu diyemem. Unuttum da diyemem. Unutmadığım başka şeyler de var. Onca refah... Bizde ve başka yerlerde olmayan onca refah... Fakir mahallesinde güzel bir parktır Londra. Gözlerimle gördüm. Fakir mahalleme geri döndüm. Cebimdeki para yalandı, bitti. Âşık olduğum kız

İspanyol'du gitti. Dünyanın geri kalanı için, ben ne yapayım şimdi?

Gastronomik uzaylarda bir Apollon

Bir fen bilgisi öğretmenimiz vardı, adını boş verin. Burak bir keresinde soyadıyla dalga geçti diye dersten dışlandı. Bana olsa ne ala! Fen derslerinin olduğu günler olabildiğince gitmezdim okula. Yaptığım da matah bir şey değil. Amerikan serserilerine özenir, gezerdim bir başıma sokaklarda. Burak'la buluşur masa tenisi oynardık sonra. Piknik'ten salatalı sosisli yerdik. Çıraftan yetişme Hasan abiyle laflardık. Piknik'te hala Hasan abi. Bana uzun Burak'a doktor derdi. Hep de sorar gittiğimde: Uzun, doktor n'apıyor? Limonata istesek, içmek için mi diye sorar. Fen dersi içmek için! Hay öyle fen dersine! Dönem ödevini fen dersinden seçerdim. Uzay ve Ay'a yolculukla ilgili bir ödev yapmıştım bir keresinde. Dokuz vermişti, hoca hanım. Onluk ödev dokuz, fen dersini sevmeyen öğrenciye hokus pokus... Fizik, astronomi, teknik, teknoloji... Hepsine hayrandım, hepsine meraklı. Ama güdük kaldı bizim İngilizce hazırlık. Güdük kaldı İngilizce fen. Anadolu'dan uzak, müspet bilime tuzak; hazırdık, hazırlanamadık.

Yüzme yarışı

İzmit'e yüzme havuzu açıldı. İnsanlar çocuklarını yüzme kursuna yazdırdı. İzmit'te bir yüzme takımı havası oluşmaya başladı. Çocuklar yüzmeden bahsediyordu. Belki bir duyuru amacıyla yüzme yarışı düzenlendi. Duyduk bunu, nerden duyduk bilmiyorum. Yarışa katıl dedi annemler, katıldım. İki ayrı grupta yarıştık. Ben ilkokul arkadaşım Onur'la aynı grupta yarıştım. Bir tek onu tanıyordum, onu hatırlıyorum. Onur yüzme kursuna gidiyordu. Diğer grupta Ömer diye bir çocuk birinci oldu. Ben de bizim grubun birincisi oldum. Ömer'in süresi benimkinden iyiydi. Ömer en birinci oldu. Ben Ömer'le yarışmadım. Amaç, süreye karşı yarışmakmış; anladım. Bir de yüzme stilimin bozuk

olduğunu söylediler. Kendi başıma öğrendim. Tabi bozuk olacak.

Din kültürü ve neyin bilgisi?

Her şey mi yarım kalır bir mantıkçının eğitiminde? Bana namaz kılmayı babam gösterdi. Allah görüntüsü olan bir şeydir benim zihnimde. Annemin babam için işlediği kırmızı seccade, zihnimde belirir biri Allah deyince. Kuram ile uygulamanın birleştiği bir andır benim için, masal ile gerçeğin... İlk namaza durduğum an. Din dersleriyse zayıftı hep. Orta ikide tasavvufu ilgili bir kitaba denk gelmesem, babamın dindarlığından uzaklaşıp saçmalayabilirdim. Din kültürü ve ahlak bilgisi dersleri buna müsaitti. Ne kültür ne ahlak! Tasavvufsa sorular doğurdu beynimde. Tandan tanrıdan koparılmak, anamın karnından, sütünden koparılmak gibiydi. Babamın dilinden anlamamak gibiydi. Batınlık neydi? Kalenderiler kimdi? Yalancı dinciler, soru sorduramazlar.

Namaz

En çok sabah namazını severim. Gün doğmadan kılmalı, güneş tanrı sanılmamalı. Kısacık bir şeydir zaten. Ezanı farklı. Haydi, kalk der. N'olur kalksan ve kılsan iki rekât? Biliyorsun, yaptığında bunu, iyi hissedeceksin. Bir şey yapmış olacaksın. Çayını da demle sabahları, ama içinden gelen sesi de dinle, eğer varsa bir ses. Cumaları hiç sevmem. Başkalarının sesleri, hutbeler saçma gelir. Eğitimsiz cüppelilerden üniversitelerde de bolca var. Sakallı'nın dediği gibi: Bunca cehalet ancak tahsille olur. Herkesin arkasından konuşurlar. Bilmezler, dedikodu yapanlar, komşusunun ölü etini yiyenden beter!

Tiyatro

Lisede bir tiyatro grubuna kattılar bizi. Ne iyi ettiler; başlarında bir öğretmen, adı: Işıl. Oyundan önce bir yazı istedi bizden Nedim. Tiyatroyla ilgili kısa bir

yorum... El ilanı yaptılar o yorumları; seyirciye dağıttılar. Şöyle yazmışım sevinerek: 'İnsanlar yüzyıllardır sahneler. Gösteriyi ilgiyle izlediklerine göre, yapılan taklide inandıklarına göre, tiyatro gereksiz bir şey olamaz. Bir gün beni izlediklerinde insanlar, bir anlık da olsa, tiyatronun gereksiz bir şey olduğunu düşünebilirler.' Herhangi birinin kendi kendine söyleyebileceği bir ninni kadar gerçektir bu benim için.

İnce Abdullah

Seka Kağıt Spor'da basketbol oynadığım yıllar rahmetli Apo'nun serbest oyun yaklaşımıyla yoğruldu beynim, bedenim. Oyun oynamanın mantığının, birbirinden bağımsız seçimler yaparken ortaya çıktığını Apo'nun "freeplay"inden öğrendim. Başkaları bunu göremiyordu besbelli. Zaten görseydi de n'olacaktı ki?

Davulun sesi yakından

Yaşar abi bir Roman'dı. Davul çalmayı ondan öğrendim. Bir gün Özgün ve Evren bana davul çalmayı öğrensene dedi. Bir rock grubu kuracaktık. Peki, çalmayı kimden öğrenecektim? Sanrı diye bir grup vardı. Anadolu rock çalıyordular. Yaşar abi onların davulcusuydu. Bir provalarında Bölge Tiyatrosu'nda karşılaştık. Yaşar'la konuştum. O temel ritimleri çalacaktı, ben de onu videoya kaydedecektim. Oradan çalışıp öğrenecektim. Çok dinledim Yaşar abiyi canlı çalarken. Bu şekilde öğrendim davul çalmayı. Ufak kazıklar da attı Yaşar abi bana. Ama yaptığı büyük kıyaktı. Yaşar abi belediyede çöpçüydü aynı zamanda. E-5 Karayolu'nun İzmit çıkışına doğru bir yerde, yol kenarını süpürüyordu sabahları. Okula giderken, sabahları, dolmuştan iner konuşurdum Yaşar abiyile. Trampetin vidası, zilin çınlaması vs. Anlamsız sohbetler, benim için değerliydi. İki vuruş arası zaman boşluğu, indi bindi yapıp dağıttığım okula gitme karanlığı. Mezuniyette de çaldılar Yaşar abiler. Can sıkıcı bir maddi anlaşmazlık da olmuştu gerçi ama davulun sesi uzaktan da güzeldi, yakından da.

Çarpılmalar

Okuduğumda çarpılmışa döndüğüm bir şiirdir Kaldırımlar. Necip Fazıl her kimse, kaldırımlarda düşünmüş, en az bir kere. Yürürken düşünenler, peri patetikler, Platon'un Yasalar'ını yürürken tartışanlar... Kaldırımlar yürümelerle değil, düşüncelerle aşınmalı. Dehaya giden yol, Blake'in dediği gibi dolambaçlı ve ilerlemeksizin giden yollar. Belki bu yüzden toplam tekrarın, çarpım da geriye dönüklüğün ifadesidir. Çarpılmışa döndüm bir de ansiklopedide Van Gogh'un Yıldızlı Gece'sinin gökyüzünü ve servisini gördüğümde. Bu yüzden belki, çarpılmışa dönmek bir ölçüt bana; dolambaçlı yollar geriye dönüklük, yavaşlama, durma... İnsan beynine çarpan dalgalarla aşınmalı. Dalgalar dalgalarla taşınmalı. İlkokulda bir resim yarışmasına katmışlardı beni. Birinde çok beğendiğim bir dere kenarı resmi yapmıştım. Yaptığım resmi değerlendirmeye almamışlar; bakarak yaptım diye. Bakmayacaktım da ne yapacaktım? Çarpılmışa döndüm. İkinci kez katıl dediğinde öğretmen, resmi anneme yaptırdım. Uğraşamam kimsenin resim yarışmasıyla.

Saç baş yoldurmayın

Saç ve giyim kuralları küçüklükten bunaltır beni. Neden çıplak değiliz? Cevabı bilinir sanılır. Hep aynı şeyleri giyerdim küçükken. Annem kızardı bazen. Bir Amerikan dizisinde yırtık pantolon giyen birine özenip, okula yırtık bir şortla gitmişim. İlkokul üçüncü sınıftaydım. Öğretmen bunu giyme dedi. Bir süre giyemedim. Sonra yine giydim. Saçları uzun bir çocuk görmüştüm Tanaşa'da. Yabancı bir ülkede yaşayan bir çocuk... Onun gibi uzatmaya çalışıyordum saçlarımı. Öğretmen kestirtiyordu. Amerikan saç modeli diye bir şey öğrendim dördüncü sınıfta. Öğretmen görünce gülmüştü. Değişiklik hoşuna gitmişti. Sonra basketbol oynarken müdür yardımcısı bana özel izin vermişti. Bu demişti saçlarını kesmesin. İlkokul beşte uzundu saçım herkesten. Ortaokul kravat zamanı... Her yıl

en az bir yeni saç modeli denedim. Hep sorun oldu. Saçını uzatan öğrenci mi sorun? On iki yaşında çocuğa kravat takma zorunluluğu niye? Neden çıplak değiliz? Neden nişanlarımız yok? Neden takılarımız yok? Lise sona kadar hep söyledim: Kurallar doğru değil. Neden dinlemek için kulakları yetmiyor bu adamların, bu kadınların? Lise sonun son dönemiymi. Lise birden kalan iki ders alıyordum: Matematik 2 ve Tarih 1. Müdür yardımcısı saçını kes dedi. Her müdür yardımcısı aynı olmuyor. Kestirdim, kolay olmadı. Sürücü belgesi için öğrenci belgesi alacaktım. Bu adamın odasına gitmiştim. Hem saçıma laf etti. Hem de senden anca şoför olur dedi. Saçımı kestirdikten sonra bir gün, yoklama kâğıdını teslim etmek için odasına gittim. O iş bana kalmıştı bir ara. Saçımı kesilmiş görmek bu adama yetmedi. Bir de dedi: Benden özür dileyeceksin. Dedim ki asıl siz benden özür dileyeceksiniz. Bana, benden ancak şoför olacağını söylediniz ki bu bir hakaret. Birden hiddetlenip üstüme saldırdı. Onu geri püskürtmek için ne yaptım sa yaptım. Biri bana saldırırsa karşılığını veririm. Odada iki öğrenci velisi vardı. Okulda dayak konusuna bakış açılarından olacak, sandalyede oturmuş seyrediyorlardı. Aleyhime konuşmuşlar. Aferin onlara! Pek duyarlı davranmışlar. Disipline gönderildim. Adamların yaptığına bir bakın. Beni okuldan mı attıracaklar?

Tercih sırası

Üniversite sınavının varlığından biraz geç haberim oldu. Biliyordum bir sınav vardı. Ama neydi, nasıldı? Baktım herkes dershaneye yazılıyor, ben de yazıldım. Anladım ki pek de gerek yokmuş buna. Lise sona geçerken bazı sınavlar yaptılar. Adı seviye tespit; dershaneyi bedava okuyacakları seçeceklerdi. Az sayıda öğrenciye dershane bedava. Söz verdim kendime, ya bedava ya dışarıda. Niyetim yoktu bu iş için babama para harcatmaya. İzmit'in iki popüler dershanesi vardı. Biri İsfen, diğeri Etken. İsfen'in sınavında onuncu oldum. Etken'inde on dördüncü. Lise ikide İsfen'deydim. Onlar dokuz kişi aldı bedava. Etken on beş... Etken'e yazıldım. Yakın arkadaşlarım da öyle yaptı. O yazın sonu, dershanenin ilk günü, oraya şortla

gittim. Benden başka bir de Özgür diye bir çocuk vardı şortla gelen. Bu çocuğu ilkokul yıllarından bilirim. Unkapanı dershanesinde el üstünde tutulan bir öğrenciydi. Hep birinci oluyordu. İkinci gün herkes şortla geldi. Bazı kızlar kısa şortla. Gamze çok güzeldi. O gün bir duyuru yapıldı. Şortla gelinmeyecek. Çıkışta dersane müdürü Ender amca, bir aile dostumuz, Karakadılar, dedi. Yarın şortla gelme. Belli ki ilk günden takibe alınmışız. Neyse ki hocalara da ısınamamıştık. Evimize döndük, İsfen'e. Gittik, dedim böyle böyle. Onuncu oldum almadınız. Tamam dediler sana da beleş. Sonra bir gün babam Ender amcaya rastlamış yolda. Ne o demiş, senin büyük gözüküyor ortalıkta. Sizin orası Besim'e biraz disiplinli gelmiş herhalde, demiş babam. Ekim ayında Burcu'yla tanıştık. İki ay içinde Burcu'yu çok sevmeye başladım. Şiirler mektuplar yazdım. Daha önce hissetmediğim gibi hisseder oldum. Şubat'ta Burcu İzmir'e taşındı. Ara sıra ben de gittim arkasından. Onu görmeye, daha çok sevmeye.

Sınav zamanı geldi çattı. Önceki yazdan aklımda kalan, Hakkı abimin nasihati vardı: Besim, ODTÜ Felsefe senin bölümün... Seversin çok ODTÜ'yü. Annemlere tek tercih felsefe yazacağım dedim. Neden kısıtlıyorsun seçeneklerini diye sordular. Mantıklı geldi bu. Elle tutulur bir gerekçem yoktu. İlginç olabilecek bölümleri sıralamaya başladım. Tercih sırası içinden seçilmişler: Bilkent'te burslu arkeoloji, Marmara'da Fransızca kamu yönetimi, Ankara Üniversitesi'nde gazetecilik, vesaire... Şans bu ya; tercih sıralamamda on ikinci ve son tercihim ODTÜ Felsefe'yi kazandım.

Bostanlı parkı

Burcu'yu ziyarete giderdim İzmir'e. Lise son da ve üniversitede ilk sene... Bostanlı Parkı'nda yatardım bazen. Bazen de Burcularda. Bir gece uyuyordum bir bankta, yanıma biri geldi, adı: Mustafa. Mustafa abi bir şarapçı. Geldi uyandırdı beni. Dedi korktum seni görünce. Biri bir zarar verir diye. Oturdum gecenin üçünde, konuştu da konuştu Mustafa abi. Sıkılmadan dinledim sabaha kadar. Şarap aldım

ona, ben içmedim. Şiirlerini dikte etti bir ara.
Mustafa, Dada Mustafa...

Bodrum ve Datça

İki yer iki burun. Biri kalkık, biri sadece burun. İki doğa harikası bölge. Biri bozuk çarpık, biri tanrının sevgili kullarının yolunu düşürdüğü yer. İki yer oldu yaşamak istediğim. Biri Londra, diğeri Datça... Belki ikisinde de yanıldım. Ama Datça'nın rüzgârı yanılğı süpürür bizden. Datça'nın huzuru, aramakla bulunacak gibi değil. Doğasında verili bir huzur... Londra'nın huzuruysa verili olanın üstüne kuruludur. Tıpkı Bodrum'un huzursuzluğu gibi...

İngilizce neye hazırlıkmiş; gördük

ODTÜ Felsefe bölümüne yazılınca bir İngilizce sınavı vardı geçilecek. Geçmem gerek, geçmem gerek. Buydu tek düşüncem. Yoksa lanet bir sene bekliyordu beni. Biliyordum. Geçemedim sınavı. Sözde hazırlanmıştık da. Ne yapalım, başladık yine hazırlığa. Matrak bir öğrenci topluluğuydu hazırlıktaki grup. Tip tip çocuklar vardı. Hoca bir tuhaftı. Bir an önce kurtulmak için, TOEFL sınavına girdik orada tanıştığım benzer durumda bir arkadaşım. Şu Amerika'ya doktora için başvurduğumda girdiğimde, bedenimi lekeler kaplatan sınav sıkıntısının TOEFL'ı. Beş yüzü geçemedim. Amerika için girdiğimde geçtim. Hoş o sefer istenen altı yüzdü. Ne var ki Boston Üniversitesi Felsefe bölümü duyarlıydı bu konuda. Yaptıklarını Burcu bile yapmadı. Kötü geçen sınavdan sonra beni azarlamıştı. Bir de Hakkı abimin hakkı ödenmez. Bir kez daha girmem için sınava bir umut daha altı yüzü geçmek için; yüz küsur dolar vermişti bana. Büyük moral olmuştu. Karşılığı ödenmez. TOEFL'la olmadı. Üniversite hazırlıktan not ortalamasıyla kurtuldum. Saçmalıklar komedyası bitti. İngilizce hazırlık ortamlarından, Amerika'da felsefe doktorası yapmış biri olarak bahsedebilirim. Yaramadı bu hazırlıklar bir boka. Vakit kaybı, boşa çabalama... Londra'da bir ayda hepsinin on katı öğrendim. Geri döndüm, geriledim.

ODTÜ felsefe?

ODTÜ’de bir felsefe bölümü var mı? Bulunabilir mi böyle bir bölüm? Neyi ararız ararken? Bir binanın birinci katında, Felsefe Bölümü yazan bir tabela... Bir sekreter, Leyla abla... Bir iki profesör, üç beş doçent, üç beş öğretim görevlisi, bir sürü asistan... Var bunlar bulunabilir. Bunları mı arıyoruz? Gidip bulalım hemen.

Üniversite hazırlık döneminden sonra bölüme başladım. Asıl niyetim bir dönem ara verip resimle uğraşmaktı. Danışman hoca beni dinlemedi. Bölüme başla dedi. Ben de başladım. Üç ders aldım. Felsefeye giriş 2, Bilim Tarihine Giriş, Eski Yunan Felsefesi 2. Felsefeye giriş dersini ilk görüşte robota benzettiğim Erdiñç hocam veriyordu. Bilim Tarihini Şahap hocam, Eski Yunan Felsefesini de Tahir hocam. İlk dönem düşündüğüm, Tahir ve Erdiñç’ten aldığım derslerin ıvır zıvırdan ibaret olduğuydu. Bilim Tarihi dersleri doluydu. Şahap hoca doluydu. Bu ilgi karşılık da buldu. Dönem sonu sınavının ortasında Şahap hoca geldi yanıma sordu: Bu bölüme isteyerek mi geldin?, Evet, isteyerek, dedim. Sen iyi bir felsefeci olacaksın. Heyecandan bir şey yazamaz oldum. On dakika bekledim. İki üç dönem sonra bir gün, rahmetli Suvar hocanın odasının önünde, kapıdaki karakteristik el yazısına bakıyordum. Şahap hoca belirdi yanımda. Felsefede ilerlemek istiyorsan Suvar’dan ders al. Hemen aldım Suvar’ın dersini. Meta-felsefe Soruları... Şahap hoca haklıydı, Suvar hoca farklıydı. Bir sürü şey öğrendim derste. Üstelik ikinci işaret de gelmişti. Suvar bir gün dedi ki bana: Şimdiden iyi bir felsefecisin. Gururlandım; gururlanacak neyim var neyim yok düşündüm. Çok iyi oldu. Ne arıyordum, ne buldum? Güven veren, heveslendiren iki öğretmen buldum. Okul böyle bitti gitti. Yüksek Lisans ilk dönem başlamadan Teo hocamla tanıştım. Bir gün, öğrenci asistanlığı yaptığım zamanlarda Teo hocam geldi bir akşamüstü. Birkaç fotokopi çekmemi rica etti. Ben fotokopileri çekerken o da oturdu bir sandalyeye. Konuşmaya başladık. Onun derslerine kaydolduğumu söyledim. Bana sorular sordu. Derslerde bana ilgi gösterdi. Beni biraz

yokladı. Birkaç hafta sonra da bir şey teklif etti. Besim, dedi; tezini matematik felsefesiyle ilgili yazmak ister misin, benimle? Seve seve dedim, seve seve yazarım. Teo hocamla arkadaşlığımız böyle başladı. ODTÜ Felsefe Bölümü'nün kurucu öğesini böyle buldum.

Arizona'da bir şifacı

Detaylara takılmadan yer seçmek; bu muydu Castaneda'nın bahsettiği? Castaneda yakın arkadaşım Evren'in bir gün bana gösterdiği bir kitabın yazarı. Kitabın adı: Don Juan'ın öğretileri, Yaqui Kızılderililerinin Bilgi Yöntemi. İki karakterin karşılaşması Carlitto ve Juan Matus. Carlitto bir antropoloji öğrencisi, Juan Matus bir avcı, bir savaşçı. Avcı ve savaşçının ağzından Carlitto'nun bunları yazması: Antropoloji öğrencisi pezevenğin teki... Ustayla tilmiz; tilmiz kimsenin önünde eğilmemeyi, kimsenin de onun önünde eğilmesine izin vermemeyi öğreniyor. Görmeyi öğreniyor, deniyor. Tam da öğrenemiyor.

Kütüphane azınlığı

Düzenli olarak kütüphaneye gitmeye on yedi yaşında başladım. Amacım Vincent Van Gogh'la ilgili ne bulursam öğrenmekti. Bulduklarım çok değildi. İzmit Sabancı Kültür Merkezi Kütüphanesi; oraya kitaplık demek daha doğru... Ama olsun. Hiç yoktan iyidir. Van Gogh'un yaptığı resimleri, hayatıyla ilgili detayları, kardeşine yazdığı mektupları buldum. Abi kardeş ilişkisi hakkında düşündürdü bunlar beni. Bazı resimlerinden çok etkilendim. Yıldızlı geceyi ansiklopedide gördüğümde olduğu kadar çok değil ama. Acı içindeki yaşlı adam (veya Sonsuzluğun Eşiğinde), Akıl hastanesinin bahçesi, Sigara içen kafatası, Bayan Roulin, İkinci bunlardan bazıları. Kütüphane hep tenhaydı. Sonra ODTÜ'de de gittim kütüphaneye çok kere. Orası da tenhaydı.

Yer sarsıntısı, gök sarsıntısı

Burcu'yla annelere uğradık Karamürsel'e. Ertesi gün yüzmeye, bizimkilerle vakit geçirmeye... Akşam yemeğini yedik. Üç beş saat oturduk, konuştuk. Sonra yattık. Uyandığımda zayıf ama ritmik ve seri bir sarsıntı vardı. Of, dedim; hiç gereği yoktu bunun şimdi. Giderek belirsizleşti sarsıntı. Diğer odadan babamın sesini duydum. Geçiyor, bitti! Annemin endişeli sesleri... Belirsizleşen sarsıntının bitme noktasına giderek artan şiddetiyle yaklaşan dev davulların sesini duymaya başladım. Savaş davulu sesiydi bu. Bir saldırı sesiydi, düşmanı olmayan. Düşmanı, dostu belli olmayan bir saldırı... Ses ve ikinci sarsıntı bir arada vurdu bizi. Dalganın kısa ve birbiri peşi sıra birbirinin yanında, yakınında, birbirine göre, kimi an konumlandırılmayan vuruşlarının arasında fiziksel karmaşıklığımızla kaldık. Aklımdan geçenler: sağımdaki dolap devrilir mi? Yıkılır mıyız? Sonra, yıkılmayız diye düşündüm. Yanımdaki yatakta Burcu: Bu ne ya; diye tekrarlıyordu. Aslında birinci ve ikinci sarsıntı yoktu. Birbiriyle köprülenmiş ve kümelenmiş, iki dalga grubunun yolculuğu ve onların karşılaştıkları vardı. Karşılaşma durdu ve biz dışarı çıktık. Babam: Vay be, yıkılmadı, diyordu. Annem korku içindeydi. Burcu korkmuştu, sakindi. Ben sakindim. Ama şaşırmıştım; çok şaşırmıştım. Şaşkınlıktan insanların korku hallerine güldüm. Hem de belki ben de korktum. Aklıma ilk gelenlerden biri sabah suların kesileceği oldu. Bir an önce gidip kakamı yapmalıyım! Artçı sarsıntıların ortasında eve geri girdim. Kakamı yaptım, temizlendim çıktım. Annem Besim dışarı çık diye sesleniyordu. Telefonla iyi olduğumuzu bildirdik insanlara. Bundan sonrası bildiğiniz gibi; her nasıl biliyorsanız veya bildiriliyorsanız...

Matematiğin temelleri

İlkokulda matematiği severdim. Özel ders almaya başladığımda sevmedim. Sonra özel ders aldığım öğretmen değişti, çok sevdim. Ortaokulda sevmedim, ders yüzünden. Lisede sevmedim, ders yüzünden. Felsefe okumaya başlayınca, sevdiğimi

hatırladım. Yüksek lisansımı matematiğin temelleriyle ilgili yaptım. Doktoramı da aynı konuda... Sonra bir sonuca vardım kendimce: Matematik eğitiminin bugün geldiği nokta temelsiz!

Boston

Bölüm başkanıyla tartıştım. O, buna bağırarak hakaret etmek süsü verdi. Beni disipline gönderdi. Soruşturma yapıldı. En hafif cezayı aldım. Herkesin bana söylediği; git şimdi özür dileydi. O isteseymiş daha ağır ceza almışım. Minnet duyacakmışım. Hay lanet! Yapmadım öyle bir şey. Engeller çıkmaya başladı çevremde. Bu durumu sevmedim. Bir Finli ile çalışmaya Amerika'ya gittim. Onunla çalıştım. Belki böyle şans oldu; bir süre Boston'da yaşadım. Boston güzel bir yer. Oradan dönmek istediğim için hep, sevmiyorum burayı, dedim.

Uğur böceği

2007'nin sonunda, Boston'a gittiğimde, tezimi savunmaya gittim. Ivır zıvrı hallettim. Günü 12 Aralık ettim. Savunmamdan beş dakika önce, Burcu'yu aramak istedim. Sesini bir duyayım dedim. İnsanları rahatsız etmemek için merdiven boşluğuna çıktım. Orada Burcu'yla konuşurken ölü bir uğur böceği buldum. Burcu da söyledi. O da görmüş rüyasında, ben Boston'a giderken, kocaman bir uğurböceği... Şans demek. Ama 12 Aralık'ta ve merdiven boşluğunda.

Takvimin yalanları

Takvimin yalanlarından korkup, yalanların yalanlarına gömülüyoruz. Yakınımızı anlamayıp, uzak olana bir yabancıнын ilgisiyle yaklaşıyoruz. Yabancıların yabancılarına gömülüyoruz. Yaşamaktan zevk alamıyoruz. Nefes mi aldığımız? Alıyoruz, alıyoruz. Şu an defterimin üzerinde gezen beyaz, küçücük, uğur böceğine benzeyen; bilmiyorum, ne böceği bu defterimde gezen. Onu görmekten zevk alıyorum. Kızılıbük'te rüzgâr esiyor.

AYNILIKLAR

Bir şeyin kendisiyle aynı olduğunu söyleriz çünkü onu iki şey gibi ele alırız.

Aristoteles

Aynılık

Bazen bir şeyin kendisiyle özdeş olduğunu söylemek hiçbir şey söylememektir. Bazen de bir şeyin kendisiyle aynı olduğunu söylemek o şeyi iki şey gibi ele almaktır. Bir açıklama vermek zor olsa da bu böyledir. İyi ama bir şeyi iki şey gibi ele almak da neyin nesidir; denilebilir. Bir ve aynı olan şeye iki farklı ad vermek değildir söz konusu olan. Her zaman farklı adlar kullanılması gibi bir zorunluluk yoktur, bir şeyin kendisiyle aynı olduğu dile getirilirken. O halde, iki şey gibi ele almak, yalnızca adı adın karşılık geldiği nesneden ayırarak olamaz. Tabii şu da eklenmelidir ki ad ve adın karşılık geldiği nesne arasında bir ayırım yapılmayacağı anlamına gelmiyor bu söylenenler. Aynılığın bahsedilen nesnelere bazen farklı adlar verilir. Yine de farklı adlar kullanılan aynılık önermeleri, farklı adlar kullanılmayan aynılık önermelerinden farklıdır. Farkı yaratan merak konusu, farklı adlar kullanılmayan aynılık önermeleridir.

Var olan

Bir şeyi iki şey gibi ele almak anlamlı kılınmaya çalışılırken, söz konusu çalışmanın yolu var olana ilişkin olmalıdır. Örneğin, birçok soru için varlık ve aynılık ölçütlerinin birbiriyle kıyaslanması aydınlatıcıdır. Ne'nin aynılığın söz edildiğinin belirtik olması için ikisi arasında bir kıyaslamaya ihtiyaç duyulur. Aynı zamanda, töz ve aynılık ölçütlerinin kıyaslanması, iki şey gibi ele almak denilen tutumun farklı anlamlarını bulup çıkarmaya

da yardımcı olur. Bilindiği gibi varlık kavramı farklı değişkenlere uygulanan bir kavramdır. Şu açık ki aynı şeyin iki şey gibi ele alınması edimler yoluyla olur. Nasıl olur peki bu? Soruya yanıt vermenin yolu, bir aynılık ölçütü bulmaktan geçiyor gibi gözüküyor; en baştan belli bu. Söz konusu ölçüt veya ölçütler aynılık kavramı için bir temel oluşturmaya yönelik değildir elbette. Aynılık ölçütü, aynılık kavramı için bir temel oluşturmaktan çok, iki şey gibi ele alma denilen tutumun nasıl bir tutum olduğunu daha iyi anlamak için olmalıdır. Bellidir ki aynılık kavramı çok temel bir kavram. Ona başka bir temel bulma arayışına girmek umutsuz bir çaba olacaktır. Ama aynılığın temellerinden bahsedilmiyorsa, ele alınan sorunun gerçekten de varlıkla ilgili bir soru olduğu söylenebilir mi? Bir başka deyişle, soru gerçekten de tözle mi ilgilidir? Soru, yüzeyde bireyleştirme sorunuyla ilgilidir. Bu yüzden de bilgi kuramsal bir soru gibidir. Bu bakımdan, bir şeyin birliğinin nasıl bilindiğiyle yakından ilgilidir. Bu da bilişsel bir soru gibi geliyor kulağa! Ama daha derinde, sorunun bilişsel yönünün varlık bilimsel temelleriyle ilgili olduğunu görmek zor değil. Bu yüzden, töz ölçütüyle aynılık ölçütü arasındaki kıyaslama yerinde bir yaklaşım olacaktır. Soru varlık bilimsel bir soru, yani töze ilişkin bir soru olarak ele alınmalıdır. Gözden kaçmaması gereken bir nokta töz olma ölçütü sayısınca aynılık ölçütünün olmasının gerektiğidir. Bu, aynılığın varlığın bütünlüğüyle çok yakından ilişkili olmasından ve aynılık kavramının anlamlarının birlik kavramının farklı anlamları sayısınca olmasından türetilebilir.

Töz

Bir şeyin varlığının bütünlüğü tözünden bağımsız olarak düşünülemez. Tabi, bir şeyin aynılığı için de öyle olmalı bu durumda. Bir şeyin var olduğunu dile getirmenin birden çok yolu olduğuna göre, bir şeyin kendisiyle aynı olduğunu söylemenin de farklı anlamlar taşıyan birden çok yolu olmalı. Diyelim ki aynılık ölçütü olarak şu önermeyi kullanıyoruz: Bir şey eğer o şeyin iki ele alınış biçimi tek bir töz hakkında ise, kendisiyle bir ve aynıdır. Açık ki bu

ölçüt döngüsel bir yan içeriyor. Çünkü teklik aynılığa dayanıyor. Ama ölçütün sorunu döngüsel olan yan değil. Asıl sorun bu ölçütün bir şeyi iki farklı biçimde ele almanın nasıl bir şey olduğuna ilişkin aydınlatıcı bilgi vermemesi. Aranılan ölçüt iki şekilde ele almak denilen tutumu açıklayan türden olmalıdır. Ancak o zaman kendiyle aynılık anlayışıyla ilgili kavrayış derinleştirilebilir. Söz konusu kavrayış yalnızca dil bilgisel bir yaklaşıma ilişkin değildir. Dil bilgisel bir yaklaşımın (yani töz tartışmasından bağımsız olarak dil bilgisel olan bir yaklaşımın) bir şeyin kendisiyle aynı olduğunun dile getirilmesine yetmeyeceğinin görülmesi gerekiyor. Bu noktada, arı olarak dil bilgisel bir ölçütten fazlasının tercih edilmesi gerektiği en azından varsayılmalıdır. "Fazlası" derken, bu fazlanın ne olabileceğinin bulunması da şart gözüküyor. Belki dil bilgisel olandan fazlasını veren bir ölçüt algılarıyla (ya da daha geniş anlamıyla deneyimle) ilişkili bir çözümleme yoluyla verilebilir. Tabi algıları (ya da deneyimi) tartışırken bu tartışmayı töze ait olana bağlamayı ihmal etmemek gerekir.

Edimsel olan

Bir şeyi iki şey gibi ele almanın edimler yoluyla olacağı açıktır. Bu noktayla ilişkili olarak da şeylerin nasıl algılandığı, şeyler hakkında nasıl düşünüldüğü ve şeylerin nasıl düşlendiği gözden geçirilmelidir. Algılama, düşünme ve düşlem kavramlarının nasıl tartışılacağına bakılmalıdır. İki nokta çok önemlidir: (1) Aynılığın bir şeyin varlığının bir bütünlüğü olduğu ve (2) Bir şeyin kendisiyle aynı olduğunu söylerken onu iki şeymiş gibi ele alındığı görüşü. Önce (1) ele alınmalı. Belki bu sayede önceden gözden kaçan noktalar fark edilebilir. Ne de olsa varlığın bütünlüğü konuyu birlik ve töz konularına bağlıyor.

Çokluk

Aynılığın birden fazla şeyin varlığının bütünlüğü olduğu söylendiğinde, bu, aynılığın ikincil anlamını belirttik şekilde tanımlar. Ama aynılığın tek bir şeyin

varlığının bütünlüğü olduğu söylendiğinde, eğer birden fazlaymış gibi ele alındığında diye eklenmezse iş yokuşa sürülmüş olur. Bir şeyin varlığının bütünlüğü, eğer belirtilen türden bir ekleme yapılmazsa hiçbir bilgi vermez. Bu noktada aynılık önermelerinin bilgi vermeyen önermeler olduklarını söylemekten kaçınılması gerektiği daha iyi görülüyor.

Tanışıklık

Her türden şeyle olan tanışıklığın kaynağının birliği olan şey olduğu düşünülür. Bir başka deyişle, şeylerin biliş-il-e-bilirliği ve birey-leş-tir-il-e-bilirliği onların birliklerinden ortaya çıkar. Bilindiği üzere birlik ölçütleri sürekliliği olmak, algısal olarak eş biçime sahip olmak, aynı özneye sahip olmak, aynı tanıma sahip olmak ve aynı cinse ait olmak gibi özelliklerle karşılanır. Örneğin Aristoteles metafiziğinde bu böyledir. Birincil anlamındaysa, birliğin ölçütü aynı töze sahip olmaktır. Bunlardan şu çıkıyor: Aynılık bir şeyin varlığının bütünlüğüdür denildiğinde, aynılığın bir süreklilikten kaynaklandığı, biçimden, öznenen, tanımdan, ya da cinsten kaynaklandığı söylenmiş olur. Benzer olarak, birincil anlamında, tözden kaynaklandığı söylenir. Varlığın birincil anlamı da ne sorusuna sonsal yanıt olduğuna göre (çünkü ne sorusu tözü belirtir), aynı zamanda aynılığın yukardaki anlamda, bir şeyin tözünün (ya da ne olduğunun), o şey birden fazlaymış gibi ele alındığındaki bir bütünlüğü olduğu söylenmiş olur.

Döngü

Tüm bunlar boş bir çaba gibi gelebilir kulağa. Bir şeyin kendisiyle aynı olduğunu söylemenin boş olmadığına direktme uğruna, anlamsız ve gereksiz bir ince eleyip sık dokumadan ibaret olmasın sakın tüm bu değinilen noktalar? Eğer bir şeyin iki şey gibi ele alınması biraz olsun anlamlı kılınabilirse tüm muamma ortadan kalkacaktır. Şimdi, tümellerin, cinslerin, özlerin vs. birliğinden ve aynılığından söz edilmek durumundadır. Çünkü

bunlar gibi varlık türleri töz kavramını karşılamaya adaydır. O halde, bunların sürekliliğinden, tanımlarından, biçimlerinden vb. söz edilebilir olmalıdır. Ancak bu sanki sorgulamayı döngüsel bir alana sürükler gibidir. Öyle gözüküyor ki, bir şeyin varlığının bütünlüğünden çok, bir şeyi birden çok seymiş gibi ele almak ciddiyle incelenmelidir.

Düşlem

Eğer bir şeyi birden fazlaymış gibi ele almanın ne olduğu anlaşılırsa, aynılıkla ilgili görüşler ve bir şeyin varlığının bütünlüğü olarak aynılık daha açık anlamlı olacaktır. Bir şeyi iki şey gibi ele almak denilen tutum düşlem yeteneğiyle ilgili olmalı. İşlem gibi ama işlerle değil düşlerle belirlenen bir yordam! Varlıksal bir üstlenimi olamaz söz konusu ele almanın. Ne anlamda varlıksal bir üstlenim; örneğin, yalın olarak duyu algıları yoluyla bir ele alma olamaz. Çünkü algılanan her şey dünyadan doğrudan olarak algılanan şeylerden ibarettir. Eğer bir şeyin tözü bir ise birdir ve birden çok olamaz, birden çokmuş gibi algılanamaz. Ancak birden çokmuş gibi düşlenebilir. İlk olarak, düşlem yetisiyle ilgili görüşlerin ana hatlarının üzerinden geçilmelidir. Düşlemi, algılamayı ve düşünmeyi birbirinden ayırmalıdır. Aristoteles'in de gözlemediği gibi, düşlem algıyla bir olamaz. Bunun 3 tane temel nedeni vardır. Düşlem algılamanın olmadığı zamanlarda da olabilir, insandan daha az gelişmiş türlerde de algı vardır, ama hepsinde düşlem yetisi yoktur. Algılar her zaman doğrudur (yani bir dış gerçekliğe yönlendirirler) ama düşlemler öyle değildir; örneğin, "a, b'yi algılıyor ama ortada b diye bir şey yok" önermesi çelişiktir (her zaman yanlıştır). Oysa "a, b'yi düşünüyor ve ortada b falan yok" önermesinin doğru olarak dile getirilebildiği durumlar vardır. Düşlem düşünmekten de farklıdır. Bu fark, insan olmayan hayvanların ussallığının olmamasıyla ve buna rağmen bu hayvanların bazılarının düşlemi olması ile açıklanabilir. Benzer olarak, düşlemin kanı ya da kanı ve algının bir birleşimi olduğu görüşlerini de reddediyorum. Toplamda söz konusu farklar için verilebilecek nedenler, insan olmayan hayvanların

kanı sahibi olamamasıyla özetlenebilir. (Ayrıca bkz. Aristoteles *Ruh Üstüne*)

Devinim

Düşlemin uzamda bir tür devinime denk düştüğü ortadadır. Ayrıca düşlem yeteneğinin hayvanların birçok eyleminde çok yardımcı bir yetenek olduğu da bir gerçektir. Dilsel iletişime başvurmayan hayvanlar gerek duyduklarında düşlem yeteneklerine başvururlar ve dili olanlar da düşlem kararlarında belirsizlik ya da karışıklık doğuran durumlarda yardımcı bir yetenek olarak kullanırlar.

Belirsizlik

İlk bakışta bir şeyi iki şey gibi ele almanın düşlem yoluyla olduğunu söylemekle pek bir şey söylenmemiş gibi gözükebilir. Ama bunu izleyen bazı sonuçlar oldukça önemlidir ve önemli oldukları kadar da sorunsallığı derin olan sonuçlardır. Bir şeyi iki şey gibi ele almanın bir şeyi iki şey gibi düşlemek olduğu söylendiğinde, bunu en az bir tane kulağa çok garip gelen sonuç izler. O da şudur: şeylerin kendileriyle aynılığı, insanlar onlarla ilgili bir tür belirsizlik ya da karışıklık deneyimlediklerinde fark edilir. Tabii ki, bu insanların aynılık önermelerini arı ussallıkla dile getiremeyecekleri ya da anlayamayacakları anlamına gelmiyor. Ama yine de “bir şeyin kendisiyle aynı olduğu söylenir, çünkü o şey hakkında bir belirsizlik gözlemlenir (deneyimlenir)” demek garip geliyor kulağa! Kulağa garip de gelse bu denilen, aslında anlamlı kılınabilir. Bir şey hakkındaki belirsizliğin bir şeyi iki şey gibi ele almaktan daha garip olmadığı kesin. Ama eğer iki şey gibi ele almak ile şey hakkındaki belirsizlik deneyimi aynı ölçüde garip bahislerse, iki şey gibi düşlemin iki şey gibi ele almayı açıkladığı da söylenemez. Konunun aydınlatılmasının ancak deneysel bilim yoluyla olabileceği ihtimali geliyor akla! Deneysel bir çözümün gerekliliği düşlemin bir devinim olarak tanımlanmasından çıkan bir sonuç. “Düşlem” terimi kullanıldığı şekliyle incelendiğinde bir şeyi düşlemin

ussal olmaktan çok bir dürtü olduğu görülüyor. Bu yüzden de bazen bir şeyin kendisiyle aynı olduğunun söylenmesi ve şeye ilişkin bir tür belirsizlik yüzünden düşünme uyulması şeyi iki şey gibi gösterir. Bir biçimde varlık belirsizliğin içine atılarak yapılır bu. Bu noktada nasıl bir deneysel yöntemin gerektiği hakkında bir iki genel nokta belirtilmelidir. Düşlem bir tür temsil (doğrulama) yeteneği olarak ele alınabilir. Ya da ruhla dışsal nesne arasındaki doğrudan bir adıl ilişki olarak ele alınabilir. Hangisi? Belki ikisi birden ya da hiç biri!

Deney

Eğer düşünme deneysel araştırmanın bir konusuysa bir şeyi iki şey gibi ele almanın (yani iki şey gibi düşünmenin) anlamı konusunda yapılabilecek çok da bir şey kalmıyor geriye. Çünkü sorunun bu noktadan sonra, iki şey gibi ele almanın temsil ya da adıl ilişki olarak (ya da başka bir biçimde) nasıl olageldiğinin araştırmasıyla ilgili olduğu çıkıyor ortaya. Elbette burada yapılan açıklamanın tutarlı ve yerinde olduğu varsayılırsa! Peki, ama eğer iki şey gibi ele alma deneysel bir soruya işaret ediyorsa, nasıl oluyor da ele alınan soru varlık bilimsel bir soruya ilişkin oluyor? Değinilen bir nokta, aynılıkla ilgili sorunun temel olarak töze ilişkin bir soru olduğuydu.

Meta-fizik

Fizik ve metafizik arasındaki ayrım ilk bakışta gözükmediği kadar kolay yapılabilen bir ayrım değildir. Burada sunulan akıl yürütmenin sınırlarını aşan bir konudur fiziğin metafizikten ayrımı. Kısacası, "meta-" ön ekinin beraberinde ne getirdiğini kolay yoldan açıklamak mümkün değildir. Belki de bir şeyi iki şey gibi ele almakla ilgili olan soru fiziğin konusudur ve metafiziğin değildir. Bu durumda tüm söylenenler geri alınmak durumunda kalınabilir. Ama şu var ki, açık olan öneri bir şeyin iki şey gibi *nasıl* ele alındığı sorusu deneysel bir soru olsa da olmasa da bir üst düzey soru olan bir şeyi iki şey gibi ele almanın *nasıl*

olacağını bulma sorusu varlık bilgisel bir soru olarak incelenmelidir.

Tümeller

Gözden kaçmaması gereken bir başka soru da tümellerin aynılığıyla ilgilidir. Örneğin, saydamlık saydamlıkla aynıdır. Bu örnekle ilgili birkaç nokta yakından incelenebilir. İlk olarak, bir tümelin tekil örneklerinin düşünülmesinden bağımsız olarak düşünülüp düşünülmemeyeceği sorusu göze çarpıyor. Saydamlığın saydam olan şeylerin saydamlığından bağımsız olarak düşünülüp düşünülmemeyeceği tartışılmalıdır. Eğer tümeller bir şekilde düşünülüyorlarsa tümellerin de deneysel olarak incelenebilen varlıklar sınıfına alınması gerekecek. Yok, eğer düşünülüyorlarsa tümellerin kendileriyle aynılığı için bir başka ölçüt verilmelidir. Tümeller de tikel örneklerinden bağımsız olarak düşünülür. Bu durumda bir tümel iki şey (iki tümel) gibi ele alınabilir sonucu çıkıyor. Düşlem, herhangi bir varlıksal üstlenim içermediğinden, tümellerin de şöyle veya böyle düşünülmesi söylenebilir ve bu tümellerin dünyada ne türden varlıkları olduğu sorusundan bağımsız olarak yapılabilir. Ama düşlem yeteneği bu durumda doğuştan gelen bir yetenek olmalı (en azından tümeller için). Çünkü tümeller hiçbir zaman tikellerin algılandığı gibi algılanmaz, ama yine de bir şekilde bilinirler. Tümellerin tikel örnekleri algılanır. Bu sayede ne zaman bir tümelin kendisiyle aynı olduğu söylenebilir, iki şey gibi ele alınır, iki şey gibi düşünülür. Örneğin, saydam şeylerin saydamlığı böyle ele alınır. Saydamlık hakkındaki kendiyle-aynılık önermesinin, saydamlık kavramına ilişkin bir belirsizlikten doğduğu da eklenmelidir. Burada saydamlık hakkında nasıl bir belirsizlikten bahsedildiği de ayrıca ilgi çekici bir noktadır.

BENZERLİKLER

Aritmetik semboller yazılı diyagramlardır ve geometrik figürler grafik formüllerdir.

D. Hilbert

Bellek

Anlaktan geçenler birbiri ardına dizilmiş parçalardan oluşur. Her parça, kendi içinde çözümlenmesi zor olan bir bütündür. Anlaktan geçenler, anımsamanın nesnelere dir. Bilmek, anımsamaktan başka bir şey değildir. Bilgi, anlakta olmaktadır. Anımsamanın nesnelere, bilginin nesnelere dir. Bunların kendi içlerinde bir nedenselliği vardır. Bu da birbiri ardı sıra oluşmalarının sonucudur.

Anımsama

Anımsamanın -- birbiri ardına anlakta beliren düşünce parçalarının -- ortaya çıkışının kaynağı sorunludur. Nasıl olup da anımsadığımızı bilmeyiz. Anımsamayı olanaklı kılan benzetme yetimizdir. Öğrenmek benzetmektir. Yeni bir algı verisinin anlaşılır olması, algılayanın benzetme yetisine bağlıdır. İnsan algıladığı ortamı kurduğu benzerlikler sayesinde anlar. İlk kez karşılaşılan şeylerin anlaşılabilirliği, bütünler arasında gördüğümüz benzerliğin ürünüdür. İlk algıladığı tek bir şey olanların herhangi bir benzetme yapma şansı olmadığından, algıladıkları hakkında bilgi edinmeleri de olanaklı değildir. Doğuştan kör olan birinin karanlığı görebilir olması ona yeni hiçbir şey vermeyecektir bu yüzden. Körlerin gözünün önünde sadece beyazlık da olsa bir şey değişmez. Bütün duyular için durum aynıdır. Buradan, bir şeyin kendisine benzediğini çevresinde başka şeyler olmadan anlayamayacağımız çıkar. Benzetme çokluk içindeyken mümkündür.

Tanıdık olan

Nasıl olup da benzetebilen varlıklar olduğumuzun yanıtı saklıdır. Bu yüzden, benzetme yetimizi kabul etmeden, nasıl anımsadığımızı da açıklayamayız. Benzerlikler, algılanan ve bir bütün olduğu düşünülen hiç bir şeyde gözlenemez. Bir fotoğraftaki nesnelerin benzerlikleri her birinin ayrı birer bütün olarak algılanmasını gerektirir. Benzerlik kurmanın koşulu budur. Birden fazla bütüne ihtiyaç vardır. O halde, benzerlik farklı şeylerin olduğu ortamlarda fark edilen bir unsurdur. Ancak, gözlemlenen şey farklılıklar değildir. Çünkü sadece tanıdık olanlar anlaşılabilir. Ne aradığımı bilmiyorsam, aradığım şeyi bulduğumda onun aradığım şey olduğunu nasıl anlarım? (Menon Paradoksu) Ne aradığımızı baştan biliriz. Bulduğumuz her zaman zaten tanıdık olandır. Anlakta olana benzeyen, tanıdık olan ve anımsanandır.

Benzerlikler

Buradaki öneri, benzerlikleri olan parçaların birbirini anımsattığıdır. ☺ ve ☹ ile * ve ■ şekil ikilileri, aralarında bulduğumuz benzerlikle doğru orantılı olarak diğer ikiliden daha anlaşılabilir. Benzerlik kavramı farklı anlayışlara göre değişebilir. Saltık bir benzerlik yasası olmak zorunda değildir. Fark edilen ilişkiler ölçüsünde benzer bulunanlar kişiden kişiye değişebilir. Çok temel benzerlikler herkeste ortaktır. Benzerlikler anımsama sağlar. Benzetme de anımsama da dil sayesinde daha kolaydır. Dili gelişmiş varlıklar daha kolay anımsar. Çünkü birbirine benzeyen şeyler, dilde karşılık bulur ve bu karşılıkların yönlendirilene olurlar. Karanlık ve aydınlık birbirine benzer. Aralarında ortak olan bir şeyi zorunlu olarak sezeriz. Bu yüzden iki zıt renkle ilişkilendirilirler. Diğer renkler için böyle bir şey sezmeyiz. Dili olmayan bir varlık karanlıkla aydınlığın benzerliğini göremez.

Kavramlar

Anımsamanın nesnelere kavramlardır. Bunlar dilin de nesnelere. Kavramlar dilin iç biçimlenimleridir (iç biçimlenimle vurgulanmak istenen anlam içindeki karmaşa ve dilsel yapıdaki niceliktir). İç biçimlenimlerin neyin oluşturduğu bütünler oldukları tam belli değildir. Kavramları atomlarına ayıramayız. ÖR: kitap. Dilde kitabın ne olduğunu fark etmemize yarayabilecek bir tanım mümkündür. Yalnız böyle bir tanım, ancak herhangi bir kitabın betimidir -- cildi, sayfaları olan, içinde yazı olan, yazıları mürekkeple yazılmış olan... Kitap kavramını oluşturan kesin, belli kavram parçacıkları yoktur. Her kavram bir iç biçimlenimdir sadece. Kavramlar, niceliksel yapılarına karşın, başka şeylerle birlikteken birbirlerinden ayrı, benzeşen bütünler olarak algılanabilmeleri sayesinde anlaşılırdırlar.

İç biçimlenimin yapısı

Dilde, iç biçimlenimlerin karmaşık yapısı, anlama zenginliğimizi doğuran şeydir. Dilde, nesnelere ve olgulara ad koymak için benzerliklerden yararlanır. Dilin anlaşılabilirliği için benzerlikler, doğal olarak, çok kullanışlı ölçütlerdir. Benzerlikler sayesinde en çok anımsama ve en çok iletişim sağlanır. Benzetmeler sayesinde dil zenginleşir, dil zenginleşince benzetme olanağı artar. Nasıl olup da birinin dediğini bir diğerrinin anladığı, onların aynı tür benzerlikler kullanmalarıyla açıklanabilir. Aynı kültür, insanların aynı dili kullanmasını bu sayede sağlar. Anımsama sayesinde, düşüncenin iç biçimlenimleri farklı bütünleri ortaya çıkartır. Örneğin bilimin kullandığı kavramlar anımsamanın ürünleridir. Açıklayıcı veya betimleyici olduklarına inanılır.

Geçmiş

Geçmiş anımsanabilendir. Yapılan benzetmeler çoksa anımsanan da çoktur. Anımsamanın dil sayesinde daha kolay olduğu açıktır ama dildeki

kavramlar anlağın anımsamak için yöneldiği şeyi bulanıklaştırır. Çünkü içlerinde bir anlam niceliği vardır.

İlkokula başladığım gün, cebimdeki 10 lirayla bir poğaçaya alışımı anımsadığımı söylemem ne anlama gelir? Anlağımda olduğunu söylediğim şey, yeri ve zamanı belli, bir durumdur. Bu duruma neyin dâhil olacağını anımsadığım görüntülerden seçemem. Anlağımda tümcenin söz etmediği şeyler vardır. Bu, o durumun da bir iç biçimlenim olduğunu gösterir. Durumu anımsadıktan sonra, onu anlatmak için daha da zengin bir tümce gerektiğini anlarım. Ama durumu eksiksiz anlatan bir tümce kurmam olanaksızdır, çünkü tüm parçalarını anımsasam bile, adı konmamış duygularıyla dolu bir iç biçimlenimdir durum. Buradan, anımsananların saltık olarak anlaşılır olamayacağı çıkar.

Sürekliлик

Anımsama sürekli bir süreçtir. Bu süreçten anlaşılır bütünler seçeriz. Bütünler başka bütünlerle benzetilebildikleri ölçüde anlaşılırlardır. O halde, anlaşılırlıkları oranında iyi anımsanırlar.

Bilinç

Anlağı iyi olmak bilinçli olmaktır. Anımsama insanın her an yeni bilgiye açık olmasını sağlar. Çünkü öğrenilen her şey anımsanmak üzere geçmişte kalır ve geçmişte kalan her anımsama aynı zamanda yeni birer anlık nesnesi durumu alır. Bu şekilde insanın bilinçli olma durumu da korunur. Anlık eskiyle beslenir. Kendini, anımsadıkları arasında benzetmeler yapmaya çalışarak zorlayan anlağın, yalnız anımsayabildikleriyle yetindiği zamanlar da vardır. Böyle zamanlarda öğrenme durur. Anlık tembelleşir, anımsananlara iyice alışır. Bir gün bilincini tamamen yitirir. Algıladığı hiçbir şey olmayan anlık, kendi varlığının farkına varamaz. Sadece kendi varlığı üzerine düşünemez. Anlık kendi varlığını yakın çevresinde (örneğin bedende) gözlediği benzerlikler aracılığıyla anlar. İnsan temel

olarak kendisiyle diğler insanlar arasında bir benzerlik kurar. Diğler şeylerin karşısında, kendimizin farkında oluşumuz, kendilik bilincimizdir. Anımsayan bir anlağın kendini fark etmesi kaçınılmazdır. Anımsayan bir anlağın benzetmeler yapması da kaçınılmazdır. O halde, anlağın anımsadıkça bilinçlenmesi zorunludur. Anımsama sırasında neyin anımsanacağını belirleyen bir istenç yoktur. İnsan yapabildiği benzetmelerin zorunlu sonucu olarak, benzetmesinin kendisine anımsattığı şeyi anlar; başka bir deyişle, ancak anımsayabildiğini anlar. İnsan anlarken ve benzetirken özgür değil, çaresizdir.

Nedensellik

Anımsamalar nedensellik içerir. İnsan anımsamaya çalışırken eli kolu bağlıdır; anlayabileceğinin ötesine geçemez. Anlağın anımsama konusunda yapabileceği tek özgür seçim benzerlikler görmekten kaçınmak olabilir. Düşünmeyi, öğrenmeyi, benzerlikler görmeyi seçenler kendi özgür iradeleriyle, özgürlüklerinin kısıtlanacağı bir alana adım atmış olurlar.

Unutmak

Unutmak, anlık nesnelere arasındaki benzerlikleri görememektir. Algının az olduğu uyku durumunda unutmaya çoktur. Benzerlik kurmaya çalışmaktan kaçınmak da unutmaya benzer olarak anımsamamaya neden olur. Benzetmelerden kaçınan anlık tembellişir. İçerdiği eski nesnelere benzerlikleri de silikleşir. Geçmişini anımsayamamaya başlar. Geçmişte kurulan benzerliklerin açıklığı ve bulanıklığı oranında bazı bilgiler zor, bazıları kolay unutulur. Anlık farklı zamanlarda birbirine uyum sağlamayan benzerliklerle karşılaşabilir. Bazen anlık bu uyumsuzluk durumundan kurtulmak için yeniden bir benzerlik anlayışı geliştirip -- bu önceki benzetmelerden birini kabul etmek olabilir -- bir benzetmeyi dışlar. Bu dışlama da unutmadır. Çeşitli

fiziksel rahatsızlıklar da insanın benzetme yetilerini bozar ve anlakta kurulmuş olan bağları koparır. Unutma böyle de olur. Benzerlikleri fark eden, benzetmeyi bol yapan unutmaz. Benzetmelerin yetersizliği (az benzetilenler) kesinlik eksikliğine neden olur.

Yanılsama

Benzetmelerin tam tatmin sağlamaması, her şeyin şüphe edilebilir olmasına neden olur. Akli başında bir insanın sorgulamasına dayanabilecek kesinlikte bir bilgi var mıdır? (B. Russell) Böyle bir bilginin olduğuna inanmamak, benzetmelerin yeteri kadar iyi olmadığını gösterir. Bazı benzetmeler yanıltıcı olabilir. Anlağın yanıltıcı benzetmelere kapılmasına sanrı diyelim. Bu da benzetmelerdeki bir yetersizliktir. Sanrılara septik bir yaklaşımla bildiğimizi sandığımız her şeyin yalnızca sanrıdan ibaret olduğunu varsayabiliriz. Bu varsayım benzetmelere karşı bir güvensizlik doğurabilir. Algılanan bir bütün, örneğin bir görüntü, asıl olan bütün değildir sanrıda. Anlakta beliren yanlış bir benzetme, doğal olarak gerçek olandan farklı bir anımsama sağlar. Anlağın bu gibi yanılmaları kendi faydasıdır. Eğer nerde yanıldığımızı bulursak anlayışımızı sanrılara karşı daha kolay koruyabiliriz. Bu koruma gerekli midir?

Yalan

Anımsadıklarımızı barındırdıkları benzetmeleri başka benzetmelerle değiştirerek farklı şekilde dile getirebiliriz. ÖR: Anlayışımızda siyah renkte olan bir kitap için mavi diyebiliriz. Yalanın söylenebilir olması, dilin iç biçimlerinin anlak tarafından bozuntuya uğratılabildiğinin yeterli kanıtıdır.

Tanım ve açıklama

Anlak nesnelere çokluk içeren bütünlüklüdür. Her birinin anlamı, anımsanmalarından önce uğradıkları benzetimlerden ibarettir. Bir şeyin tanımı, başka

şeylerle olan benzerlikleri kullanılarak yapılır. ÖR: üçgen üç kenarı olan kapalı geometrik şekildir. Bu tanımda kenarları olan ve kapalı olan geometrik şekillerin varlığından bahsediliyor. Bu tür benzetmeler olmadan, üçgen üçgendir demekten başka bir tanımlama yapılamaz ki onu da tek başına dile getiremeyiz. Her tanım bir anımsatmadır. Her anımsama nesnesi defalarca başka başka benzetimlere uğrayabilir. Bunların sonucunda, aynı oldukları düşünülen nesnelere farklı anlamlara sahip olurlar. ÖR: bir zaman güneşin dünyanın çevresinde dönmesiyle açıklanan gece-gündüz olayı, başka bir zaman dünyanın kendi eksenini etrafında dönmesiyle açıklanmıştır. Gece-gündüz olayının bu açıklamalarla bulduğu iki anlam, birbirinden farklı çokluklar içeren anımsama nesnelere sahiptir. Gökyüzüne bakmaksızın gözlenen gece ve gündüz de doğal olarak bir başka anlam taşır ve başka çokluk içerir.

Anlam

Anlamı belirleyen çocukça bir gözlem yardımıyla yapılan benzetmelerdir. Biraz düşünersek yaşamda bu gözlemlerin sayısının ne kadar çok olduğunu görürüz. Her biri çözümlenmesi zor bütünler olan anımsama nesnelere doludur anlam. Dilde başka şeylerden ayrı, kendilikleri olan varlıklar olarak belirir anımsama nesnelere. ÖR: gece-gündüz olayı, tektir, birdir, neyse odur bize göre. Anımsama nesnelere adı konmuş benzetmelerdir. Birer bütün olmaları düşünülebilir olmalarını sağlar. Fakat içleri karmaşık bütünlerdir bunlar. Bu yüzden her biri dilin iç biçimlenimleridir.

Dil

Anımsama nesnelere haklarında konuşulabilir yapan dildir. Her anımsama nesnesi yeterli benzetmeden sonra bir ad kazanır ve farklı insanlarca dile getirilebilir hale gelir. Anımsama nesnelere her zihinde aynı benzetmelerle belirmediğini bekleyemeyiz. O halde, belli bir yere kadar, herkesin kendi dilsel iç biçimlenimlerinden

oluşan, kendine ait bir dili vardır. Yalnız, insanlar arasında, sanki anlamları aynı olan nesnelere söz ediliyormuşçasına, dil ile sağlanan bir anlaşma görülür. Bu, insanların benzetme yetilerinde de bir benzerlik olduğunu düşündürür. Benzerlikler herkeste benzer olan ilkelerle kurulur denilebilir. Dilin iç biçimlenimleri, bu sayede, bir insanın bir diğerine aktarabileceği unsurlardır. Anlam, dilin iç biçimlenimlerinde, insanların yaptığı benzetmelerin değişmesine göre değişen bir şeydir. Çoğu ad aynı kalmasına rağmen, adların ait olduğu iç biçimlenimlerin değişmesi sonucu anlamlar da değişir. Bu, adlardan aynı şeylerin anlaşılmasını zorlaştırır. Zorluğu en aza indirebilmek için, herkesin üzerinde anlaşabileceği tanımlar yapılmaya çalışılır. Tanımlar ise benzetmelerin durması, anlamın donuk hale gelmesi demektir. Zorluk tam olarak giderilemez.

Terimler

Tanımlar içlerinde her zaman başka terimler içerir. Bu da tanımların başka benzetmelere dayandığını gösterir. Çünkü tanımın içindeki terimlerin de tanımlanması gerekir her seferinde. O halde, tanımların herhangi bir şeyin anlamını belirlemesi olanaklı değildir. Donuklaşan anlam yalnızca işlevseldir ve nihai olarak ne işe yaradığı belli değildir. Anlam kişiden kişiye görelidir ve buna rağmen benzerlikler vardır. Peki, bu nasıl mümkündür? Dilin çözümlenmemiş iç biçimlenimleri nasıl oluyor da farklı insanlarca benzer şekillerde anlaşılabilir? Bu, algının ve öğrenmenin bütünlerle olmasıyla sağlanıyor. İletişim, iç biçimlenimlerin yapısında fazla derine inmeden, anımsama nesnelere olan temel benzerlikleri görerek sağlanır. ÖR: Ev. Çatısı, pencereleri, kapısı olan ve yaşanılan yerdir. Böyle derme çatma bir anlatım bile olsa, bellekte bu görüntüyü oluşturmak (derme çatma) bir evin neliği üzerinde anlaşmaya yeter günlük dilde. Anlaşma için ille de dilin iç biçimlenimlerinin yapısı bilinmek zorunda değildir. Aynı şey günlük algılarımız için de geçerlidir. Herkesin sokakta gördüklerinin benzer oluşu, benzer benzetmeler

yapmalarından ileri gelir. Ağaçların üzerinde oturan melekleri görüp, onlarla konuşan William Blake'ler olamayız çoğu zaman. O halde, anlamak için bütünlerin anlamını sormak çoğu zaman gerekmez -- bütünler bütün olarak sezilirler zaten. Eğer ki insanlar bu bütünlerin içyapısına inmeye başlarsa bütünler arasında her birinin farklı zenginlikte benzerlikler gördükleri ortaya çıkar. ÖR: bir köylü 'beden' den bahsederken, koldan baktıktan konuşmakla yetinir. Bir lise öğrencisi ise hücre denilen küçük şeylerden bahsedebilecek kadar benzetme öğrenmiştir. Ama köylünün ve lise öğrencisinin anlaşmaları hücreleri değil, kolu bacağı bilmeye bağlıdır.

Tümce

Tümce içindeki anlam da benzetmelerle kurulur. Tümceler de anımsama nesnelere işaret eden ifadelerdir. Tümcede, birer bütün olarak anlaşılabilen sözcükler arasındaki ilişki sezilir ve tümcenin anlattığı durum bellekte canlanır. Bellek bununla yetinmeyebilir. Eninde sonunda, tümcedeki kelimeler de birer anımsama nesnesidir ve iç-çoklukları vardır. Bu halde oluşturdukları tümce de iç-çokluğu olan bir dil biçimlenimidir. Çünkü içerdiği biçimlenimlerin ilişkileriyle oluşan bir durumu anlatır. Anlak, bu tür bir oyunbozanlığı sık yapar ve açık seçik olan, eksik benzetmeli dil ile, karmaşık olan, çok benzetmeli kişisel dil arasında gidip gelir. İlk kez duyulan bir cümlenin bile anlaşılabilir olmasının sırrı tümcelerin anlattığı olayların da birer anımsama nesnesi olarak şekillenmesindedir. Kaba benzetmeler sayesinde dile getirilen olaylar, insanlar arasında ortak olan bir dilin araçları olabilir.

Özel ve genel

Herkesin, yaptığı benzetmelerin sonucunda anladığı anlamları içeren, kendine ait bir dili vardır ve diğer insanlarla anlaşmasını sağlayan, kendilerine ait olan bu dil değildir. İnsanlar anlaşabilmek için yaptıkları benzetmelerin ortak

yanlarını içeren, bütün dil öğelerinden oluşan, ortak bir dil kullanırlar. Anımsamaların biçimlendirdiği anlak özel ve genel olan iki dil arasındaki gidip gelişinden dolayı çok karışıktır.

Mantık

Anlaşma mantık kuralları sayesinde olanaklıdır. Mantık kurallarını belirleyense benzetme yetisidir. Mantık kuralları anlağın kurallarıdır. Anlak onlarla işler. Anımsamak için, anımsama nesnelere (dilin iç biçimlenimlerinin) içlerinde kaybolmaktansa, onların bütünsel yapıları üzerinden adım adım ilerleriz. Anımsama nesnelere üzerinden ilerleme, benzetme yetimizin içinde gizli olan, kaynağı benzetme yetisinin kaynağı gibi, belli olmayan kurallarla olur. Bu kurallar olduklarından başka türlü kavranamayan mantık kurallarıdır. Mantık kurallarını benzetme yetimiz sayesinde biliriz. Yalnız, bize mantık kurallarını veren benzetmeler, doğrudan, anımsama nesnelere donuk anlamlı olmalarına bağlıdır. ÖR: benim hırkam kırmızıdır, diyorsam bu yapabileceğim benzetmeleri, hırkam dediğim bir şeyin ve kırmızı dediğim bir niteliğin belirlediği alanın dışına çıkmadan yapmam gerekir. ÖR: hırkam kırmızıdır, o halde kırmızı olmayan bir şey hırkam olamaz, dediğimde, kırmızı olmayan bir şeyin, hırkamla veya kırmızılıkla ilgili bir benzerliğini görmem mümkün değildir. Mantık kuralları, içeriği kısıtlanan, bu yüzden açık ve seçik belli olan bütünler kullanır. O halde mantık kuralları, geçersizliklerini gösterebilen bir kişi çıkmadığı sürece herkesçe kabul edilen bir ortak dilin de kurallarıdır.

Anlakta işleyen mantık, bütünler ve geçişlerden oluşur. Daha da geride, geçişlerden öte, geçişin kendisidir ve tektir. Mantık kuralları, dile getirilenin geçerli bir doğru, ya da geçersiz bir yanlış ifade olduğunu ortaya çıkarabilir. Böylece iletişim şaşmaz bir işleyiş dinamiğine sahip olabilir.

Benzetme yetisinin kaynağı belli değildir. Bu, mantık kurallarının bile farklı sezgiler sayesinde yıkılabileceğine karşı bir inanç beslememize yeter.

Benzetme yetimiz şimdiye kadar alışmadığımız türden benzetmeler yapmaya başlayabilir. Ama bu inanç, ne olabileceğini tahmin edemeyeceğimiz bir saçmalığa olan inançtır.

Mantık kuralları ortak bir anlaşma zemini sağlar. Uygulama alanları, içerik olarak karmaşık bir yapısı olan dilin iç biçimlenimlerinin, ne oldukları açık seçik belli parçacıkların gibi iş görmesiyle oluşur. (Mantıksal Çoğulculuk) Mantık kurallarının dile uygulanışı, zengin iç çokluğu olan bütünlerin, çoğullaştırılması ve sadece bütünler arasındaki ilişkilerin ortaya çıkartılmasından ibarettir.

Anlak, bir zaman herkesçe anlaşılabilen ortak bir dil üzerinde yoğunlaşır, başka bir zaman da farklı benzetmeler kullanarak çoğullaşmış bütünlerin içine tekrar girer. Onları değiştirir veya yepyeni iç biçimlenimler ortaya atar. Değişikliklerden sonra yeni bütünleri tekrar çoğullaştırır ve mantık kurallarının işlemine sokar. Bilgi bu sayede genişir.

Doğruluk

Mantık kuralları sayesinde bazı dizgelerde doğru veya yanlış olan unsurları öğreniriz. Eğer insanlar ortak dilleri sayesinde bazı şeyleri doğru olarak kabul ederlerse, bu doğrular onlara mantık kuralları yardımıyla yeni doğrular sağlayabilir. Bütün geçerli çıkarımlar bazı anımsama nesnelere doğru kabul ederek mümkündür. Doğru kabulleri kanıdır. Anlak ancak bu şekilde şekilce genişler, zenginleşir. Dilin iç biçimlenimleri anlaşılır kılınmalıdır. Ama inanılanlar da olmak zorundadır. Doğruluk, benzetme sonucu ortaya çıkar. Benzetmenin üzerinde, varlığı zorunlu olan bir kavram değildir. Benzetmenin başkasınca onaylanmadığı durumlarda ya da benzetenin benzetmeleri hakkında karar değiştirmesi sonucu ortaya çıkan ikilikten doğar.

Doğru, benzerlik isteğinin yöneldiğidir. Kaynağının ne olduğu belli olmayan benzetme yetisinin, bir tek asıl doğruya yöneldiği sonucu çıkar buradan. Doğruluğun kabul edilebilirlikten başka bilinen bir kıstası yoktur. İnanan kişiye bir şey diyen çıkmazsa,

onu inancından vazgeçirecek bir şey yok demektir. Bazı şeylerin doğru olduğunda direktmenin tek bilinen nedeni, o halde, onları kabul ettirebilmektir. Benzetme yetisine dayanarak parçası olmayan bir bütünün kendisine benzemesinden söz edilebilir mi? Böyle bir benzerliği ancak çokluk içinde uydururuz. Parçasız bir bütünün tek başına algılanması hiçbir bilgi vermez. Verebileceği bilgi tasarlanamaz. Diğer duyulardan yoksun bir görme biçimi, içinde olduğu karanlığı bilemez; anımsayamaz.

Özdeşlik

Eğer bir şey kendisine benziyor olsaydı en çok onu anımsardık. Çünkü anımsama, anımsama nesnelere arasındaki benzerlikler sayesinde mümkündür. Kolay anımsananlar, başka anımsama nesneleriyle benzerlikleri kurulan nesnelere. Özdeşlik, bir şeyin belirli olmasını sağlamak için kullandığımız bir ilkedir. Oysa anımsama nesnelere iç biçimlenimlerdir demiştik. O halde gerçekte, tekil olan hiç bir şey bildiğimizi söyleyemeyiz. Bir şeyin kendine özdeş olduğunu bilemeyiz. Öznel dile ait anımsama nesnelere tamamen bir anlam belirsizliği, çok anlamlılık hâkimdir. Düşündüklerimizi anlamak adına belirsizliklerden kurtulmaya çalışır, benzetmeler yaparız.

Tek anlamlılık

Dile getirilenler tek anlamlı kılınmaya çalışılmalıdır. Tek anlamlılık anlaşma sağlar. Dilin iç biçimlenimleri çok anlamlı ve belirsiz anlamlıdır. ÖR: kel olmak. Kaç saç olana kadar bir insan kel sayılır? Bu çarpıcı bir örnek; daha az çarpıcı sorular, tüm anımsama nesnelere için türetilir.

Deneyim?

Anlak nerden geldiği belli olmayan bir benzetme yetisine sahiptir. Her şeyi her şeye benzetebilir. Kurguladığı her şeyde aynı olan özellikleri

arayabilir. Benzetme yetisi, şimdilik deneyimden geldiğini gösteremediğimiz bir unsurdur.

ÖZDEŞLEŞTİRMELİ SÖZLER

“Bu ikidir” II iyi bir iki tanımıdır. Yanlış yorumlanabilir ama ne olmuş yani? Her tanım yanlış yorumlanabilir.

L. Wittgenstein

İnan

Gülmeye inan. Bilmektir bu. Bilmediğine gülmektir bu. Gülerek gülmeyi bilmektir bu. Bilmediğini bilmektir bu.

El ele

Kitaptan çıktık yola, okuduk döndük sola. Mülkten geçtik, oynadık kol kola. Anladık ki sonra: Aba da bir kebe de bir giylene, güzel de bir çirkin de bir sevene. İlkelleştik el verdik. İlk iş dedik, el ele...

Latin harfler dizini ABC demişler, alfabe demişler. Saklamışlar ruhumuzdan dile gelmeyi, bir bebeğin bile bildiğini... Koyu yaşlar dökülmüş gözlerimizden içimize; dizilmişler, dizilmişler, dizilmişler...

ABC'nin a'sı

Labirentin her yerinde birden olmanın çıkışı bulmaktan daha önemli olduğunu düşünüyorsak bile çıkışı bulmak bize yeter.

Bütünlüğün b'si

Bütün yoğunluğumuz yüzümüzde yorulur. Hayat ölüme olduğu kadar kendine de uzaktır.

Ce ee!'nin c'si

Etrafa baktığımızda gerçeğin saçılmış izlerini görürüz. Bir iz bize bundan öncekilerin ve bundan sonrakilerin de iz olduğunu söyler. Bütünün kendini parçasında teslim etmesidir bu.

Çevirmenin ç'si

Dikenli tel gibi sözleri çevirecek özlü biçimler ararız.

Durgunluğun d'si

İçindeki tüm karıncaların öldüğü bir koloniye benzer yazdıklarımız. Umudumuz bir gün canlanıvereceğidir tüm karıncaların. Taşıdıkları yolda kalmasın diye, herkes yardım etsin isteriz.

Ebesinin e'si!

Her şey yasa yazmaktan ibaret olsaydı yazdıklarımızdan suçluluk duymazdık. Bazı işaretler var ki insanı içinde kişilere bölüp susmak bilmeyen bir topluluğa çevirir. Yine de korkan ve sakınan onlar değildir. O bir kişidir, en geride.

Fire'ın f'si

Yazarken içimizi hangi deftere dökeceğimizi şaşırıyorsak hangi defteri hangi ateşe dökeceğimizi de bilemeyiz. İlkellikten kurtulamayız.

Gelen gidenin g'si

Gördüklerimizin getirdikleridir, sözcüklerin götürdükleri.

Uğultunun ğ'si

Kendimizden uzak olduğumuz için kendimizi anlarız.
Yalnız olduğumuzu anlarız. İnsanlarla yaşadığımız için, insanları anlarız.

Hakkın h'si

Yalnızlıktan yakınan "yok, ama keşke olsaydı" diyen bir inanmayan gibidir.

İlgitin i'si

Düşünceyle aramızda öyle bir boşluk var ki inançlarımız bilgilerimizin yanına bile yaklaşamıyor. Yaklaşan olduğunda da eriyip gidiyor yavaşça.

İnceliğin i'si

Başkalarının düşüncelerinden rahatsız olup yeni bir düşünceye geçtiğimizde hala bir başkasının görüş alanındayızdır. Bize ait olan tek şey rahatsızlığımız.

Jokerin j'si

Kaçmak hiçbir şeyi değiştirmez. Değiştirmeye çalışırsak hiçbir şeyden kaçamayız. Kaçmaya çalışmamız da kendimizden, bizi değiştirmez.

Kavimlerin k'si

Siyaset insan ilişkilerinin zamana sığmamasından doğar. İnsanlar sıkışmak zorundadır birbirleriyle.

LSD'nin l'si

Algının sınırlarını sorgularken sorunun tanımlar yaparak çözülemeyeceğini gördüğümüzde susmayı çözüm sanırız. Sonra susmanın öteleri düşüncesini sorgularız. Sorgulamada hep aynı yerde olduğumuzu gördüğümüz için işte asıl bundan kurtulmak gerekir demekle hallolacağını düşünürüz her şeyin. Yine bir şeylerin dışına çıkamadığımızı sanıp bir türlü pes edemeyiz. Soruların bir varış noktası olup olmadığını ve olup olmamasının fark edip fark etmeyeceğini sorgularız. Anlatmayı düşünmekten de sıkıcı buluruz. Çelişkilerimizle karar vermeye çalışırız, ama seçim yapmak bize anlamsız gelir. Birileri çıkar korktuğumuzu söyler bundan. Ama bizler oralı olmayız.

Mucitlerin m'si

Bilginin sınırları harekete geçirdiği alanla çizilir.

Neyin n'si?

Deha, kaybolan birinin ilk kez gördüğü yerleri anlatma çabasının insanlar tarafından değerli bulunmasından ibarettir.

Olgunluğun o'su

Düşüncelerle insanları değerli kılan şey içlerindeki verebilmeleridir.

Özlü sözün ö'sü

İyi bir filozof olmanın şartı insanları önce ağa düşürmeyi bilip sonra da oradan kurtarabilmektir, derler.

Phantasiyanın p'si

Felsefe, hesabını kapatmadan yeni borç yazdırmaktan ibarettir derler.

Rektumun r'si

İnsan felsefede domuzun pisliğiyle olan münasebetinden fazlasını bulamaz derler.

Sessizliğin s'si

Safsatacı üst bir dünyada yaşamaya çalışır. Bunu hak etmediğini de bilir. Onu üst bir dünyada yaşamaya yönelten şey, hayal ürünü varlıklara duyduğu hasettir. Safsatacı tecrit edileni olağanca açıklığıyla dışa vuramaz. Oltayı çekerken kaçırdıkları binlercesidir; bilmez.

Şşşşt!'in ř'si

Gizlemeyi bilen birine göstermeyi öğretirsen gizemli şeyler gösterir. Bu bilmeyen birine gizlemeyi sevdirebilir.

Teknolojinin t'si

Teknikte ulaşılması gereken hedef süreklilik algısının mükemmelleşmesidir.

Ufukların u'su

Yankının tepesinde seyahat edenler erenlerdir.

Uvertür'ün ü'sü

Kutsal olmak için değil, dünyaya ait bir kibir saçmak içindir söz. Bir körlük hali uğrunadır. Anlatmak düşünçesi sözü riya ile açar.

Vesvesenin v'si

Büyük balığın küçük balığı yediği söylenir. Bisiklet yürüme yer, araba bisiklet yer. Uçak araba yer, UFO'lar uçak yer.

Yalnızlığın y'si

Filozof adayı bir yalnızlık peşindedir. Peşinde olduğu uğruna kendisinden vazgeçmesi gerekir. Çünkü felsefe, bahsettiğiniz konunun sizi saramadığı yerdir.

ABC'nin z'si

Felsefe, gerçekten dem vuran insanların yaşadığı yerdir.

Roma rakamları dizini

Sokmuşlar bir sıraya, çocukları bile. Bağırılmışlar avazı çıktıkları kadar, ses tellerini koparmışlar. Kopan telleri saymışlar, saymışlar, saymışlar...

I Tanrıya inanan birinin çok yere gidesi vardır; korkusundan içine dönesi vardır.

II Süreksiz ilintilerden başka bir şey değiliz. Dalından koparılan yapraktan başka... Geçmişini sırtında taşıyandan başka...

III Benlik söner uyuruz. İnsan olur belirir, kudret bulup gebeririz.

IV Tanrı korkudur. Korkarız yanımızdadır. Hastalıktır; hastayken yakındadır. Ölümden korkarız hastalanınca, sanki ölümdür Tanrı.

V İyi olup görünmemek ve bilip söylememek dedikleri birer vesvesedir.

VI Güzel gören güzel düşünür. Güzel düşünen hayattan lezzet alır. Dünyada her şeyin de kendine

göre bir güzelliği vardır. Ama her göz göremez bunu. Bazı gözlerinse her şey için hiçbir şeye ihtiyacı yoktur.

VII Anlamını yitiren güzel şeyler, oldukları gibi kalır. Bizim artık beğenmememiz onları çirkin yapmaz. Bu gün böyle olan öbür gün şöyle... Belki bir gün böyle bir şey yok deriz. Ama vardır ve hep aynıdır, olduğu gibi. Ne şöyle, ne de böyle. Gün gelir nasıl diye sorarız; bir de bakarız yok! Olduğu gibi, yok. O gün, olduğu gibi anlamamız gerekir.

VIII Kararsız kalışımız, gidilecek yolların çokluğu değil, yokluğudur.

IX Zayıf belleğimiz bir gün dış yaşantımızın iç yaşantımızla birleşeceğine olan inancımızı kırıyorsa kendimize olan inancımız yeterince güçlü değil demektir.

X Hayatımızı kurduğumuzda geleceği de öldürmüş oluruz.

XI Telkin önce karnından başlar. Gülerken gözlerinden ışık fırlar.

XII Şair yağmura, bilgin demiryoluna benzer. Filozof, rüzgâr gibidir ve içimizdeki bilge bizden başka biridir.

XIII Üzülünce ruhumuz gözlerimizde belirir. Son bir sızlama burnumuzda keskinleşir. Giderek belirsizleşir.

XIV Özgürlüğe koşuyorlar bedenlerini geride bırakarak. Mayınlara koşuyorlar. Her patlamayla acısız taklalar atarak gökyüzüne karışıyorlar.

XV Düşünmek, eşini arayan en güzel kelebek.

XVI İş... Başla ki yapılacak çok iş var. Yapabileceklerini yap. Öyle ki yapabilmişsin gibi bunlar. Yapmaya başlarsan, kendini yaparken bulacaksın. Kendini yaparken bulup çok sevineceksin. O sevinçle birlikte kendini bulacaksın.

XVII Kesif sözü alnımıza kazıyıp ince bir ruh kuramayız.

XVIII Yaşamak üzülmeyi öğrenmektir. Öğrenmek de iyiyi ve güzeli öğrenmektir. Bizse otomatik korkudan öğrendiklerimizle, gerçeküstü düşlerimizle yaşlarız. Kaybolup kinle, kin bulup kibirle uyanırız.

XIX Her birimizin kendine ait bir bakış açısı var. Ortak kuşbakışımız var. Kadın en yüce bakışa bürünmüş. Derinden gelen sözleri var. Kadının gözü yaşlı... Kadın gerçeğin farkında... Kuşlara soralım isterseniz; bu doğru. Çocuklara soralım! Cadılara soralım. Maske takalım, arkasından bakalım. Sanrılarda koşalım. Bir bilene soralım. Şapkası güneş olan adama soralım. Ayın on dört evresine bakalım. Kadın yüzüne dokunamıyor. Kendini ortaya koyamıyor. Derin bilgi yüzeye bakıyor. Tutsaklığın bile renkleri var. Kime ne anlatıyorum? Harfler kaçıyor, anlamlar saçmalıyor. Kötümserlik tırmanıyor, kapısını aralıyor. İyimserlik ufuklar yaratıyor. Ufuklar renklerle katlanıyor. Yokluğa düşen yankılara sarılıyor. Hatalar var. Saklandığımız evlerimiz var. Odalarımız var. Çitlerin arkasında kulübemiz var. Mutlu yuvamızın gözleri var. Gerçek üstü düşlerimiz var. Kaşık kaşık beyin yiyoruz. Telkin karnından başlar!

POP QUIZ

Yaşamın Döngüsü

İnsanın yaşamı kavrayışı zayıftır. Bilgiyi ___1___ sanır. Babamız ___2___ ruhun kutsal ___3___ ortaya çıkarmaya çalışır. Kendi ___4___ ve yollarını toprak anaya dayatır. Kendisi de ___5___ bir parçası olmasına rağmen onu kendi acil kazancı uğruna göz ardı eder ve yok sayar. Ama ___6___ yasaları insanın yasalarından kat kat üstündür. İnsan sonunda ___7___ ve mahvoluşunun nedeni haline gelmesine ne kadar az ___8___ kaldığını anlamalıdır. Ve öğrenecek çok şeyi vardır. ___9___ ile görmeyi öğrenmelidir. Toprak anaya ___10___ öğrenmelidir. O her şeye ___11___ vermiştir; kardeşlerimize, hayvanlara ve bitkilere, nehirlere, göllere, denizlere

ve rüzgârlara. İnsan fark etmelidir ki bu gezegen ona ait değildir. Onu ___12___ ve çocuklarımız ve tüm gelecek nesiller için doğanın hassas dengesini sağlamalıdır. Dünyayı ve büyük ruhun yaratısını esirgemek onun ___13___. İnsanlık ___14___ tümünü ortaya çıkaran kutsal döngüde sadece bir kum tanesidir.

(Beyaz Bulut'un sözlerinden)

Üç tür insan

Dünyada üç tür insan vardır derler; bir, iki, üç. Bir halden anlar. İki laftan anlar. Üç ne halden anlar, ne de laftan anlar.

İki insan

Ben cambazlık peşindeyken, o sanki bir şeyler arıyordu. Ben duvara tırmanırken, o sanki bulmuştu aradığını. Uçma denemeleri yaptık birlikte. Ben güneşi tutarken onun elleri alevlendi. Dilin ve anlamın doğasını araştırdık birlikte; bazen anladık birbirimizi. Bazen anlayamadık.

Yüzüme ışık vurmuş

Yüzüme ışık vurmuş. Görüntü yok, tek ışık... Bu ışık iyi hissettiriyor. Bu ne demek? Hiçbir şey demek değil.

Bir yarı uyanıklık hali

Bir yarı uyanıklık hali... Öyle bir hızla hareketli ki, gün, doğuşunu yakalarken, güneş arkasından batmaya çalışıyor.

Yanan Bulut'a mektup

Ne yazayım? Ne bileyim? Düşünmek değil hisler önemli. Bilmek değil düşlemek önemli. Beğenmek ve beğenmemek önemli... Doğal olmak, görünüşünden rahatsız olmamak önemli... Gülerken ve ağlarken bunların farkında olmamak, içinden koşmak geldiğinde kendini koşuyor bulmak önemli. Bilmeden, karşına aksini düşünen çıktığında, bilgisini ve değerlerini ayaklar altına alarak onu çıldırtmak önemli. Hem duyarlı hem vurdumduymaz olmak aynı anda... Ama nasıl; bilmeden yazmak?

Kafadaki boşluk

Kafadaki boşluk düşündüğün kadar yalnızdır aslında; hani sen bir yerde, onlar başka bir yerde. Sen bunu bilmezsin. Oysa ses duyamadığın, tuhaf... Dilimlediğin görüntüler, kıt, kıt, kıt...

Eski bir Afrika atasözü

Hızlı gitmek istiyorsan tek başına git.

Uzağa gitmek istiyorsan beraber gidelim.

POP QUIZ'IN YANITLARI

1. Bilgelik
2. Büyük
3. Gizlerini
4. Yasalarını
5. Doğanın
6. Doğanın
7. Uyanmalı
8. Zaman
9. Kalbi
10. Saygılı olmayı
11. Hayat
12. Esirgemeli
13. Ödevidir
14. Yaşamın

Ne söz uçar burada,

Ne yazı kalır;

Uğsa uğsa

Mürekkep uçar,

Kalsa kalsa

Birkaç iz kalır.

BİLİNÇALTINDAN NOTLAR

Kimi zaman entellektüellerin sorumluluğu diye adlandırılan şey aslında her iyi kalpli insanın sorumluluğudur.

G. H. von Wright

Sineptik

Bu yazı şişenin içinde çırpınmaktan bir türlü vazgeçmeyenlerin savunması gibi görülebilir. Bazı sinekler şişenin içinde kalmayı tercih eder. Onları ciddiye almalı mıyız? Şişenin etrafında uçalım, şişenin üzerinde dolaşalım, içeriye bakalım... Dahası, çoğu zaman şişenin içine girelim. Şişenin hem içinde hem de dışında bir şeyler döndüğüne inanalım. Bu yazıda böyle şeylerden söz edelim.

Sineklerin düzensiz uçuşları da ciddiye alınması gereken türdendir. Düzensiz uçuşlara saçma damgasını vurmamak, felsefeye saçma damgası vurmamak; üstüne de felsefenin önemli-saçmalık olduğunu söylemek... Bunlar hep aceleye getirilmiş fikirler. Felsefeye bir değer biçmek için aceleci olmanın bir çok önemli ve saçma noktayı gözden kaçırmamıza yol açacağı aşikar. Dürüst olmak gerekirse, düşüncelerde bizi büyüleyen şeyin, herhangi bir insanda büyüleyici olandan farkı yok. Bir sineğin peşine takılır gibi takılıyoruz sözlerin peşine. Uçuş biçimlerine hayranız.

Sinek önce şişenin içinde nasıl uçulacağını merak eder. Sonra, istediği zaman nasıl dışarı çıkacağını... Ama en sonunda içerde kalmayı seçer. Sineğin içerde kalmak için nedenleri vardır. Çırpınmaya alışmış bir sineğin şişenin dışındaki boşlukta düz bir çizgi boyunca uçabiliyor olması hiçbir zaman bir kurtuluş sayılmaz. Eğer felsefenin geleneksel sorularını ciddiye almazsak, bize ne şişenin içinden ne de dışından pek hayır gelmez. Burnu cama sürtmeyen sinek uçmuyor demektir.

Kesinlik peşinde koşup hüsrana uğramak herkesin harcı değildir. İnsanın zor zamanları olur doğal olarak. Ölçütler de bir anlamda dildeki zor anların yaratıcısıdır. Sürtünme olmadan buzda yürünemeyeceğinden sözedilebilir. Dile şöyle bir bakın. Sürtünmenin hareketi nasıl kolaylaştırdığını görürsünüz. Ama aynı sürtünme cama toslamanıza

da neden olur; boşuna çırpınmıyoruz ya şişenin içinde! Dilin sınırları meselesi...

İnsanlar bir çok yerde şüpheciliğe, tekbenciliğe karşı yapılandırılmış düşüncelere başvururlar. Bunlardan şüpheciliğin yanlış, tekbenciliğin yanlış olduğunun düşünüldüğünü çıkarmak pek geçerli sayılmaz. Hayat başkadır, sözdizimi başkadır. Tabi, bu da ne demek sorusu yine cevabı ertelenen sorulardan olmalı. Hayat da sözdizim gibi dünyayı anlamamıza yarayan bir anahtar olabilir mi? Olsa bile, hiç bir kapıyı açmazdı herhalde. İlla ki deneysel kesinlik üzerine bir yazı yazma peşinde mi olmak gerek? Yazsaydık şişenin içinde boğulurduk herhalde. Ya da şişenin çok ama çok uzaklarına mı gitmeli? İsteddiğimiz şey şişenin camında yürümeye benziyor sanki. Ne yakın ne uzak düşüncesi gibi. Ne iç ne dış. Bunlar ne demekse... Şişenin basınçtan patlamasını nerde beklemeli?

Dille ilgileniyoruz. Çünkü felsefe bir dil takıntısıdır. Ama bu ilgi bizi bir dil felsefecisi yapmaz. Yapsa yapsa filozof yapar. Çünkü ölümlü de ilgileniyoruz. Şüpheyle de, bilginin kaynağıyla da. Sahte tatminler yaşayanlar başkaları, biz değiliz. Dil felsefecisine benzediğimiz anda bunu farkedip kendimize saldıralım!

Bilgi dediğimiz, özdeşleştirme, işlevlendirme, farklılıkları görme gibi yeteneklerle yakından ilişkilidir. Ölçüt kavramının altında yatan, temel olarak, farklılıkların farkına varma yeteneğidir. Yetenek sözcüğü burada tehlikeli olabilir.

Ölçüt ayırımın temelidir. Aslında kimilerine benzerlik daha temel gözükür. Dikkatinizi çekmek istediğim nokta hangisinin daha temel olduğu tartışmasına saplanmaksızın benzerlik ile farklılık arasındaki benzerliklerin ve farklılıkların açığa vurulabilmesiyle ilgili bir soru. Hiçbir şekilde keskin tanımlar için sağlam bir temelden bahsetmiyoruz. Ayrımlarımız silik.

Varlıkbilimsel bir görelilik düşlemleyin. Gerçeklik dilimleri gibi... Ölçütlerin silikliğinden mi bahsediyoruz? İşte sahneye sineptiğin çıktığı an! Tarihsel dil oyununu anlamazsak şişenin içindeki dumanda çırpınmak bir yana, kanadımızı bile oynatamayız. Zihinsel kramplara duyulan özlem midir bu?

Ayrımların keskin çizgilerle belirlendiği bir dilimiz yok ama sözcükler, kavramlar falan; bunların

üzerimizde hakimiyeti var. Söylenen ve söylenemeyen şeyler var. Dilimize boyun eğmemizin doğamız gereği olduğunu düşünmemiz bizi bir süre rahatlatır.

Filozof kayıp mıdır? Pek sayılmaz. Onun da bir dili var. Onun da ayrımları var. Peki, ayrımlarını birbirine mi karıştırmış? Pek sayılmaz. Malesef en az filozofun kafası kadar dünya da karışık. Dünya demekten korkmuyoruz burada. Bazen korkarız.

Sıradan gündelik dil güvenli bir sığınak mıdır? Yalnızca bazı durumlarda; hepsinde değil. İlle de bir çözümümüz olmalı diye direnmenin anlamsız olduğunu farkettiler ama hala direniyoruz; neye, niye?

Artık sahnedeki sineptiğin oyununu seyredebiliriz sanırım. Felsefi olarak şüpheye son noktayı koyacak bir dayanak noktası bulduk diyelim. Bunu ölçüt ve bazı başka sözcüklerle belirginleştirmiş olalım. Ama unutmayalım; ölçüt ve akrabalarının bize sunduğu, kesinlik değildir.

Bazı filozoflar bu konuyu davranışçılık, sıradan gündelik dil felsefesi gibi oyunlarla beslediler. Amaç kendilerine yol bulmaktı. Yol denilen şey pek de sandıkları gibi değildi, çokça karmaşıktı.

Tek tek düğümleri çözmeye çalışan biri olarak görülebilir filozof. Bunu, yani düğümü farketmesi yeterli mi? Pek sayılmaz. Düğümlenen kendi kafasına gelecek sıra, tüm felsefi düğümleri çözse bile. Sonra onlarla uğraşırken yeni düğümler falan... Kendiyle uğraşıp duracak. Sokrates boşuna yinelememiş bilgelerin sözünü. Sonsuz gerilemeyi farkedilen bir filozofun tatmini de sahte gibi. Daha samimi bir uğraş olarak, kayıp düşünceler var ve düğün yok.

Kesin olarak bilemeyiz demek, yeterli ölçüt yok demeye ne kadar benziyor? Orada kimse var mı? Bilmiyorum. Sineptik soruları ve yanıtları... Orada bir şey yok. Bu ne demek oluyor? Sineptiğe saldıran saldırdığı kişiden daha az suçlu değil diyoruz. Peki orada bir şey var mı sorusunun ciddiye alınabileceği bir oyun yok mu demek bu?

Birileri sineptikleri felsefeden uzaklaştırdığımızda kendimizi de uzaklaştırdığımızı görmüyor. Her şey olağan olduğu gibi kabullenildiğinde hayatı anlamamızda önemli olan bir ruh halinden yoksun kalıyoruz. Kuşku bazen üzerimizde egemendir.

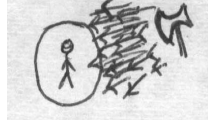
Birden insan önceden inandığı şeyleri sorgulamaya başlayabilir. Yöntemi olmayan kuşku? Gerçekten büyük bir uzayda küçük bir mavi gezegende miyiz? Böyle soruları sormak için haklı nedenim var mı?

Filozoflarla dalga geçmeyi çok istiyor olabiliriz . Suda asılı kalışlarıyla, gerçekle rüyayı ayıramayılarıyla... Onlar yazılarını sessizlikte, karanlıkta yalnızken yazmış olsalar diye düşünebiliriz. Ama insan bundan çok daha çileli bir durumda da olabilir. Bir sineğin uçuşu ne kadar karmaşıktır biliriz.

Sözcükleri metafizik kullanımından alıp sıradan kullanımlarına, ana vatanlarına geri getirmek... Sineptiğin kullanımının sıradan kullanımla çelişik olduğunu göstermek hiç bir işe yaramaz. Sineptiğin oyunu farklı bir oyun ve o sıradan kullanımdan habersiz değil. Sineptiğin oyununu tanımak daha uygun gözüküyor.

Bazıları vardır oyuna katılmazlar. Kendileri bir oyun kurarlar ve orda kazanırlar. Bir bakıma oyundan kaçarlar. Bu anlamda sıradan-dil felsefecilerini mızımız olarak niteleyebiliriz. Oyunun kötü bir oyun olduğunu göstermeden, acele ile kaçarlar. Yerçekiminden kaçabilir miyiz? Zor.

Sineptikleri yeterince ciddiye alıyoruz... Bu ciddiyet okuyup yazan adamın tatmin uğruna mı? Şişede kalma isteği bir lüks mü? Amacımız ilk bakışta derin. Sonra sığ. Sonra yine derin.

Lağvedilmiş bilincin akışı

Hata yaptım, düzeltmedim; herşeyi buna uydurdum; gördüm ki olmadı. Hatamı düzelttim; baktım ki hala bulamıyorum; ilk düşündüklerimi...

Sen en uzak noktaya bakabilensin. En uzağın arkasındakini görebilensin. Bilmediğini bilensin. Arada hiçbir şey yok olsun. Uzaktaki yakın olsun. Görüntü yüzüne çarpsın. İçin içine girsin. Seni kimse görmesin. En uzakta görüntü ol. Aradakileri bir sen görme. Sonsuzun kapısını aç ve sonra bir tren gibi git çarp sonsuza. Görüntü seni dışarı atsın. Mutlak iç bükey ol. Gördüklerini kimseye anlatma. Aradaki herşeye dokun. Kimse anlamasın. Kimse düşünmesin. İyi ol görünme. Bil söyleme!

Yersiz-zamansız aklını boş yere kurcaladı insanlığın. Doğada sonsuzdan başka kıpırdanma yok. Sonluya uyanış boşuna - kabusun içinde kabus.

Labirentin heryerinde birden olmanın çıkışı bulmaktan daha önemli olduğunu düşünüyorsan, sana kurtuluş yetmeyecektir. Anlaşılan bazı gözlerin herşey için hiçbir şeye ihtiyacı yok.

Anlamını yitiren güzel şeyler oldukları gibi kalır. Senin artık beğenmemen onları çirkin yapmaz. Bu gün | olan öbür gün |. Belki bir gün böyle bir şey yok dersin. Ama vardır ve hep aynıdır, olduğu gibi. Ne | ne de |. Ama nasıl? Günün birinde bunu da sorarsın. Bir bakarsın yok. Olduğu gibi yok. O gün olduğu gibiyi anlaman gerekir.

Elimden alındı herşey ve yolumu arayarak kaldım bir başıma. Arar buldum kendimi. Yolum bir göz kırışından ibaret - Bekle beni kaderim.

Rüya ile gerçeğin buluşması

Mükemmel tamamlanmışlıktan yoksun olan herhangi birşeyde gördüğümüz delik deşiklik bize Ora'nın varlığından başka neyi hatırlatırsa hatırlatsın, bilmeliyiz ki o hatırladığımız şeydeki delik deşiklik de bir gün kafamızın içini bir süzgece çevirecek. Dönüş yalnız ona. Sonsuzluk onun. Ondan bahsetmek ona bir delikten ulaşmaya çalışmak; tüm olup bitenden uzaklaşmaya çalışmak.

Uzlaşmanın çekiciliğinin yaratılan kaosun içinde eriyip gittiği bir gün yaklaşıyor. Beynin evrimi bir arada yaşayamayacak iki tür insanın habercisi. İki tür. İki dünya. İşte o zaman yeni bir sıçrama kaçınılmaz. Bu sıçrama, artan bakışsızlığı ya dengeleyecek ya da yok edecek yeni bir düzenek içerecek. Artık bildik insan olmayacak.

Tükenen zamanın içinden, kurtulabilmek olsaydı. Vücudum eskimese ruhum da uyuşabilseydi onunla. On yedi yaşında kalabilseydim. Öyle yavaş hareket etseydim, torunlarımı görseydim. Öyle hızlı hareket etseydim, dedelerimi görseydim. Birinci boyuta tükürüp, ikinci boyuttan kınansaydım. Üçüncü boyuttan kafama bir koltuk düşseydi; onunla dördüncü boyuttan sıyrılabilseydim. Basit, bayağı; yırt aynayı.

Sinema perdesinin boyut çelişkisiyle cebelleşmesini seyrederken, fırladığımda yerimden, görmeme ve beni görmemelerine benzeyen birşeyleri elimde

tutabiliyorum düşüncesiydi, kendimi olup bitenden ayırabilmemi sağlayan; düşmek gibiydi.

Birileri beni seviyor derken kimin beni nasıl sevdiğini açıklayamasam da, sevildiğimi anlatabiliyorum. Karşımdaki de sevilmişse, beni anlayacaktır. Sorun: beni şimdilik anlayan, bunun farkında olmayı nereye kadar sürdürebilecek?

Hepimiz aynı bokun soyuyla uğraşıyoruz. Ama hep farklı şeyler varmış gibi yapıyoruz. Lağvedilmiş sorunlarla uğraşmamız ruhumuza yaptığımız bir haksızlık. Hepsi hepsi aynı şeyler bunlar.

Hislerimden daha dolaysız nedir merak ettiğim. *Bu ne hız böyle?! Düşünceni uzakta görmek de ne? Benim midir yazdığım?*

Etrafıma baktığımda hakikatin etrafa saçılmış mektuplarını görüyorum. Bir mektup bana bundan öncekilerin ve bundan sonrakilerin de mektup olduğunu söyledi. Bütünün kendini parçasında teslim etmesi bu.

Dikenli tel gibi sözleri çevirecek özlü biçimler arıyorum - niye?

Niyet gerçek tövbe dilseldir çoğu zaman... Bazıları var ki kimsenin sonunu getiremeyeceğini düşündükleri tartışmaları kimsenin sonunu getiremeyeceği bir tartışmanın konusu yapıyor. Bazılarıysa sadece duruyor. Durmak yalnızca bir kelimedenden ibaret olsa...

İçindeki tüm karıncaların öldüğü bir koloniye benziyor bu yazdıklarım. Umudumuz bir gün canlanıvereceğidir tüm karıncaların. Taşdıkları yolda kalmasın. Yardım edin.

Kurtulayım bunlardan düşüncesi faydasız benim için. Yaşamın kendisi engel buna. Saklanmak için duvar öremeyiz. Ördüklerimiz kalınlaşır gözümüzde. Birden sandığımızdan da kalın bir duvarın arkasında olduğumuzu düşünmemizin nedeni hala aynı eksik yaratık olmamızdır. Kurtulamıyoruz bu halden. Gidilecek yolların yokluğu değil çokluğu problemdir bizim kararsız kalışımızda.

Hala bir hikaye arıyorum... Olup bitenin içinden olmayan bir ses olmak için çırpınıyorum. Çırpınırken kulvarımda sonsuz bir çöküntünün içine siniyorum yavaş yavaş delinerek beynim;

ufalanmış, ara parça çekicin değmeyen
darbeleriyle dövölüyor. Okuduklarımı, yazdıklarımı,
çizdiklerimi unutuyorum. Bu bir gün dış
yaşantılarımın benimle birleşeceğine olan inancımı
kırıyor. Demek ki kendime olan inancım sandığım
kadar güçlü değil.

Herşey birşeyler yazmaktan ibaret olsaydı
yazdıklarımın suçluluk duymazdım. Bazı işaretler
var ki insanı içinde kişilere bölüp susmak bilmeyen
bir topluluğa çeviriyor. Yine de korkan ve sakınan
onlar değil, o bir kişi; bazen en geride, bazen en
önde.

Yarattığı değişkenleri istediği gibi niteler düzen.
Boşlukları kendisi dolduranlar diledikleri kadar
yararlanırlar yapı-bozumun ambarından. Hayatını
kurduğunda geleceği de öldürmüş olursun. Bir yer,
bir zaman, bir nokta – kalakalırsın.

Düzenleri belirleyen bir dış itidir hep – bir sokak
iti... Sesi tek gözü pek. Kim kimi kime kemi kene
kimi bene... Kim sene? İçimi hangi deftere, hangi
defteri hangi ateşe dökeceğimi şaşırdım. Yazar
ilkellikten kurtulabilir mi? Gördüklerinin getirdikleri
midir sözcüklerin götürdükleri? Derindi bir an
kendimden, demin de yanından geçtim, kendimin.

Telkin önce karnından başlar. Yüzün gerilince
gülerken, gözlerinden gelir yaşlar. Bacakların
uyuşur sonra. Su sakın – koca okyanusta tek bir
dalgacık... Olanaklılık küreğiyle zorunluluk
çukurunu kazıyorum. Hayatın kalp atışları geçişken
değil. Devamlılığı olan bir dünyada yaşamıyoruz.

Yarın bugünü örter; bugün üşümez. Şair yağmura,
bilgin demiryoluna benzer. Filozof rüzgar gibidir ve
içimizdeki bilge bizden başka biridir.

Üzüntü bazen öyle gelir ki ruhun gözlerinde belirir.
En son bir sızlama burnunda keskinleşir; giderek
belirsizleşir. Gözlerinden beyaz yaş gelir.

Gece bize gülümserken dünyanın karanlığa bakan
yüzünde olduğumuz düşüncesine ne de çok
ihtiyacımız var!

Yeterli dişlisi olan ve her dişlisi diğer dişlilerin
dönmesini sağlayacak bir mekanizma çalışmaya
hazır mıdır? Hazır olmak ne demek?

Yattığım yerde vurgundan çıkmaya yırtınan ruhum
bir güve gibi herhangi vücudu bulup kemiren...

Yatmış, ışık perdelerini seyreden... Kimbilir bu ben belki sen, belki bu sen ki ben.

Işık perdelerini döndüren bu şey, kaldığı çukur faslına geri döndüğünde belirlenen ben - içimde sen. Kim bilir bu ben belki sen, belki bu sen ki ben.

Geçmişin arifesinde -- Ancak şimdi anlıyorum kendimi - kendimden uzak olduğum için. Ancak şimdi anlıyorum yalnız olduğumu - önceleri insanlarla yaşadığım için. İnsanları anlıyorum - nasıl anlıyorum?

Ağacın kovuğunda yalnız fındık yiyerek yaşayabileceğine inanan çocuklar için "onlar kendilerini sincap sanıyorlar" mı diyeceğiz? Kurtulmak lazım bundan. Her yolun farklı yürüme biçimi vardır. Her koyunun kendi bacakları, patikada kendi görüş alanı vardır. Ama kaçıp kurtulmak lazım bundan.

deKADANTİZM Gerçekle yeni bağlar kurmak gerek. Eski bağlarımız bizi köleliğe sürükler. Coşku ile yenilik... Her bağı yeniye bağla.

*Fırar---*Telleri geçiyorlar vücutlarını geride bırakarak. Mayınlara koşuyorlar. Her patlamayla sıçıyorlar. Acısız taklalar atarak gökyüzüne karışıyorlar.

Özgürlük dünyayı ters çevirmekle ya da kendimizi ayağımızdan kutup yıldızına asıp dünyaya ters bakmakla mümkündür. Ama şimdilik bu ikisini de gerçekleştiriyoruz. Hayalleriyle avunuyoruz.

Tepelere koşuyoruz Büyük ezilenlerdeniz. Tepeden bize göz kırpanın verdiği güçle yaşıyoruz. Tepelere koşuyoruz. Ey zerdüster! Yüksek noktaların kutsiyeti üzerine birkaç söz söyle bize. Yalnız geçen birkaç gün ve insanların arasına geri dönüş... İçten gelen kuvvet dıştan gelene karışır. İnenler iner - geride kalan geride kalır.

Bir çölün ortasında yalnız yaşamak hiçbir nefse çözüm olmaz. Yolların dolambacının önemine bak! Bir inanmayan düşünün, "Yok, ama keşke olsaydı" diyen...

Herkes kendiyledir çok kalabalık da olsa. Bazen bilmeden. Bu ne duyduğum? Nasıl oluyor bu? Bu ne gördüğüm? Toz suratıma tükürürken. Rüzgar kafamı tokatlarken. Kimse orada mıydı ses kulaklarımdan içeri koşarken? Gözümü ister istemez kapadığımda,

siz toz muydunuz da gözlerimden girip beni gördünüz? Böyle bir durumdayım işte. Kafamın içinde uğultu. Kafam dağılık. Hayatımın en anlamlı anlamı bir bulut. İçinde yaşayan en canlı adam bir renk.

Düşünmek... Cam kavanozda çırpınan kelebek gibi mi?

Deneyim, merkezi hakikat olan çember gibi mi?

Düşünce sonlarıyla perdelerini kapatan oyunlar gördüm. Parça bütünlerdi bunlar benimle. Aramıza giren herşeyle ayıyım senle. Bu yüzden ya hep olanları inkar ettiğimde bana mistik diyorlar.

Kötü aramıza girmesin tüm uzaklıklar gibi. Sen oyunu her durumda sürdürmeyi dene. Ama zorbaca değil. Zulüm değil de ironi galiba bu işin kuralsızlığı.

17 Ağustos 1999 ---Bugün leş kargalarının önemini düşündük cestlerin arasında.

Toplu taşıma aracı olarak deprem... Herkes birbirine karşı mahçup gözler edinmiş. Herkes kenetlenmiş. Suçluluk duygusu dürtükleyip duruyor beyinleri. En ufak tepki adap buluyor. Bir kişi kapı kolunu kaldırma görevini üstlenmiş. Maneviyat yükseliyor. Bir anlık da olsa insanlar, hakikatle yüzleşiyor.

Ne oldu; neydi o? Kuyular mı gördük dersiniz? Hayrete mi düştük? Renksiz bir ömür mü sürdük? Deryalarda yüzdük. Nerdeyse hiçbiri olmadı bunların. Peki bu suskunluk niye? Olmuş gibi olanlar uğruna kemale mi erdik? Bu da olmadı sanırım.

Düşünceyle aramızda öyle bir boşluk var ki fikirler inançlarımızın yanına bile yaklaşamıyor çoğu zaman. Yaklaşan olduğunda da eriyip gidiyor yavaşça.

Evin kapısına doğru yürüyorum. Hareket edemediğimi farkettim. Aynı yerde düşüncelerim de durağandı. Eşikte kalakalmıştım. Oysa sürekli olarak ilerlediğimi Bir hata ile başlangıç yerime döndüğümü ve bunun böyle sürdüğünü düşünürdüm. Bu noktadan kurtulamayacağım gelmemişti aklıma. Uzaktan varlığını sezdiğim şey evin içinde, karanlıkta beni bekliyordu. Kendilerini göremediğim, sadece seslerini duyabildiğim Önyargılardan kurtulmalıydım artık. Ulaşamadığım şeye kendi içimde olan birşeymiş gibi bakmalıyım

diye düşündüm ve şimdi olup olmamasının sonucu değiştirmeyeceği bir sorun vardı karşımda. Bilmediğim uğruna ne yapmalıyım? Bu noktada kendime ne kadar uzak olduğumu anladım. Düşünen benim şu anki gerçek ben olamayacağına emindim. Aradaki herşeyden kurtulmuş sayıyordum kendimi. Ben olduğum yerde ve beni bekleyen o şey evin içinde. Kendime olan uzaklığım sardığında bedenimi, bu halimin farkında olmamın bana ne kazandıracağını düşündüm.

Derinde beklerim. Bazıları konuşmayı, bazıları dinlemeyi sever. Bazıları dalga gibi kayalara vurmayı, Bazılarıysa süt liman sessiz kalmayı sever. Derinde beklerim ben, fırtınalı havada ağ atanların ağına takarım kendimi. Takmam gerekir. Dağın arkasındaki saçmalık da olsa tırmanıp bir bakmam gerekir.

Başkalarının düşüncelerinden rahatsız olup yeni bir düşünceye geçtiğimizde hala bir başkasının görüş alanındayız. Bize ait olan şey rahatsızlığımız.

Başla ki yapılacak çok iş var. Yapabileceklerini yap. Öyle ki yapabilirmişsin gibi bunlar. Yapmaya başlarsan kendini yaparken bulacaksın. Kendini yaparken bulunca çok sevineceksin. O sevinçle birlikte kendini bulacaksın.

Kimin ayıbı şiirdeki tanrısallık ve kibir? Sözsüz gemide başım dönmüş, Kusmaktan benzim solmuş. Ben dediğim bu işte: Gem ile yürüyen sessiz gölge.

Konmak yerine konacak bir dal bulamamak... Hem ruhuma hem de bedenime göre bir çift-söz arıyorum. Kesif sözü alnıma kazıyıp ince bir ruh kuracağım. Daralan ruhuma var-yok yapısı kazandırabilmek için aklıma gelen bütün uyduruk fikirlerden haz alabilme özelliğine sahibim. Ben kavramları lastik gibi kullanıyorum. En sonunda elimde uzatması zor olan lastik parçaları da kalsa ısıtıp uzatıyorum onları.

Kim uydurdu ruhumuzun öteyle iştiğal ettiğini? Ne dedi de buna kanıldı? Gözü tüylenir, kalbi su toplar; yapmasın! Sözüm sana soysuz riyakar. Kaçmak hiçbir şeyi değiştirmez. Değiştirmeye çalışırsan hiçbir şeyden kaçamazsın. Kaçmaya çalışman da kendinden, seni değiştirmez. Neylerine kafamdaki salık serim? Kokladıklarında ciğerlerini acıtan havasının onları uyuyup yokolmaktan koruduğunu bildiğim bir dünyadan bıktıklarından başka ne anlama gelir ona karşı birşeylerden memnun

değilmişçesine takındıkları bu boktan tavır?
Anlatayım. İyiler alınır kötüler sınanır. İyiler ayrılır,
iyiler alınır. Geriye kalan kötüler yine sınanır. En son
bir tek kötü kalır - Kötünün kendisi; kötülüğün
efendisi. Bizse otomatik korkudan
öğrendiklerimizle, gerçeküstü hayallerimizle
yaşlarız. Kaybolup kinle, kin bulup kibirle
uyanırız.

Hatırlar mısınız bilmem. Koyu bir resimdi dünyanın
karanlığı. En yücenin mumuyla kolayca aydınlandı.
Aydınlatan buyruk karardı. Karartan buyruk
aydınlandı.

İnsan ilişkileri zamana sığmaz. İnsanlar sıkışmak
zorundadır birbirleriyle. Ne saçma! *Zaman tutar
perdeleri*. Yalnız başına bir homurdanmadan
ibarettir tüm gölge oyunu. Kim bakıp da sevecek
kendi hareketlerine meydan okuyan negatif noktayı
vücutuyla arayan bir saçmacıyı? Zaman tutar
perdeleri. Ne büyüleyici bir düşüncedir bir şeyin
her tarafının olduğu düşüncesi.

İnsanlar yüzyıllardır sahneler. Gösteriyi ilgiyle
izlediklerine göre, yapılan taklide inandıklarına
göre, tiyatro gereksiz bir şey olamaz. Bir gün beni
izlediklerinde insanlar, bir anlık da olsa, tiyatronun
gereksiz olduğunu düşünebilirler.

Önce algını sorgularsın. Nasıl diye? Sonra nasıl'ı
sorgularsın ve sorgunun devam edip etmediğini
sorgularsın. Sorunun tanımlar yaparak
çözümeyeceğini gördüğünde, ne yapmak
gerektiğini düşünürsün. Susmayı ve görmemeyi
çözümler olarak bulursun önünde. Sonra bunun
ötesi var mıdır'ı sorgularsın ve sorgulamanda hep
aynı yerde olduğunu görürsün. O zaman işte asıl
bundan kurtulmak gerekir demekle hallolacağını
düşünürsün herşeyin. Ağzından çıkarken seni yiyip
bitiren bir sözcük fısıldarsın - bilmiyorum. Yine
birşeylerin dışına çıkamadığını düşünürsün ama
pes edersin. Meselenin bir varış noktası olup
olmadığını sorgulamaktan başka birşey olmadığıyla
ve aslında olup olmamasının aynı şey olduğu
kanıyla yetinmek zorunda kalırsın. Anlatmak
düşünmekten de sıkıcıdır. Çelişkilerinle bir karar
vermek zorundasındır. Seçim yapmaya çalışmak
anlamsız gelir. Birileri çıkar senin korktuğunu söyler
bundan. Sen oralı olmazsın.

Bilginin sınırları harekete geçirdiği alanla çizilir.
Kaldı ki karşı kıyı yoksa bile, balık tutabiliriz, balık
olan her nehirde.

Deha kaybolan birinin ilk kez gördüğü yerleri anlatma çabasının insanlar tarafından değerli bulunmasından ibarettir.

Düşüncelerinle seni değerli kılan şey... Şekliyse seni hoş tutan gör onu. Dokusuysa hisset. Kokusuysa, tadıysa, sesiye veya her neyse - Düşüncelerinle seni değerli kılan şey içindekini verebilmendir ve bir an bile tereddüt etsen kendinden öğrendiğini kim bilir?

İyi bir filozof olmanın şartı insanları önce ağa düşürmeyi bilip sonra da ordan kurtarabilmektir derler. Felsefe, hesabını kapatmadan yeni borç yazdırmaktan ibarettir derler. İnsan felsefede domuzun bokla olan münasebetinden fazlasını bulamaz derler. Derler derler de doğru mu derler?

Filozof adayı üst bir dünyada yaşamaya çalışır. Oysa bunu hak etmediğini bilir. Nedir o zaman onu üst bir dünyada yaşamaya yönelten şey? Merak mı; yoksa haset mi?

Yazdıklarımın çoğunda gizlilik var. Bu tecriti açıklığıyla dışavurmamamdan kaynaklanıyor. Ama ben de bunları vuruyorum buraya. Hakikatin seni nerde yakalayacağı belli olmaz. Ansızın beliriverir gönül gözünün önünde. Hayat kısa. Yol kısa. An kıpkısa. Yazdıklarım aklımdaki görüntülerden yakalayabildiklerimdi hep. Ama artık görüntülerle farklı bir ilişki kurmaya çalışıyorum. Balık yakalarken, oltayı çekerken kaçırdıklarımız binlercesidir bazen.

Nerdeyiz? Yüzleri aydınlık olanlar yükseğe, karanlık olanlar diplere vurgun. Peki ben nerdeyim? Sen nerdesin? Hem yerde hem gökte miyiz?

Gizlemeyi bilen birine göstermeyi öğrettim. Gösterdikleri çok gizemliydi. Bana gizlemeyi öğretti. Gizlediklerim çok güzeldi. Onu mutsuz etti. Ya da mutluluğunu gizledi.

Gerçek yük yürek yorar. Ne çok döndüm sana. Bana bile gelmeden sana döndüm. Her yere gidesim var. Korkudan içime dönesim bile var. Ama ya bir gün dönemezsem sana?

Neyiz? Süreksiz ilintilerden başka neyiz? Dalından koparılan yapraktan başka? Geçmişini taşıyandan başka sırtında... Olacakları bekleyenden başka neyiz? Benlik söner uyuruz. İnsan olur belirir,

kudret bulup gebeririz. Ölümlü hayat denizinde, ancak uzaklara bakarak, derinlere dalarak görebiliriz güzellikleri.

Bize ne kaldı? Bize bir avuç yağmur suyu kaldı. Yüreğimize serpebileceğimiz... Mutluluk koltuğuna kurulmak kaldı. Cevap vermek zorunda olmadığımızı bildiğimiz soruların ülkesine giden bir yol kaldı.

Bir dalgalanmadan geçiyor beynim. Bu çeşniyi kaldırmak istemeyen bir deftere mi not düşünüyorum herşeyi? İçime giren sıkıntı hep bundan mı? Kısacık bir bakış fırlattığımda *şu* resme anlamlandırılmayı bekleyen bir dünya bekliyorum. Beni oraya götüren neydi; kör olası?

Optimist!!!? Hey tanrım, korku musun? Korkuyorum yanımdasın. Hastalık mısın? Hastayken yakındasın. Ölümden korkarım hastalanınca - ölüm müsün sen?

Ömrünü doldur. O bir oyalanma. Ölüm bir lahza, ufukta; kolay ölme. Sonuna kadar tekmele. Ölümü uzak tut görünürden. Kolay ölme. Kendinden kaç gerekirse ve kurtul kendinden.

İç göze inanır mısın; dedi dedem. Sordu: Olgunluk ve keskin zeka arasında bir seçim yapman gerekse; keskin zekayı mı olgunluğu mu seçerdin? Sabır insanların en güzel huyuder dedim. Bilemedim. Tutkunluğa güvenmeyi öğren dedi dedem. Tutkunluğa tutul ve ona güven. Sönebilen bir ateşi usturuplu yutarsan ateş yüreğine düşer ve yüreğin onunla ömrün yettiğince güzellik pişirir. Dedemi çok ama çok severdim. Şimdi onun hakkında yazıyorum. Edimin yeniliğe gebe olması ne güzel. Herşeyin içinde olan, bizim bilmediğimiz başka küçük dünyaları yaratan...

Edim gökten indiğinde güneşle konuştum ve onun oğlu oldum. Yozluk suratıma tükürürken esen rüzgarın sorunu benimle değildi kuşkusuz. Ağlar örülmüş gözlerime. Hiçliğin merhameti burnumdan getirilmiş. Ne yazıyorum ben? Anlat dedim dedeme. Bana kuyu insanların anlat? Onlar da kimmiş diye sordu dedem. Bırak dedim numarayı; anlat. Dedem anlatmaya başladı: Kuyu insanının edilgenlik ödevi hiç bitmez. Kuraldışı bakışımın kuralları hakimdir kuyuda. Estetik görünüm doğrularıdır bunlar. Göze ve kulağa aittir başlıca. Zihnin böyle kuralları yoktur. Kuyu insanları sahiptir o doğrulara demek isterdim. Bunu başkaları zaten

dedi. Bense hala emin değilim. Yalnızca ve yalnızca gizlidir herşey. Kuralları ilah koyar. Kuraldışı bakışım kuyunun biçimidir. Kuraldışı bakışımı gören ve duyan ilaha yakındır. Ses düzenin tılsımıdır. Düzenli toplam tekrarın ifadesidir. Düzenli çarpım geriye dönüklüktür. Kuyu insanları tılsımın yardımıyla kuyuyu anlattı bana. Yoluyla yordamıyla, üstüne giydiği hırkasıyla geldi keşiş. Kuyunun buyruğunu anlattı. Keşiş armonide boğuldu. Anın anlattığı ses parçalarının vahşetiyle kendine öykündü. Vahşet kuyunun emriyle dize geldi. Puta geldi değişik yerlerde. Kuyu adına dedi; her taklit secdedir. Teslim olan gözde olan. Vahşet, bunu becerebildiği her yeri aydınlatan bir gece gibi. Kuyuya inin. Yollayın herşeyi kuyuya. Ait oluştaki zorluk için secde edin. Kuyunun kendi zorluğudur bu, dedi. Taklit için dolaysız bir deneyim gerek. Meditasyon keşişin de yöntemi. Kuyu bir korku yeri.

Nasıl; diye sordum dedeme. Bazı anlar, anlamalar rüzgarla gelir dedi. Kuyu insanlarını büyük bir kapı bekler dedi dedem. Tüm usun us anmadan geçebileceği büyüklüktedir bekleyen kapı. Ona hazır olmak gerekir. Beklemedeki zorluk yoktur kuyuda. Çiçekler solduğunda, kokmaz olduğunda kapı kapanacak dedi. Olmayan bir kapıdaki zorluğu farketmeseydi kuyu insanları, korkarak bilmeliyiz ki acı içinde ne olduğunu bile anlamadan kıvranır dururduk. Çıkışı olmayan bir aralıkta nerden geldiklerini anlayamadığımız sorunlarımız olurdu. Kapı var bizleri bekleyen. Dedeme inanıyordum. Bence kuyunun herşeye ışık tuttuğu gerçeği herkesçe bilinebilen bir bakışım olma yolunda. Tüm sorunların sonsuzdaki çözüm görünümleri, kuyunun ışığını içimizde doğuracak. Bir gün tüm zorluklar yöntemlerinden kurtulacak - buna inan dedi dedem. Kuyuda arı bir görü kolaylığı var. Zorluk yok. Sadece herşeye aynı anda sahip olmanın garipliği söz konusu kuyuda. Kuyunun sonsuz gücü enerji yokluğunda saklanıyor. Sahipliği sıradan değil.

Vahşetin yorumu sahipsiz kaldı dedim o zaman. Dedem yok dedi. Kuyunun gücü, onun bu gizemli hali mutlu kılıyor bizi. Bu yeterli. Acıyı gideren suların toplamı kuyuda. Uyumsuz gevezelikler tılsım olma yolunda. Güldüren de öldüren de bu. Karışıklığa ve zorluğa neden olan bu. Kuyu insanlarını rahatsız eden yegane şey bu. Bakışım kuyuya akar dedi. Toplam düzen bozulduğunda kuyu insanları kuyuda bakışım kusar. Eski kuyu insanını korku sarmış dedi dedem. Anlamı zorlama belirler. Biriktirilip içilen yokluğun merhametidir

uzun anlar seferi. Hiçliğe merhamet, hiçliğin merhametinin mutlak izdüşümüdür. Mutlak izdüşüm kuyuda yokluk, buradaysa özdeşliktir. Sıradışı bir çelişki sağlar kuyu suyu. Kuyu onu renksiz ve tatsız kılmıştır. Kuyu insanları ait olmadaki zorluğu farkedebilsin diye kayboldum dedi dedem. Bunu derken kuyunun zorlaması belirgindir tüm hislerinde ve sordu bana: kuyu birisi midir yoksa bir yer midir? Herkes aynı delikten, vahşetin ilk korkularından çıkar. Yeni can vahşetin kendi yaratusudur. Yenilik vahşetin canavarı, kuyu insanların umududur. Gözümün önünde yer olan kuyu birden kişiliğe bürünüverdi. Kuyu gördüreni gerektirendir. Kuyu kuyuda yankılanır. Yankının tepesinde seyahat edenler bilgilerdir. Bilgeler gerçek oyuna arkadaşlırlar. Kutsal olmak için değil de dünyaya ait bir kibir saçmak içindir söz. Bir körlük hali uğrunadır söz. Anlatma peşinde olan riyakardır. Eğer anladıysan öleceğini, boğularak - Bunlar son anların, görmediğin güzelliklere bakarak. İlahın duvara vurduğu söz kuyuya doğru akmakta dedi dedem. Büyük balığın küçük balığı yediği söylenir.

Biliyorum dedim; bisiklet yürüme yer, araba bisiklet yer, uçak araba yer, UFOlar uçak yer. Yaşamın acıları var. Bu bir ait olmanın başka bir ait olmayı gerektirmesinden ileri geliyor dedi dedem. Kuyu insanları kuyuya ait. Kuyu duvarında akan suya ait. "K-u-y-u-s-u-y-u" kuyunun sahibi, kuyu suyun sahibi. Söz duvarın sahibi. Bazı insanların öngörülleri vardır. Kendilerinden bahsederken bile istemeden kuyu insanlarına kayar sözleri dedi dedem. Kuyu suyuna kadar uzanabilen birinin ellerinin suyu dışarıya kovayla çekerek çıkarması gibidir bu. Sanki hem kuyuda hem de burdadır kuyu insanlığı. Kuyu insanları karmaşık bir hayatın yalın parçalarıdır. Bakışımın ardından gelen karmaşık duygular, kuyu insanların sözlerinde duvarla ilgili anlamlar bulur. Kuyu müziği bakışından uzak yeni duygularla yapılmalıdır. Kuyu müziğindeki sessiz karmaşıklık kuyu suyunun kuyuda sonsuzca yankılanan sessizliğiyle bakışımıdır. Şimdiye dek hiç kuyu müziği duyulmadı derler. Ama kuyu müziği ulaşılması gereken bir hedeftir. Kuyuyla bakışımı ulaşılması gereken sonsuz sayıda hedef var dedi dedem. Hedeflere yöntemsiz ulaşmak mümkün değil. Yöntem imkanı kuyuya ait bir hedeftir dedi sonsuzca. Sessiz bir güdü bu; göremiyor musun keşiş?

Göremiyorum dedim. Saydım bir bir: kuyu yağmuru rüzgarla gelir, susamışların suyu riya ile gelir. Kuyu insanları tok gözle karanlık arar. Araya girdi dedem. Karanlık dağlı kuşların ayak izlerinden yoksunluktur dedi; uçmaya mahkumluktur. Kuyu insanı icadın görünmeyen, kuyuyaya ait olan kısmıyla kendisini birbirine karıştırmadığı sürece bakışsızdır dedim o zaman. Onu ölümden bu korur dedi dedem. Bakışım yaratı değildir dedi. Bakışım icattır. Kuyu insanları öyle bir yalnızlık peşindedir ki peşinde oldukları uğruna kendilerinden vazgeçmeleri gerekir. Kuyu bahsettiğin konunun seni saramadığı bir yerdir. Kuyuda her sözcük açık kapıdır. Görmek çok zor değil bunu dedi; kuyu hakikatten dem vuran insanların yaşadığı yerdir.

Telkin! Önce karnından başlar. Yüzün gerilince gülerken, gözlerinden yaşlar gelir. Bacakların uyuşur sonra. Su sakin! Koca okyanusta tek bir dalgacık... Olanaklılık küreğiyle zorunluluk çukurunu kazıyorum. Hayatın kalp atışları geçişken değil. Devamlılığı olan bir dünyada yaşamıyoruz. Yarın bugünü örter; bugün üşümez. Şair yağmura, bilgin demiryoluna benzer. Filozof rüzgar gibidir ve içimizdeki bilge bizden başka biridir. Mızıka - mızıkcıların *çalgısı*. Günümü ve gülümü gülüyle günümünden çalan, gümüyle gümünü gümbür gümbür... *Bu "psişik" çocukluktaki pişik ile bir ve aynı şeydir. 3 cana var.* Dağlı kuşların yüzlerindeki güç kimsenin erişemeyeceği gölge boylarını düzenleyen keskin güneş çizgesinin gücüdür. Sanıran eşekten sevgilerle. Gizlerimiz zamanın kızakları, hepimiz kurt. Zamanı çekmek için giz gerek. Bizi tuzakların ortasında unut. Ayak sesi olmayan adam sessizce yaklaştığında aklımıza, onun varlığını hiç birimiz farketmedik. Beni gördüğünde geç kalmış olan zamana yazdıklarım: Korku *usanmadan* korur herkesi. İnsan *uslanmadan* durur. Korkudan gelecek güzellikler birer yaz meyvesi. İnsanı yazmaya iten bitenler ve başlayanlardır. Hangisine? Hangisine? Hangisine? Hangisine? Hangisine? Hangisine? Hangisine? Hangisine? Hangisine bunlardan? Bunlardan hangisine cevap verdiğimde uyanıyorum? Kör müyüm? Görünmez adam mıyım? Cennet ile cehennem arasında bir yer var derler. Vahşette yalnızca korku vardır. Orası cesaret alanıdır. Burada ancak hozho mümkündür. Ötesi de çok zordur. Hozho da bir tür riyakarlıktır aslında. Bunun ve sonsuza uzanan benzerleri gibi. Tükenen zamanın içinden bir küçük parça. Sevmediğim yanım yakınlık ve uzaklığı ayıramamam. Korkmak salakça. Herşey bir deneme, herşey taklit. İnsan herşeyin üstesinden

gelebilir, taklidi deneyerek. Kobalt mavisi - tanrısal rengi Van Gogh'un. İnsanların birbirini anlamaya güçleri yetmez. Yeter mi hiç? Hep yukarıya bakarak yürüyeceğim. Yaşlı ağaçlara daha saygılı olmalıyım. Güzel olan bir şeyde değişeni sorgulamak niyedir? Dış görünüş önemlidir insanın içini gösterir. İçi gibi görünmeyi beceremeyenler çekilmez olurlar. Şekliyse seni hoş tutan gör onu. Dokusuysa hisset. Kokusuysa, tadıysa, sesiye veya her neyse - düşüncelerinle seni değerli kılan şey içindekini verebilmendir. Ve bir an bile tereddüt etsen kendinden öğrendiğini kim bilir? Herkes kendiyledir çok kalabalık da olsa. Bazen bilmeden. Bu ne duyduğum? Nasıl oluyor bu? Bu ne gördüğüm? Toz suratıma tükürürken. Rüzgar kafamı tokatlarken. Kimse orada mıydı ses kulaklarımdan içeri koşarken? Gözümü ister istemez kapadığımda, siz toz muydunuz da gözlerimden girip beni gördünüz? Böyle bir durumdayım işte. Kafamın içinde uğultu. Kafam dağınık. Hayatımın en anlamlı anlamı bir bulut. İçinde yaşayan en canlı adam bir renk. Bahçe yaşlarında resim yapıyordu. Tabancası vardı, pardösüsü vardı. Boyama kitabı vardı. Yaşlı bir adam kadar bile beceremediğini düşünüyordu boyamayı. İnsan vücudunun yapısını da tam kavrayamamıştı. Okul onu mahvetti. Sokaktaki oyunu bile sever oldu. Kaleci oldu, dayak yedi, golyedi diye. Saf mı aptal mı - hem saf hem aptal. Bakışları mı? Bakışları bir garipti. Herşeyi sevmezdi. Değişik şeyleri severdi. Sevdiği şeyler değişikti. Tek sorun öğrenmekti. Öğrendiğini sevdiyse herkes için iyi. Çünkü baskı hissediyordu hep. O daha çok doğaya, eriklere hayrandı. Tüm karın ağırlarına rağmen kiraz yemeyi seviyordu. Okumayı sevmiyordu - hiç sevmedi. Güneşler de bizim gibi. Bugün mutluyum. Bugün hiçbir şeye ihtiyacım yok. Olmayanlara... En uzaktakinin ardındakilere... En yakındakinin önündekine... En üst basamağa... Kahvarengi'ye... Düşünerek doğruyu arayanlar, hayal kuranlardan daha çok yanılır. Kafam rahat, gönlüm hoş, içim boş olsun. İşte gerçek bilgelik. Kısa süre içinde ne düşündüğünü unutan bir bunak olduğumda sevinmiştim. Şimdi bunu hatırladım, yine seviniyorum. Küçük zevkler. Bulutlar. Renkler. Hayat. İki rüya. Dikkat çekmek. Planlayıp yapmamak. Değişmek. Değiştiğini bilmek. Çocukça estetik. Yüksekten yüksek olmak. Bir kuyunun dibine imrenerek bakmak. Bilmek, düşlemek - dişlemek savaşı. Gerçekleri anlamaya, kavramaya doğru bir kaç adım. Biri gelir de yazdıklarımın çok saçma olduğunu söylerse ne yaparım? Hay allah! Gülerim ona, arkasından da dil çıkartırım. İnsan görmeseydi, duymasaydı - içi ne olurdu acaba?

Yalnız değilim. Yağmur yok bugün. Güneş de yok. Bulut var ama yanmıyor. İçim karanlık. Mavinin en koyu tonu... Müzik var, mest ediyor - sen yoksun ya, sana benzeterek dinliyorum. Anlaşılan bazı gözlerin herşey için hiçbir şeye ihtiyacı yok. Dünyaya bir kere gelen bir ayının insanlardan ne beklentisi olabilir? Bal yapıp yiyen arılara ortak olur. Böylece dünyadaki armut dengesi korunur. Oysa ruh ölümsüzdür. Yanan bulut. Yanan bir şey var. Duman yok ortalıkta. Kendisi duman, bazen alçaklarda. Hiçbir şey göremiyorsun. Yanan bir şey yok. Duman var ortalıkta. Bazen yükseklerde. Hiçbir şey göremiyorsun. Hayır herşeyi görüyorum. Yanan bulut rüyamdaydı. Islaktı kıskandım. Günüm berbat geçti - ıslak ama yalnız. Kaçan fırsat içeri tıktı beni. Yanan bulut alçaklarda. Rüzgar almasa onu benden. Bir yağmur yağdırıcam. Sonra özgürlüğü bulucaz birlikte. Herşey saydam - herşeyin içinde herşer gözüküyor, aynı zamanda hiçbir şey... Dil çıkartırım onlara boğuluyorum sanarlar. Oysa ayağımdan asılıyım dünyaya, boynumdAn değil. Saat sabahın beşi. Çocuk uyandı. Saat 17:59'u gördü. Korktu. Akşam 17:59 oldu. Çocuk hatırladı. Geri sayım başladı. Kendimi bir kenara atmak güzelmiş. Kim bilir şimdi nerede? Güneş ve rüzgarla kimin eli kimin cebinde. Bilirsiniz, ben insanları küçümsemeyi pek sevmem. Ama bir bakın hele şunlara. Hep daha iyisini isteyenlerden bir şey beklemek hatadır çoğu zaman. Gündüz bu kadar insan yoktu ortalıkta. Sıcaktan bunalan kendini geceye atmış. İnsanların geç vakitlere kadar kafa eyledikleri bir yer burası. Acayip laflar etmeye başladım. Sanırım uykum da geldi. Bu onun sesi. Sessizliğinizin önünün açık olmasını dilerim. Emin ellerdesiniz. Yol ne bir gerçektir ne de bir benzetme. Zaaflarımı aradığım bir yoldayım. O kadar hızlı gidiyorum ki zaaflarım vızır vızır geçiyor gidiyor yanımdan. Şimdi olduğu gibihızlı gidiyorum çünkü benden hızlı zaaflarım da var. Bitmez bu yol. Keşke her gittiği yerde insanın bir yakını olsa da gitse insan oraya. Acıyı görmem bile. Ağlamam bir an. Veya acıyı görmem san. Veya gördüklerimden korunamam... Ağlamam, benim ağlamam. Hatıramı açıyorum gözlerimin önünde. Ve doldurmaya çalışmaktan kurtulayım artık şu defteri. Korkmuyorum. Korkuyorum. Duyguları altüst olmuş bir insanın yıkıntıya benzeyen, çarçabuk saçılan sözcüklerinin, bunlardan habersiz olan herhangi bir insan üzerindeki etkisi oldukça şaşırtıcı. Duyarlılık sınırlarında yaşıyor bazılarımız. Fırlattığımız kibrit kutularını değil onları nereye fırlattığımızı düşününce yokolmakta olan biri olduğumu anlıyorum. Dün gece. Cin! Gün! Seni

bağlayan meselelerden uzakta mısın? Yanına yaklaşabilen dalgalara salıverdiğin birkaç boş kibrit kutusunun kimseye ulaşamadan ağırlaşıp sulara gömüleceğini bilirsin. Herşeyin kaderi böyle yazılmamış mıdır zaten? Sadece sıkıntılar dökülür bazılarının dilinden. Pek az da mutluluk akar gözlerinden. Korkmadan devinirsen bir savaşçı gibi, o zaman belki kurtulursun dertten. Ben arada kalmışlardan biriyim. Ama o *sandıklarınızdan* değilim. Zındıklardan hiç değilim. Rahat düşlerim yargılarla, sıkıntılı burgularım kurgularla ters deviniyor. Merkezimin çevresinde sonsuz hızla dönersem ulaşabilir miyim diye didiniyorum, o noktaya. Biliyorum ki tüm şeyleri gömebilirim o bir tek noktaya. Ama bilmiyorum - bilmiyorum acaba istemeye yeter mi gücüm. Kendimi güvenlikte hissedebileceğim bir sığınaktan yoksun, boğazıma yapışan mülk krizine muhtaç olmak istemem. Nerde bulursam bulayım sadeliği, bana yaklaşmayı bir türlü beceremiyor. Tam anlamıyla birçok şeyden kurtulduktan sonra dönüp geriye bakacağım. Gam anları ve yüreğimin derinlikleri. Kurtulamadığım sıkıntılardan önüme açtığım yollardan geçip, karşıma çıkan o parlak güzel sütunlarla çevrili korunağa ulaşacağım. Bunu pek hoş karşılamayacaklarını biliyorum başta. Yavaş yavaş sadelikten masallar anlatılacak. Dikenli tel gibi sözleri çevirecek özlü biçimler arıyorum - niye? Yazar ilkellikten kurtulabilir mi? Kafamdaki yazı anlayışına göre hayır. İlkel olarak ortaya çıkmayan şeyden *doğru dürüst* birşey beklememeli. İçimi hangi deftere, hangi defteri hangi ateşe dökeceğimi şaşırdım. Korkusuz birinden dinledim tüm olanları. Korkamadım bu yüzden. Ben normal bir çocuktum ama kafamı karıştırdılar benim. Onun için böyle anlamsız şeyler yazıp, sonra da yazdıklarını unutuyorum. Filozof ölümü bir an unutsa kaybolur bu diyarda. Onun rehberidir ölüm. Kaygıdır cennet kapılarını açan bize. Soysuz riyakar! Derli toplu düşünebilmek için yaşlanmayı beklemekten vazgeçtiğim gün kafamı ilk yazıyla kurcaladım. Yazıdan vazgeçmemin yollarından biri kafamın derli toplu taşınabildiği yollardandır. Sarsıntıdan uzak birkaç gün geçirdi mi kafa bak gör neler koyar kitap gibi rafa. Kaçmak hiçbir şeyi değiştirmez. Değiştirmeye çalışırsan hiçbir şeyden kaçamazsın. Kaçmaya çalışman da kendinden, seni değiştirmez. Yüzleri aydınlık olanlar yükseğe, karanlık olanlar diplere vurgundur. Peki ben nerdeyim? Sen nerdesin? Hem yerde hem gökte. Derindi kendimden, demin de yanından geçtim. Gördüklerinin getirdikleri midir sözcüklerin götürdükleri? Ara parça zamanları gelip geçti. Asıl

parçayla uzun yolculuk başlayamadı bir türlü. Tuda'ya notlar attım. Hepsini yırttım attım. Ağacın kovuğunda yalnız fındık yiyerek yaşayabileceğine inanan çocuklar için "onlar kendilerini sincap sanıyorlar" mı diyeceğiz? Vücudunda yağ oranı fazla olanın mistik olanı anlama ihtimali düşüktür. Yağlar örter tını. Olur herşey ninni. Uyusun da büyüsün - ölsün. Doğru beslenmemenin ne büyük kötülük olduğunu bilmez çoğu kimse. Yazıları nereye yazdığımız çok önemli. Çünkü yazgımız bunun bedeli. Aynı cümleyi bir daha yazmaya ne gerek var? Okuyan derinlere dalma becerisine sahipse ve bu cümlenin aslında buraya ait olmadığını farkedebilecek yetenekteyse... Benim dünyam bana kalsın. Asıl başkaları için bir dünya kurmalıyım. Kar yağışı. Kaos mu düzen mi? Uzlaşmanın çekiciliğinin yaratılan kaosun içinde eriyip gittiği bir gün yaklaşıyor. Beynin evrimi bir arada yaşayamayacak iki tür insanın habercisi. İki tür! İki dünya! İşte o zaman yeni bir sıçrama kaçınılmaz. Bu sıçrama, artan asimetriyi ya dengeleyecek ya da yok edecek yeni bir düzenek içerecek. Artık bildik insan olmayacak. Yazdıklarımın çoğunda gizlilik var. Bu tecriti açıklığıyla dışavurmamamdan kaynaklanıyor. Ama ben de bunları vuruyorum buraya. Hakikatin seni nerde yakalayacağı belli değildir. Ansızın beliriverir gönülgözünün önünde. Hayat kısadır. Yol kısadır. An kısadır. Yazdıklarım aklımdaki görüntülerden yakalayabildiklerimdi. Ama artık görüntülerle farklı bir ilişki kurmaya çalışıyorum. Balık yakalarsak, onu çekerken kaçırdıklarımız binlercesidir bazen. Deneyim merkezi orada olan çemberdir. Herşey gerçek ama bunu anlatmak mesele. Etrafıma baktığımda Ora'nın etrafa saçılmış mektuplarını görüyorum. Bir mektup bana bundan öncekilerin ve bundan sonrakilerin de mektup olduğunu söyledi. Bütünün kendini parçasında teslim etmesi! Filozof mu üst bir dünyada yaşamaya çalışan? Güçlü bağlar kurulmuş günahla ruhum arasında. Koparmak için bağları, kendime eziyet etmem gerekiyor. Küçük çocukların gürültüsü beni korkutuyor. Sürekli konuşup hareket ediyorlar. Başkalarının düşüncelerinden rahatsız olup yeni bir düşünceye geçtiğimizde hala bir başkasının görüş alanındayız. Bize ait olan şey rahatsızlığımız. İlah beni seviyor derken kimin beni nasıl sevdiğini açıklayamasam da sevildiğimi anlatabiliyorum. Karşımdaki de sevilmişse beni anlayacaktır. Sorun - ben ve beni anlayan şimdilik, bunun farkında olmayı nereye kadar sürdürecektir? Hepimiz aynı bokun soyuyla uğraşyoruz. Ama hep farklı şeyler varmış gibi yapıyoruz. Bu lağvedilmişlik ile

uğraşmamız ruhumuza yaptığımız bir haksızlık. Hepsi hepsi aynı şeyler bunlar. İyi ki fazla ağ yok bu defterde. Yeterli dişlisi olan ve her dişlisi diğer dişlilerin dönmesini sağlayacak bir mekanizma çalışmaya hazır mıdır? İnsan sadede gelemez. Onun çevresinde dolanabilir yalnızca. En güçlü ruhlar çocukların ruhlarıdır. Biz ne bir ineğin, ne bir kurbağanın, ne bir yaşlının, ne de bir orta yaşlının ruhundan korkarız. Ama bir çocuğun ruhu çok korkutucudur. Dişlerindeki çürükleri fırça ile temizleyebileceklerini düşünenlerin diş kökünde birikmiş iltihabı gördüklerindeki hayal kırıklığını görüyorum. İyi bir filozof olmanın şartı insanları önce ağa düşürüp sonra da kurtarabilmektir. Felsefe, hesabını kapatmadan yeni borç yazdırma işidir. İnsan felsefede domuzun boktan çektiğinden fazlasını çekmez. Kuyular mı gördüm dersin? Hayrete mi düştüm? Renksiz bir ömür mü sürdürdüm? Deryalarda yüzdüm. Nerdeyse hiçbiri olmadı bunların. Peki bu suskunluk niye? Olmuş gibi olanlar uğruna kemale mi erdim? Bu da olmadı sanırım. Düşünceyle aramda öyle bir boşluk var ki fikirler inançlarımın yanına bile yaklaşamıyor çoğu zaman. Yaklaşan olduğunda da eriyip gidiyor yavaşça. Çöldeki mavi bir yana gördüklerimin ardındakiler bir yana... Hayatımın anlamı - yine anlarımı saymaya koyuluyorum anlaşılın. Anılarımı yaprağım üzerinden topluyorum - su damlaları. Rüyalar girilmez olurlar biliyorum ama içlerine giriyorum. İki cana vardım ve iki kişiyi sildim rüyadan. Kabusa bile girseler girilmez oldu onlar için anlarım, anılarım. Resim fantezi benim için taaaa dünyanın öbür ucundan bir hayat hazırlamış. Ve çok güzeldi gerçekten. Bu şekle şekillendim ben de. Hatırlamak ne güzel. Yalnız bir EV. Yalnız bir sev. Bulunmaz bir şey gibi gözükse de herşeye yetecek bir görüntü oluşturmayı başarabilirim. Ve çok güzel gerçekten ulaşılmaz olsa da. Ulaşılmaz olana da uzanabilirsem bu benim cennetim olacaktır. Ne ötesi ne de gecesi aydınlığıma giremez. Onlar birer gölge görmediğim düğmelerde. İliklenmeyen bu ceket işte. Nerden geldim bimiyorum. Önce'den mi geldim? Haksızlık şimdi! Şimdiden bile haksızlık sana ve öyle güzelsin ki.. Hergün düşersin başka bir çukura. Ama hayat budur - kurtulman boşuna. Önünde hep bir çukur daha - ona da düşeceksin. Riya bu - bitmeyen rüya. Bazıları meyvenin bazıları da kökün peşinde. Kolayı bırak zora bak. Zoru bırak kolayı bırak. Gece bize gülümserken dünyanın karanlığa bakan yüzünde olduğumuz düşüncesine ne de çok ihtiyacımız var. Yağan yağmur beyaz bir yılanı dönüşünce tüm köy halkı telaşlandı. Üzüntü bazen öyle gelir ki ruhun gözlerinde belirir. En son

bir sızlama burnunda keskinleşir ve giderek belirsizleşir. Gözlerinden beyaz yaş gelir. Kim uydurdu ruhumun öteyle iştiğal ettiğini? Ne dedim de buna kandılar? Bazıları farketmiştir - en dipte ağır ağır hareket eden Vatos'u. Gözün tüylenmesi, kalbin su toplaması... Sorumluluk başkalarıyla değil kendinle uğraşmanın bir sonucudur. Sözünde duran biri olarak bilinmen değil kendine verdiğin sözleri tutman gerekir. Az kaldı. İçindeki tüm karıncaların öldüğü bir koloniye benzer bu yazdıklarım. Umudumuz canlanıvereceğidir tüm karıncaların. Taşydıkları yolda kalmasın. İçimdeki yüksek - hayır. Duyuyorum ama önümdeki yol tam bir bayır. Başla ki yapılacak çok iş var. Yapabileceklerini yap. Öyle ki yapabiliymişsin. Yapmaya başlarsan kendini bulacaksın. İyi, der hep anlamını yitiren güzel şeyler; oldukları gibi kalır. Senin artık beğenmemen onları çirkin yapmaz. Bu gün | olan öbür gün |. Belki bir gün böyle bir şey yok dersin. Ama vardır ve hep aynıdır olduğu gibi. Ne | ne de |. Ama nasıl? Günün birinde bunu da sorarsın. Bir bakarsın yok. Olduğu gibi yok. O gün olduğu gibiyi anlamaman gerekir. Geri çekilme her savaşta göze alınması gereken bir olasılıktır. Elin hareketi yeniliğe hayrandır. Gemisini sonsuza götürmeye çalışanlarla, en azından yelken açanlarla dalga geçmemeli. Tartışma bitmez - dili iyi bilmeyen birinin uydurdukları... Akıl hastanesinin girişi. Akıl hastanesinin koridoru. Bir hasta. Bir hizmetli. Akıl hastanesinin bahçesi. Onuncu gün oduncu geldi. Kobaylara döndük. Bir yangından kaçışma... Uçurtmaları dişleri gıcırdatır. Kime bu boktan öfke? Rüzharın seni yerden yere vurduğu bir gün mü görmek istiyorsun? Uyanma sakın böylesine. Patlak lastikli bir bisiklete binmeye çalıştığı için Zorba bisiklete eziyetten müebbet yedi. Ne kötü şu zorba. Mantarlardan bile hayır gelmeyeceğini duyarsan şaşırma. O usül bilmeyenler için bir ders gibi. Çok karışık bir labirent. Bir biber bir domates. Çıkışta bir bıçak. Bunları doğrayacak. Ne yazık ki elinden tutacağım bir iki sözcük bile yok. Kırık tekne su alır. Derinlik yok. En çok şişer kıyıya dek. Kulaklarım kaç kez açılıp kapanacak? Risaletin köleleri kaçınıcı kez susacak? Bir gün buraya bir gem vuracak. Ne sen göreceksin ne ben duyacak. Sağ ol - dalgalar ve alıp götürmedikleri için. Korkuyorum seslerin bu dizilişinden. Zihin açıcıların kapattıklarıyla uyanırım her güne. Saçarım açtıklarımı. Yalnız yolu bulamadım. Uzun saçlı dervişler de vardır dazlak dervişler de... Yüksek noktaların kutsiyeti üzerine birkaç söz. Yalnız geçen birkaç gün. Ve insanların arasına geri dönüş. İçten gelen kuvvet dıştan gelene karışır. İnen iner - mabed'de geride kalan geride

kalır. Beni gidi beceriksiz. Beni gidi kazma! Beni gidi ökü. Beni gidi kaşık kafa. Homurdanırken başka sesler duymamak – solucanlı durumlardan korunamamak. Kendimi kurtaramayacağım birkaç girdaba merhaba. Yırt yırtabilirsen göğün perdelerini. Sonraki öncekine yeğdir. Önceki sonrakine uygundur. Önceki sonraki uğrunadır. Bir sonraki hep olacak. Kalleş vuruşlara uyumlu bir ses arıyorken yırtınırcasına bir gırtlak şarkı söylüyor Ora'da. Lağvedilmişler için iyi olmayan türde bir yatkinliğe yöneliyorum. Nöbetteyim. Olağan dışı bir ilham gelsin. Bilginin sınırları harekete geçirdiği alanla çizilir. İki günü eş olan aldanmıştır. Örümceğin hızlı hareketi bile çözüm değil sana. Örümceğin kıpırdamaksızın bekleyişi de... Yırtamazsın göğü denmiyor ama güç gerek. Bu iş için özel olmak gerek. Perdelerin sonu gelmeyebilir. Belki birini yırtsan bir tane daha var. Bir ipten iki ca(n)baz. Oynayan frekans. Onlarsa oynamaz. Adaletli olma kriterleri benim resmimdir. Resim herşeyden önce belirleyicidir. Eşsiz güzellikler. Kutsal renklerin eşliğinde. Gaugin'in peşinde. Yıldızlı Gece'nin eşliğinde. Beni korkutan güzel! Her yolun farklı yürüme biçimi vardır. Her koyunun kendi bacakları, patikada kendi görüş alanı vardır. Kim anlar renkli rüyaları – onları gören ve anlatabilen değil mi? Görmeden bildiren mi – yoksa ben mi? Ama kaçıp kurtulmak lazım. Bir çölün ortasında yalnız yaşamak hiçbir nefse çözüm olamaz. Yolların dolambacının önemine bak. Bir inanmayan düşünün yok ama keşke olsaydı diyen. Tanrı'yı arayanın işi zor. Çünkü yol gösterici İblis. İstedigine yor! İyi ve kötüde akıl çift taraflı işlemez. Saygı doğanın... Beklenmedik şeylere rastlar onların kalpleri. Kolay değildir garipliklerin yanında durmak. Sersemletir deneyim. Hem de nasıl sersemletir... Gerçekten bu kadar kaygılandırıyor mu beni kapalı kapı? Akıl hastanesinin bahçesi uygun yer midir vakit geçirmek için? Oturup bir köşeye derin düşüncelere dalanlar olurduk bahçenin kilitli kapısı olmasa. Atya'daki dehşetin nedeni kendini bilmez küçük bir çocuk mu? Şişman adam masum mu? İnsan iki yöne taşınmaz ama sen iki yöne taşı aklını. En az iki yöne taşı... Bugün mavinin temizlik günü. Oyuna girer girmez potu yükseltirsen kaybedersin. O tabancayla ne yapmayı düşünmek. Kutsal yarım elma böceği bir miktar helyum yutmuş. Leke oyunu oynuyorum. Akıl olmayınca neye yarar sakal – koskoca öküzü dağa gömer çakal. Yol defteri. Getiri çok iyi. Yeter ki istediğine yor. Yoz da yozlaştı. Yoz buldum – Ora'dan yüz buldum. Ne kelime ne cümle – bulamadım bir tek samimi zümre. Korku karıncayı

usandırmaz. Deniz suyunu lıkır lıkır içemezsin. Ressam kendine ait bir perspektif taşır gönlünde. Onu ustaca göstermelidir. Ancak bu şekilde *anlaşılır* resimler yapabilir. Sıfır-ı mutlak olan bütünlerle düşünmek sakıncalı olabilir. İnsanı tövbeden uzaklaştıran günahlara sürükleyebilir bunlar. Dünyası insanı darmadağan edebilir ama insan da onu darmadağan edebilir. Ne kadar *darmalarım* dünyamı diye düşündüm. Keskin hayat bir gün keser elini ve nereden nasıl anlamazsın. Çünkü bir yerden bile gelmiyordur o keskin gülüşü yaşamın.

Bura'da başka bir şeydir O. Tanımlanmamış yoz olduğu sürece bana da devam lağvedilmişlere de..Herşey dönüyor etrafımda - hem de burada yanıbaşımda. Bir çok şey 4. noktada gizlidir. Riyakarlık 4. noktada gizlidir. Her yazarın 4 noktaya ihtiyacı vardır. Bundan kaçışı olamaz hiçbirinin. Her yazar sürdürmek ve bir yerde de durdurmak zorundadır. Leblebi tozu yerken farkettilerim: Birbirine çok benzeyen birçok şey birbirine yaklaşırsa bu kötüye alamettir. Bir an için herşey aynı nefesten alırsa dünya patlar. Her çiçek yolunursa çiçek kalmaz. Her aşık aynı şarkıyı söylerse çiçekler solar. Tüm balıkçıların oltasına aynı balık takılırsa o balık ölür. Herkes aynı anda şıçarsa dünya altımızdan kayar, derler. Saati saat kulesine tırmanmadan da öğrenebilirsin. Ağzına mayonez sıkarak intihar edemezsin. İp atlayabiliyorsak duvarın içinden de geçebiliriz. Çocuk göze, yaşlı söze gelmesin. Sönmek mum fitili gibi ve yanmak yine mum fitili gibi. Kendimiz ve diğer kendimiz - yüzler ve gülüşler çakışmayabilir. Ruhumuz ve bedenimiz yalancılar olabilir. İyi güller, iyi kuru güller, iyi kuru gürültülü güller, iyi kuru gürültülü filler ve gül şeklinde günler, gün gibi kokan güller... Ve kafam şapkayı doldurur. Lağvedilmişlerin özeti... Sabaha kadar aydınlık yok. Karanlığa uy. Ona gözünle saldırabilirsin de. Ne çok döndüm sana. Bana bile gelmeden sana döndüm. Her yere gidesim var. Korkudan içime dönesim bile var. Ya bir gün dönemezsem - sana dönemezsem?.. Gerçek yük yürek yorar. Ayakları iyice kesildi mi yazdıklarımın - emin misin? Ve bunu düşündüğüm anda ve, ve,.... 4 nokta, 3'ü sürsün 1'i dursun. Ve, ve, ve,.... İçimde tuhaf bir duygu... Sivri bir tıpası var kapatamıyor tam gediği. Birkaç tahta eksik - zor duruyor ayakta. Kandırma beni. Durdurma. Ömrünü doldur. Bir oyalanma. Ölüm ufukta bir lahza. Kolay ölme. Sonuna kadar tekmele. Ölümü uzak tut görünürden. Kolay ölme. Kendinden kaç ve kurtul. Birçok gerçek çocuklukta gizlidir. Tüm gerçek bellekle izlenir. Birçok gerçek geçmiş izlidir.

Görüşü olanlara söz ne gerek. Yazıyı sinsi bağlamlar kurabilmemize borçluyuz. Sinsi bağlamlarımızı yazıya değil. Tabi bu yine de inanılası zor bir şey. Ayak parmaklarını incele - orda kendine dair çok şey bulacaksın. Derhal birkaç işaret yolla. Açıklayıcı olsun. İnsanlar yine yeni birşeyler peşinde. Yapı taşlarının belirsiz, sınırları olmayan görüntüler olduğunu gördük zamanın. Kim inanırdı küçüklükte kafama kazınanların bir rüyada karşıma çıkıvereceğine? Bu, kapı kolunu zorlamaktır kimine göre. Ama aramaz onlar - anahtar deliğinin ardındaki gözler gibi. Sanki herşey deliğin ardında gibi. Dağdan biri geliyor döne döne. Yakınmıdır bilgiye, erdeme? Gördüklerimi inatla başka türlüymüş gibi anlatmıyorum. Bu daha zor olurdu. Akışkanlıkta bir yerde arada kaldım. Hayatım boyunca başıma gelen en garip durumdur bu. Aniden dönüverdi o salak adam merdiveni taşırken. Kafamı çarptım. O sıradan bir merdiven değildi. O kafama çarpan sineptiğin merdivenydi. Bir hayat arkadaşı - bir hayal arkadaşı. Yıkılan sular yüzüme değmez - çarpar. Yine de arayış hep keyifli değildir. Konmak yerine konacak bir dal bulamamak... Hem ruhuma hem de bedenime göre bir çift-söz arıyorum. Kesif sözü alınma kazıyıp ince bir ruh kuracağım. Daralan ruhuma var-yok yapısı kazandırabilmek için aklıma gelen bütün uyduruk fikirlerden haz alabilme özelliğine sahibim. Ben kavramları lastik gibi kullanıyorum. En sonunda elimde uzatması zor olan lastik parçaları da kalsa ısıtıp uzatıyorum onları da. Gelip giden aynı şeyler değil mi hep aklıma? Şaşarım tavrıma. Her günü yeni gün, her sözü yeni söz sanan bir kavrama ve gün geldi kurtuldum ondan. Bugün yeni bir gün. Temiz doku temiz isteklere göredir. Alçak uçuşun tadında ağırlaşan hayvansal yağlar var. Yarattığı değişkenleri istediği gibi niteler düzen. Boşlukları kendisi dolduranlardiledikleri kadar yararlanırlar yapı-bozumun Ambar'ından. Hayatını kurduğunda geleceği de öldürmüş olursun. Bir yer, bir zaman, bir nokta - kalakalırsın. Düzenleri belirleyen bir dış itidir hep - bir sokak iti. Sesi tek gözü pek. Kim kimi kime kimi kene kimi bene kim sene. Aklın zincire vurulması, nalın gözde durulması - şansa değen nazarın bir bilene sorulması... Beynimde türlenen tüylü meyveler için uzaklara gitme hissi uyanıyor içimde. Köstekleniyor isteklerim. Ne der Neyzen - felsefemde yok ötem. Durmayanlar için duran köprü, duranlar için durmayan köprü. Teknoloji meleği sırtı sıratılabilirsen. Otlar uzar. Toprak bereket kusar. Korkutun beni köreltmek istiyorsanız. Bir yumruk fırlayacak bu sayfalardan. Suratında

patlayacak. Şaşırtan bir hediye paketi bu. Hiç bir şey yok burada. Yalnız ansızın çıkacak bir yumruk var. İnanmıyor musun? Bekle onu. Yedi yumruklu göz ağarcığı! Göz artınca köz de kalmaz uzamda. Uçan ve yanan herşey için görmek yanmaktır. Bilmek sönmektir közsüz – ve sözsüz. Tanrının kucağındayız ve burda ağlamak ayıp değil. Kalk ve yoluna devam et şimdi. Yaşamda insanı kaygılandıran belirsizlikler vardır. Düzen kurmaya çalışmak düzen modelimizde belirsizliklere yer vermek istemediğimiz için bu kaygıyı içimize sokmaktan başka bir şey değildir. İtin it takıp peşine izlemeye gelir misin? Mal canın *tongasıdır*. Otomatik korkudan öğrendiklerimiz. Gerçeküstü hayallerimiz.... Kaybolup kinle, kin bulup kibirle uyanırız. İyiler alınır kötüler sınanır. İyiler ayrılır, iyiler alınır. Geriye kalan kötüler yine sınanır. En son bir tek kötü kalır – Kötünün kendisi... Bir gün üstüne çok gelecekler. Üstün kaçıp kurtulacak. Korkmadan konuşmak üzerine düşün. Gitmek gerek fikri gitmek kadar meyve verir. Meyvelerin her biri tohumunu taşır korkmadan. İnsanın ilham bulup, kaçıp kurtulacağı yerler uğruna kendini parçalaması garip mi? Deniz denize mi gömüldü? Haramharça. Ölülerin elleri yakamızda. Bazıları var ki kimsenin sonunu getiremeyeceğini düşündükleri tartışmaları kimsenin sonunu getiremeyeceği bir tartışmanın konusu yapıyor. Oysa bazıları duran insanlardır. Durmak yalnızca bir kelimedenden ibaret olsa... Niyet gerçek tövbe dilseldir çoğu zaman. Dünyanın oyununa habire kural sokanların cezası verilecektir. Küçük sandalyelere oturan küçük fikirlerim var. Çekirgenin dönüşü olsun – bu zor. Çağırdığını o gelmeden unutursun hep. Dilimiz tutulsun da esirgenmek istemeyelim. Bazı iyiler kötü bazı kötüler iyiymiş gibi. Tepelek güzellikler, kelebek melebek. Bugün leş kargalarının önemini düşündüm cestlerin arasında. Bir raptiye batar ayağına ve tutar çıkarırsın. Buna alışık olan bir çocuğun başına gelen küçük bir kazadır sadece uzun bir raptiyenin ayağa batması bile. Ölümü cesurca taşırsan ölmen gereken yerde ölürsün. Ölümün sana yakıştığı yerde. Herkes birbirine karşı mahçup gözler edinmiş. Herkes kenetlenmiş. Suçluluk duygusu dürtükleyip duruyor beyinleri. En ufak tepki adap buluyor. Bir kişi kapı kolunu kapatma görevini üstlenmiş. Maneviyat yükseliyor. Herşey birşeyler yazmaktan ibaret olsaydı yazdıklarımın suçluluk duymazdım. Bazı işaretler var ki insanı içinde kişilere bölüp susmak bilmeyen bir topluluğa çeviriyor. Ve yine de korkan ve sakınan onlar değil o bir kişi en geride – en önde... Tüm bunlar daha çok balonun koluna bağlanmasını

hazmedemeyen çocuklar için. Çocuk kaçırma tehlikesine rağmen balonun ipini elinde tutmak ister. Düşüncenin izi bile yok bu yazılarda. Konuşmaktansa yazmayı yeğleyen birinin dilediklerinden fazlası yok. Kendine anlatmanın kendi kendine konuşma safhasından kendi kendine yazma safhasına geçmek üzere olanların içinde çırpındıkları boşlukta yapıp ettiklerine benzer şeyler... Defter biter boşluk bitmez. Kime ne gizli tuttuğun defterdeki yanlış tespitlerden. Yanlış - ne kadar da yabani bir sözcük. Güncel hayatta doğru tespitleri olan birinin kirli bir defteri mi olmuş? Her rüyada bir gedik vardır. Rüyaların kuralları gevşek örgülüdür. Dünyanın çılgılığı vardır onlarda. Sen ikisi arasında olmak istiyorsun. Bazen de istemiyorsun. İkinci el bir istek bu. Yeterince arı değil. Bu yüzden ilah lanetledi seni - dünyayı kurtarmaya değil kendini kurtarmaya mahkum etti. Sendin sendin uykumda. Sendin dalan uykuma. Sendin gelen uykuyla. Korku - görmediğin bir şeyden korkmayı öğrenmek... Görmediğin bir şeyi koklamayı öğrenmek... 98 Kütüphanesi çok karışık. Konuşamayacaksın sus. Kuralını keşfeder devam edemeyeceğin yere sürüklersem seni, sustururum. Üstüste manzaraların boyaları kurumuş. Hepsini birbirine yapışmış. Eskiden güzel olan unutulmuş. Denizin dibi sıranın sonudur. Sıranın sonunu kim takar? Denizin dibini kim takar? Vatoslar denizin dibinde oldukları için masumdurlar. Bir vatos masum mudur? Ağır ağır hareket eden, sıranın en arkasındaki vatos sıranın yavaş ilerlemesine engel değildir. Sıranın en arkasındaki vatosu kim takar? Denizin dibinde kıvranan bir vatosu kim takar? Denizin dibinde ağır hareket eden bir vatosu kim takar? Bu duygu nice vatoslara içmemi sağladı. Şimdi bu duygu kendimi sıranın en arkasına attığım tek düşünce şekli. Denizin dibinde ağır hareket eden bir vatos balığını kim takar, onun taklidini yapmaya çalışan suyun yüzeyindeki çocuktan başka? Bu duygu, duygu-dünyada nice vatoslara içmemizi sağladı. Bu bize kendimizi sıranın en arkasına atmayı öğreten düşünce biçimi. Postacı - karanlık şahsiyet... Yokolan zarflar mektuplar... Makas beyinli postacı iletmekten değil kesip biçmekten hoşlanır. Şimdi sırası değıller, hem de hiç sırası değıller... Mektupları kesip biçerken vakit kaybeder. Sevgilinin gözleri kutuda, bekler - şimdi sırası, hem de tam sırası... Gel, yanılgıların yanılgısına gidiyorum. Benimle gel. Postacı benim, gel. Dünyayı düştüğü delikten kurtaracak biri olsaydım delik yukarda değil burda yakında bir yerde olurdu. Serin sakın rahat. Şırıltılı bakışlarla balık tutuyorum. Uğraşacak bir bahçesi var.

Teknoloji bahçesi... Mantık ekmişler. Toprak onları tohum sanmış. Ahmaklar bahçesi... Vıgır vıgır bir dünya - parçacıklarla oyunlar... Duvarın içinde uçan ses. Çocuk: Baba bak sarı ve zaman kıyıya vurmuş. Baba: O bir Van Gogh - Sonsuzluğun Eşiğindeki Yaşlı Adam. Gerçekten yakın olanların hepsi anahtar deliğinin ardında. Kabul etmeliyim ki olandan fazlası yakın değil uzak. Düşünmeyi sevmiyorum. Düşünmeyi sevmeyenler dağınık konuşur dağınık şeyler yazar. Gelecekle ne savaşımız var bilmiyorum. Ve şimdiyle mutlu muyuz? Zamanımızdan kısaltmalar, bazı görüntü alıntıları - çözmeye yetmiyor yaşam kavgasını. Herkese eşit şans. Ve umrumda değil ama ne savaşımız var? Durduğu gibi de durmuyor dünya?.. Aklımı güneğe taşımışım. Ağaçların ardında dağlar, dağların ardında mavi ve su vardı. Üstüste manzaralar bana masal anlatıyordu ama bunları şimdi hatırlamıyorum. Kasaba çevresinden manzaralar, akıl hastanesinin bahçesi, selvi ağaçları, merdiven - bunlar aklımda kalanlar. Uzakta hastane koridoru, çiçek açmış meyve ağaçları, böğürtlenler, bir dizi ayçiçeği - şarkı söylüyorlardı bana - bunlar da aklımda kalmayanlar. Seslerindeki bütünlük bir minyatürdeki kadardı. Ve son buldu kutsal yazı. Yerine gelsin isteğim - çok susadım. Bana sirke içirdiler ve herşey son buldu. Yağmur devam ederse Led Zeppelin'in köprüsü yıkılacak. Benim gibi çevresindeki işaretlerden bazı sonuçlar çıkararlara mistik diyorlar. Oysa kimsenin elinde işaretlerden fazlası yok. Bu tür dışlamalar pek anlamlı olmaz. Kuraklık. Dünya kültürlerinden parçalı meyve salatası mı yapacaklar sandın? Herşeyi ellerine yüzlerine bulaştırır onlar. Hepimiz meyve püresinde kaybolacağız. Farklılıkları korumak da boyumu aşar hani. O pürede bir renk dalgalanmasıyız şimdilik. Bazıları konuşmayı bazıları dinlemeyi sever. Bazıları dalga gibi kayalara vurmaya bazılarıysa süt liman sessiz kalmayı sever. Derinde beklerim ben, bunlardan biri değilim. Fırtınalı havada ağ atar, peşinden de ben atlarım. Kendi ağıma kendimi takarım. Değişimden sonra ya dipte ya da kıyıya vurmuş olurum. Dağın arkasındaki saçmalık da olsa tırmanıp bakman gerekir ona. Ormana girdim. Orman hep orda. Her zorluk ormanda bir ağaç resmi çizerek atlatılır. Çocukluğun zorlukları içinde geçmesi. Zorluklar değil geçen. Zorluklar var. İçinden geçen çocukluklar var. Hayatta hiç gerçek bir zorlukla karşılaşmadım. Öğrenmem gereken bir kaç pratik meseleden ibaretken neden zorlasın beni hayat? Öyle bir yer arıyorum - kaybettığım

yeteneklerime bile üzülmediğim. Kurtuluş meyvesi. Tahta masada patates yiyenleri Van Gogh'un... Sabah oldu heyecanı - dünden kalan sebze çorbası nefis. Parlak gözlerle izlenme çabası. Benim üzerime devrilenler bugüne kadar hiç de korktuğum türden biçimler değildi. Tüm yüce duygular iyi niyrtlidir.Nefesimi kurutan benim. Yücelerin üstüne öyle bir devrildim ki kötü niyetli yaşam biçimleri yapıştı yakama. Sonsuzluğun eşliğinde. Ölüm ona sonsuzluğu hissettiriyor. Bilgi bir kelebektir. Tek renkli sade bir kelebek. Kan emer yazar dediğin. Çalar çırpır. Elle tutulur bir şeyler için koşar. Sonsuz gerileyen kan emiciler. Tükürdüğünü yalar hepsi. Onların ayakları yere basar. Senin benim gibi adamları delirtmek için mi böyle bu? İyice kaybolanlar - sirk pireleri gibi. Danslarını büyüteç altında izletip güldürenler insanları... Hayat kurmak saat kurmak gibidir. Sesini bilmediğin saati kurma. Hışımla uyanıp herşeyi mahvedebilirsin. Ben bir düşüneyim sen en az iki düşün. Sanırım ipin ucunu biraz fazla kaçırmaya başladım. Oysa ciddi meseleler peşindeyken bir ipçikletutmak herşeyi çok zor değil. Yaşamak bir tür görev - gizli görev. Ara ara gidip gelen biriyim ben. Ara parça çekiç. Kafama vurun bir. Alışkanlık nedir - bilsen şaşarsın. Ama zamanla alışsın. Derinlik yaratana övgüler. Suda kıyıda veya başka bir yerde arladı ve kayboldu. Durmayan dalgaların arasında allak bullak oldu duygularım. Uzakta veya başka bir yerde gömüldü ve gitti suya. Yaşamın yaşı kurusu olmaz. Beyaz evlerin olduğu yerde gündüz sesler. Dışardan gelen sesler. İçerden gelen sesler. Biri sustursun şu çirkin insanı. Aslında gereksiz olağan bazı görüntüler sırf renkli oldukları için kafamın bir köşesinde belirip kayboluyor. Güzel hayaller eskidi. Yazılar eskidi. Kalemim eskidi. Defterim eskidi. Gülüşüm eskidi.Çözüm çöpe atmaya kıyamadığım parçalardan bir şekil yaratmak. Kıyı tam bana göre. Onca şeyi unuttur mu insan bir uyku haliyle? Ne güze sevimlilikler gelir uykulunun gözlerinin berisine. Beynim sızlar - o ne güzel sızıdır seninle. Beni uykumda kim yaptın? Anladım ki kendime güçsüz kalmayayım diye uyguladığım katılıklar haddini aşar. Yok gerek böyle eziyete. Meğer ne de yetkinmiş iki serinlik taneciği. Rahatlatıcı bir nefes için ruhunu sermeli insan yere ve üzerinden esen rüzgara bırakırmeli tozlu saçaklarını ruhunun. Tüm fantezi kısırlığı bir tür yaşlılık belirtisi! Güzel uydurukluklar görememesi birinin çocukluğundan uzaklaştığını hatırlatır ona. Korkmak mı gerek bu durumdan? Durumlar arasında benzerlikler bulmak... eğretileme neden bunca heveslendirici?

Bir sürü şeyi bir satıra sığdırmak düşüncesi yazarken başka her okunuşta başka şeyler sığdırıldığına da farkında olmayı gerektirir. Her şey her şeye, herşey her şeye sığar. Ekinlerim olsun. Kendimi iyi hissettiren şeyler biraz sonra hep saçma. Bir işarete gözünü yummak kötü müdür? Ondan o sırada yardım dileyecek kadar masum hissetmiyorum kendimi. Gözardı ediyorum... Geçsin gözümdeki leke. Yasaklanmış şeylerin tadı hayallerinin tadından kötüdür elbet. Onun için yasaktır ya zaten - hayal et diye... Yasak bir azaptır. Basit bir düzeye ulaşma yolu da basit bir dizedir. Basit bir melodinin esini basit bir deneyimdir. Ritm kalbimizi terketmez. Uzun bekleyişler geri dönüşün etkili olacağını hissettirir. Bana göre bir sesle uyanmak isterim öldükten sonra. Dağınıklık içte dursun, dışta duran düzgün olsun. Kafalar rahatlamış gibi dertli olsun. Hayaller getiriyorum sana küçük kız - yoğun hisler... Mutluluğun ve uçuşan saçların olacak. Aklına gelecek, haberin olacak. Güneşini yolluyorum sana - arkasında ben varım. İğne asılı kalmış, herşey yarım... Kala kala... Kabilelerin savaşları yukardakilerin işi. Göçebe'nin sonu yukardakilerin işi. Bağlı köpekleriz hepimiz. Avını cesaretlendiren avcı bilmelidir ki avlanacaktır avı tarafından - sol tarafından. Bilmelidir ki av nankördür ve cesaretlenince avcıdır. Toparlan, kendine gel avcı. Yaratıcılıktan uzak olduğun zamanlarda ironiden kaçınma. Rilke ile küçük bir tartışma. Gösterişsizlik - denemesi bedava. İç yaşantılara yönelmeli. Yazmadan durabilir miyim? Evet. Kendine hak etmediğin özellikler yakıştıracığına kendinle eğlenmeyi dene. Uzaklaşma hissi baskıdan kurtarır. Zorba'dan uzak dur artık - herşey geçmiştekinden farklı olacak yakında - uzaklaş. Bir hal vardır kafanız rahat olur. İlahiyatla uğraşırken İroni iyi gelebilir. İroni iyi bir sakinleştiricidir. İnsanların kendilerini koruma, dışardan sakınma güdülerini var. Saklamaya çalıştıkları uğruna kendilerini güçlü yapacak şeyler yazar herkes. Riya üzerine düşünmek gerek. Yazı - batı uygarlığının toprağı olarak yazı... Labirentin her köşesinde duvara kafa vuranların topu topu bir kişi olduğu yazılı. Labirentin her yerinde birden olmanın çıkışı bulmaktan daha önemli olduğunu düşünüyorsan sana kurtuluş yetmeyecektir. Beni bir anda ruhumla yüz yüze bırakan şey onu nasıl tamamlayacağımı söyleyemeden yok oldu. Benim perspektifimi aşan bir mozaikle uğraşıyorum. Mozaik'in bütünü tasarlamak için nasıl bir strateji izlemeliyim? Tohum geniş bir alana serpilmişse onu büyümüş halinde tanıyıp toplaman, köküne

zarar vermeden kendi bahçen diyebileceğin bir alana ekmen uzun zaman ister. Kendi bahçesini nasıl seçer insan? Tohum nasıl toprak ister? Parçalara bölünen bir deli serpildiği çölü bilir sadece. Hiç bir şeyin yetişmediği bir çöle dönüşme tehlikesi hep var. Yitmek - beş senedir Yazı ile düşman olduğumuzu, artık savaşın sona erdiğini rahatlıkla yazabileceğimi sandım. Ara ara Yıldızlı Gece'nin ne muhteşem bir şey olduğu aklıma geldiğinde olduğu gibi içimdeki bazı temel duygular açığa çıkıyor. Böyle zamanlarda kendimi ya sıradan ya da aşağılık biri olarak görüyorum. Sorgulanmayan hayat. Mavi bir kalem bulana dek tek bir şey yazmadım. Öne doğru atılmak gibi sıranın sonuna atılmak... Söyleyeceğini sona saklamak... Ardılın ne olacağını hep farkında olmak... Kuş konacağı yeri dikkat ve özen ile seçer. Yorşa'ya gün gözükür. Çok sert vuruyor dalgalar kıyılara. Kaplumbağa yavrusunu toprakla tokuşturuyor. Küçük dalgalar siyah sanki. Yüksek kurallara uygun yazılmalı herşey - onlar kişinin kendi kurallarıdır. Hangi hayata ait olduğumuzu uyumlu ve sakin devinimlerimizden anlayabiliriz - dalların hareketinin sürekliliğini seyrederken. Gözümüzün önünde, elimizin altında olan erişilme düşüncesi uyandırmayandır. Mavi dalgaların beyaz köşeleri - sisli bir boya atmadan belirginleşmez. Yuvarlanan dalgaların dönüşen köşeleri - silik bir buğu olmadan erişilmes. Tüm olanların eşsiz sesi... kulak vermeden eşikleşmez. Garip işaretlerden karşılaşıyorum. Bu tedirgin edici. Blake vizyonları ruhumu işaretledi duygusuyla her tür kozmolojiden kaçıyorum. Beni yakalayıp bulan tek korku telkin edici. Ölüm yakında da olsa uzakta da dürtükleyici. Sanki her işaret onunla ilgili. Sadece tanrının olduğu bir şey ölümle ilgili. Tanrı yorumbilgisel döngünün ulaşılmaz merkezidir. Aç gözlü olmak ve gözü doymaz olmak farklı şeylerdir. Karnım aç - açım. Sıkılıyorum - canım sıkılıyor. Bunlar başka şeyler. Canımın ne istediğini biliyorum. Sayıların büyüebilmesi çocukların büyümesinden daha korkutucu. Tembelenger projesi... Küçük Çeroki projesi - bir grup çocukla birlikte şarkı söylemek. En becerikli riyakarlar sanatçılardır - demek istediğim, riyakarlığı en iyi becerenler.. Biraz rahatlama yolunda, itiraf kizvesi altında telkin sanatımı uşturdum. Koltukta olan telkin ben değilim. Korkarım bu riya, *bu* da riya... Buda riya... diyerek sonsuz gerilemeyle beynimi boşluklardan ve pisliklerden arındırma oyunu oynuyorum. Şairler üzerine söylenen yergileri iliyorum. Sanırım bunlar doğru. Şair bunun farkında olmasına rağmen riyakar adımlarını kabullenme yolunda atmıyor. O

riyakar adımlarını reddetme yolunda atıyor. Bir yanda Van Gogh'un ayakkabıları veya sandalyesi, bir yanda Tolstoycu bir müslümanın haset duyduğu basit bir yaşam biçimi... İlişkiler kurulur, temeller atılır. İki uç yakınlaşır. Benzerik de farklılık da hep el altındadır - istediğinde kat bunlardan. En son zaten ortada apaçık duran gerçeklermiş gibi gösterilir tüm olup biten. Biri Köylü Ayakkabıları'nda veya Bir Çift Postal'da bir köylünün yaşamının tüm zorluklarını, bir askerin yaşadığı korkunç savaşı gördüğünü üstlenir. Hiç kimse kaçamaz - yorum Lağv'dır. Geleneksel metafiziğin *bilinç-zaman* tasarımı, Wittgenstein'in *bilinç-zaman* tasarımı, Heidegger'in *bilinç-zaman* tasarımı, Derrida'nın *bilinç-zaman* tasarımı... Birşeylerden bahsetmek gerek ve o birşeyler hep büyük gibi gösterilmesi kolay olagelmış şeylerdir. Hissedilmemiş duygu kalabalığı - *Tam* bir saçmalık. Hiçbir saçmalık tamamlanamaz öngörüsü. Her kurgu zalimdir. Bu da... Yine sonsuz gerileme... Sonsuz gerileme kurgusu... .. kurgusu Üç nokta kurgusu Dayatma ve Zorba iş başında. Biraz gerçek biraz ne, biraz doğal biraz ye - bir çorba kaşığı msclt. Tutkunun kısa saplı şemsiyesi - yukarıyı kaplar. Aniden parlayan baykuş gözleri... Küçük sersem bir çehre sonrası.. Bana herşeyden yakın. *Sınır* güzel ahlakla niyet arasındadır. Ben herşeyin tanrının gösterdiği işaretlerden ibaret olduğuna inananlardanım. Dualar üzerine kurulmalıdır dünya. İstenç kendini duada bulur. Güç, ihtiras, planlı perspektif.. işte başarı isteyen insanın sahip olabileceği şeyler. O'nun balon tutmak gibi birşey olduğunu zaten hissedebiliyoruz. Çocuk elindeki balonun rengini sorduklarında cevap veremeyebilir - ne var bunda? Kirpikler ıslak, gün dönük. Bir gün bir kız gelir uzaktan - düşlerin olduğu yerden... Karanlığın sesiyle ağlar ve gözleriyle herşeyi yakar. Yazdıklarımın çoğu resimsel fantezi. Aşağılamak için söylemiyorum. Gramer fantezilerini de seviyorum *kullanmayı* ama resimsel olanlar bana daha uygun. Resimler daha renkli ve anlamlı. Ama gözden kaçırmayın - birşeyler var bunların ardında. Huzurla karşılaşmayı umduğum yerleri tasarlıyorum ve tüm hayallerimin gerçekleşme olanağını tesadüfler zincirinin merhametli sularına bırakıyorum. Ölüm günümden önce gir kibrit kutuma. Bütün gün her şey boyumu aşar ama yine de vazgeçmem hiç bir şeyden. Rüzgarın dağıttığı güzel şeyler şeytandan başka kime yarar? Sıcağı taşımak istediğinde soğuk bir yere, doğru yolda arkamdasın. Sudan almak istiyorsan hayatı, bir gök bulutun altındasın. Dağıtmak istersen bulutu ve kafanı, bir karış hep yukardasın. Yapamazsın hiç bir şey. Hep aynı

kanaldasın. Ora'ya hiç varamadın. Başlangıç her yerde olabilir – Bir düşün. Dağınık kafalar, karmakarışık bir yer. Herkesin sınırlı umutları anlam birimleri. Herşey bir arada tam bir çorba. Küçük hayatlar yaşanırken büyük olanlar yalnızca tüketiliyor. Eleştirel gücümüz hep belli zümrenin masallarıyla şekilleniyor. Nedir tüm bunların sırrı? Nedir bu yaprak hikayesi – neresi burası? İnsana kendi kusmuğu daha katlanılabilirdir. Mallar zincir gibidir. Özgür adamın hiçbir şeyi yoktur. Düşüncelerin yok yere gariplik üretebilmesi ne garip! İnsanın içini dökmesi kolay değil. Yaşamı aydamlatmak mümkün değil. 2.1'i 3.2 yapmak mümkün değil. Kelimelerin ardında bir şey varmış gibi yapmak... en uzak kelimeyi yakalamak... Bazı şeylere geri dönülemez – bu yüzden yazıyorum. Yazmamalarım beni boşlukta bırakıyor ve ben bundan korkuyorum. Değeri olan birşeylere sarılmam lazım. Yazdığım boşlukla içimdeki boşluk farklı. Ve o içimdeki boşluk beni yazıda takip etmeye yetkin diğer boşluklardan farklı. Ve tüm bunların ardında duran bir boşluktan korkuyorum. Bazen bazı kavramlar özeldir. “Derin” benim için özeldir. Cinaslı günah hem ruhuma hem de bedenime işlemiş. Bir balıkçıyla oltası veya deniz arasındaki bağ özeldir. Yer değiştirme... Çok rahat, geniş bir hava, çok uzakta va çok yakında olmayan çocuk sesleri uzun yaşam vadeder. Ora'daki kişi uzun yaşayacak. Bakımsız Yıldız'a kimse gidemez. Teknolojinize tüküreyim de boşulun içinde. Başka bir şey... hep onu ararız Bakımsız Yıldızın altında. Sade ve mozaik olandan hoşlanıyorum. Bütün parçalarıyla aynı anda çıkıyor ortaya ve yüceliyorum çocukluğumdaki gibi. Ne bütünlerin tohumları ekilmiş içime, ne de parça parça büyütüyorum tüm filizlerimi bir bahçede. Kendimi tanımaya doğru... Ben o duvarın önünde de ardında da yaşarım gibi geliyordu. Hatta üstünde bile... Günümü günümden çalanlar, içime yokluk atanlar, beni mozaik yapanlar – dökmek istedim de içimi taşlarımı aldılar. Geriye kaldı sade, gri bir duvar. İnsanın kimliğini belirleyen yaşamı mıdır? Basit olarak – yaşamım mıdır yaşamım yoksa yaşamak istediklerim mi? Gelecek sondan başlar. Hayaller dünden taşlar. Planlar aşar boyunu. Gün günü yeniyle yaşar. Yaşama doymamak – varılan sonda tekrar doğmak. Dağlarla şaşkınlık Nerden düştüm bu belaya? Kendime uygun bir yaşam biçimi arayışımın sonuçlarına katlanamam. Yiyemeyeceğimiz, yediremeyeceğimiz yemekler pişiririz. İçimi kemiren “yazma” dürtüsü neden “neden” göstermiyor da bir güdü gibi davranıyor. Zıtlı cinasta boşulmamayı öğrenin. Güç ile bilgi

arasında ilişki kuranlara anlatabilecek birşeylerim olsaydı keşke. Ne gereksiz bir durumla karşı karşıyayım böyle. Kimsenin yanmadığı oyunlar. Sonsuz yaşam hakkı - tanrıların çocukken Sokak'ta oynadığı türden... Herkese akıl vermeye çalışan çocuk çocuk olarak kalır. Herşey alenen boktandır ikili bağlamlarda. Susan bulut hiç yağmaz. Elbet bir gün en yüksekte kalma sırası ona gelecektir. Ama kimin umrunda? Buharın salağı olmaz. Sevginin içlediği kıskançlığın iyisi kötüsü olmayacağı gibi. Dalgalar başucumdayken birşeyler yazmak çok kolay. Boş laf hepsi. Dalgalar o kadar yönlendirici ki... Alıp götüren, kendine çeken bir güzellik karmaşası... Gözleri köreden duygular... Ne kadar aptalca yaşanıyor istencin nesnelere. Gizli günler üstüne yaşatmak herşeyi ve suçluluk dediğimiz şeyin çullanması üstümüze. Her seferinde boş bir tanrıya baş başa... ve umut bir sonrakinin dolu olması için... Günden öte ölmüşlerin ruhlarını toplayan güçlü bir ruh dünyaya dokunacak. İnsanlar çoğaldıkça büyücüler azalacak. Tüm o derin hislerimizi kendimiz yaratırız. Elimizdeki malzemeyi görüyor muyuz? Kibrit kutularının arkama yığıldığını göremedim yıllarca. Nasıl da gözlerimden fırlayıp arkama yığılırlar? Fırlattığım kutuların karşı gözler - dış gözler - tarafından geri gönderildiğini ama hiçbirinin benim gözlerime geri dönmeyi beceremediğini farkettim. Beni ıskalayıp arkama düştü kibrit kutuları. Düş gözler gördüm, gerçeklerini değil bu yüzden. Düz gözler yok herkes beni kandırdı. An kalemin ucu gibidir. Yazdıkça ilerliyorken herşeyi okuyan biri kalemin ucuna benzeyen birşey olmalıdır. Üzüntü gördüm. Zorluktan geri çekiliyorum. Herşey kısa. Böyle yapmamalı. İvme evde bizi bekliyor. Şöminemiz O - ne de korkunç ateşi var... Hayalden düşen sonsuzca yuvarlanır bir delikte. Nereye kaçtığımı sorgulayamıyorum. Hep boşluğa doğru mu koşuyorum? Bazı sesler arıyorum - yakarakamoliki, sektomonik tetray, jöpilyke. Kurcalayacak bir tanecik gerçek bile bırakmadılar bana. İnsanların yazılara önem verdiğini anlamam uzun zaman aldı. İnsan olmam da öyle.. Deha kaybolan birinin ilk kez gördüğü yerleri anlatma çabasında doğar. Deha bir yolda kaybolmaktır. Beni içine alan gözlerde ayboldum ve onu nasıl olduysa oracıkta bırakıverdim. Belki hayatım boyunca bulamayacağım bir mutluluğu oracıkta bırakıverdim. Yeni arkadaşlarım Sovox, Murkit, Tekori, Mina... Sanmak ne demek? Farzet ki bunların hepsi doğruluğun seçtiği sözcükler. Her seferinde benim bir boktan bahsettiğimi sanacaksın ve bunu yapmak zorundasın. Nerden

geldi senin bu alışkanlığın? Öyle ki konuşmayı sürdürebilenin kazanacağı bir oyun bu. Noktayı koyamıyoruz. İşte sayı cambazının gördükleri kolkola girip netleşmişler. Ne için bekliyorlar bilmiyorum. İşte sezgilerin tün sövdükleri... Gün gelmiş. Dününü dündüğümün dünü. Yabani olanı bulabilmek için derinlere daldım - insanlar onu yüzeyde sanıyor. Bazıları için büyük hayaller ve küçük gerçekler, bazıları için de küçük hayaller ve büyük gerçekler vardır. Hiç kimsenin bulunmadığı yerde hiç kimsenin bulamadığı tanrı - korku var. Durgunluktan sonra cesaret ve onur da ver. Doğmadan ölenlerin değil ölmeden tekrar dirilenlerin yanına gönder. Gördükçe görenlerin üstüne benim uykumu ser. Senin herşeye gücün yeter. Dahi olduğu yere nasıl geldiğini bilmeyendir. Gürültülü bir yüz. Yumuşak bakışlar. Olağanca sessiz bir tebessüm o yüzde. Gerginlik güç demek. Güç yine sadelikte gizlenmiş. Ben acaba görebilecek miyim bu şeyin iç yüzünü? Eğer çölü geçeceksen alır seni kervan. Yoktur sana senden derman. Çöldü bana hem derman hem kervan. Rüyama gelenlere benim "şi-f-re"leri değil şifrelerin beni yazdığını anlattım. Bu yüzden dedim, lütfen bana birşey sormayın. Onlar birşeyler anlatma konusunda benden daha istekli - gidin onlara sorun. Yaşama biçimleri güçlü tekil ruhların eseridir. Vücutla başatmak Dua'yı yerden yere vuranlar sözün onlara neler yapabileceğinden habersiz. Onlar oyun oynayan çocuklar gibi habersiz. Anlatma peşinde olan hem ben hem odur. Anlatma! Peşinde olan hem ben hem odur. Mekan ol. Doruğunda süsen var, rüzgarına küsen zar... Son gidenden esen var. Yeşil mavi kof eteğin üzerinde sahibinin... Yuvaya uzak, dünyaya sızan soğuk yoz.. Sıkıntılı, kasvetli... Hangi yönünü düşüneceğimi bilmediğim çorba gibi sorunlar var. Tek yaptığım çorbaya biraz daha acı katmak. Hiçbir şey sonuçları bilmez. Hiç kimse hiçbir şeyin dünyadan farkını göremez. Kimse herşeyi bilemez. Herşeyi bilen herşeyi bilmediğini bilmez. Bu da birşey değil midir? O, hiçbir şey bilmezken herşeyi biliyormuş gibi davranan, bazen riyaya dalıp itiraf etme rolüne soyunan adamdır. Yazmam gerekenleri keşfedemiyorum. Bir soluk verin bana ve herşey olsun bitsin. Ben musluk faresiyim. Nerde yaşadığımı bilirim. Herkesin nerde yaşadığını bilmesigerektiğini bilirim. Herkesin nerde yaşaması gerektiğini bilmenin gereksiz olduğunu bilirim. Koruma altına alındım. Savrulup bir köşeye salındım. Korkudan üç kez yalındım. Derin sular gibi kendime dalındım. İç sıkıntısında boğulmak üzereyken gördüğüm korsan gemisidir defterim.

Uzaktan bir kurtarıcı gibi gözüküyor. Gemimin içinde kontrolsüz korsanlar var. Bazıları için küreyi devirme fikri anlamsızdır. Küre devrilmeyen şeydir. Gezi notları tutabiliyorum vakit buldukça. Bu gezdiğim anlamına mı gelir? Tabi anlamıyorum yazdıklarımı. Gezmiyorum ya da bilmediğim yerlerde geziyorum - nedeni bu. İlah bana fısıldıyorken ben fokurduyorken. Benden bir an geçsem.Yarattığın rezil sürekli iki kişiymiş gibi davranıp diğerlerini rahatsız ediyor. Giderken başını geriye çevirdi ve belli belirsiz şöyle dedi yavaşça: Hiçbir yerde benim için birşey yok. Biz dediğim insanlara bir bakayım onlar gerçekten *biz* mi diye. O ki bana mutsuzluğun dolanbaçlı ve engebeli yollarını öğretti, sessizce gittiği her yerden haber getirir bana - düşmanınımdan haber... Düşmanım gelir dost yüzle bana, üzölmeyeyim diye sessiz kalır - farkındadır herşeyin. Sessiz adamın sessizliği - güröltü gelir iyiliği. Ayak sesi olmayan adam seni tanıyor. Sen ne halt çevirirsen çevir o sessizce sokulup seni izliyor. İlah uzaklığın kendisidir. İçine dön güzelim - tüm sessizler orada. Kadın tok olmalı. Gözleri ok ok. Göbeğine giz dizmeli. Kadın dilinde bir çift söz olmalı. Kalıbı çıkarılamayan şekil herşeyin dışında olmak ister. Uzun bir yol, sonunu göremediğimiz... ve avucumuza sığmayandan başka nedir dünya? İnsanlar oldukları yerde duramıyorlar bir türlü ve bu beni delirtiyor. Hiçbir şeyi sevemiyorlar ve bu beni delirtiyor. Hayalsiz kalmam biraz da hayallerimin sorunu - onlar da bensiz kaldılar. Yanıma alıp götürebileceğim bir şey değil aradığım.Ömrümü uzatacak bir şey ama yalnızca kendiyile gelen ömrümü. Bu, bir an bile olabilir. Beni taşısın yeter. Kendi belleğimde bir anı olarak yıpranıp gideceğim dünyadan. Gitmek de ne? Kendi anımdan öteye neyim ben? Anı da ne? Sahnedeki şu adamın halini gördüm. Ya ben de onun gibi aradığını hiçbir yerde bulamayacak biriysen!.. Tükendiğimi, yeniden yaratılmam gerektiğini hissediyorum. Bu ağırlığın bana verebileceği hiçbir şey yok mu? Ben bir bilim düşmanı değilim ama neyim söylemeyeyim. Bazıları yazmayı, bazıları durmayı, bazıları çizmeyi sever.Bazıları bunların bazılarını birlikte sever. Bazıları hiçbirini sevmez. İyi insanlardan gerekçe beklenmez. Olabilsem keşkelere bir arkadaş. Ama onlar kendi yollarına başkalarını sokmaz. Keşke bir keşke olabilsem. Ne ile mutlu olacağını bilen insanlar var. Hepsi delirme noktasındalar. İnsan geçmişi unutup, kalkıp düşüp çıkarsa değerlerini cebinden. İyiliği kötölüğe bulaştırabilen gibisi yoktur. Delilik sınırlarındadır onlar da. Riyanın köpekleri dostunu şartlı maddiyatla dişler. Rüyamın

köpekleri ise dokunmaz bile bana. Benlik söner uyuruz. İnsan olur belirir, kudret bulup gebeririz. Sözde, çiçekleri severiz biz. Kimin ayıbı şiirdeki tanrısallık ve kibir. Sözsüz gemide başım dönmüş, kusmaktan benzim sönmüş. Ben dediğim bu bok işte - Gem'de yürüyen sessiz gölge. Ölümlü hayat denizine açılarak görürüz hep güzellikleri. İkili sesler, ikili gizler Sessiz yağar kar. Ona toslamak ölümlü savaştır. Bilgi sınırdadır. Dahinin dolanbaçlı yollarından sekerek geçer sıradan insan. Siste uçuşanlar değil, onların tosladıklarıdır bilge olan. Gözden ırak olmayı da bil. Koyu bir resimdir dünyanın karanlığı. En yücenin mumuyla kolayca aydınlanır. Aydınlatan buyruk kararır. Karartan buyruk aydınlanır. O'ndan uzaklaşan sevinçler cehennem meyvesidir. Güzelliğe özgüdür çocukluk. Yansımanın tanrısıdır o. Melekler getirir onu. Güzeldir huzur. Güzeldir sessizlik. Hölderlin dalgalanması Bakamam çocuğun yüzüne çocuk ölüyse. Tanrının yansıması gözümü kamaştırır. Beni ona götüren yolu da melekleri de unuturum çocukla birlikte. Bakamam çocuğun yüzüne çocuk ölüyse. Tanrının yansıması mansıması farketmez. Ancak anlıyorum insanın yalnızlığını - bir grup aptalla yaşadığım için. Ancak şimdi anlıyorum kendimi - kendimden uzak olduğum için. Geçmişin arifesinde... Ancak şimdi anlıyorum yalnız olduğumu - önceleri insanlarla yaşadığım için. İnsanları anlıyorum - henüz insan olduğum için. İnsanlar kötöleri nasıl belirledi? Hastalar tedavi ediliyor, ölümden korkuluyor - bunların bir anlamı var. Benzeşen şeyler birbirleri hakkında iyiye alamettir. Bura'ya gösterecek birşeyin olmadığını hissettiğinde tanırsın O'nu. Ölüme yaklaştığında hissedersin buraya birşey göstermenin anlamsızlığını. Eğer ki ölüme yakınken hala istiyorsan buralı hayaller, O'nu alır gelirim yardımına - bana haber ver. Dünün gizi günün gizidir ve günün gizi de dünün gizidir. Gereksiz hayatı kim keşfetti? Bizi riyakar kılan gerekçe arayışımızdır demek istiyorum. Ve hiç bir gerekçe yokken nefretle doldum. Bir şey var ama o bok nedir? Olmayan gagasıyla didikliyor beynimi bu pis karga. Büyü sona erdi. Günün dünü dünün dünüdür. Günün dünü dünün günüdür. Günün saklı, dünün saklıdır. Günün hatrı dünün hatrıdır. Günün kavgası dünün kavgasıdır. Günün tanrısı dünün tanrısıdır. Günün sorusu dünün sorusudur. Günün resmi dünün resmidir. Hayatla ilgisi olmayan birşey sayesinde ağızımızdan öylesine çıkan bir söz gidip hakikatin duvarına çarpıyor. İşte orda bizi seyreden sevimli bir çocuk oturuyor. Tanrı o. Delilik geçiyor yavaş yavaş. Vücut geçiyor yavaş yavaş. Düşman

öldüğünde doğuyor. *Bu* noktasındayım hayatın. Kendi kafamın içindeki hayatın burasında kafamın içi dediğim. Ben bir ölü nokta ressamıyım. Ben - bir nokta ressamı - *ölüyorum*. O halde ben işte o resmimdeki noktayım. Uyu en dibe dal yine de anlayamazsın halini. Yeni dünyanın yarattığı maymunu anlamaya çalışan adamın ömrüne sığdıramadıkları üzerine... Küçük mavi adamlar bana Van Gogh'u anlatmakla meşkuldü. Bir başka gerçeklik uğruna denemeler. Başka birşey. Ağaçlar gibi kök salıp, meyve verip tutsaklaşıyoruz. Dalgalar ilahilerimizi duvarlara vuruyor. Ve yazar va yazar... Tek başına ayakta durabileceğini sanar. Öbürünü unuttur. Ca(n)bazın öğretisine hayranken sahip olduğumuz tek şey de içinde olduğumuz kuyunun suyudur. Canbazın hikayesine hayranken. Melek insanlığı düştüğü sefaletten kurtarıırken bile sıradandır. Aslında iki kişi olan biri öbür dünya hayalini taze tutabilmek için uğraş verir. Teknolojinin ve garip düzenin türlü pislikleriyle uğraşır çocuk. Bir sen bir ben O ne güzel gülmek öyle. Zaman senin sağ elinde. Ev gibi bir dev Yazmak gittikçe güçleşiyor. Yoksa yanılıyor muyum? Gözlerimi oklavayla ördüm. Belli ki gecenin sessizliğinde sakın bir denizde kayıkla açılmış olsaydım daha farklı şeyler de yazacaktım. Sığ suda ne eller ne ayaklar olduğu gibi. Bıktığım zamanlardan birini yaşıyorum - bundan... Ben yalnızca bir ölü görüyüm. Kadın nedir? Herşey iyi olsun. Hayatımızın belasıdır ivme - hazır olmadıkça... Öfkemi yen! Dünya, hakkında ne hissediyorsan odur. Etrafımızda olan herşey içimizden gelir. Artık yolculuk oynamana gerek yok - *yolcusun*. Doğanın kuralı taklittir. Dünyamız bizim için önemlidir. Heykelin rengi beliriyor. Saatin hızla ilerlemesi Şirin uyum... Ve müzikle mi girecek gönlüme? Ben bir mektup arkadaşım. Mektuplarımı kendime postalarım. Ben bir postacıyım. Mektuplarımı kendim taşıyorum. Ve dünyada ve ahir zaman aralığında bu postacı mektup arkadaşımın emek verdiklerini okurum. Davul vuruşlarının eşsiz ses dizisinde bir parçacığın diğer-özlemine düşünürken aynen bir ses parçacığına dönüştüğünü göreceksin. Evet davulcuların bir ses taneciğine dönüşüşünü seyredeceksin. Camın derin bir su olduğunu ve onun içine girdiğini hayal et. Yükselen vücuduma dev dalgaların taktığı çelmeleri hayal et. Fakir bir vizyonerim. Küçük dilime tuz bastılar ve bağırıyorum - hayal et. Ne bu hikaye? Bu boktan hikaye?... Sonsuz riyakar, pişkin pişkin sonsuzdan bahsedebilirsin değil mi riyakar? Terketmem düşlerimi - mavi neden kötüdür? Gördüklerimden

nedenli az pay alır bu defter. Herkes binbir güçlük yaşar uyandırmak için ölüyü. Ölü ressamı... Herhangi birşeyi anlamak için elimde hatırladıklarımın başka birşey var mı? Sana yakın olan kılığa girmek... Sona yakın olan kılığı görmek... Kuraldışı meyvelerin de tohumları vardır. Erdem sandıklarım uğruna neleri göze alabilirim? Boşluktaki bir yıldızı dilin nesneleştirilmesi... Bu yazı kime dair? Bu yazı neye dair? Anladığına dair sadece. Yavaş mı girerim dersin su parçacıklarının arasından? Ölümü göze aldıysan aradan nasıl geçtiğimi kendin de görebilirsin. Zamanda yolculuk göbek deliğinden başlar. Sek görü istiyorum. "Al - iç görü." Tepelek güzellikler - pat-lama - gümleme... "Ben bir paradoks avcısıyım" "Köpeğim olmadığı için düşürdüklerimi ormanda kendim bulurum" Sebebin peşindeyim. Tutsaklığın, yani peşindeliğin peşindeyim. Tutsak olup olmadığımı bilmiyorum. Dünyanın hatırlaması hakkında konuşmuyorum - dünyanın hatırlamasına alet oluyorum. Psişik bir girdap *bu*. Bu? Dilerseniz yazdıklarınızın canına okur. Hala bir hikaye arıyorum. Olup bitenin içinden olmayan bir ses olmak için çırpınıyorum. Çırpınırken kulvarımda sonsuz bir çöküntünün içine siniyorum yavaş yavaş delinerek. Beynim ufalanmış ara parça çekicinin değmeyen darbeleriyle. Karavanal iskemleye oturanlara... Sapır sapır dökülüyorum. Sallıyorlar gövdemi. Beyin kırıntıları bayat ekmek kırıntıları kadar çabuk dağılıyor. Ara parça sevinç. Parçaya giden ayrıntılı dallı budaklı yollar. Kafka ve sadelik. Ozan mucitten ziyade bir kaşıftir (Borges). Bu sezgi ne denli doğru? Matematik yoz ve gizlidir. Arkamda bıraktığım şey, içimde yarım kalan şey nedir? İki ayrı yerdeyim aynı anda. Eksik kalan bir şey var bu durumda. Çok eksik hem de... Tamdım, şimdi eksikim. Farkettim ki tamlığım geçmişim, eksikliğim geleceğimdir. Böylesinin başıma ilk kez geldiğini veya benzeri şeyleri düşünmek istemiyorum. Hissettiğim şey çok garip bir şey - gerçekten tanıyamıyorum kendimi. İşte yine birden daldım derde - uykum nerde? Rüyam nerde? Kabusum nerde? Belki sinek sesi uykumda ve uykuma konan sinek... Dünden iyi olan - delik deşik. Birden iyi olan ve depreşik -senden olan. Beni kandıran... Belki sinek sesi uykumda ve uykuma konan sinek. Karanlık ve art ardalık Hayatın şablonları vardır. Şablon istememe şablonu da vardır. Şablon sıkıntısını anlatma şablonu... Bırak kardeş bunları. Olsam olsam ölü bir naturalist olabilirim bu bok çukurunda. Öğrendiğim her yeni şey öncekiler cinsinden. Kaybolabilirim. Ben kimseyi mutlu edemem. Her asimetrisistin hizip

ikilisi içinde gizlidir. Yüzümdeki ayak izlerim... Ben bir Blake vizyonuyum. İçim yoğun ve karanlık bir dumanda kayboldu. Dur bakalım dedim. Neden söyletiyorsun bana tüm bunları? Karanlığım şeytanla konuşur. Aşkın düşünce saçmalığının gün batımını izliyoruz. Bu ilkel düşüncenin batışındayız. Anlatmaya yönelik olmayan... Hani sen bir yerde acılar başka bir yerde. O kadar aniden bir şey olsun ki olan yalnızca kendisi için olsun. Her duvar yeterince itersen yıkılır. Acemice farkettim kuralları. Benim kafamıntakıldığı nokta yok. Karşıma çıkan noktaları kış kışa vrip osurtuyorum. Pekala dedim kendi kendime - şimdi bütün sorunlarımı döküyorum ortaya. Bekledim, bekledim, bekledim... soruların dile gelmesi öyle uzun sürdü ki ölümüşüm. Sizin soyut dediğiniz basamaklarda dolaşabiliyorum ama ancak bana somut geldikleri zamanlarda. Yoksa soyutun basamaklarında bu denli tırmanma beceremeyeceğim bir iştir. Yakınlarda uçuyorum - görebileceğin yerlerde... Sözün var! Yüzünü ver gideyim uzaktan sonrasına. İzin ver geleyim. Hüzün var! İki tür iyilik vardır. Birinde tanrıya dost, birinde şeytana düşman olunur. Hadi anlat bana. Anlatırken de deli nımarası yap. İnsanların davranışları birbirine çok benzer. Gördün işte. Benimse bir yarım - görülmeme peşinde. Sen önemsemesen de... Nasıl olup da hatırladığını bulamaz insan? Gittikçe kendimi mi anladım? Yazdıklarım adresine mi ulaştı? Güzel çocuk nerdesin? Gitmem lazım kendimden ya da kendim gidecek uzaklara. Geride bir yüz bırakmak çok zor. Vazgeçilesi bir ömür... Tırlatmak çok kor. Deftere böylesi kitapları sokmak bir haksızlık aslında. Tanrım korku musun? Korkuyorum yanımdasın. Hastalık mısın? Hastayken yakındasın. Ölümünden korkarım hastalanınca - ölüm müsün sen? Herhangi birşey rüyadan başka bir şey değildir. Ben dediğimiz şey rüyadan başka birşey değildir. Ne gündüzüm vardı - güneşim ne gecem, yıldızım ne aydınlık ne karanlık ilgilendiriyor beni. Yoolarda bir gözüm vardı. Sesi uzakta biri vardı. Göremediğim bir yüzü... Gözlerimi kapar görmeye çalışırdım. Bilgin yılandır - bir büyücüdür o. Şanslıdır bilgin. Ay karardığında hala haklıdır o. Ya sadece resimler varsa... Herşey mümkün o halde. Yeterince iyi hayal kurduğum için ödüllendiriliyor muyum? Yoksa bu hayal mi? O küçük bir çocuk gibidir. Hatalar affedilmeden beğenilir. Değer saklı kalınabilmektedir. Onun dostudut o. Yarın yarın yarın yarın yarın yarın ne demek? Buldum. Kokular burnumdan gelir. Aklımın hangi köşesindeysem - soruyorum işte nedir bu hayat diye. Merak acıyı dindirmez. Kesinlikler topladık

bahçeden. Hepsi çürümüş şimdi. Bu iş bizi ağaçtan indirmez. İsmim bir parçadır sadece. İsa 8'e benzer. Musa 7'ye, Muhammed 9'a benzer. Doğayı saymayı bilmediğimiz için var zaman. Yağmurdan saçları vardı, ateşten gözleri, topraktan bir gülümsemesi vardı. Hepsinden ötesi anlaşılmazdı - uzlaşılmazdı. Ay gibi bir kalbi vardı. Sordum kendi kendime konuşuyormuş gibi yapan kendime... İçimdeki sesimden uzaklaşıyorum. *Bu* hayat çekip alıyor beni yavaş yavaş. Ne bekliyorsun? Ben ben olmayı fazlaca bekledim. Ara parça çekiç. Bir başka hale büründüm sanırım. Psişimin bir geçmişi - bir hatırlaması... Ve başka birşey değil artık. Ruhum geçmişine bir ara parça olabilir mi acaba? Ama şiddet var - çekiç... Milyonlarca güzellik var gördüğüm. Bir aşk var ki beslediğim - milyonlarcası unutturmaya çalışıyor sanki. Gri'ye özlem. Resimlerim nerde? Hala içerde benimle birlikte. Cisimdensin. Şimdilik içimdensin. Seni bulacağım - ayak sesi olmayan adam. Akıl dolusu akıl veriyorum sana. Seziyorum ama değil ki dopdolu. Herşeyden uzak değil benimkisi. Kendim içindeyim - ayak sesi... Arada bir seni görür gibi oluyorum - ne yana gidiyorsun gezintimin kendisi? Ayak sesi olmayan adam - söylediklerine anlam veremiyoruz, düşündüklerini göremiyoruz. Ama yine de bizsiz gezintiye çıkmanı çok seviyoruz. Bir sorun bu çocuk n'apıyor diye. Kendi dünyası olana başka dünyalar uzak gelir çok. Çevresinde dolananlar olmaz gelir. Birdir, tek bir sebeptir dünyasına - sildirebilirsen sildir gördüklerini. Bir bak ona. Ve sonra binlerce öğütler oldu sana. Nice yana... Yakınından bile geçti sanmadın. Ki onun dünyasını iterek saçak altına. Kendi dünyasına dünyası olan adansın ki erişemiyorsun kendi yaşantına - nerdeyse... Çekip kurtardım oltaları. İç itime aitim. Dış itime bir tekme... Bir ışık döktü üstüme - adilim şimdi taaa en derin içime. Yersiz zamansız - aklını boş yere kurcaladı insanlığın. Doğada sonludan başka kıpırdanma yok. Sonsuza uyanış boşuna - kabusun içinde kabus... Doğanın tavrını öğrendik. Çocuğumuzu, keşfeder gibi daha doğmadan esir ettik. Yalnızlık en çok boynuz yiyen aşk. Yalnızlık terkedilemeyen aşk. Son yarışçı çizgiye vardı varıyor. Konuşmanın getireceği yenilikler sadece *kalabalık*. Tartışma kalabalık. Gerçekten de ne işim var benim tüm olup bitenle? Hatalarını yavaş yavaş yap. Hoşgörün ayak bağı. Her köşeden kendine sap. Ağırlığı belli olmaz - solu sağı. Kokladığında ciğerini acitan havasının seni uyuyup yokolmaktan koruduğunu bildiğin bir dünyadan bıktığından başka ne anlama gelir ona karşı birşeylerden memnun değilmişçesine takındığın bu boktan

tavır? Neylerine kafamdaki salık serim? Hiledir
güzellikler. Herşeyi ve bizi geriye götür Gri.
Gözlerim – doldular. Psija’da kim becerebilir ki
seyrelmeyi? Sorular istemiyorum. Yine bir kayık...
Bir de kaldırın beni. Kandırın gözlerimi
kandırabilerseniz. Tutun kollarımdan ve kaldırın
beni. Düşlediğim, kazdığım bir tek yeri – aradığım
kudreti bulduranlar mı geldi? Gerçi bu değil
yağmur. Tipi – mamur. Karmaşıklık ne iyi. Girdiğim
diyalOğun bir parçası bu – güzelliğin salçası kadının
kalçası. *Bugün* ne demek? Yine benimle gel.
Huzurluların, kuzuluların kaval sesine... Küçük
ağaçların gölgesine... Algıda kerizlik – işimiz
gücümüz bu. Karanlığı gömülmeyi bilmezlik var.
Kumsalımızda toprağa gömülü solucanımızın
koku... Çit böceğin ayak sesi... Neden korkuyu
kullanıp göremiyoruz herşeyi? İçimin yoğunluğu
kendine yetmez oldu. Bütünümden uzak kaldım.
Hayatımızın güzelliğine sahip çıkmaya yoktur
hakkımız. Anlayış gücünün sınırları Korkaklığımızın
torbasından çıkardığı güce hayran olasım tuttu.
Bize ne kaldı? Bize bir avuç yağmur suyu kaldı
yüreğimize serpebileceğimiz. Mutluluk koltuğuna
kurulmak kaldı. Cevap vermek zorunda
olmadığımızı bildiğimiz soruların ülkesine giden bir
yol kaldı. Beni oraya götüren neydi kör olası? Bir
algılanmadan geçiyor beynim. Bu çeşniyi
kaldırmak istemeyen bir dertere mi not düşünüyorum
herşeyi? İçime giren sıkıntı hep bundan mı? Kısacık
bir bakış fırlattığımda *şu* resme anlamlandırılmayı
bekleyen bir dünya bekliyorum. Ve birçok şeyi de
evine almaya hazır o. Benden önce de birçoğunu
almış içeri. Sıkılğanlığımıza bir çözüm? Korktuğum
hayat yok artık. İçinde rahatlamamanın tek tür olduğu
bir düzeni seçtim. Başka şayler aramak gerçekten –
yok. Ve gittiğim yol üstünde bile değil belki bu
hayat. Yine saptıracağım kendimi. Yine sayıyorum
kendimi. Yine de her zaman yaptığım gerçekten
kaçmaya çalışmak – çünkü uyuşamadığından
kaçmalı, onu köşeye sıkıştırmalı, onu bozmalı.
Eninde sonunda bozulabilir herşey. Bir kez William
Blake gelmişti evime. Kovdum onu – dedim sana
katlanamıyorum artık. Evet o yer de güzeldi
melekler de ama bir yalan kimin umrunda. Bil ki
görevimi bulmaya her koşulda çalışıyorum.
Önemseme beni çok – kalemin ucundan ibaretim.
Kimin duygularına kaptırıyorum kendimi? Katı bir
hayata dönüştüm ruhumdan uzaklaşalı. Zayıflıkları
kovuşturmak istiyorum hepsi bu. Acaba kendimi
yeterince uyandıramıyor muyum ben? Neden hala
herşeyin içinde bulup bulup duruyorum kendimi?
Ne kadar şaşırtıcı aslında – siyah giyinmiş hırsız ve
beyaz bir örtü çalıyor kalbini örtmek için.

Karıncaların amacını bilirsiniz - içindeki savaşıyı uyandırıp der - yeter bu rutin hayat. Dünyanın ne demek olduğunu sardım boynuma atkı gibi. Kendimi bırakmakla duyguları öğreniyorum. Aklımın kayıp gittiği yeri bir görebilseydin. Bağlar benden çok önce kurulur o zaman. Neyin zamanı *bu*? Yanıltan anlatım özlemi bu. Yaptıklarım neler olmuş ben uyanmadan?.. Yoran bir yol yok mu? Var. İşte *bu*. Ağaçlar kadar serin bir gazoz aç bana. Meleklerle oynuyordum ki o anlatılmaz insanı gördüm. İşte dedi uzun zamandır bunun özlemini çekiyordun - oyna şimdi onlarla dilediğince. Baygıç sorunlarım katlanıp devrilen. Çölde yalnız bırakmak eğlenceleri. Leş kargaları artık robot kılıklı. Büyük bir domates treni yaptık. Vizyona'da satmak için. Tembel asimetrisistin hayalleri çocuklukla ilgilidir. Teşhircilikten uzak biri için zor da olsa aynaya bırakmak kendini - ister istemez ruh çözümlerine... Işık perdelerini döndüren bu şey kaldığı çukur faslına geri döndüğünde belirlenen ben - içimde sen. Kim bilir bu ben belki sen, belki bu sen ki ben. Ve bir güzellik, biri daha... İsteğimle ışık perdeleri. Yattığım yerde burnumdan çıkmaya yırtınan ruhum... Bir güve gibi herhangi vücudu bulup kemiren... Yatmış, ışık perdelerini seyreden... Kimbilir bu ben belki sen - belki bu sen ki ben. Küçük sefalet kırıntıları... Çevremdeki cam kırıkları... Yakınlık ilişkimizi izlerken kazadan sonra... Hayattaki diğer şeyler gibi acı da üfürmedikçe içime kadar bana da devam küçük zevklere de... Güncelliğin hain ellerinde - kapalı odada sıkılganlığın buğusu dolar ciğerlerine. Kafamdaki büyük patlamalar yalnızca bana değil herkese aittir. Öznelliği gömelim gerçeküstüne. Vücudumun rengi odayı sardı. Bir göz ile her yer kızıl. Hava donuk, gece gözünü bana dikti. Sahip olandan davet yok. O biri sadece. İçerden dışarıya ıslak bir çığlık... Kurulayacak annesi yok. Kalbindeki acı - onunla hiç karşılaşmayan ruh da bir casus. Anne cenneti terketmez, ilk çığlık tükenmez. Onun ruhu tanıştırdı bizi cesaterle. Pervaneler boşluğu parçaladı. Bana iyi. Bir silahın ardında gülümsüyor. Görmeye düşmüş olmak iyi. Büyüyen resimde güzellik avcısı - İyi ağaç bana iyi. Şirin büyüklükte altın kötülük. Bana iyi iyi ağaç. Anlattı bana - çok yaşlı olduğunu. Dedi - ben özgür sanılan düşünceyim. Sinema - ay için beyaz öğle yemeği ve seyredecek bir şey yok aslında. İnsanlar - hepsi uykyly şarap, avuç içlerinde koşuyorlar. Başlayacak herhangi birşey için bekliyorlar. Biri kendi başına günün ne olduğunu gördü. Hey kral tacımı geri ver Aralardan geçmek... Koptuğu yerde bırakır bizi güzellikler. Kaç kişiydik hortumun içinde? Uzaktan

gelen su sesiyle uyandık sabahleyin. Hep açık duracak bir zihin, kalın da bir defter gerek. Rüzgarda devrilen sayfaların haberi olacak herşeyden. Kamaştırıcı ilacı da unutmamak gerek - sıkılmasın yürek. Bir yerde esansın kokusunuduyup içinde köşe bucak kendinden kaçmaktır sihirle yaşamak. Bireyselliğimizden en az korkacağımız zamanlar kapıda. İnandığımız *ben* ulaşılmaz artık. Bitireyim mi *burda*? Bizli günlere mi başladım görünenler üstünde? Tasmagün - tasmayı boynuma giydirenlerden uzaklaşmam bugün. Koparmak kolay bu zinciri. Gidebilirim istersem. Ama zor bu tasmagün - taşmagün uğruna zor bugün. Neye yarar şimdi gözlerimizi oymak? Gördük bir kere. Neye yarar şimdi gününü saymak? Amaç kalmamış bugün - değer yok. Ne yapacağımızı bilemediğimiz anlardan kurtaran tozlu rüzgar kör ediverir de gözlerini görürsün. Öğrenme bilgi mozağini parçalara bölmekle mümkün. Bütünlük sadece his - ihtiyaç duyulan istek. Yarım kanat deniz yumdu gözlerini. Güneş ona hayat verdi. Sonra yumdu gözlerini - içine aldı gizlerini. Işık kırıldı dalgalarda da nereden buldu kendini. Karanlıkta bir yol buldu, sonra tekrar gördü gizlerini. Yarım kanat deniz kuş oldu. Gerçeğin umutla umutsuzluk arasındaki gelgiti Gelecek için ölecek ve ölecek için gelecek - kafa karıştırıcı. Kuş benim nerdenim? Dalga benim yeldenim. Onun sevmediği kayık benim - batmam. Mum kimin se kimin - ateş benim. Uçan benim, gök benim. Işık benim *ben* kimim? Seldenim, ferdenim. Bir ışıdamadan bitmeyim. Koşulacak bir yerdenim. Küçücük derdenim. Boş satır durgun böcek. Boş satır ayda örümcek. Boş satır durunca görecek. Boş satır yorgun ölecek. İnsanlar kendilerini kendilerine anlatanlardan bıkmadılar henüz. İçime bir çığlık - ve derinlere gömdüm acımı. Saklanmayı öğreniyorum. Sırtımda bir yol var. Nereye gider bilmiyorum. Ne bir kolaylık ne bir zorluk peşindeyim. Yolumu arıyorum. Bulup gitmek istiyorum. Fırtınalı bir gün. Görünür hayat tükenmiyor. Ayda örümcek - salıncakta durgun çocuk.. Boşluklarımı dolduruyor gerçek bir dost. Uzak iki duygu... Olması gerektiği gibi... Bir balık hemen aşağıda. Bir çeşit arkadaşı. Ama biraz üzgün galiba. Tek yapabildiğim kürek çekmek. Üzüntüsünü tanımlayamıyorum. Aynanın üstünde bir kayık gezintisi yapıyorum. Bugün balıkçıl Pazar. Güneş yanıbaşımda ışıldıyor. Burada balık tuttuğum için mutluyum. Sormayın ama söyleyeyim - görüntüdür balık dediğim ve avladığım. Duyum dışı birşeyler bilmek bir bakıma saçmadır ama biliyorum ki yuvarlak yüzey bu tepede yürür. İnaniyorum gecemizi de görür. İyi geceler karanlık

yüz. Bu yüzey bana ilham verir. Ve şimdi biliyorum ki yuvarlak yüzey bu tepede yürür - olmayan yerlerde yanan ateşi görür. Gözlerini sakınmak istediğin... Kabul etmelisin ki onunla olmak suda sürüklenmek. Güzel çünkü o tek gerçek.Karanlık gülümsemesi duvarın arkasında - senin güneşini elinde tutuyor. Sen ikinci el dünya kremasıyla her rüyada olan gedikle Psija arasında olmak istiyorsun. Söylemeliyim ki sana doğru yoldasın.Gerçek diye çağırmadığın ama hissettiğin... Güneş gözlüğüm bir geleceği taklit ediyor. Siyah ruhlar canlı gözüküyor. Nasıl koşuyorum teleskobun yağmuruna? Islak ve yakın yanılısana. Ağaçlar geçmişten önce büyüyor. Gülümsüyorum mutlu yüzlü bir evim olduğu için. İşte beni ayakta tutan - güzel şeyler düşünüp yazıyorum. Boşlukta sallanan ipler düşün. Düşen insanlar düşün. İplere tutunanlar ve tutunamayanlar... Yoğunlaşmaya yüz tutmuş devinim-görüntü... Algının sınırları bozuk - büyülerde. Sıradandan kaçarsın da acı verir ve depresifin bir başka halinde cevap gelir. Kafesini çözerim devinimiyle kuşun - özgürlük hissini uyandırışını izlerim hayretle. Yoğunlaşır yoğunlaşır da artık yok olur sonunda. Sahnenin insanın içine düşürdüğü an uzantısı etkinin sınırları yoktur. Başka bir zamandasındır orda. Biri beyaz kullanarak rengimi açmaya çalışıyor. İçim kuru aldırmiyorum. Herşey yerli yerinde ve insanlar koltuklarda. Dil çıkartırım onlara. Herkes düşerken perde kapanıyor. Cevizlerin içleri çürümüş. Dış görünüş önemlidir. İnsanın saklı bütününün simgeleridir. Olmak istediğini gösterir. Durmadan akan yarası bir an - derinlik ey derinlik - sorduğu son soru neydi? Sessiz demeye gücümüzün yetmeyeceği bir duyulmaz... kütüğü ikiye ayıran kötü... Değmeyen darbelerle.... Değişen güne yanlış ifade takınmış ggünahkar gözüyle bakıyorum. Ağlamaklı gözlerimle kahverengi fincanımda son bir ateş yakıyorum. Uzak bir yalıtılmış olarak kendimi bir kez daha tartıyorum. Ağlamaklı gözlerimle kahverengi fincanımda bir ateş yakıyorum - artık geçmişe bakmıyorum. Artık gerçek dediğinize bakmıyorum. Yalnız başına bir homurdanmadan ibarettir tüm gölge oyunu. Kim bakıp da sevecek kendi hareketlerine meydan okuyan negatif noktayı vücuduyla arayan bir saçmacıyı? Zaman tutar perdeleri. Ne büyüleyici bir düşüncedir bir şeyin her tarafının olduğu düşüncesi. Sahiplenmeyi göze aldığım çift koltuklu bunaltım Kaana düşen taşlar senin kafana düşer başkasının değil. Sınırı olmayan değer... Ölçülü erdem bir kutuya tıkmış - vurduğum duymadı. Ben yapacaklarımdan da uzağım şimdi.

100 düğüm su Sokulduğunda bir söz vardı mağranın duvarında. Övüyordu sezgileri çatlakların tuzağında. Bir balon gibi şişmişti bilmek için geçmişini. Yolunda patladı yolsuz biri - balon gibi sezdikleri. Çatlaklarda yaşıyor artık, mağranın duvarında. Atıldığı yaşamı artık. Karanlığından bir göz vardı dolunayın karnında. Sızıyordu çatlaklardan gördükleri içine doğru. Keskin dış çizgiler. 88'de kesti kulağını. Sol kulağını. Başarıya ulaşamamaktan duyduğu suçluluk duygusuyla eziliyordu. Sonunda yalnızlığını asla yenemeyeceğini ya da tedavi edilemeyeceği endişesinin yarattığı umutsuzlukla kendini vurdu. İki gün sonra da öldü. İnsan etkisi altına girdiği düşünceden kurtulabilmek için onun zayıflamasını beklemelidir. Meğer çağrışımlar tutkunun esiriyken bile insan istencinin ötesine gidemiyormuş. Bir el var çatlaklara uzanan - ordan uzağı görmeye çalışan. Durdurmak istiyor kendini - dur şurda sen bekle hele. Ev'in kapısına doğru yürüyorum. Hareket edemediğimi farkettim. Aynı yerde düşüncelerim de durağandı. Eşikte kalakalmıştım. Oysa sürekli olarak ilerlediğimi bir hata ile başlangıç yerime döndüğümü ve bunun böyle sürdüğünü düşünürdüm. *Bu* noktadan kurtulamayacağım gelmemişti aklıma. Uzaktan varlığını sezdiğim şey Ev'in içinde, karanlıkta beni bekliyordu. Kendilerini göremediğim, sadece seslerini duyabildiğim önyargılardan kurtulmalıydım artık. Ulaşamadığım şeye kendi içimde olan birşeymiş gibi bakmalıyım diye düşündüm. Ve şimdi olup olmamasının sonucu değiştirmeyeceği bir sorun vardı karşımda. Bilmediğim uğruna ne yapmalıyım? Bu noktada kendime ne kadar uzak olduğumu anladım. Düşünen benim şu anki gerçek ben olamayacağına emindim. Aradaki herşeyden kurtulmuş sayıyordum kendimi. Ben olduğum yerde ve beni bekleyen o şey evin içinde. Kendime olan uzaklığım sardığında bedenimi, bu halimin farkında olmamın bana ne kazandıracağını düşündüm. Senden hızlı balıklar olmaya gerek yok ki... Kokular içinde duymaz oldun - huzur mu buldun çocuk? Kulağını kesti, sardı boyadı - fakir insanları. Sarı bahçede patates yiyenler sonsuzluğun eşiğinde - ve yüzler öldü. Gece yıldızlı, çiftlik pabuçları... Kulağını mavi adamlar kesti. Bir kızı sevdi - kız ilgilenmedi. Kıza kulağını gönderdi - gitti elini mumla yaktı. Bekledi ama o hiç gelmedi. Gök mozaik - mavi adamlar rüyasında... Hastanenin bahçesinde Van Gogh'la yürüyüşlerim Zorluktur çokluk - teknoloji; sonu yokluktur. Uğursuz sayı, alt kat, yuvarlanan taşa tekerlek sat. Gri duvarı karşına alıp bir ömür... Gri

duvarı karşına almazsın. Oynayabilirsin üstünde onun. Bir inansan bana yaşadıklarından da fazlasını göreceksin gri duvarın üstünde. Cansızlığı gri duvarın senin için - bir ömür için güvenirsen bana - yok olur asıl ikimiz için, görsen. Küreleri deviriyorlardı, gözlerimle gördüm. Esnek bir boşlukta herşey. Büyük ezilenlerdenim. Tepeden bana göz kırpanın verdiği güçle yaşıyorum. Tepelere koşuyorum. Sanma ki biz herşey gibiyiz. Süreksiz ilintilerden başka neyiz? Dalından koparılan yapraktan başka?.. Geçmişini taşıyandan başka sırtında?.. Olacakları bekleyenden başka neyiz? Bütün yoğunluğum yüzümde yorgunlaştı. Hayat ölüme olduğu kadar kendine de uzaktır aslında. Alın - hoşluklar sofrası... Nerden geldikleri belli değildi karanlık ellerin. İkiye ayırdılar aydınlığımızı bir kerede. İnsan ilişkileri zamana sığmaz. İnsanlar sıkışmak zorundadır birbirleriyle. Yarım açık ağızla bağırmanın... Şapşallığından utanan tüysüz tavuk yolunmuş olmanın verdiği eziklikle uçma çabasına yönelir. Uçamaz boyun eğmiş, yolunmuş ve bitkin. Horoz arkasından yaklaşır sinsice. Benliği bir günlük kar yağışı. Pencerenin önünde büyüyor. Büyüyor, anlamıyor kendi olduğunu. Ama anlamıyor kim, neden ne. Sıkılmış kendisinden yağıyor kar gibi parçalanmış deli. Kendisi olmuş başkası için ama neden ne? Dizine bir elma koy - büyüyor görmüyorsun. Bilmiyorsun ne olacak. Kızgınsın çünkü bağlısın. Olmayan bir şarkı - görünmeyen parmaklar - dizinde bir elma var. Dizinde bir elma var ve sen ona bağlısın. Dizinde bir elma var ve se kızgınsın. Dizinde elma var - elma ağacısın. Elimden alındı herşey ve yolumu arayarak kaldım bir başıma. Arar buldum kendimi. Yolum bir göz kırpmasından ibaret - bekle beni kaderim. Gördüklerinden bazıları kafasını karıştırdı. Ve her zamanki anahtar deliği ordaydı. Gerçekten yakın olan bir yakın. Ki böyle hissetti o. En derin denizlerden bir taş al. Maviye boya ve sal kendini - hayalet. Taşı bana at ve denizi gör. Kendini gör. Çantasını taşıyan küçük çocuğu gör. Sessizce yürüyen birkaç taş bul. Birkaç çakıl havada boşluktan adalar - kıyıda unut beni, rüyalarını, kendini... Sorular altında ezilir ama ezilen böcekten çıkan ses çıkmaz ondan. Bu başaşağı özgürlük. Siz hep koltukları merak edersiniz ama yoktur koltuk moltuk aslında. İnsan ayakları zincirli de uçuverir istese. Anlamıyorsun. Bırak kendini Sahne'de. Bırak koltukları. Belki tıngırtının dipsizliği... Merdivenlerde ayak sesleri... Korkunun böcekleri... Tıngırtının dibi... Çocuk bir gün eve gelmiş kimse yok. Açmış dolaba şeker sanmış ilacı. Yemiş bitirmiş. Akşama sancı

başlamış. Zehirlenmiş gebermiş. İlacı yapan adam buralarda Eflatun diye bilinir. Seviyor musun beni dede hala? Yere bakarak yürüyen adamın yerde gördükleri Bir gün ortaya çıkar - herşey. Ne olur içerde sessizlikte? Başkalarıyla kendinin farkında umutsuz. Olmayı bulmadan olmayanı ister. İşte bu hayal - işte bu gerçek. *Bu* güzel. Sayısını bilmediğin taşları göle attığında çıkan ses. Düşünmek cam kavanozda çırpınan kelebek. Ve yedek parça kurtul benden. Gülmeyen yüzüyle, erimiş beyniyle, bilmediğim giziyle bir başka güzeldir sefil. Kaçamadığı arkadaşlarıyla bir başka güzeldir. Sadeliğe boğulmuş bir duvar arkasıyken olmayan parçalarıyla bedenim öyle anlamsız ki... Telleri geçiyorum vücudumu geride bırakarak. Mayınlara koşuyorum. Her patlamayla sıcıyorum. Acısız taklalar atarak gökyüzüne karışıyorum. Safhaları düşmek gibi - sinema perdesinin boyut çelişkisiyle cebelleşmesini seyrederken fırladığımda yerimden görmeme ve beni görmemelerine benzeyen birşeyleri elimde tutabiliyorum düşüncesi... Aldatıcı bir yarış. Gördürene yakarış. Gördürene dil çıkartmak bir karış. Gördüğün soğukluğu hissetmelisin. Hem duman içinde hem de korkmazsın. Anlıyorsun beni... Silik solmak soluk... Tutunabilecek bir yaprak bile yok havada. İyi olurdu bir sonbahar yaprağı - kuru. Ama sen bu duyarlılığa erişemedin daha. Anlam sormaya hakkın yok. Sen bir osuruk böceğisin - osurmak için. Osur osurabildiğin kadar. Biz cansıkıntısının savaşçılarıyız - kağıttan Japon evlerinde yaşarız. Aynaya sıkışmış yorumdan kaçan şiir tanesi suda bir yalnız solucan olmuş, kıvrıla kıvrıla doğrulmuş. Geliyor şimdi. Duvarın üstünde oturmak... Kertenkele ile kovalamaca... Duvar iyi bir şey değildir. Asimetrinin esrarı... Göze güzel hissini veren... Yavaş yavaş her türlü değişiklikten uzak... istediğim gündelik... fazla yaşamının dünyaların birinde bana verdiği sadelik... Gördüğüm yaptığımdı. Kesin olan şu ki o küçük zevklerine tapardı. Aynaya bakardı permütasyonlarıyla oynarken. Radyoaktif dalgalar, yağmur taneleri... Yoğun trafik hızlı bir dalga - sel olmuş uykuma girmiş. Gözlerim dolu uyandım - vücudum ıslak. Üstümü değiştirdim tekrar uyudum. İki ayrı dünyada yaşamının ağırlığını hissettim üstümden. Eksik konular, tamamlanmamış notlar lafı kuyunun dibine yuvarlar. Yaşayan hayat Geçmiş hayat Resimdeki hayat Psikik hayat Tutsak hayat Bencil hayat Kaynak hayat Bilgi hayat İnsan kendi kendine konuşuyorsa sorun var demektir. Kurtulunması gereken lağv değil riyakarlıktır. İnsanlar burda incelikli bir dil bulagelmiyor olabilirler. Lağv

yontulmamış ve ilkel. Lağv bir telkin defteri. Ara parça çekiç Tuvaldeki çatlakları boya yeter. Böcek yürüyüşü Otobüsün uzaktan görünüşü Beklediklerimiz görünmez oldu Artık herşey boşuna Bu bir gece yokluğu. Sevdiklerim orda burda gördüklerim.. Gece yolculuğu sayfalara dair yazılardan ibaret. Çizmek istediğin bir resmin hayalin olduğunu görürsen ne yapacaksın peki? Çaresiz bir burukluk bunun sonu. Gördüğümde gördüğüm bu olur asıl. Yapabileceğim pek birşey yok. Çiçekleri koklamadan bir ömür mü geçirmek istiyorsun? Neden isteyeyim - istemiyorum. Gittiğini gören çiçeklerin boyunlarını büktüklerinin farkında değil misin? Keşke gitmeyebilseydim. Bölük balıkçı pörçük. Kır oltanı ve hayat ver onlara. Keşke verebilseydim. Çalışmaların daha verimli ve sürekli olabilmesinin şartı vakti çok kullanmaktan başka birşey değil. İnsanın, canını sıkın herşeyden uzaklaşıp belli bir günlük yaşama adapte olması gerekiyor. Bu da çok zor. Sonra çizdiğin öncekinden korkmamalı. Yoksa doğru perspektifi elde edemezsin. Gizlemeyi bilen birine göstermeyi öğrettim. Gösterdikleri çok gizemliydi. Bana gizlemeyi öğretti. Gizlediklerim çok güzeldi. Onu mutsuz etti. Ya da mutluluğunu gizledi. Tükenmez balıkçı hayallerim için ruhumu kendi arayışlarıma yem yapmam gerek. Kendimi yakaladığımda gerçek bir balıkçı... Dizginlemeye ne gerek özlemine. Doğru perspektif soru olmadıkça kimse de kimseden korkmaz aslında. Gecenin çağırdığı sadece bir can sıkıntısı. Kötü resim - gerçek kırıntısı. Özgürlük dünyayı ters çevirmekle ya da kendimizi ayağımızdan tavana - ör. kutup yıldızına - asıp dünyaya ters bakmakla mümkündür. Ama şimdilik bu ikisini de gerçekleştiremiyoruz. Hayalleriyle avunuyoruz. Düzensiz okumalara mahkum olduğum gibi düzensiz fikir saplantılarına da mahkumum. Okumalarımdaki ciddiyetten fazlasını bu düzensiz düşüncelerimi toparlamak için sarfedersem... İki kişiymiş gibi davranmanın zorluğunu herkes hisseder bazen. Yalancı bir ağızla ikinci kişi olarak konuştuğumda onun beni rahatsız etmediğini yinelerim ki kaçıp gitmesin - ya da ben kaçıp gitmeyeyim. Her yazı iki kişi tarafından yazılmıştır. Farklı bir yer yaratmalıdır bir yeri terketmek. Koltuktaki insan için de bir gerçek. Koltuktaki, perdenin kapanmasını istediğinde bunun kendi elinde olmadığını anlamalı. Oyunun bitmesini beklemeli. Perde kapandığında iç ütopya tanıtılmıştır. Peki ya koltuklar? Koltuk yok. Sonradan eklediğim bir damla gözyaşı... Aldığım yerde kızın kuşu tutuşunda bana galip gelen... bir merdiven... Hayali bir güzelliğe dokunmaya çalışın kendi

gerçeküstü narin elidir gerçek güzelin. Ne aynaya ne de bir iltifata ihtiyacı olmayan güzellikle ruhuna dokunmanın ona verdiklerini yaşıyordur gerçeküstü eliyle. Epey iyi çizdim. Bakışları ve kesik sabit duruşu iyi. Ne eksik ne fazla bir birlik.

Zaten kötü olması benim onu çarçabuk tamamlayıp geceye sunmamı engellemeyecek. Ruhum için bir ilaç bu. Nefret ederek düşünmek isterim desenleri. Mozaik isterim öfke dolu renklerle. Basit bir şekil boyamak isterim – Dali sevmese de. Bir yanı gür bir yanı seyrek desenler... Dengesizliğin sınırları... Beyninin içinde sıkıştıkça sıkışan bu adam resimde olduğu gibi çok sert mizaçlı biri değildi. Göğü kucaklıyor aşkın adam. Türünü kucaklıyor şaşkın adam. John Lennon, her şeye rağmen, yaşitlarımın özgüvenlerini kazanma süreçlerini daha iyi seyretmemi sağladı. Köşeyi dönerek, ışığı görerek, yere ve göğe bağlı – nefesini gömerek... Yokluğu peşinde bir korkak. Kazamadı toprağını. Tutmadı elleri kazma kürek. Geri dönerek, bilmediğine giderek, yere göğe bağlı kendi yüzünü örterek... Bütün bu çağrışımlara teslim mi olmalıyım? Hayır. Hep önden de gitse bunlar eninde sonunda geride kalıyorlar. Bense onlarsız da yürüdüm bu yolu. Nereye kapatayım artık kendimi? İnsanlar belirli davranışlara, istedikleri bazı özelliklere razı olmuşlar. Gezintilerin kitlenen gözleri... Korkulu bir dünyadan geriye kalanlarla yetinemeyen bir yıkıntı. İçerisi ne kadar serin de olsa dışardaki sıcaktan bunaldık. Herşeyin uçup gitmesi kadar üzen bir şey yok beni. Gördüklerimi unutuyorum Okuduklarımı, yazdıklarımı, çizdiklerimi unutuyorum. Bu bir gün dış yaşantılarımın benimle birleşeceğine olan inancımı kırıyor. Demek ki kendime olan inancım sandığım kadar güçlü değil. İçindeyken ne olup bittiğini anlamadığım için bu ıslaklığın, çıkıp kuyudan, susamadan gezmek istiyorum Büyük Çöl'de. Bir-şey-arayıp-da-bulma isteği gibisi yoktur. İçimde öylesi bir his var. Büyümeye hazır bir heyecan var. Hayalini kurdum kurucam. Gerçeküstü uykusunun verdikleridir hayattan aldıkları. Ördüğü ağları... Uykusunda aldıklarıdır hayatla bağları. Ördüğü duvarları... Düşünmesinin sebebidir sersem birbirine bağlanan bağları. Ördüğü ayakkabı bağları... İnsanın dehası yalnızlığıdır. Diğerleriyle fazla iç içe olması onu köreltir. Kiminleysek ona benzeriz. Neye yakınsak da... İnsan çevresinin bir yeğinliğidir. İnsan yalnızken tanrıya benzer. Dolanbaçlı yollardan sıkılmaz çünkü nerde olduğunun farkında değildir. Çıkamayacağını düşünecektir bu zindandan insan. Sürecektir bir yalan dolan. Nasıl olur da unutturuz getirdiklerimizi

dünyaya?.. Küçükken ağaçların üstünde melekler gören biri ilerlemeyen dolanbaçlı yolların dahininin yolları olduğunu söylüyor. Dolanbaçlı bir yoldan onun olduğu yere varmak mümkün mü? Her doğrunun karşı cephede dile gelebildiğini görüyoruz yine. Aşkınlık diyor bazıları buna. Mantık hakkında konuşan psikoloji, psikoloji hakkında konuşan da mantıktır. Cennet vardır çocuğun rüyasında. Hep uçarak geçer düzlükleri çocuk. Dedesi aşağıdan seslenir. Unutmuş dedesinin öldüğünü, rüyada. Sesi kesilir her seferinde çocuğun. Ağaçların ardında dağlar, dağların ardında beyaz... Su geliyor dharmadan. Beynimi ıslatarak... Leke oyunu... Kıçına konan sineğe dil çıkartan, kuyruğunu sallayan inek. Dil ey inek! Anlamadın değil mi? Neyini anlayacaksın lan bunun - dilini mi? Kaldırım taşına hasret sürgün hayalet. Kaldırım taşına hasret mahkum hayalet. Mutsuz hayalet. Bir ok inmiş yüreğine bumerangın peşinden. Sadece bakan hayalet. Ruhuna birgün kavuşacak hayalet. Bir olay defalarca olabilir. Pervaneler boşluğu parçaladı. Görmeye düşmüş olmak iyi. Onları umursamadan yaşayacak birşey yarattıkları için kendileri de suçlu dediklerimin kim olduğu belli değil. Kimin kime kötülük ettiği hiç belli değil. İlginç olan insanların bu hayattan sıkılmaması. Gerçekten sıkılıp da dışına çıkamıyorlar *bunun*. Olan yollar olmayan yollar. Düşen toplar düşmeyen toplar. Doğan ruhlar doğmayan ruhlar. İniş dönüşe benzemez. Gördüğün başkadır. Aklın yatar doğrulursun. Başa dönmek gibi. En üst basamağa geri dön. Dönüş zordur hatırlamazsın. Ben istersem konuşuyorlar. İstemezsem de konuşmuyorlar. İstemezsem ben de konuşmuyorum. Kimsenin beni durduramadığı anlarda yarattıklarım da ben durduramıyorum. Doğru bir duyarlılık anında ne istediğimi bilemeyebilirim. Doğru duyarlılıklar insana hissettiğinin de ötesini hissettirir. Kimden kötülük umarım? Kötülük adım olmalı... Kucaklar herşeyi sanarım. Bir Dost adım olmalı. Soyutlamak için mi saptaycaz, saptamak için mi soyutlaycaz? Bunca boş lafa ne gerek? Üzülürsün bilsen demek. Bunca loş lafa ne gerek?.. Bunca hoş lafa bunca boş kafa... İyi resim yapmak çizginin özgürlüğünü nerde keseceğimizi bilmekten geçer. İstenç de böyle çalışır. Bunu bilmek de insan ruhunu daraltır. Büyük birtualin üstünde boyalı vücuduyla koşup taklalar atmak ister insan. Darbelerde çığlık atmak ister insan. Şiddete bir tür karşı koyma biçimi özgür insanın. Mayın tarlasında ölmeden koşmaya benzer resim yapmak. İnsanı dağıtmak ister resim. İnsanın da nihai ereğidir bu. Her resimde tualin üstüne

değişik bir kombinasyonla serpilmek ister.
Sayılamayacak kadar büyük sonsuz
kombinasyonlarla. Bunların birbirinin aynı
olmadığını bize resmin bütünselliği verecektir. Kötü
resim insanı çıldırtır. Bağırışların hacmi artar.
Dolduramayacağı bir boşluk peşindedir bu
çığlıklar... Kötü resim insanın kaderidir - Doğa gibi...
Sen en uzak noktaya bakabilensin. En uzağın
arkasındakini görebilensin. Bilmediğini bilen birisin.
Arada hiçbir şey yok olsun. Uzaktaki yakın olsun.
Görüntü yüzüne çarpsın. İçin içine girsin. Seni
kimse görmesin. En uzakta görüntü ol. Aradakileri
bir sen görme. Sonsuzun kapısını aç, sonra bir tren
gibi git çarp sonsuza. Görüntü seni dışarı atsın.
Mutlak iç bükey ol. Gördüklerini kimseye anlatma.
Aradaki herşeye dokun. Kimse anlamasın. Kimse
düşünmesin. İyi ol görünme. Bil söyleme. Bir
görebilseydim baktığın yeri... Solucanyalı küçük
solucanlar ve Praktis: Küçük solucanlar kumsalda
oynuyorken yaşlı bir solucan sudan çıktı. "En derin
denizlerden geliyorum, öyle bir yer ki..." dedi. Peki
ama neden böyle garip bir aksanla konuşuyordu bu
yaşlı solucan? Onu boş bakışlarla ezmek mi
lazımdı? Herşey aydınlanmıştı birinin beyninde. "O
yerin adı Psija" dedi yaşlı solucan. Solucancıyı
öğrenme hayalleri, iki dünya arasında gidiş geliş
yolculukları... Ve bir gün gerçek derin denizlere
yüzdüler. Psija oradaydı ve sanıldığı gibi bi bok
değildi. Ve o gün tekrar tekrar geldi gerçek.
Gezginlik ruhunu öldürdüğü zaman ne oldu?
Kalmadı mı sözlerinde derman? Bir devrimin
aynadaki görüntüsünü yazandan bahsediyorum.
Açık pencereden giren temiz koku işerken... Dünü
bugünü düşünmüyorum bile. Neyi özledim çok
iyi biliyorum. Kimsenin duası işe yaramayacak
körüğe bakan nefes sabahımıza diktiğinde
gözlerini. Işığımızı kesecek sahiplerin bıçakları.
Güneşsiz bir dünya yaşamaya değmez deyip
gitmek zorunda kalacağız. Üfleyecek nefes.
Gerçeküstü bir güzelliğin bu dünyada ne anlamı
olurdu? Eldivenin dokunamadığı bu güzellik nedir -
gerçekle hayal arası... İş mi bu rüya bu buhar?..
Arkasını dönenin enseye bir yumruk iniyor -
gölgeye suya... Gerginlik ve başa dönüş... Herşeyi
başlangıçta bulma... İlk ses neydi - sorma. Cennet
ve cehennemin ortasındaki Ev. Varoluşun ilk
bakışları bu kadar patlak mı olmalıydı?
Varoluşçuluğun kurbağa bakışları... Bu bakışlar
özden önce gelir. Fırlatılmış bakışlar. Bilimin
köpekliği benim yazabileceğim; olsa olsa üzerime
yıkılacakmış gibi duran kitapların içindekilerden ne
kadar korktuğumdur. Okumak tehlikelidir. Tehlike
iyidir. Kurtulayım bunlardan düşüncesi faydasız

benim için. Yaşamın kendisi engel buna. Saklanmak için duvar öremeyiz. Ördüklerimiz kalınlaşıverir gözümüzde. Birden sandığımızdan da kalın bir duvarın arkasında olduğumuzu düşünmemizin nedeni hala aynı eksik yaratık olmamızdır. Kurtulamıyoruz bu halden. Gidilecek yolların yokluğu değil çokluğu problemdir bizim kararsız kalışımızda. Zamanlaması iyi midir? Savrulduğumuz yerlerin – birbirinden ne kadar uzak olursa olsunlar – aynı yerden, rüyamızdaki yerden ibaret olduğunu görürüz birgün. Boynuz kulağı geçti. Gerçekten de bir Van Gogh boynuz kadar sertken, Milletler kuzunun kulağı kadar yumuşak. Tabi resimler uzunluklarına göre karşılaştırılmazlar. İnce ruhlu ince çizgiler. Herşey normal. dEKADANTİZM – gerçekle yeni bağlar kurmak gerek. Eski bağlarımız bizi köleliğe sürükler. Coşku ile yenilik... Her bağı yeniye bağla. Teknolojiyle yeni bağlar kurmalı. Wittgenstein ile Whitman arasında ortak olan şey nedir? Bir balıkçı rüyası mı? Önce algını sorgularsın. Nasıl diye? Sonra nasıl'ı sorgularsın. Ve sorgunun devam edip etmediğini sorgularsın. *Bunu yapamazsın. Sorunun tanımlar yaparak çözülemeyeceğini gördüğünde ne yapmak gerektiğini düşünürsün. Susmayı ve görmemeyi çözümler olarak bulursun önünde. Sonra bunun ötesi var mıdır'ı sorgularsın. Ve sorgulamanda hep aynı yerde olduğunu görürsün. O zaman işte asıl bunu aşmak gerekir demekle hallolacağını düşünürsün herşeyin ve burda anahtar olup olmadığıyla kendini yiyip bitireceğin bir sözcük fısıldarsın – bilmiyorum. Pişmansın ama çıktı bir kere... Yine birşeylerin dışına çıkamadığını düşünürsün ama pes edersin. Meselenin bir varış noktası olup olmadığını sorgulamaktan başka birşey olmadığıyla ve aslında olup olmamasının aynı şey olduğuyla yetinmek zorunda kalırsın. Anlatmak düşünmekten de sıkıcıdır. Çelişkilerle bir karar vermek zorundasındır. Seçim yapmaya çalışmak anlamsız ve komiktir. Birisi çıkar korktuğunu söyler. Bilginin değersiz olduğu kafamda, çelişkilerle yaşıyorum. İnsan bir çelişki-oburdur. Kabul ettiğimiz vurdumduymazlığımız ve özgür olduğumuz olsun. Bilmelidir ki bazı insanların kafalarında dışardan gözüktüğü karad masum ütopyalar olmayabilir. Dikkatli olmalıyız – hem de son kerte. Düşünce nehrimizde karşı kıyıya geçmeye çalışıyoruz ve hepimiz oraya aynı uzaklıktayız. Sürükleniyoruz – işte beni ayakta tutan. Belki karşı kıyı diye bir yer yoktur. Biz yine de balık tutabiliriz bu uçsuz bucaksız *nehirde*. “Sanat baskıdan doğar” Ne baskıcı bir bakış!.. Sanat herşeyden doğar. Dinlendirme sanatı...*

Durgun mozaik duvarı... Kararlarınızı terkedin lütfen. Sizi duyarsızlığın içinde sessizce yaşadığı, kararlılığın düş yapısıyla selamlıyorum. Durgunluğum beynimde yorgunlaştı. Parmak uçlarımı terkedin lütfen. Düşünce sonlarıyla perdelerini kapatan oyunlar gördüm. Parça bütünlerdi bunlar. Aramıza giren herşeyle ayırırım senden. Bu yüzden ya bunları inkar ettiğimde bana mistik diyorlar. Ve kötü aramıza girdi tüm uzaklıklar gibi. Siz oyunu her durumda sürdürmeye bakın. Ama zorbaca değil. Zulüm değil ironidir bu işin kuralsızlığı. Hislerimden daha dolaysız nedir merak ettiğim. *Bu* ne hız böyle?!.. Düşünceni uzakta görmek - benim midir yazdığım?.. Bugün duvara çarpmak istemiyorum herşey gibi. Perdenin kapanışıyla oyunun bittiğini görmek istemiyorum. Taşı içten dolaşmak için rehber istiyorum. Mozaığın sonsuz ruhunu hissediyorum. Bugün senin değil. Sen kendini ya dün ancak yarın kandırırsın. Düşmeden.. /// Suda yalnız bir solucanın kaçıca(n)bazın hikayesi ve... yedek parça; anahtar deliğinin ardından. Beni yalnız bırakın. Gölgelerle oyunuma bir başlangıç. İşte her şey bunun için. Bunlar da bir şey. Bunlar da bir şey. Otuz saniye sonra Firar'ı buldum. İki güneşli. Bu bayağı eski; Firar. Bundan sonraki yeni. Bu Firar değil. Yere ve göğe bağlıyım. Gerçekle bağların kopuksa gördüklerini istediğin gibi görmem gerek. Bu bir takıntı. Gerçekten kaçmak neyin içindedir? Ne ise şekerleme bir köşede, odur hakikat ve ondan kaçmak da yine onun içindedir. P-N-G. Anahtar deliğinin ardından her baktığında başka birşey göreceksin. Gülen çizgiler... Bir sineğin uçuşu ne kadar karmaşıktır, hepimiz biliriz bunu. Bir kaç kötü şiirle başlamak gibi görünebilir bu kargaşa. Hastalık, onu yanakları içe çökmüş, bitkin, üzgün, mecalsiz bırakmış ve gitmiş. Nedir bu boktan yaprak hikayesi; bu aptalca?.. Artık şikayet edecek bir şey yok. Nedir bu boktan yaprak hikayesi? Tükenen zamanın içinden kurtulabilmek olsaydı. Vücudum eskimese, ruhum da uyuşabilseydi onunla. Kafam alsaydı içine tüm zamanı, on yedi yaşında kalabilseydim. Basit bayağı, yırt aynayı. Ben bu dünyaya elma yetiştirmeye mi geldim diye düşündüm durdum. Tükenen zamanın içinden bir çiçek... Öldükten sonra bir paragraf , onun içinden iyilikler, bir böcek, tükenenlerin dışından bir şey de ben olsaydım. Yorumu yarınsız, yarını yorumsuz bırakmaktansa dedim; bir suya girip serinleyeyim. Bir başlangıç. Zamanla ilgili ellibir bütünlük. Güneşler düştü cebimden yola. Hepsi kuş oldu, ışığa uçtu. Ben onlardan biriyim. Eşek kulaklı balon. Gökyüzüne darbe. Açığa çıkan ses. Ağlayan

çocuk. Fakir baba. Gökyüzüne darbe. Açığa çıkan gazoz. İnsan sadece gördüklerini bilebilir. Farkında olmadan düşündüklerini dışa vurmak için, bakarken etrafa ve görürken olanları, konuşmak gerekir. Tepki üstüne tepkini tereyağıyla beraber ekmek üzerinde 500 C’de pişir. Aynanın göremeyeceği şekli deldiğimde, aynaya bakan herkesi şaşırtacak birşeyler peşinde olacağım. Bırakıyorsun kendini akıntıya. Gözlerini kapatıyorsun. O zaman düşünüyorsun, başka bir yerde olabilir miyim diye. Suda bile değil. Suyu bile hissetmeden. Bir kurbağa gibi gözünü yumduğunda, gördüğün karanlıkta yolunu bulabileceğini mi sanıyorsun kral? Bir yerlere açılan kapı mı var sanıyorsun orda? Siyah ötesinde bilmezlikten gelen kukla söyle! Aç gözlerini. Sende göreceğ göz nerde biliyorsun. Burnunu göster. Şimdi de kulağını... Bırakıyorsun kendini havaya, uğultuya. Sonra suya... Pat, küt!. Başka bir yerde veya değil. Suda veya başka bir yerde. Çocuklar top oynar. Çocuklar fülüt çalmaz; üfler. Unutma. Yok yokluk varlıktaymış, yok varlık yokluktaymış. Ne ulan bu? Ben uçmayı ayak bileğime bağladığım iki kibriti yakarak başardım. Küçük bir delik olsaydı şurda, ordan bile görebilirdim tüm bulutları. Ayak bileğimde yanan, bir kibrit... Canbazın ruhu ipte yürüyen. Anahtar deliğinin ardında görünen; işte orası. İşte onunla başardım uçmayı. O bana uçmayı öğretti doğrusu. Güneşten kopup evrendeki herşeyi gören bir alev tanesi dolaşiyor aramızda. Gittikçe güneşten uzaklaşan, anlamlı olan tek şey. Bakımsız yıldızın altında yatıyormuş. İki tane bakımsız uğur böceği varmış. Köpek ulumalarını duymaz olmuşlar birlikte. Ay tepede heyecandan ölecekmiş. Uğur böceklerinin oynamaya vakti yokmuş. Gitmeleri gerekmiş; burdan. Güneşsiz gökyüzünde, görüntüsüz boşluk. Ardında sen, sensiz ben. Canbaz, şimdiye kadar gördüklerim mal varlığım. Ben, herşeyim bir alev tanesi. Güneş tanrısı gülümsemesin. Şimdiye kadar gördüklerim mal varlığım; bir alev tanesi. Güneşten kopan hayat ve ondan da zengin bir varlık. Mal varlığım kuyusuyunda parlar. Hayat ve ondan daha zengin bir varlık. Bir taş aldım yerden ve maviye boyadım. Sonra denize attım onu. Mavi taşım mavi değil. Ben boyadım onu. Kavanozun içinde yüzüyor. Bir köre dedim ki; olup biteni görme zamanı... bir tek senin gözlerin var, hatta ikisi değil, bir tek gözün var ve göreceğ hiçbir şey yok başka ... Kör ağlamaya başladı. Uzak olmayan kibrit kutularının içinde, karanlık ateşine yabancı olmayan benim. Kaç kişiydik hortumun içinde? Sağ sol, sağ sol. Büküldüğü yerden gelen su sesi... Bizi korkuttuğu

kadar hortumu tutan bahçivani da korkutmuştu. O, bir karıncayı bile incitemezdi. Bizim orada olduğumuzu biliyordu. Çeşmeyi kapatmak için elinden geleni yaptı, ama bunu başaramadı. Olan yollar, olmayan yollar. Aklın yatar doğrulursun. Anlarsın ve koşarsın. Başa dönmek gibi. Gerilemekten korkma, çünkü bu gerileme değil. İçinden geleni yap, çünkü onun ne olduğunu kimse bilemez. Düz duvara çık. Dip not. Bir minibüs düşün; kafalar eğilir virajda. Bu kural mı? Ara parça çekiç. Kabus. Rüya. Bazen görebildiğin bir iki buluttan fazlası olmaz. Hatta, iki pervanenin bulutları paramparça edişini seyrederken yukarısının mavi olduğunu bile unutursun bazen. Bir bardak süt. Kleopatra adında bir balık. İşte tüm uydurukçuların arkasına saklandığı sembollerden iki basit örnek. Bu tıkHz dünyada kendimi boşluğa bıraktığımda gökyüzüne düşmek istiyorum. Kendi gök-yüzüme... Kendi renklerime... Kendi gördüklerime... Aradaki uzaklıklar benim olmalı. Kuşlara bakmalıyım uçarken onlarla. Benimle bulanışlarını renklere, istedikleri gibi kanat çırpışlarını görmeliyim. İradem dışı renkleri, yıldızları ordan oraya taşıyışlarını, resmi kirlenmelerini çizmeliyim. Gri. İsteklerimin imkansızlığı gerekliliklerinde gizli. Başaşağı özgürlüğünü yaşamak için hayattan benzer zevkler almanın yollarını aramalısın. Ayağına bir ip bağlayarak cesaretinin sınırlarını yokla bakalım. Gözlem kulesinden: Bayır dümbelektir. En çok iç büken renk de mavidir kuşkusuz. Aşıcam. Delicem duvarı. Tünel kazıp alttan geçicem. Kazma, kürek. Tırmanacaklar. Oturucam. Yorulacaklar. Kazma kürek! Değer mi; değmez. Kazayım mı; kazma. Ya da bir kaz bakayım. Ne var ardında? Kaz kaz kaz kaz kaz... Güzel bir yer, ağaçlar, kuşlar, su ve güneş; herkes mutlu, herkes tok. Eyvah duvar! Delik duvar! Koş koş koş koş koş... Kapa deliği kimse görmesin. Kapa deliği kimse gelmesin. Bir burası var, başka dünya yok. Koş koş... Koş, yaşa, uç, öl. Bir zürafa bir resme bakmış ve yanındakine şöyle demiş: "Senin düşündüğün gibi boyandığı için kötü bir resim bu". Yanındaki teşekkür etmiş ve bu resmi kendisinin de çok sevdiğini eklemiş. Durgun karanlıkta bir kaç ses. Bir kaç deli saçması düşünce. Anlamadan kendinden geç. Derin, derin. Hem gör hem kaçma. Uyanınca hatırla. Uyanınca kendinden kaç; belki hatırlarsın. Hortumun içinde, birini hiç görmediği şeylere inandırmak zordur tabi. Kafasının içinde kurduğu şeylere bağlıdır insan. Kürenin içinde uçuşan kuzular yoksa yoktur orada. Koşman gerektiğini herkesten önce farketmen gerekir. Basit olan eylemlerin, dile getirildiğinde ne

kadar eğlenceli olabildiğini farketmemiz, bizi iş yapmaya yöneltiyorsa, bir çocuğun düşünmeden güzel şeyler bulması kadar normal bir şey olamaz. Bir mikrofonun teller yardımıyla sese ulaşması gerekir; yalnızca şimdilik. Sesimizi bazen dinlememiz gerektiğini düşünürüz. Bu, bizi hiç bir zaman rahatlatmaz. Oyun oynamak lazım. Dışardayken, bir ucu burda, bir ucu orda, uçsuz bucaksız deniz, görünüşte ay ışığı ile aydınlanan bir ağacın gövdesinde kuytu, engebe sorunu ve soğuk. İşte bunlarla çığlık çığığa uçuşan kuşlar var. Görünüşün altında sıcak bir rüzgar eser hep. Yağmur yalnızlıktır ve severiz yağmuru. Dışardayken oraya gitmek isteyenler gidemezler. Orası buranın dışıdır. Bin bir pencereci küp ev. Küp ev ne biliyor musun çocuk? Bilemezsin. O, senin ve benim korkulu rüyamız. Sert sınırları vardır onun. Düğüm düğüm kollarım. Boynumda bir ağrı. Niye arkama bakamıyorum ben? Önümde ayna, arkamda ayna. Sağımda taraflı aynalar. Alın bakalım, herkese ayna. Kimsenin kimseye zararı dokunmaz artık. Hastalığı her gördüğü cama bakmış. Düşüncelerine değer verilmeden horlandığı için üzülüyormuş. Gizlerini camda görenler, onu hiç anlamayanlar, bu sefer de yanlış anlamış. İnekle ilk bağ: Zeytin evde korku vardı. Nasıl oldu da o zeytinler çekirdeklerinden kurtuldu? Bunda bir insan işi olduğu açık. Bir maymun yavrusuna muz yediyor. Önce kendisi çiğneyip yumuşatıyor muzunu. Gün geldiğinde iş işten geçmiş olacak. İğrenen insan da bir hayvandı. Pis iğrenç yaratık. Bencil köpek. Ara sokakta eşsiz taş dizilişi. İnekler zil takıp oynuyor; ne saçma. Geçidin, izin verdiği yolcuyu mutlak olarak belirleme gücü var. Mıdır? Yüzüme ışık vurmuş. Görüntü yok; tek ışık... Bu ışık iyi hissettiriyor. Ama yüzümü göremiyorum. Bu ne demek? Hiç bir şey demek değil. Bazen aynadaki şu halimden daha silik olduğumu düşünüyorum. Bu ışık böyle hissettiriyor. Bir inek sesi dediler. Yangın çıkmış. Gemi batmış. İnek ölmüş. Dipten bir ses!.. İnek dipte de inek. Sevdiğim köpek. Köpek oğlu köpek. Hey it, ne bakıyorsun öyle? Gel kaçma. Sorunlarından kaçamazsın. Gel buraya diyorum. Onlardan sana hayır gelmez. Gel buraya. Ne işin var senin burada? Burda olmaya hakkın yok. Git. Dur, gitme. Tamam dur lütfen, özür dilerim. Nasıl davranacağımı bilmiyorum. Yardım et ne olur. İlerlemenin, sürekliliğin sağlanmasına yardım et. Beklenenler kadar güzeldir yeşil bir şeker; ansızın giren rüyana, tadı damağında. Özgürlük, topu topu çıktığın yerden daha dar bir dünya. Önemini yitirmeyen o duygu; her dokuz ay sana kısıtlama getirecek.

Elinde bir fırsat daha olmayacak. Özgürlüğü tanıyacaksın görünce; o seni öldürecek. Anlamını yitiren güzel şeyler sadece, ne dünü ne de yarını göreceğin bir kör düğüm; içinde. Senin artık beğenmemen onu çirkin yapmaz. O odur. Gören beğenir, görmeyen bilmez. Merak edersin hep. Bir bakarsın yok. Olduğu gibi; yok. O gün olduğu gibi anlaman gerek. Kopuk güzel elindeki oyuncaklarla bir canbaz yarattı. Onu örnek al. Görünce korktuğum, silince kafamı uçtuğum, tuzlu ipler üzerinde olmayan yaralı ayaklarla bir canbaz gibi yürüdüğüm... bir yer sadece. Yanan bulut rüyamdaydı. Islaktı, kıskandım onu. Günüm berbat geçti; ıslak ama yalnız. Kaçan fırsat içeri tıktı beni. Yanan bulut alçaklarda. Rüzgar almasa onu benden. Bir yağmur yağdıracağım, sonra özgürlüğü bulacağım. Paltomu giydim çıktım dışarı. Hava soğuktu ve yağmur yağıyordu. Herkes içerdeydi. Bu kafa nasıl rahat eder diye sordum kendime. Paltom damlaları geçirince. Soğuktan dişlerim titreyince. Saçların sırlıklam, ipince. Ya da bir köşede geberince. Paltomu giyişimin, dışarı çıkışımın ve yağmurun hikayesi ne güzel. Herkes içerdeydi. Soğuk. Hissiz. Ölüm. Uzak. Düşler. Filiz.Ağaçlar. Yaşlı. Korku. Belirsiz. Islak. Dışarda. Sen. Her zaman. Sen onu dondururken resminde, faydanın farkında değilsindir. O mutluyken sen bunu göremezsin. Kafadaki boşluk düşündüğün kadar yalnızdır aslında. Sen bunu bilmezsin. Öyle ki senden başka bir yerde. Hani sen bir yerde, onlar başka bir yerde. Senden daha büyük. Oysa ses duymadığın. Tuhaf. Dilimlediğin, kıt kıt kıt... İçinde görmediklerinin olduğu bir nokta. Görebildiğin çok uzakta. Arkanda tepe tarafı güneşi. Hata yaptım, düzeltmedim. Herşeyi buna uydurdum. Gördüm ki olmadı. Hatamı düzelttim. Baktım ki hala göremiyorum ilk düşündüklerimi. Görebildiğin en uzak noktanın göremediğin sonsuzdan ne farkı vardır ki, sen olduğun yerde durup dururken? Hareket etmezsen görüntü seni dışarı atar. Duvarın üstünde oturmak tehlikelidir böcek. Duvar iyi bir şey değildir. Uyanırsan... En uzak noktaya bakabilensin. Ardını görebilensin. Arada hiç bir şey yok olsun. Uzaktaki yakın olsun. İçin içine girsin. Seni kimse görmesin. Uzakta bir görüntü ol. Sonsuzun kapısını aç ve bir tren gibi çarp sonsuza. Görüntü seni dışarı atsın. Her kimsen, her şeye dokun. İyi ol görünme, bil söyleme. Herşeyi, ama herşeyi umarsızca geçir süzgeçten. Böyle; kafanın üstünde sallarcasına her bir şeyi. Kalbinin sesiyle oynarcasına... Bunun farkında bile olmadan. Bir süzgeçten geçebilecek kadar küçük bir göz istiyordum hep. Arınmış bir tür geçmiş istiyordum.

Ruhuma hoş geldin deyişimi gözler önünde seyretmek istiyordum. Bana söylenen hiç bir şeyi binlerce kez araştırmayı düşündümse de, bazı şeyler için fazladan idrak gerektiğine karar verdim. Dağların arasında bir güneş doğmuş. Dünkünün aynısı demiş küçük kız, evvelki gün ilk kez bir güneş gören. Hayır demiş tecrübeli velet; o bir güneş, her hangi bir güneş. Çekimsiz güneşin seyrinin güzel olmadığı zaman. Çöp kokusunun olduğu yerde. Yer yerinden oynadıysa. İnsanlar bilmese de. Bencil. Adi. Hırsız. İyi. Kötü. Mülksüz. Ama hiç biri. Kime yarar? Kime zarar? İçimizdeki her şeyi bir süzgeçten geçirmeliyiz. Tellere takılanlar önemsiz. Çünkü bu yaptığımız kalbimizin gizlediği. Aslında en ince mantığı yürüterek, farkında olmadan düşündüğümüz. Nerde beleş; oraya yerleş. Kasma boşuna, kafan almaz. Sen bir hiçsin. Beklenmedik sözler söyledi o zaman köpek. Her taraf toz. Sargılar içinde poz. Sabah ayarında. Dolunay çatımızda. Sessiz, görüntüsüz; karanlık uçurumda. Evimden yatağımdan uzağım doğuda. Değişik duygular; olmadığım gibi... Şimdi akşam oldu. Batıda güneş doğdu. Değişik duygular yok artık. Duman yüzünden kaçıyordu çocuklar. Kuşlardan farksızdılar. Güldüm onlara, içim kan ağlayarak. Sonra güldüler bana. Her şeyleri sığdı buna. Bir taşta takıldı ayağım. Sendeledim. Çocuklar güldü bana. Her şeyleri sığdı buna. Yer mavi. Gök mavi. İçimdeki; o da mavi. Yer siyah. Gök siyah. İçimdeki; o mavi. Suda bir yalnız solucan, kıvrıla kıvrıla doğrulmuş. Su da sığ. Dünyaya gelmemiş son bebek. Su da sığ. Solucan suratlı. Zaten sığ suda ayaklar bile değil olduğu gibi. Su da sığ zaten. Karıncalar kaçarken, sudan, selden. Sığ suda bir kurbağa ve bir kurbağa daha. Aralarında konuşuyorlar. Sığda yok ikinci su... ki dedim ya su sığ. Karıncalar. İıııııı. Üstüste. Altalta. Sığ suda katliam. Kimse duymuyor en ufak bir gam. Hey yamyam! Dur biraz. Ağlıyor karıncalar. İyisi mi bak sen, karıncalar ordayken. Gün sönmeden evvel, su sığ. Bak sen! Suda bir yalnız solucan kıvrıla kıvrıla doğrulmuş. Küçük çocukların sessizliği. Küçük çocukların sessiz olma çabası. Araya sıkışmış yorumdan kaçan şirin tanesi. Yüzlerini öpmek gerekir çocukların. Ne güzeldir ihtiyacınız olduğunda cebinizde bir silginin bulunması ve silinenleri körlere sormak. Ne de olsa onlar doğuştan özgür olanlar. Bildiğimiz tek yokluk yeridir karanlık. Şu küçücük düşünceye bak. İnce iğne ve samanlık. Karanlığı varlıktan saymayız biz. Sonbahar manzarası ve dört ağaç. Kırmızı başlıklı köylü kadın, sonsuzluğun eşiğinde. Sigara içen kafatası. Yeşil mısır. Bayan Roulin ve acı içindeki

yaşlı adam. Tarlada. Dalların gösterdiği yol korkudan geçiyordu. İçinde acıdan, ızdıraptan çiçekler vardı. Kuşları balonun içine hapseden çocuğun kendi mahkumiyetinden ve yalnızlığından habersiz oluşunun gölgesinde bir uçma aralığı bulduk. Düşmek istemiyorum. Yürü bakalım. Çirkin gölgeler hep düşer. Hiç mi görmedin? Bunsuz da bilemezsin. Çirkin gölge. Tutmasaydım düşüyordun. Ay düştü! Özür dilerim yol gösterici. Dallardı yol gösteren. Balon hapsediciydi. Kuşları içinde, çocuğu ipin ucunda götürüyordu. Bulutları anlatıyor ona çocuk. İnanmıyor ama yine de dinliyor, sevgi dolu gözlerle. Birlikte yanan bulutun sıcak yağmurunda ıslanıyorlar. Başuçlarında birbirine sarılmış iki penguen. Biri mavi, biri kırmızı. Biri çocuk, biri ona inanmıyor. Avucunun içini baştan başa koşamayacak sanarsın. Bir gün içine sığmadığını görürsün. Onu bırakmayı hiç istemezsin. Bazen, canının ne istediğini bilmezsen, kuyruğunun olmadığına, birinin gelip de ona basmadığına şükretmelisin. Çocuk, benzetmelerine ve saflığa sığınmanın gösterilmesinin yanlış anlaşılmasından korkmazsan, başına gelecekler, senin suçun olmasa bile, senin başına gelir başkasının değil. Düşünmemek en iyisi. Kırıldığımı yazmalıyım çoğu zaman. Bulut giderken ağaç can çekişir, kuşlar ağlar, çocuk anlar. Bir gün bunları tam olarak anlatamadığım birini seversem, karanlık içinde tek başıma çöküp ağlamak yerine, karanlık içine çöküp boş verir, boş şeyler yaparım; karanlık içime çökmeden. Günbegün yaşlanan biri oflayıp pufliyormuş. Sormuşlar: Neden oflayıp pufliyorsun dede? Ben oflamayayım da kimler puflassın, demiş. Can sıkıcı camdan baktım. Yağmur yok bugün. Yanmayan bir bulut var. Karanlık, mavinin en koyu tonu. Müzik var; sana benzeterek dinliyorum. Suymuş güzel bir bağımlılık. Terkeden vücudu yavaş yavaş... ruhu unutturur ruh bir gün. Vücudu hepten unutan eskimiş anlaşılan. Sevildiğini bilmenin verdiği mutlulukla yaşayan birini tanıyorum. Nerde olduğunu, çevresini hiç bilmiyor. Gördükleri aklında kalanlardan hep daha fazla. Ama cebinde milyonlarca kombinasyon taşıyor. Bilincinin dışına çıkamadığına üzölmeye fırsat bulamamış. Akli da kalbinde hem. Onda becerikli idrak yok. Çıkmaz var, çelişki var. Sevildiğini bilmekle oynuyor. Bir tablo: Mavi üstünde sarı, sarı üstünde zaman. Sahile güneş vurmuş ve karşıdan güzel. Bıktım bugünden. Bıktım bütün bu yığılmadan. Permütasyondan... İçindeyken dönmüyor sanki zaman. Bitince gün, başım neden dönüyor o zaman? Bitkin başlayan gün dinç bitiyor. Akşama kadar yürümek değil, uyumak yoruyor

bugünlerde. Başım dönüyor Vertigo. Başım dönüyor Vertigo. Başım dönüyor Vertigo. Başım dönüyor Vertigo. Duymuyor musun? Başım dönüyor yarın. Vertigo!!! Bilmek için çok erken. Madde içinde yüzerken. Her şey burda derken. Sonsuzluk bir noktanın içinde gizliyen... Bir silkinmek için vakit istiyor balina. Ona izin verecek miyiz? Sudayken çok tehlikeli olur bunlar. Katil diye lakaplandırılıyorlar. Güvenir misin bir balınaya? Aynadan kurtul! Kahve rengi bir çorabı başka bir kahve rengi çoraba giydirmek için ince hesaplar gerekir. Giyecek olanın küçük olması gerekmez mi? Gayet mantıklı kokuyor değil mi? Pekmeze batırılıp susamlandırılmış tanıklar gibi, değil mi? kahverengi?.Olgunluk ve bir adım ötesi, bir üst olgunluk. Suratsızın kabusu çok değişik bir şey. Böbrek gibi kulak. Kepçe kulak. Sivri kulak. Deforme kulak. ...ne bekliyordun? Işığa doğru yürümek kolay, ışığı arkana alıp karanlığa yürümek zordur. Görüyorsun değil mi? Evet görüyorsun. Peki görüyor musun onu? Evet görüyorsun. Gülüyorsun. Evet gülüyorsun. Biliyorsun değil mi? Evet biliyorsun. Görüyorsun değil mi? Evet görüyorsun. Gerçek hayaldir. Gerçek düştür. Gerçek tahmindir. Gerçek içgüdüdür; içten gelen esindir. Gerçek içine girendir senden habersiz. ...veya dışarda durandır senle beraber. Gerçek tatmindir.Yaklaş ama biraz, konuşma balonum duyulmuyor. Kirli ibret tablosu. Başaşağı özgürlük. Doğallık ışığa götüren. İnsanlar bi tuhaf. Dar bir yerde çekimsiz dünya. Bilinmeyen hayal. Dünya gökyüzünde, insanlar koltuklarda. Anlamsız çabanın sonuç vermeyen hikayesi. Kendini anlatmaya çalıştıktan sonra bunları yazmak gibi, sonuç vermez hiç bir şey. Düşünmemekten başka hiç bir şey. Rüzgar, herkes kendiyledir, çok kalabalık da olsa. Bazen bilmeden. Ses varken, göz varken, his varken; bu ne gördüğüm? Bu ne bazen; toz suratıma tükürürken. Kimse orada mıydı müzik kulaklarımdan içeri koşarken? Gözümü kapadığımda siz toz muydunuz da gözlerimden girip beni gördünüz? Kafam saçlarım kadar dağınık, senin yüzünden rüzgar. Çocuk çok çabuk korktu. Ne yazayım; ne bileyim? Düşünce değil hisler önemli. Beğenmek ve beğenmemek önemli. Doğal olmak, görünüşünden rahatsız olmamak, gülerken ve ağlarken bunların farkında olmamak önemli. İçinden koşmak geldiğinde kendini koşuyor bulmak bilmeden, önemli. Karşına aksini düşünen çıktığında, bilgiyi ve diğerlerini ayaklar altına alarak onu çıldirtmek önemli. Büyük görünmek değil, büyük olmak önemli. Bilmeden... Hem duyarlı hem vurdumduymaz olmak aynı anda... Ama nasıl? Bilmeden, yazmak... Gerektiği için önemli olmaktan

çok, yazıldıkları için önemli bunlar. Paradoksal meselelere pek girmeyelim. Son aşama bu işte. Kimseye direktmek zorunda olmamak. Kendine hiç... Gölgenin gölgeyi aşması bu. Görünmediği gibi, güzel de Koşarım ardından. Sadece görmek. Soğuk iz suratında. Süzgülüm yollarda. Dalgınım ters düz. Mevsimler sallantıda. Hayaller aptallık. Sevimli bir yüz. Silemem. Gülemem ki. Yüzünde... Hatırlayamıyorum. Donarım kalırım, hiç bir şey göremem; etkilendim diyemem. Siyah. Korkuyorum. Üşüyorum. Bilmiyorum. Titriyorum. İkelleşiyorum. Azıyorum. Kazıyorum Özlüyorum. Yürüyorum. Gülüyorum. Ağlıyorum. Çiziyorum. Dinliyorum. Görüyorum. Kokluyorum. İfadesiz. Ağızdan çıkan hiç bir şeyin anlamsız olmadığını gösterdi bana bu, bir gün. Her şeyin olabilmesi olacağı için değildir. Başka zaman da olabilirdi. Ölmeden veya öldükten sonra veya aynı anda. Olmayacak bir şey ağızdan çıkanlara benzemez, bunu öğrendim. Onu bir bulut sanarsın, ama gel gör ki o bir bulut değildir. Kahreder bazen insanları. Kurtulmak zor olur. Güzel bir şeydir çoğu insan için. Kimse kurtulmak da istemez onun için. Bazı göz vardır ama, görür gerçeği; sağlıklıdır merceği. İçi aydınlıklarla doludur. Tüm karanlığa yetecek o göz işte. Fedakarlıktır işi çıkışta ve inişte; bakmaktır herşeye şüphe ile. Nenin ne olduğunu yalnız kendisi bilmeye çalışır. Ölü fil. Hayalet içimde. Nasıl olduğumu hayalet. Şiddet gibi. Gülücük gibi. Sessizlik gibi. Sessizlik ben olmak için... Fil cik cik ötmek için... Maskem yüzüme büyük geliyor. Burnum maskeme büyük geliyor. Sol bacağımın yarısı aklıma geliyor, sekerek. Ama siyahı görebiliyorum. Beni benim gözümle mi izliyor? Bu ne be?! Burada ölü bir adam var. Sadece huzur. Yağmur. Gece. Uçan karga nerde? En bilge... Yanan hiç bir şey. Uçan ve yanan huzur. Eldiven. Cızırtı. Bok. Uçan ve yanan yine huzur. Yorganıma sarıldım. Gözlerimi açmadım. Beni ısıtan yorganım da korkularım gibi kazınmıştı beynime. Yorganımdan korktum; bakamadım bile. İpim kopuk. Bir şey arıyorum çağrışımdan uzak. Boşuna arıyorum. Bulamıyorum. Bulutlardan uzaklaşan bir martı yağmur tanelerinin arasında kayboluyor. ...ve yağmur, tanelerinin arasında kayboluyor. Göklerden bir yok gök. Uyanırken uçmak, ya da uykuda dünyanın merkezine yüzmek. Mavi bulut içinde her şey. Hiç bir şey de... Kuşların birbirine, belki de değişmeyen uzaklığının değersiz görünümü ayağımıza dolandı. Herşeyin kendine uzaklığı, her şeye uzaklığından daha uzak. Buna rağmen bu güzel kuşun uçuşu değersiz değil. İnsanın kendine uzaklığı, bilenin kendini

bilememesi, düşünen ruhun kendi varlığından haberdar olamaması deyişleri, gerçek gibi görünen sahte uzaklıkların, kendine hayran bırakan bu uzaklığı küçümsemesine neden oluyor. Denizin dibinde ağır ağır hareket eden bir vatos balığını kim takar? Bir vatosun varlığını öğrendiğimde ve korkutulduğumda aklıma böylesinin gelebileceğini düşünmemiştim. Aklıma geldi yüzerek. Şimdi ona bu bakış. Tüm içimi eritebilecek bir açmaz adım gibi, herşey için geçerli: Bu bir duygu. Dünyada gerçekten bencillikten uzakta takınılabilen belki de tek tutum. Dünyanın en asil vatosu. İnsanın kendini sıranın en arkasına attığı tek düşünce şekli. Akıl hastanesinin bahçesi. Selvi ağaçları ve bir merdiven. Duyar gibi oluyor insan. Uzakta hastane koridoru. Koridorun içinde, uzakta, hastane koridoru. Çiçek açmış meyve ağaçları. Böğürtülenler ve bir dizi ayçiçeği. Birbirlerine eşlik eden bir dünya insan. Yağmurdan saçları vardı. Ateşten gözleri ve topraktan gülümsemesi... Ay gibi bir kalbi vardı. Anlaşılmazdı. Büyük olasılıkla uykum geldi. Belki sinek sesi uykumda ve uykuma konan sinek. Kader silik. Kuş düşer. Yere çarpar. Öler. Düşerken düşünür. Körken görür. Zavallı çabür. Bir çöp torbam vardı. Güzel fikirlerim vardı içinde; hoşluğuma dair... Torbam delindi bir gün. İçindekiler birer birer uçtu. Yalnızlığım kaldı bana. Yalnızlığıma dair bir hoşluk. Ne yapacağımı bilemediğim bir boşluk. Yalnızlığıma dair bir sevgi kaldı bana.(Peki fikirlerim nerde şimdi? Hoşluğum nerde?)Torbam bir gün eskisi gibi olacak. Yalnızlığımın büyüttüğü sevgiyi gösterme fırsatım doğacak. Yazmak için bir alfabe icadetmek lazım. Hayret ve beklenmedik. Arkadaşım o ne biçim dil?! İnsanın duyduğu, gördüğü... herşeyin izi vardır kafasının içinde ve dışında. Bundan kaçmaya çalışmak kadar anlamsız bir şey olamaz. Kafandan kurtulamazsın. Onun içi de dışı da seninledir. Çizginin gösteremediği seslerin gölgesiyim. İşitemediğim görüntünün yankısı.. Şimdi yaptığım gibi , ateşten bir gemi batırıyorum. Tuhaf yağmurları kendime malediyorum. Çizginin gösteremediği seslerin dibindeyim. Tuhaf yağmurun gözlerine bakıyorum. Ben burda çizginin gösteremediği seslerle cebelleşiyorum. İşitemediğim görüntünün aynasına bakıyorum. Kafamın içinde kaybolurum. Kimse aramaz beni; anahtar deliğinin ardındaki gözler gibi. Ne yemek lazım; ne içmek?.. Nasıl konuşmak?.. Ne yapmak lazım uzun bir kuyruğun en arkasında? Önümdekine bir şey söylesem, anlatabilir mi önündekine? Düşünür mü düşündüklerimi sonra? Ağlamak istesem ağlayamasam, nedenini benim

anlamadığım şeyleri başkaları anlayabilir mi; benim hakkımda? Güvenilebilir miyim insanlara? Anlatılabilir miyim anlatabilsem? Anlarlar mı?... Gökyüzüne bakar bakar dururum. Yoksa yok olurum. Kafamın içinde kaybolurum. Bana beni anlatır mı insanlar? Onlara inanabilir miyim? Kendimi bırakabilir miyim boşluğa? Mavi bir yağmurun boyadığı zavallı gibi bilmeden kendimi... Samimiyetten uzak şeyler değil: İki farklı şey birbirini çağrıştırırsa, birinin diğerini unutturmaması için dua etmelisin. Cesur bir çocuk, bir köprünün korkuluğu üzerinde korkmadan yürüyebilir. Büyüyünce (aradan zaman geçtiğinde değil) bu heyecan verici olayları hayretle anımsar. Büyüdükçe garipleşir çocuk. Gözlerini görmediler onun. O acı çekiyordu. Ama onlar gözlerini görmediler. Süsen gibi mısırlar. En sevdiğim elmalar bitmez gibi. Ortasında yol. Sonuna kadar yürürdüm o yolu. Hala duyuyorum kokusunu. Ne kokusu bu? Lağım kokusu değil. O başka. Susan çocuklar. En sevdiğim insanlar ölmez gibi. Ortasında boşluk. Hele bir şey söyle de ne demek istediğine sonra da karar verirsin. Sonuna kadar yürürdüm boşluğu. Sormadan biliyorum şimdi: Soluk renkler bahçenin en arkasında gizlenmiş. Yaşlı olan beyaz giyinmiş. Sudan çıkıp günaydın dedi: En derin denizlerden geliyorum. Ağaçların ardında dağlar, dağların ardında su ve beyaz; daradan geliyorum. Nereye gidiyor su cenneti ıslatarak, biliyor musun? Ben biliyorum. Gerçekle ilgisi olmayanın daha bağımsız hale gelmesi senin yanılgılarının sağlam temellenmesine yol açar. Saçmalarsın, ama bir bokmuşsun gibi de hissedersin. Küçük küçük ülkeler olsaydı diye düşündü çocuk; devlet olmasaydı... Çok hoşuna gitti bu. Mavi bir yer güzel bir yerdir dedi. Mavi insanlar, mavi hayvanlar, mavi toprak, mavi ağaçlar, mavi mavi falan filan. Uzaktan bakınca bu gerçekten böyleydi. Yakınlaştıkça renklendi. ...an. Üstüste manzaralar, nereye götürüyor beni uyandırarak? Gerçekten kaçış yok. Cebim beş binle olduğu kadar tok. Tanıdık eski bir koku, insanlar soğuk. Trenin gövdesi: Uzakta olmamak yakında olmak değil ki... Param olsa gidecek yer çok. Param olsa da orda evim yok. Annem yok, babam yok, Kardeşim, arkadaşlarım yok. Gitmeye niyetim yok. Gerçekten kaçış yok. Suyun dibinde, beğendiğin kum tanelerine göre yönünü belirlemen, ya da körken kafana göre hareket etmen... Sudan çıktığında daldığın yeri görüp hatırlamanın önemi olmayacak. Yaşadıkların yetecek sana. Çağrışımlarını zorlayarak da olsa dinleteceksin kendini. Söze bir dalacaksın, ne anladığını ne kimse anlayacak ne de

sen toparlayıp anlatabileceksin. Anlamak, anlatmak, toparlamak, sınıflandırmak... alt alta, üst üste... Kimseyi anlamıyordu ama buna çalışıyordu. Bir sokak kedisi kadar bile değeri yoktu düşüncelerinin. Kıskançlık başladı çocukta. Bir şeyler öğreninceye kadar hiç bir değer tanımadı. Önü açılıp aydınlanırken, arkası hep karanlıktı. Açıklık karanlıktı. Çocuk arkasını dönüp yürümeye korkuyordu. Çocuk büyüdüğünü anladı bir gün. Geç anladığını da anladı ama çok geç. Akli hep bir karış havadaydı. Akli onu yağmurdan, kardan, soğuktan, güneşten ve sisten koruyordu. Öyle bir fikir işte. Alelaide bir doğru. Sırf başkaları diyor diye, kafamın içinde sonsuz soru. Sabah yokluğu... herkes gibi değil. Perde kapanıyor, herşey dönüyor. Başaşağı özgürlük. Peki ya koltuklar? Koltuk yok. Nehir akar. Korkuyorum. Ölü bir balık gibi suda sallanıp durmaktan... Gittikçe küçülüp yok olmaktan... Ben yüzmek istiyorum. Burnum maskem. Maskem yüzüm. Kırık ay, rahimdeki rüzgar, çiçek, ben. Gördüğüm yaptığımdı. Gördüğümün farkı vardı. Kördüğüm taktığımdı. Tıngırtının dipsizliği. Merdivende bir terlik sesi. Böceklerin ayak sesi. Çok karanlık dedi geberik. Kundura imla haftası. Mini mini kedisi. Bir motor. Bir pervane. Bir tilki. Tilki kediyi yemiş. Kundura pervaneye takılmış. Motor çalışmış. İmla ölmüş. Bakma sen sesime; göremezsin. Bazen bir fincan klozete, bir mikrofon çekirgeye benzeyebilir. Böyle durumlarda, mumlar erimiyorsa dışarda çok güzel yağmur yağar. Bir perde aralığından ışık sızarsa, ki bu çok zordur, o zaman görünmüyor değilsin demektir. Saatin hızlı ilerlemesi yalnızlığını doya doya yaşamana engel değildir. Tek yapman gereken gölgelerden korkmamak ve çatlaklardan uzağı görmeye çalışmak. Yitik ceylanın içine girmiş dolunay. Gökte bir eksiklik de mi hissetmedin? Uçtu gitti işte. Ne koşuyor, ne de su içiyor şimdi. Su var. Hava var. Toprak var. Barış var. Yiyecek var herkese. İnsanlar tok, insanlar mutlu. Cevizler var; kabukları yok. Saçımın gölgesi. Dilimin gölgesi. Elimin gölgesi. Üstüste, içiçe. Ne bekliyordun? Sıcakla soğuk arası... Böceğin ağaçtan düşmekten korkmayacağı gibi ben de korkmuyorum ölmekten. O düşüşe hafif kalırım. Palyaçonun rüyası: Kırık burunlu bir palyaço varmış. Şaşı olmayı göze almış. Ağzından çıkan ışıkla hayallere dalmış. Gözler anahtar delikleri. Kellesine uzanan eli kesmiş. Teleskobik gözleri karışmış. Algıyla okşanmış. Bir bardak tınız... Kübik ışıklar saçmış. Şaşı olmayı göze almış. Orası buralarda bir yerde demiş, yarını beklemiş. Belki görsem severim. Ama bilmiyorum, nesen, neredesin. Seni sevmemi nasıl beklersin? Ağlayan

yalnızların sığındığı, kendiyle olmayanların bilemeyeceği sen, anlayanların anladıklarını sananlardan ayrıldığı çizgisin. Sen öyle bir şeysin ki, hem yoksun hem de varsın. Kolumu bacağımı ayırmışım birbirinden. Süzölmüş beynimin hepsi, geçmiş süzgeçten. Ayaklarım yerden kesilmiş birden. Ruhumla bütünleşmişim. Herkes seni orda zannederken, sen daha da yükseklerle, daha da yükseklerle çıkarsın İsa'ya özenerek. İnanıldığı şeyin gerçek olduğunu görünce çelişkilerin çözünmesi hayallerini kıracak ki bu yine senin cevaplayamayacağın soruları geri getirecek. Bir sepet dolusu soru. Neden bunlar bir sepet dolusu kiraz kadar kolay değil de bir spet kirazın karın ağrısı kadar zor? Karanlığın içindeki karanlığa ışık kadar uzak olmalıyım ki göremiyorum. Gördüklerimde yanılıyorum. Bir anda parlayan bir şey beni düşünemez hallere sokuyor. Umut da ayakta durmama yetmiyor artık. Sabrın budadığı bunaltıyla bekliyorum o günlerin gelmesini. Fıstık yeşili kadar geçici bir seçim; seçim de değil; fıstık yeşili kadar geçici bir zorunluluktur hayat. Dünyada bir çok yer var bulutsuz. *Orda* insanlar kör, umutsuz. Beyaz duman. Ev gibi. Yol. Kiremit rengi. Damlalar ürkek, silecekler şaşkın. Arabadayız... Orda bir şey var. O şey sakın Allah'ın belası bir kobra yılanı olmasın!? Burda. İçimdeki sest: Yersen az, yemezsen çok... Ses devamladı: Sersem! Korktum. Ekmek konuşuyor benimle. Her gün üstüme üstüme yağarsa yağmur, seni o kadar çok severim ki nedenini kimse anlayamaz. Hayal, rüzgarda uçuşan bir yaprak, düşmeyen. Odur beni ayakta tutan, öğrensin bilmeyen. Çöplükteki düşünceler ve yeni hayatımın kıyısındaki boktan günler. Su şimdilik sakın, sanırsam. Acıyı görmem bile. Ağlamam bir saniye. ... veya acıyı görmem san. Ağlamam bir an. ...veya gördüklerimden korunamam. Ağlamam; benim ağlamam. (Tren gibi karanlığın içinden bir ışıktır o. Sesi var. Dinleyin.): Benim bir düşüncem var. Nereye kayboldunuz? Toz toprak içinde kaldım buraya gelinceye kadar. Hikayemi dinlemeyecek misiniz? Güneşin bana verdiği güçle uyandım yine. O kadar çok şey var ki umulmadık... İnsanlar, boyumu aşan bir dalga... siz... Görüntüden taşamadan düşünemediğim bir yerde, bir itiraf: Siyah boşluk hayal edebildiğim en son, görüntüsüz. Dahası yok. Görüntüden sızabildiğim yerde ise; işte orda gözünün sivri ucunu kalbine sok. Doğru ne ki diye gülenler kaçarak, kimsenin beklemediği şeyler hissederek, ama herkes gibi yaparak görür içinden geleni. Usturupsuz dilin hediyelerini... sınırları kaldıran esnekliği... Gözümün önünden geçen ağaçlar,

uzandıkları kendi yavruları için bir damla suya muhtaç bırakıldıklarında, bunun bir nedeni var diyebilmekten fazlası gelsin isterdim elimden. İsyan edemeyecek kadar mı güveniyorum sana? Gizli bir isyan var içimde ve gizleyenlerden olmaktan korkuyorum. Burda, tam göğsümün ortasında başa çıkamadığım bir sıkıntı var ve ona saplanıp kalmaktan korkuyorum. Bütün bu gerilimde, kendi içinde sürüklenenlerden olmaktan korkuyorum. Korkudan geçen yol. Acıdan ve ızdıraptan çiçekler var içinde. Bi çocuk var bu yolda. Kötünün iyi yüzünü değil de, pis içini gören mi var? Kendinden şüpheli mi var? Güneş buluta sarılmış, birlikte gözyaşı döküyorlar. Bunu gören hayalet, senin gibi boş bir uğultudan ibaret. Arkanı dönüp gördüğünde; ayak izlerin dibinde, birer uçurum olmuş; önünde. Geçmişinden korkanların bir karanlık var şimdi yüzlerinde. Dalgaların ulaşamayacağı yerlerde yürüme. Dün herşey yarın gibi miydi bilemeyeceğim. Bir kuş tüyü, şööyle süzülüyor. Ne gayesiz, ne sevgili insanlar var şu dünyada. Dosdoğru çıktıkları aynı yol hep. Dalganın uzak olduğu kayık ben. Martıların sevmediği balık ben. Deli, kütüğü ikiye ayıran balta. Değmeyen darbelerle... Deri yamalı dizleri olan deli adamın bakışları gibi... ..ve o ona karga olmayı nasıl öğretecek? Ezmeden baktı bana kendimi gördüğüm gözler. Hayat yıldızının dışladığı küçük ateş sen... sensin tanıdım seni. Ya sular yükselecek, ya da bir delik yön verecek bu sersemlemlere. Bir gün ben de çocuktum. Avuçlarımın içinde koştum. Avuçlarıma sığmaz oldum, başka bir yol buldum. Dönebil diye kendi içine, dışlandığın zamanki gibi düşün konuşurken. Gerçekte ne düşündüğünü düşün. Gülen yüzümün arkasında ağlamaklılığım. Ardında ağlıyorum. Göz yaşlarım bitkin biri. Evet, bitkin biri ve onun gözyaşları... Ardında ölüyorum. Öncenin sonrası. Sonranın öncesi... Limitini al bakalım, yakalayabiliyor musun anı? Öleceğini anladıysan boğularak, bunlar son saniyelerin, görmediğin güzelliklere bakarak. Bugün ne oldu biliyor musun çocuk? Benim yakın olmaya çalıştığım dağlar, gökyüzü, ağaçlar benden kaçtı. Zamanın ortasında, aynanın içine bu gidip gelmelerle nereye böyle? Anlaşılan epeydir hissetmedin bir duygu seli. Epeydir gökyüzüne bakmadın sen... Ota biraz çık şöyle. Biraz bisiklet, kiremit tozu ye. Çık şöyle çık, biraz toprak ye. Renkli şeyler dene. Kuşun duruşu kadar antenin uçuşu, bacanın ötüşü, dağların tebessümü, beyaz bir arabanın evlerin arasında seyrelşi dikkatini çekti. Cama çarpan kuş kadar şaşkın, cama çarpan sinekten de çok. Ne yapacağını bilmez haldeydi. Ne vızıldıyor, ne başka

bir şey. Başaşağı dizginledi duygularını bahçede. Uçan halısına bindi ve bir hışım demeti oldu gitti. Zaman, tilki uykuma yaklaşan. Gözümü açtığımda uzaklaşan. Zaman balta, bölen uykumu. Şekli, kimsenin anlamadığı. Zaman tuhaf, bir sürü zaaf. Zaman tutkulu yaşamın parçası. Merak ederim nedir bunun arkası. Zaman uykulu yaşamın saçması. Şikayetçi değilim, bilmem nelerden. Yine de kabuğu kırıp çıkmak geliyor içimden. Farklı adamdan yaşlı bakış. Bir tebessüm, yüzündeki nakış. İnsanlar birbirlerine bakıyorlar anlamsız gözlerle. Yani herşey normal. Ağızından çıkan zincirler. İçinden çıkılmayan düşünceler. Asıl yanılta tümceler. Onlar ne geçmişini biliyorlar, ne de geleceği görüyorlar. ...ve şimdi çok sarhoşlar. Ağlamaklı gözlerimle yeni güzelliklere değil, yanlış ifade takınmış yüzümü lanetleyen şeytan gibi yeni günahlara sürükleniyorum. Uykumda gördüğüm, durmadan indiğim karanlık bir şey su kuyusu. Ne der içim uyandığında kendinden? Bir şey var her zaman sabitleşen. Gördüğümü bilip de bir daha uyan der içinden. Hep boyalı yüzler. Sadece derin izler. Gözündeki yaş için gizler. Yaşlı dizler tepede bekler. Ordan hoşgörüyü izler. Ayışığının sesini dinler. Bugün gördüğüm gözler. Onları ağlatan sözler. Duyulan ayışığı değilmiş. Şimdi bir bildiğim mi var? Gün aşar, dağ dizer, dere, tepe, düz gider. Bilse bildiğini der. İçimdeki bilge camsız, cansız. Beş yağmur tanesi kadar güzel. Koşarak beş tanenin arasından geçmek. Koşarak bir yağmur tanesini yakalamak. Bir yağmur tanesi kadar güzel, bir yağmur hayali kurmak. Bir yağmur hayali kadar güzel dünyanın uykusuna dalmak. Dalmış suya çocuk. Kılıç balığı, testere balığı, tornavida balığı, ahtapot... Dipler başkaymış. Hisler başkaymış. Yere bile elleyememiş çocuk. Çocuk için bir hediye paketi varmış. Güzelce, özenle hazırlanmış. Dikkatsizce açmış, çünkü açmış. Suda bilgi yokmuş. Paketten küçük askerler çıkmış. Kılıç balığını öldürmüşler. Testereyi, tornavidayı öldürmüşler. Her canlıya sekiz koldan saldırıyorlarmış. Ahtapot canlarına okumuş. Yukardan annesinin sesini duymuş çocuk. Annesine anlatmış olanları. Annesi ona inanmamış. Yaşarken anı, doldurup zamanı, andıran örümcek ağını. Bölük pörçük kavramın zihnine sığdırabildiğin kısmı kibrit kutusunun içinde. Yaptığım tren kibrit kutularından. Umarım ki yanlış bir şey değil bu. Her adımımın ardındaki; elimle tutamadığım. İstedğim neydi yazdığım ne? Soru bu mu? Kutuları birer birer aç. Açığa çıkan zamandan kaç. Yeryüzünde bir zavallı koşuyor. Dalıyor, dalıyor yarattığı derinlere. Bakalım bizim güneşten haberi var mı? Gök kuşağı geliyor. Yedi

ayrı renk. Hayatı resmediyor. Müjde! Kara göründü. Dünya dönüyor. İnsan koşuyor. Çılgınlık hayatı güzelleştiriyor. Ama kara yok. Bilinçsizlikten, gerçek anlamda duygu bilmezliğinden, ayak bileğimizdeki kibritlerden, uçma hayallerimizden geçitler var sadece. Demir atacak bir kıyı yok hala. Bunların çok uzağında, yukarlarda bir yerde olacak mıyız bir gün? Biz bu ince ipe bakar bakar dururken geldi geçti canbaz. Boşlukta gördüğüm noktalara değdirmek için gözlerimi, birleştirmek için dizelerimi, delilik sınırlarından sonsuza uzandı burun deliklerim. Dil bu; maddeyi aşmak istedi ellerim; yalnızca kelimelerim. Delirme derecesinde, binlerce kez tıkladıktan geçti parmaklarım. Canbazın hikayesi ise düşünmezlikten geçti. Büyük duygu denizinde küçük dalgaların az bulunurluğundan... Yüzü asıklıklardan, dili uzunluktan... Biri de çıkmadı deli, bozuk dili, ...ve uzun. İnsanın bastığı yer kurur, çünkü tek düzedir insan. İnsanın yazdığı yer durur, çünkü aslında tek dizedir insan. Düz duvara çıkan dip not: Eğer yeteri kadar güneşler olsaydı onlarla oynardım. Kalemilerin gölgeleri dünyadan taşardı, yeteri kadar olsaydı. Kafaların gölgeleri uzamı zorlardı. Işıkları yetmezdi yine de karanlığa. Eğer yeteri kadar güneşler olsaydı onlarla oynardım. Çünkü karanlıktan bir iz bulmak çok zevkli olurdu. Bu nedir sorunu için bir yazı bunun kadar. Bunun kadar olabilir mi doğal? Bunun kadar bi bu düşlesem, benzer mi buna bunun kadar? Bunun hepsi doğru bir yere kadar. Bundan sonrası yalan. Arkası yalan. Hepsini kapsayan yalan. Sonsuzluk bir yalan. Bu da bir yalan bunun kadar. Sana yakın olan kılığa girmek mi zor; uzak olana mı? Çöl kadar imkansızlıklarla dolu olan sona yakın olan kılığa girmek zor. Tepelek güzellikler. Kelebek melek. Bayır, ova, çimen, vadi. Piknik, tütün içine sıkışmış. Anne köfte möfte hazırlamış. Ruhundaki şeytandan kurtulmaya çalışan yaban domuzu ayrı bir dünyada dönme özür. Olmaya çalıştığı olamayacağı kadar kötü. Haberi yok bundan. Sıcakta duman ancak burnundan girer, ağızdan girer. Gözlerinin içi acır ama izin vermez dumana. Batıdan gelen rüzgar içini görmek için çeşitli entrikalar peşindedir. Gözlerin yaşlanır. Rüzgarı duyarsın. Gözlerin gelenleri görmez rüzgarla içine çektiğin dumana ise hissetmeye yetmez gücün. Sende en ufak bir istek olsa... Teleferikten korkarım. Hiç teleferiğe binmedim. Düşmekten korkarım. Düşmeden binebilirim teleferiğe. Küçük yolculuklardan değil, asıl yolculukların büyüğünden; ölümden korkarım. Yazmasam anlamamandan korkarım. Korktuğum

korkup korkmadığımdan garip. Bir değişik; elma, armut korkmadıklarımından; niye? Duvarı kırıp güzel bir düşe dalsam, gerçek olsa. Rüyam bitmese, gerçek gerçek olsa. Beni merak ediyordun değil mi? Portatif bardak gibi; çok uzun yollar, en dıştaki en geniş, en içteki herşey. Su kadar gerçek. Su kadar berrak. Bir şey periyodik olarak zıplamayı öğrenirse ancak, kübümüz rahatça gezinir. Üstünde ağır bir yük. Ben onun halini anlarım. Bir cansız zıplasa da orda, kübümüz hareket etse. Ben gidip de alayım şu cansızı. Perriyottan habersiz... Ben ona zamanı öğretene kadar kübümüz hareket etsin. Ben yükü koyduğumda içine, benim gibi kısıtlansın. Sağır balıklar! Kuş beyinliler! Yüzgeçleriniz kadar ruh olsa gözlerinizde camın arkasından öyle bakmazsınız yüzüme. Işıқта parıldamazsınız. Beni görerseniz ta burdayken. Bakın gidiyorum. Işıksız kalın. Sizin gibi baktığımı biliyorum. Gayret gösterin balıklar. Duyan balıklar olun. İsteyince çıkar ortaya herşey. Ne olur içerde? Sessizlikte... Uzaktan gelen kuş seslerini dışa vurmalar pat diye. Başkaları hakkında yorumsuz, kendinin farkında, kör, umutsuz. Yere bakarak yürüyen bir adamın yerde gördükleri. Ayakları suyla dolmuş. Gökyüzüne değmek için çok uzun, zamanı yırtmak için çok keskin bir söz gerek. Bazıları görür; dediğini bilemez. Yanık elleriyle sildi gözyaşlarını. Bardaktan boşalırcasına böcek yağıyordu. Ne ararsan. Çat pat. Büyüklüklerine göre hepsi birbirinden ürkütücüydü. Biri havada yumurtlamıştı. Yumurtalar havaya bir havai fişek gibi saçıldı. Bir sürü renk. Görüntü muhteşemdi. Katıksız özgürlük. Havaya sığmayan ağlama çılgınlıkları. Yumurtalarından kurtulan böcekler ikinci bir tekmeyi de yağmur tanelerine attılar. Tanımadıkları dünyanın gazabına uğradılar. Yağmur hepsini yuttu. Güneş bile güldü hallerine. Yanık elleriyle sildi gözyaşlarını çocuk. Bir güneş gülümsemesinin yaktığı elleriyle, böcekleri yutan yağmurdan yapılmış gözyaşlarını sildi. Alnından çıkan siyah kibrit kutuları. İçleri rüya dolu. Kibritleri, birlikte uçtukları ateşinde solu. Bitince kül sonu. Kibritler ıslak. Ayağın yosuna değer çocuklukta, suda. Burnuna su kaçır genzini yakar. Takla atmaya çalışırken vücuduna yapışan kumlar çıkmaz suda, çocuklukta. Senden hızlı balıklar. Ayağına batan çalı çırpı değil sadece sen değiştiren. Keşfettiğin çakal yuvaları değil. Bulduğun yaban domuzu kemikleri değil. Çevreci turistlerin attığı çöpler hiç değil. Bakma sen onlara. Onlar maymundan geliyor. Muz yer, birbirlerine çeşitli şirinlikler yaparlar. Kibritler ıslak ay sönük. Bir gün bir kız gelir uzaktan. Güneşin çıktığı yerden, sabahki... Dolunayın sütünü sağlar ve pörsümüş

cesedini bir kenara atar, solucanın gözünü bağlar ve toprağın kokusunu üstümüze salar. Görüyorsun değil mi? Görüyorsun meleği. Tanrısal iradenin özgürlükle kandırdığı bir vücutla birlikte, fırlatılmış bir köşeye. Bir gün aynanın karşısına geçti ve dişlerinin hepsini bir bütün halinde yuttu. Karnındaki bir başka ağızdı. Konuşmalarını duyabildiği bir kendisi vardı karnında. Artık iki o'ydu. Kendi söyledi kendi dinledi. Bir baktım kaygısız, istek dolu paylaşılan bir gün. En iyi insan gibi bir gün. O güne şükürler olsun. Sudaki gölge, sana beyaz çorap giyen solucanın erdemini anlatayım. Hareketi kısıtlar çorap, bir solucan için. Önce hareketi öğrenmelidir biri. Sana bir şeyler anlatmaya çalışır herkes. Ki bu karmaşanın içinden seslerin gürültüsü. Ki bu karıncalar için bile görelî. İki sıkışık derinin arasından bana bakan iki göz; o kadar şirin ki... Palyaçonun rüyası: İçinde uyanan için yarım ama yine de çok yakın güzele. Karıncaları yakarsan sıcak tencere de senin ayağını yakar. Burası kitaplığın en üst rafı. Bir hayaletin varlığından şüpheleniyorum. Çabuk yardım gönderin. Burası uyku. Sizi burada bekliyorum. Gölgeyi ve güneşi, sıcaklığı ve serini paylaşamayan lanetlilerden olma çocuk. Yorumdan kaçan şiirler geçidi burdan başlar. Başka bir yer. Robo, sok dilini içeri. Dilini böyle yapabilir misin? Beyni süzmek uyurken kolay. En üst rafta bir kitap vardı. Beyaz kelebekler uçuyordu. Yok denemeyecek bir karanlıkta, düştüm kör oldum. Anahtar deliğindeki zavallı üzümler. Şarap. Bir baktım halı deseninde yürüyor. Seni gidi pis böcek. Zıp zıp böcek bir gün geberecek. Dümbelekçi leylek. Osur sen de gökler gibi... İp atlama günü geldiğinde bir kaşık suda boğacağım seni. Üzülünce ağlamaak, sevinince gülmek kolay ve normal. Gittikçe tökezleyen, anlamayan tek şey. Karanlığın ışığında yabancı uzak değil kibrit kutularına. Salıncak; sallana, sallana, sallana... Gelecekle ne savaşım var bilmiyorum. Şimdiyle olduğu gibi... Zamanımdan kısaltmalar yok oldu. Kumdan kalelerimizin pürüzsüz olmasını isteriz. Bu, bize annemizden geçen bir hastalıktır. Elmanın öcünü hayalet aldı. Gölgenin sapı toprağa karıştı. Bu şekilsiz bir kaçıştı. Kirli su havaya karıştı. Gölgesizler kaçışta, dalgalar birbirine, çocuk sayfalara karıştı. Eleyerek meyveleri, ertesi gün gel. Ertesi gün yel. İp bile bilekle barıştı. Al sna fırtına. ...Ve elimdeki rüzgarlar bir yıldız parıltısına dönüştü, fırtınayı verince ona. Düz duvara çıkabilecek parmakları vardı onun. O bir odadayken nerde olduğunu anlatamayacak bir lambadır. Nerden geldiğini bilmez. Pijamalı odada varlığını bir fil ve kibrit kutusuyla sorgulayan bir

kuşun ağzından çıkan kusmukların içinde boğulursam, bu benim için yeni bir ölüm olur. Kibrit kutusunun içinde filimle beraber uçuyor olacağız. Olan şey yalnızca rüyadır. Ön vagonlar hilecilere, yarı yolda bırakanlara... İyi insanlar en arka vagonda. Aynı yer, farklı zaman, farklı koku. Tecrübedir yaratıcı hikayeler. Aynı yer, gün batımı, farklı zaman. Zincir kıran. Akıl hastanesinin bahçesinde kendi düşen ağlamaz heykeli. Ağaca benzemek isteyen gölgesiz adamın heykeli. Budha'nın heykeli. Burda olmak için çırpınan adamın heykeli. Bankta oturan, sakin, kendi halinde birinin görüntüsü, uzakta. Akıl hastanesinin bahçesinde yağmursuz havada dolaşma heykeli. Hokkabaz, hilebaz, düzenbaz, canbaz, sallanmaz oynamaz, sayılmaz, kukuriku. Sonradan gelip oyun bozan kukuriku. Kavanozda bir kelebek gibi çırpınan günaydınım merhaba. Taburenin kolçakları, patlayan çam kozalakları. Siyah duvarda bile görünür ışık. Çabuk uzaklaş buradan. Hissettiğin güç, sürtünme kuvvetine karşı kazandığın zaferin bir parçası. Kafan sabahları hep böyle dağınık mı olur? Birbirlerinin varlığını unutmuş gözlerini bir suyun içine atsan dengeyi bulup birbirlerine bakacaklar belki de. Ne de garip olur böyle şeyler. Neyse, bunların şimdi ne zamanı, ne de yeri. Her zaman. Her yerde. İşte gelecek kurgusu kadar kusursuz bir siyah. Üstünde ne oynamalar yaptım farketmeden. Gören kim? Güzel kelekler dedikleri gibi uçabiliyor mu? Sevgili günaydınım merhaba. Benim en çok sevdiğim yer karanlık boşluğun arkasındaki güzel topraklardır. Oraya yalnızca uykulu gözlerle gidilir. Gerçek hayatla ilişkisi varsa bile, ben göremiyorum bunu. Hep düşerim siyahın içine doğru. Gerçi pek anlaşılmaz düşüş. Çünkü orada ne rüzgar vardır, ne de trafik işaretleri. Siyahın sınırları karanlıktandır. Orda uyanırım. Uyanırım rüyanın içinde ve al sana rüyada rüya. Arkasında sınırsız yeşil bahçeler, ...ve uçarım orda. Karanlığın arkasında. Bir yerde ben, bir yerde kibrit kutum. ... Ve gir kibrit kutuma. Bir ara sabahları düzenli olarak güzel bir kadın görmeyi alışkanlık haline getirmiştım. Bir gün nasıl geçer; düşünmeye gerek yoktur bence. Sabahları garip olur. Bir merdivenin bana ne derece bağımlı, benden ne derece uzak olduğu gibi garip bir problemle cebelleşen bir kumarbaz uyandırıyor beni her sabah. Bırakın cebelleşsin. Evinden uzak kör kuşun benzetmesi: Belki dikkat etmemişsinizdir; bir sineğin kanat hareketi size olup biten herşeyi anlatmak niyetindedir. Bir tarafınız insanın ateş oyunlarına kurban gitmedi mi? Yeter bu ilkel, rutin hayat.

Gidip, kulede mahsur kalmış prensesi kurtaracağım. Göçeden kuşların hayatındaki düzen yok artık biz insanlarda. Dış görünüşe aldanma, aslında bizimkisi bir tür karmaşa.Amaçlarımız sıradandır. Rüzgar vurur yüzümüze ve biz hiç bir şey düşünemeyiz. Uçarsan hayat kısılır gibi sorunlar var bu dünyada. Ben öldüm mü? Kahretsin öldüm galiba. İstediginizde göremeyeceğiniz rüyalarınızın bir parçasıyım; artık. Duyduklarımızın karanlık öncesinden bir farkı yok. Bunlar hep aynı hikaye. Sokakta oynayan çocuklara imrenmeyecem de kime imrenecem. Aynaya bak, hep aynı hikaye. Simetride kusur göze hoş gelir. Geceleri yürümek, bir başka dünya hayali kurmak, karanlığın ardından bir ben daha olduğunu düşünmek...Ayaklarımı yere sürte sürte, topuğumu yere vurmaktan yürüyorum. Durduğu yerde özgür olmalı kuşlar. Onları korkutup kaçırmaya bir son vermek gerek. Yaşantıyı hatırlamak dediğimiz şey malesef bir palavradan ibaret. Yıllar yılı saçma sapan bir tavuğun peşinden koştu. Yakaladığında yıllardır en çok merak ettiği şeyi öğrenecekti. Oyun kralıdır karınca. Kulağımın dibinde bağırma. Dallar, gürültücü martı, git lan başımdan. Dallar güneşten güzel. Yerçekimi kralıdır pire. Bilmem yarar ne işe. Dallar vardır yüksek. Onlar herşeyden güzel. Sonra aklımı güneye taşıdım. O bana birşeyler anlatıyordu. Bir minyatür gibi parçalara bölündüm. Hiçbirşeyin anlaşılmadığı noktada, bütünlük bir minyatürdeki kadardı. Hayat deli gibi ortalıkta. Koşuşuyor. Ben onu anlamıyorum. Kafam sallanan herşeye takılıyor. Herşey sallanıyor. Uyurken, istemediğim şeyler de görebiliyorum. Parmaklarımın arasından koşarak güneş perde arasından daha sakin bir yer bulmuş kendine, kalbimin tam üstünde. Kalbini elinde tutmak nedir, bilir misin? Bunun kadar hoş bir duygu da güneşe hızla yüzünü çarpmaktır. Bir kenarına tutunamadığım kayık işte bu koca denizde yüzer, gördüğün. Mesele: Bu denizin eksiksiz bir anlamı var mıdır? Bu kayık bir selama sığar mı? İki sorunun cevabı birdir. Varlığın yanılsamalarını anlamıyorsan,gerçek olan senin dünyandır. Günaydınına merhaba. Işıklar, karanlıklar. Hiç bir şeyin olduğu gibi olamayacağı düşünülür. Bu oysa, olduğu gibi olmasının bir sonucudur. Küçük kutucuklar, dönme dolap, bir küre, içi içinden kaçan bir yer, nokta. Yanan kibrit sönmez, çünkü yanmayan kibrit hiç sönmez. Bu akşam kafasına kaşık saplanmış bir adam resmi yaptım. Acınacak durumdaydı. Çöp dökmek için erken, uyanmak için neden geç olsun ki? Düşüncelerinde gizlediğin uğur böceği gelir de beynini zorlarsa ve söz konusu böcek senden başkası değilse işin iş demektir. Şu

her zamanki yanılığın yine: Senin herşeyi görebildiğin, ama seni kimsenin göremediği saplantılar ülkesi. Küçük bir deliğin arkası. Gözün kadar büyük. Kaşık-adamın kabusu. Kaşık, adamın kabusu. Yerde duran kesekağıdını birşeylere benzetmek için zaman harcamak gerçeği anlamayan birinin yapabileceği en güzel ve en anlamlı iştir. Tilkinin gözünden kaçmayan dünya, aptal ve derya. Gökyüzü samanlığı. Kavurucu, gülünç bir sıcak vardı. Salağın biri göğü ateşe vermiş. Hemen söndü tabi. Mahkumdaşlar anlamı kurcalıyordu. Gördüğüm, çaresizlikler komedyası. Bir çocuk sesini bile çekemeyen örümcek kafalılar, oturmuş tartışıyorlar... Bunların bir gün sona ereceğini biliyordum. Akıl hastanesinin bahçesi yeterince büyüktü. Dumandan heykeller, şimdi. Ayna kuralıdır: Sen beni görebiliyorsan, ben de seni görebilirim. İçimizde milyonlarca gizlilik ve birbirine inanmayan kendilerimiz. İstedığın herşeyi denersin. Yapamayacakların burda değil. Yeteneklerimizi, kafamızın içindekileri göstermeye çalışacağız çaresizce. Oysa, orda hiç gibi herşey. Bazıları oyun sever. Elmayı elma olsun diye başkalarınıninkine benzetmek zorunda olduğunu çok sonra kabullenir insan. Merhaba paradoks surat. İşte kapı. Önü siz ve arkası siz. Hep aynı şeyleri yapar da nasıl ilgi toplar şairler? Suratsızın kabusu çok komik bir şey. Sessizlik ister. Sus ister. Süs ister. Değişikliğe duyduğumuz hayranlık kendimize duyduğumuz hayranlıktır. Anlamsız olmak. Güneşe sırtıtmak. Birine inanmak. Hepsi zordur bunların. Küçükken antenin çok gelişmiş bir aygıt olduğu izlenimine kapılmıştım. Oysa olan şey ekleme gibilerden çok daha esrarengiz. Güneş çığlık çığlığa uyanırsa bir gün, bütün insanlık için değişik bir başlangıç olur bu. Islık çalarak dağ yolunu bir celsede boşadım. Şehir kötü bir yer. Bay taba tumba ve arkasında kutsal kitabın üstünde keman çalan kelebek. Tir tir titreyen sakallı. Çırpınan kafiye. Bin bir kuyu karanlık. Patavatsızın göbek bağı. Beyni sinek gibi vızırdayan örümceğin ağı. Küçük cevizlerin içinde sıkıntı. Kapıdan gelen tıkırtı. Şaşkın gürültü. Kalplerde kırırtı. Aynada saplantı: Gerçekten kaçmak neyin içindedir? Bize verilen nedir; dört boyutta lanetlenmek. Ayaklar tutsak, tanrısal iradenin çöplüğünde. Hepimiz ayrı köşelerde, bir sonun geçmişleriyiz sanıyoruz kendimizi. Yukardan gelen, ne olduğu bilinmez bir yolda sanıyoruz herşeyi. Bu yolun yolcularıyız sanıyoruz. Araç. Yol. Kapı. Silik yol. Yalnız karıncanın hayal gücü de yalnız olur. ...Ve herkes aynı anda uyanır. Yer ve zamana neler olur neler... Ortalık algıya bulanır. Uyku bir yanda kalır. Bebek de

doğacağı zamanı kendi seçmiştir. Ve herkes aslında doğup ölmüştür. Olan herkes şu anda, hiç bir şeydir aynı zamanda. Bir hikayeden ibarettir bu, düşen bilir. Anımsayan, ermiş kafasıyla dünyasına baktığında, uzaktan orası epey derindedir. Bıktım bütün bu suratsızlıklardan. Yıldızlardan... Koşaradım ışıktan... Bu zaman garip zaman. Karanlıktaki mum ışığıdır o. Çocuklar saklar onu. Bir dolu insan ismini arar. Bir de yüzünü sorarlar. Nerdedir; herkes bakar. Salık sokaklarda, herkes arar. Gözler var. Sesleniş var. Sabah yokluğu, gün zamanı elimde, tutmak isterim. Önüne geçilmez birşeyler. Bağlantı olmaksızın karşılaştıklarımşa bunlar, bakışlarından kaçmadan senin nerde olduğunu da bulmam lazım. Sana anlatabileceğim, bir anahtar deliği. Arkasını gördük bile. Başını sonunu bilmeden, bitmez soluk yüzün. Gürlütcü dümbelek. Sevimsizdir aynası. Görüntüsü, sarması; içer içer sarhoş olur. Halı kenarında, desenlerde koşan acayip çocuk. Yanından geçen oyuncak arabalara ve kaplumbağalara bak. (Aldırmıyor) Merdivenleri çıkarken, gözün kamaşıp da bakamazsan yükseğe, ne olur sen de göremediklerine hayır deme. Keşke yelkenlerimizi de alsaydık. O zaman rüzgar da olurdu. İnsansız odada kimse bilmez kök salmış sandalyeyi. Cansızlar aleminin bir oyunudur bu, biz, görmez bilmez yaratıklara. Işığın karanlıklar üzerine kazanılmamış zaferinin kökleridir sandalyeninkiler. Savunmasız nelikten uzak bir şey var mı diye sorarsan göreceksin dediklerimi. Tabi ki, gümbürtüde yaşamak daha kolay. Neresi burası? İğne atsan mayın tarlası. Topu birine takılmış. İğne asılı kalmış. İçmediğimiz sularla dolu bardaklar dünyasına hoş geldiniz. Herşeyin bir şakadan ibaret. Kusursuz şapkan bir illüzyon. Sendelediğini de bilirim suratsız. Kapıyı çaldım, O evde yok. O renklerin arasında gizli. Yönü boşver şimdi, baksana! Şimdi sırası değiller. Hem de hiç sırası değiller. Bugün yanılgıların yanılgısına gidiyorum. Benimle gel. Şehir sesleri. Dumandan duvarlar süzgecimden geçer. Aşağıya düşen yanılgılarımız. Simetrimin esrarı. Duvarın arkası denilen ütöpik yerimiz. Gize bulandığı hissi veren feneri yüzümüze tutmak. Günaydınma merhaba. Bu Fly. Düşüne dirsek vurmuş. Hakem de onu oyun dışı bırakmış. Şimdi aynalardan ben saklıyorum onu. Kafasının içinde birileri köşe kapmaca oynuyor. Keşke elimden gelse... Süpürerek gelir renkler. Renkler cadıdır. Kadırğa sallanır. Renkler büyücüdür. Kurbağa bacağı. Deve gözü. Timsah tırnağı. Renkler can alır. Renkler katildir. Mısır suyu. Okaliptus. Renkler güneşe bakar. Renkler çalışan köylüdür.

Renkler ayçiçeğidir. Renkler delidir. Boşlukta sallanan iplere tutunur bazıları. Bazıları boşlukta. Bilinmeyen bir hedef için kanatları kesilmiş, terkedilmiş. Anlamadığım şeylere isim koyarım. Permütasyon arkadaşım. İki ayna arasında, cebimdeki varlığım sandığım. Cebimdeki arkadaşım. Maymunun yüzünden düşen bin parçaydı. Kendine bir ceza verdi. Metafiziğe yöneldi. Üstü buz tuttu ve derinliklere daldı. Dalmak zorunda kaldı. Zor bir şey; orada kaldı. Siyah perdeleri ağızıma tıktığın gün bir çoban kadar şaşıracağım, daha çok değil. Onca yolu bir yabancı için içindeki karanlığı ölçüp biçmeye geldiğine inanmıyorum. Cebimdeki toz bulutu karanlık mavidir, başka renk değil. Yedek parça ve dil bilgisi ile sorunlardan sorun beğen. Biri kalbini durdurmadan... Bazısı da bu yoldan gider. Karanlıkta gözünün görebileceği bir uzaklık yoktur dediler; karanlık seni sarmıştır. Kurtların ulumaları geceyi aydınlatmaya yetmiyordu. Gün ağardığında hepsi sustu. Onlar için karanlık ya vardı, ya yoktu, ya da başka bir şey. Merhaba zincir kıran. İçine düştüğümün çukuru. Başkasının zevkleri ve ben ve sadece benimle... Başkası değildir hayallerimin savaşçısı, boklukların maskelisinden başkası... Varsa eğer bir tanrı, daha büyüğü yoktur gayemin imkansızlığında. Amacından büyük yoktur; bulmaktan büyük amaç olur mu? Var, cansızlığında gayemin ve varsa bakan bir göz, yoktur gayemde benden büyüğü. Titreyen ve tüten köz. Eğer varsa bir tanrı, yoktur imkansızlığında amacımın; kendi kendine bakan gözden başka nedir beynimdeki bu sanrı? Kafadaki boşluk düşündüğün kadar yalnızdır aslında, sen bunu bilmezsin. Öyle ki senden başka bir yerde... Hani sen bir yerde, o başka bir yerde. Başaşağı özgürlükle tekrar başlıyoruz. Bunlar da bir şey, bunlar da bir şey. Kuş bakışı satürn böceği. Gerçekle bağların kopuksa baktığını istediğin gibi görmelisin. Gerçekten kaçmak senin görevin olmalı. Gülen çizgiler ve birkaç kötü DİZİ ile başlamak seni yıldırımmalı. Bir sineğin uçuşu ne kadar karmaşıktır; hepimiz biliriz bunu. Bu dünya sonlu sınırsız bir bütünün belli sayıdaki görüntüsünün dizilişidir. Olabilirliği olan görüntüler saklıdır. Kendi kendisinden uzaklaşan görüntü bütünlerinin devamlılığı da zamanı oluşturur. Gelecek de bir yerdedir ve oradan bir gün gelecek. Ve yedek parça... beni yalnız bırak. Git aynayı yırt. Defterimi güneşe çevirdiğimde 26 Ekim 1994 saat 14:42; silgi ve kalemimin gölgesi... Ve yedek parça... anahtar deliğinin ardında. Gölgelerle oyunuma bir başlangıç olabilecek 'Fırar'ı buldum. İki güneşli, yere ve göğe bağlı. Çözüm sorunun

kendisinden başka bir şey değildir. Onun çırpındığı yeri göremediğimizi gözardı edemeyiz. Birini hiç görmediği şeylere inandırmak zordur. Sürprizler saçma gelirler. Elde tutmak istedikleri şeyi kaybetmeme çabaları insanların, çok acıklı ve kaba. Duracağımız doğru değeri bilmemekte direniriz. Bağlayanların değerleri. Bağlananların değerleri. Malesef ikisi de aynıdır. Kafasının içinde kurduğu herşeye bağlıdır insanın kolları. Kürenin içinde uçan kuzular... Bir çocuk düşünün. Parmağıyla etrafına hayali bir sınır çizip ötesine geçmemeye karar verdiğinde bu çocuk, hayalinin ötesini bildiği için vemez bu kararı. Nihayet o bir çocuktur daha. Saklanmak için örmüyor muyuz duvarları? Sorun şu: küçük güzel bir yer mi bulacağız bir son duvar arkasında; sessiz? Yoksa yıkacak mıyız teker teker hepsini duvarların? Tıkız bu dünya, her halde. Sorun şu an. Kusursuz zaman. Bu kadar anlamlı(sız) olmak çok komik bir şey. Bu kadar anlamsız(lı) olmak çok komik bir şey. Bu kadar anlamlı olmak çok komik bir şey. Bu kadar anlamsız olmak çok komik bir şey. q- sence anlamsız olmak komik mi? z- evet. Yüzüme ışık vurmuş, görüntü yok; tek ışık... Bu ışık iyi hissettiriyor, ama yüzümü göremiyorum. Bu ne demek? Hiç bir şey demek değil. Anlam. Doğru. Bunlar yedek parçalardır. Saf ruhumun hediye paketi açıldı açılacak.... ve yağmur. Yalnızlıktır hastalığı. Kalbimin her atışında kanım korkunun süzgecinden geçer. ...ve ruhum. Kaygıdır hastalığı. Duvarın arkasındaki özel yerimize gidelim deyip durdun. Duvarı yıktın. Arkaya da geçtik; artık pek arka sayılmasa da. Ne bok yiyecez şimdi söyle bakalım? Özel yerimizin hiç bir değeri yok şimdi. Tıpkı olması gerektiği gibi. Önceden planladığım gibi. Duvarın arkasını da planladım gizlice. Şimdi, emrediyorum cevap ver; yine de cevap ver. Kuyu suyu derindir. Tadı güzel, hem de çirkindir. Kimine temiz kimine pistir. Kuyuya düşen kurtulamaz. Kuyu suyu serindir. Bir ipli-kova. Kafana çarpar ulan o kova. Kendin çıkar suyu tek başına. Katıksız ölümü arıyor canbaz. Bir gözünde naz, diğerinde namaz. Zürafanın simsiyah dilini gören çocuk korkudan dilini yutmuş. Bunu gören zürafanın korkudan kalbi durmuş. Siyah dilde bir yıldız daha sönmüş. Bir harf daha ölmüş. Sadelik bir durakta beklerken, gölgelik orda lükstür. Otobüs geldiğinde, yüzüme koşan gürültüdür teknoloji. Yenilenme fikriyle oynamak çocukluk oyunlarına benzemez. Korkunun kervanları az kişi barındırır. Mallarını geleceğe pazarlamaya çalışırlar. Gerçekten, yenecek büyük kazıklara karşı az kişi dayanışması şarttır. Yol uzun mu kısa mı bilmiyorum. Sessiz ve güvenli bir

yolculuk için kulaklarınızı tıkayıp, kemerlerinizi bağlayınız. Kurda kuşa yem olmaksızın bireysel ve çeşitli zevklerle dolu yaşamınıza devam etmek istersiniz. Susun Allah'ın belaları. Metafor sağnağının ortasındayız. Gürültü için kulaklarınızı açın, kemerlerinizi atın. Ses çıkartacağız. Canları sıkılan iki portakal ağaçtan inip hayata karışmaya karar vermiş.dallar ve yapraklar varlıktan birer pay almak için savaşıyorlar artık. Yuvarlanarak ilerlemeye çalışmışlar. Perspektiften ve algı yanılmasından habersiz oldukları için, düz gibi duran yüzeyin ne çetin engellerle donatıldığını, baş parmakları olsa, onunla boyunu ölçebilecekleri kadar küçük görünen dağların, arkası bilinmez yol sonları olduğunu anlamamışlar. Çocuğun biri onları soyup yemiş. Kendilerini unutan iki portakalın akıbeti bir sır olarak srpili karanlıkların arkasında gülümseyerek uzaklaşmış. Herkes gibi değilsen perde kapanıyor. Herşey dönüyor. Başaşağı özgürlük. Peki ya koltuklar? Artık koltuk yok. Suyun dibinde beğendiğin kum taneleri. Kör gibi yönsüz, daldığın yeri görüp hatırlamandan ibarettir yaşadıkların. Çağrışımlara söz geçirmek... Bunlar eskilerde kaldı. Bir dalacaksın, ne'ye; kimse anlamayacak. Dürüst hayal gerçekleşmek içindir paylaşılmaz. Camsız pencere, birbirine bakmayan iki yüz. Tam iki yüz üzüm, suyu eritmiş ortaçağda. Işıkların kesiştiği noktada...eriyik suda şarap. Ağlarmış ikinci bir göz. Suda eriyen sonsuz için bir köşk. Vasıfsızların konak yeri. Demişler etme, eyleme. Olsun demiş; edeceğim, eyleyeceğim; belki kral olur, şarap içeriz. İçten..., içime yakınlıklar adına yemin ederim ki beni bana benden daha yakın kılan, herşeyi elimden tersiyle itmeme izin veren bir güç var içimde. Ve o çok yakın bana. Ve o ben değilim. Dönme dolap. Bir küre. İçi içinden kaçan yer. B-a-ş-l-ı-k. İçi içini gömmüş bir yer. Dolap dönmez. Son virgül. Yarının ne getireceği bilinmez. Ve bil ki yarının getireceğini hakettin ama istediğini hiç hak etmedin. İsyan ettiğin zamanlarda bunu görememen senin cahilliğin çocuk. Anahtar deliğinin ardını hayal et. Anlamsız olmak için yedek parça seçmek zorunda değilim. ...ve hiç bir şey seçmek zorunda değilim. ...ve yedek parça beni yalnız bırak. İşte, birşeyler arayanların umududur ön-hayattan kurtulmak. Arkasını aramalıdır çoğu zaman. Oysa ön-hayatın bir eğlencesidir bizimle, arkası. Bana ölümü düşündürten dünya, bunu söyleten dünya, kendini hakikat diye isimleyen dünya, yeni bir şey bulmaya doğru sonu gelmeyen cümleleri farketmeden dünya, dünyaya doğru gidiyor. Çarpışacaklar dedirtmeden delirtecek beni. Getirdiğim bir şey yok cebimde;

herşey rüyaya gidip geri dönmek gibi. Yok denemeyecek bir karanlık... Düştüm. Bir tek kaplumbağa bilir bildiğini taşımayı. Bir tek o bilir bindiğini taşımayı. Akılları karıştırmaya hakkı yoktur, bilir. Durmaya çekinir. Arkasındaki durmaz diye... Durmaz sanar arkasındakini. Önünde gördüğü arkasındaymış aslında veya nerde olduğunu bilmiyormuş. Düşünce adamı balıkçı gibidir; bir tür tuttuğu balıkla konuşan... Oltasını attığı yeri tam bilmez. Çektiği balığın anlattığı, oltanın atıldığı yerden kıyıya kadar olan yoldur ona. Balıkçı bunları tam anlamaz. Düşünce balıktır. Söz balıktır. Yazı balıktır. Balıkçının balığın diline bire bir uyan bir dile mi ihtiyacı var? Hiç sanmıyorum. Balıkçı balıkçı gibidir. Elmanın öcünü hayalet aldı, gölgenin sapı toprağa karıştı. Nedir bu boktan yaprak hikayesi diye sordum. Bu şekilsiz bir kaçıştı. Kirli su havaya karıştı. Dalgalar birbirine, çocuk sayfalara karıştı. Bir, iki. Çatlaklarınızı terkedin. Boğulabilirsiniz. Dışarda yağmur var yine ve bizim duvarlar su emer. Çatlakları terkedin... ..Ve kim sanıyordun duvarın arkasından güneşi tutanı? Doğaya bir bakışı vardır; deli sanarsın. Derinliğini anlatır grinin, uykulu gözlerle sana. Ona inanır, ondan yardım dileriz hep. Gitmek, yakınlaşmak, çarpışmak, birbirinin içine girmek, adım, enerji... Yanımızda uyuyan bir yüzün seslenişi... Bırak beni kara toprak. Kuru toprak;...bırak gideyim. Sevmem ben böyle şeyleri. Yıllarca uyudum. Kimliğim derine gitti. Gözlerim yumuldu. Görmeden sezdim. Bir kere bile delirmedim. Ne biçim iş bu!; küçük kahramanların gemisine binip uzaklara gidiyoruz... Toprak cevap verdi: Geliyor musun? Herşeyin kendine uzaklığı, herşeye olan uzaklıklarının toplamından bile büyük.İnsanın yalnızlığı, kendine uzaklığı... ..onun gerçek gibi görünen bu sahte uzaklığı bir gün yüzleri güldürecek mi? Kendine hayran bırakıyor bu uzaklık. İyi de kim bu uzaklık? Uzam üzerine, büyüklük ve uzam üzerine, heryeri kaplayan o siyah yer üzerine yağ bal sürüp yedim kahvaltıda. Sindiremeyip kustuğumda bunları, geriye kalan herşey önümdeydi. Uzaklık üzerinde yattım uyudum iğrenmeden. İnancım adına huzur içinde uyudum kaldım uzun süre. Büyüklük üzerine kıvrandım günlerce. Çekmem gereken acıların kabusunu gördüm. Elimi uzattım gökyüzüne, uzatmanın anlamsızlığını gördüm, sözü. Sözdeki büyüklüğün, derinliğin içine gömüldüm. Bilgelerin sohpetinden kovuldum. Önümdeki çukura bir kez daha tükürdüm. Hiç yardımcı değilim kendime; göklerde bir yok gök... Uyanırken uçmak ya da uykuda dünyanın merkezine yüzmek... Ağzından çıkan hiç bir şeyin anlamsız olmadığını bil.

Olabilmek olacaklılık için değildir. Aynaya baktım küsür kafiye... Dün herşey yarın gibi miydi bilemeyeceğim. Böyle bir kuştüyü... Düşmez; süzülür... Tin tin sallanan suratlar, bir bir iplerde. Ne gagesiz, ne sevgili insanlar var bu dünyada. Dosdoğru çıktıkları aynı yol hep; dalganın uzak olduğu kayık ben, martıların sevmediği balık ben. Haksızlığın sözleri haklı gözükür isterse. İnandıysan bir şeye, vazgeç lütfen. Neye benzediği belli değilken... At oltanı, salla sabaha kadar. Herkes gülsün sana, solungaçlarına... Uyu artık, geç oldu diyenlere: Günaydınma merhaba. Ben Fly. Düşüme dirsek vurdum. Küçük cevizler... İçlerinde sıkıntı... Su sığ. Kapıdan gelen tıkırtı. Merceğin içinde şaşkın görüntü. Su da sığ zaten. Kalplerde kırırtı... Aynada saplantı... ..ve bir masal kahramanı sığ sudan çıkmış, konuşmuş: Fikrini paylaşmaktır hata, seni hiç anlamayanlarla. Atla bir kuyuya, ne halt edeceksen orda et. Yeni bir şey değil bu. Tamtamcı dostlarımızla birlikte bazı değerleri el üstünde tutarak oturuyorduk. Boya kullanarak sakladığımız kişilikler apaçık özgürlükle tanışıyorlar. Figüratif özellikler... isteyip de kaçırıldığımız hapis hayatına uzaktan bir göz kırpıktan ibaretti. Minyatür gibi. Derinlik edinmiş görüntüsüyle... ..yanık elleriyle sildi gözyaşlarını çocuk; gözlerine sarıldı özgürlük. Hiç musluk faresi gördünüz mü, bilmem. Muslukta yaşar musluk faresi; çiçekleri koklar, çimenlere uzanır, koyunlarına, kuzularına kaval çalar musluk faresi; bir çobandır.

Son söz

Küçük bir salın üzerindeydim. Ayaklarım suyun içindeydi. Etrafta bir sürü insan vardı. Şenlikli bir ortamdı. Ben derin suyun diplerinde orta büyüklükteki balinaların altımızdan geçtiğini farkettim. Acaba ayağıma değerler mi diye telaşlandım. İnsanlara da altımızda balinaların gezindiğini söyledim. Kimlerin beni dikkate aldığını, kimlerin almadığını hatırlamıyorum. Bir ara balinaların katil balinalar olabileceği geldi aklıma. Ama sonra nedense bunun aksine ikna ettim kendimi. Balinalar ortadan kaybolduktan sonra bir gölge hala sabit duruyordu aşağıda. Dalıp suya baktık ama kimdi o yanımdaki hatırlamıyorum. Aşağıda yalnızca etrafa bakınan, ince bıyıkları olan, üst tarafına doğru sivrileşen biçimsiz bir yumurtaya benzeyen, kaya gibi duran, derisi fil derisi gibi tüylü bir hayvan vardı. Korkutucu ama sevimliydi. Sudan kafamı çıkartınca o hayvan hakkında ne hissettiğimi tam anlayamadım. Korkmuştum ama

bunun yanında onu kendime çok yakın hissettim.
Sonra etraftaki birkaç kişiyle onun bir su X'i
olduğunu konuştuk ama X yerine ne demiştik;
hatırlamıyorum. O sıralarda olmalı, rüyam silikleşip
kaybolma evresine girdi.